

Sagsomkostninger

Hvis en borger påtænker at gå rettens vej eller ønsker at få en retsafgørelse fuldbyrdet, må der foreligge oplysninger om sagsomkostningerne i den relevante medlemsstat.

Omkostninger til civil- og handelssager fastlægges i national lovgivning og er ikke harmoniseret på EU-plan. De kan derfor variere fra medlemsstat til medlemsstat.

Yderligere oplysninger om sagsomkostninger i medlemsstaterne samt adgang til flere casestudier udført på vegne af Europa-Kommissionen kan fås ved at klikke på flagene til højre.

Hvis man ikke har midler nok til at betale omkostningerne til en retssag, kan man ansøge om [retshjælp](#).

Der findes yderligere oplysninger i den vedhæftede undersøgelse (kun på engelsk og fransk) om kilder til omkostninger i civilsager i hver medlemsstat. Her:

- defineres hver enkelt omkostningskomponents andel af de samlede udgifter til en civilsag
- sammenlignes hver parts sagsomkostninger i de forskellige medlemsstater
- identificeres forskelle i omkostningskilder og beløb
- identificeres gennemsigtigheden af omkostninger til sagsanlæg, og hvordan begrænsningen af forskelle i omkostningskilder og beløb kan forbedre adgangen til klager og domstolsprøvelse
- findes anbefalinger til, hvad der eventuelt kan gøres på EU-plan, f.eks. indførelse af minimumsstandarder for at lette adgangen til klager og domstolsprøvelse ved at gøre omkostningerne til civilsager mere gennemsigtige
- sammenlignes, hvor det er relevant og hensigtsmæssigt, adgang og omkostninger til klager og domstolsprøvelse for borgerne og
- identificeres særlige omkostninger i forbindelse med grænseoverskridende tvister.

Undersøgelsen giver et øjebliksbillede af situationen i EU, taget i december 2007.

Relevante dokumenter

[Undersøgelse af gennemsigtigheden af omkostninger til civilsager i EU](#)

[Undersøgelse af gennemsigtigheden af omkostninger til civilsager i EU](#)

[Bilag 1: Resultater af spørgeskemaet til offentligheden](#)

[National rapport – Belgien](#)

[National rapport – Bulgarien](#)

[National rapport – Tjekkiet](#)

[National rapport – Danmark](#)

[National rapport – Tyskland](#)

[National rapport – Estland](#)

[National rapport – Irland](#)

[National rapport – Grækenland](#)

[National rapport – Spanien](#)

[National rapport – Frankrig](#)

[National rapport – Italien](#)

[National rapport – Cypern](#)

[National rapport – Letland](#)

[National rapport – Litauen](#)

[National rapport – Luxembourg](#)

[National rapport – Ungarn](#)

[National rapport – Malta](#)

[National rapport – Nederlandene](#)

[National rapport – Østrig](#)

[National rapport – Polen](#)

[National rapport – Portugal](#)

[National rapport – Rumænien](#)

[National rapport – Slovenien](#)

[National rapport – Slovakiet](#)

[National rapport – Finland](#)

[National rapport – Sverige](#)

[National rapport – Det Forenede Kongerige](#)

Denne side vedligeholdes af Europa-Kommissionen. Oplysningerne på denne side afspejler ikke nødvendigvis Europa-Kommissionens officielle holdning. Kommissionen påtager sig intet ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Der henvises til den juridiske meddelelse, for så vidt angår de regler om ophavsret, der gælder for EU-websiderne.

Sidste opdatering: 18/01/2019

Sagsomkostninger - Belgien

Denne side indeholder oplysninger om sagsomkostninger i Belgien. Du kan se en mere detaljeret gennemgang af sagsomkostningerne i følgende casestudier:

[!\[\]\(1adebd97b172010e8ebc985144647a7c_img.jpg\) Familieret - Skilsmisse](#)

[!\[\]\(eff7520f80aa06fb7298beb68337d76d_img.jpg\) Familieret - Forældremyndighed](#)

[!\[\]\(4a60014e8c124e85ae27c7d200855f3f_img.jpg\) Familieret - Underholdsbidrag](#)

[!\[\]\(6cb062c5b0ba577de9349a509584b7fe_img.jpg\) Handelsret - Kontrakter](#)

Regler om salærer og honorarer til de juridiske erhverv

Fogeder og stævningsmænd (huissiers de justice)

I civilsager

Honorarer til fogeder i civilsager og handelssager fastsættes i en kongelig forordning af 30. november 1976. Taksterne for 2009 blev offentliggjort i Moniteur belge den 31. december 2008.

Tekster og takster findes på webstedet for [Det nationale kammer for belgiske fogeder](#) (i afsnittet "Tarifs et taux d'intérêt" og herunder "Toutes affaires") eller på [portalen for de retlige myndigheder i Belgien](#) (afsnittet "Législation").

I straffesager

Honorarer til fogeder i straffesager fastsættes i en kongelig forordning af 28. december 1950 og ved et ministerielt cirkulære af 22. januar 2009. Taksterne for 2009 blev offentliggjort i Moniteur belge den 12. januar 2009.

Tekster og takster findes på webstedet for [la Chambre Nationale des Huissiers de Justice de Belgique](#) (i afsnittet "Tarifs et taux d'intérêt" og herunder "Affaires pénales") eller på webstedet med [Portail du Pouvoir Judiciaire de Belgique](#) (afsnittet "Législation").

Advokater

Advokathonorarer er **ikke reguleret**. Advokaten fastsætter selv sit salær, som aftales mellem klienten og advokaten, men det skal alligevel holdes inden for rimelighedens grænser. Advokatsamfundet kan kontrollere, at advokaten ikke overskrider disse grænser.

Der kan anvendes flere forskellige beregningsmetoder: timebetaling, betaling pr. ydelse, betaling baseret på sagens værdi (procentdel af tvistens værdi) osv. En aftale om salærer, der udelukkende baseres på resultatet af søgsmålet, er forbudt i henhold til artikel 446, b), i den belgiske retsplejelov. Advokaten skal på forhånd give sin klient besked om, hvilken beregningsmetode der vil blive anvendt. Advokatsalærer er ikke momspligtige i Belgien.

Faste sagsomkostninger

Faste sagsomkostninger i civilsager

Faste sagsomkostninger for borgerne i civilsager

Retsafgifter i Belgien er faste. **Omkostningerne varierer i henhold til den retsinstans**, sagen anlægges for, og **afhængigt af hvor langt processen er nået** (første instans eller appel).

Sagsomkostningerne kaldes "**dépens**" og er omfattet af artikel 1017 ff. i retsplejeloven. Artikel 1018 indeholder en nærmere beskrivelse af de forskellige udgifter, der udgør sagsomkostningerne. Disse omfatter:

- diverse gebyrer, retsgebyrer og registreringsgebyrer. Retsgebyrerne omfatter gebyrer for opførelse på retslisten samt redaktions- og ekspeditionsgebyrer og er nærmere beskrevet i loven om registrerings-, tinglysnings- og retsgebyrer i artikel 268 ff.
- omkostninger, herunder afgifter og gebyrer, ved retshandlingerne
- ekspeditionsgebyr for dommen
- udgifter for undersøgelsesforanstaltninger, navnlig godtgørelser til vidner og sagkyndige. For vidnernes vedkommende er beløbsstørrelserne for diverse godtgørelser fastsat i en kongelig anordning af 27. juli 1972

- rejse- og opholdsudgifter til dommere, justitssekretærer og parterne, når dommeren kræver, at de rejser, samt gebyrer til dokumenter, når disse udelukkende udarbejdes med henblik på retssagen
- sagsgodtgørelse i henhold til artikel 1022
- honorarer, salærer og gebyrer til en mediator udpeget i henhold til artikel 1734.

I artikel 1019 præciseres det, at **registreringsgebyrer**, som indgår i sagsomkostningerne, omfatter:

- det generelle faste gebyr
- specifikke faste gebyrer og
- skyldige gebyrer på domme om idømmelse, likvidation eller kollokation af beløb eller løsøre.

I visse tilfælde, **hvor sagsøger eller en intervenerende part i proceduren ikke er belgisk, og sagsøgte er belgisk**, kan denne, medmindre der findes en international konvention om fritagelse for kaution og med undtagelse af særtilfælde, kræve, at sagsøger eller den intervenerende part stiller **kaution** for at garantere betaling af erstatning, som måtte blive resultatet af retssagen. Dette bestemmes i retsplejelovens artikel 851.

Der skal i givet fald ligeledes tages hensyn til udgifter til faged, advokater (se ovenfor), oversættere og tolke (se nedenfor).

Tidspunkt i civilsagen, hvor en part skal betale de faste gebyrer

Nogle udgifter skal betales, inden sagen kommer for retten. Det drejer sig om **retsgebyrer**, som opkræves på det tidspunkt, hvor sagen opføres på retslisten.

Udgifter, der påløber under sagen, opkræves normalt i løbet af sagen.

For visse omkostningers vedkommende skal der betales et **forskud**. Sagkyndige betales f.eks. i form af et forskud, som indbetales af den part, der har anmodet om den pågældendes ydelse til sagens oplysning. På samme måde hedder det i artikel 953, at den part, der har anmodet om afhøring af et vidne, forud for afhøringen skal indbetale et forskud til justitssekretæren, der svarer til vidnegodtgørelsen og godtgørelsen af diverse udgifter (rejseudgifter osv.).

Det forekommer, at en advokat lægger ud for sagsomkostningerne, og dette udlæg vil så blive medtaget på opgørelsen over advokatsalær og -udgifter.

Faste sagsomkostninger i straffesager

Faste udgifter, som betales af alle parter i en straffesag

Spørgsmålet om faste udgifter i straffesager behandles i artikel 91 ff. i kongelig anordning af 28. december 1950.

Tidspunkt i civilsagen, hvor en part skal betale de faste gebyrer

Spørgsmålet om faste udgifter i straffesager behandles i artikel 91 ff. i kongelig anordning af 28. december 1950.

Sagsomkostninger i forfatningssager

Faste sagsomkostninger for borgerne i forfatningssager

De eneste udgifter for parterne i en forfatningssag er **forsendelsesomkostninger** pr. rekommanderet brev.

Hvilke forudgående oplysninger kan man forvent af sin advokat?

Oplysninger om parternes rettigheder og forpligtelser

I henhold til adfærdskodeksen har en advokat pligt til at informere og rådgive sine klienter. Dette indebærer, at advokaten giver sin klient **oplysninger vedrørende dennes rettigheder og forpligtelser**.

Advokaten skal bl.a. informere sine klienter om **beregningsmetoden for sine honorarer**.

Informationskilder om sagsomkostninger

Hvor kan man finde oplysninger om sagsomkostninger i Belgien?

Der ligger oplysninger om dette på webstedet for retsvæsenets websted [SPF Justice](#), på webstedet for [Kommissionen for modernisering af retsordenen](#) (afsnittet "Info juridique") eller på de forskellige juridiske erhvervs websteder.

Desuden findes der informationer i de forskellige lovtekster, eller de kan fås ved henvendelse til en justitssekretær eller en advokat.

På hvilke sprog findes der oplysninger om sagsomkostninger i Belgien?

Disse oplysninger findes på nederlandsk og fransk.

Hvor kan jeg finde oplysninger om mediation/mægling?

Der findes oplysninger om mediation på webstedet for [SPF Justice](#) (afsnittet "publications") og på webstedet for [Forbundskommissionen for mediation](#).

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om omkostninger?

Websted med oplysninger om omkostninger

Se ovenfor.

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

En advokat kan give oplysninger om den forventelige varighed af en procedure. Dette varierer i **henhold til typen af sag**, der ønskes anlagt, og **hvilken domstol** den ønskes anlagt ved.

Hvor kan jeg finde oplysninger om en bestemt procedures gennemsnitlige samlede omkostninger?

En advokat kan give oplysninger om de forventelige omkostninger ved en procedure. Dette varierer i **henhold til typen af sag**, der ønskes anlagt, **hvilken domstol** den ønskes anlagt ved.

Merværdiafgift (moms)

Hvor findes er oplysninger om emnet? Hvilke satser er gældende?

Omkostninger opgives ikke med angivelse af moms. Momssatsen er på 21 %.

Retshjælp

Hvilke indtægtsgrænser er gældende for modtagelse af retshjælp i civilsager?

Dette spørgsmål er omhandlet af artikel 508/1 ff. i den belgiske retsplejelov.

Retshjælp i første linje er gratis for alle. Der er tale om en første juridisk rådgivning med henblik på at få:

- praktiske oplysninger
- juridiske informationer,
- en første udtalelse eller en henvisning til en specialorganisation.

Dette første råd fra professionelle jurister er **fuldstændig gratis** uanset den pågældendes indtægt.

Retshjælp i anden linje giver personer, hvis indtægt ikke giver mulighed for hyre en advokat, mulighed for at opnå gratis eller delvis gratis advokatbistand. En advokat kan rådgive og forsvare sin klient. I kongelig anordning af 18. december 2003 fastsættes betingelserne for gratis eller delvis gratis retshjælp i anden linje.

Følgende kan modtage fuldstændig gratis retshjælp på grund af deres sociale situation:

- enlige, hvis månedlige indkomst er under 944 EUR
- enlige forsørgere, hvis månedlige indkomst er under 1 213 EUR (+ 163,47 EUR pr. forsørget person)
- personer, der indgår i en husstand (gifte eller samlevende), hvis månedlige indkomst er under 1 213 EUR (+ 163,47 EUR pr. forsørget person)
- personer, der modtager indslusningsydelse eller bistandshjælp
- personer, der modtager alderspension (GRAPA)
- personer, der modtager indkomsterstatning til handicappede, som ikke modtager indslusningsydelse
- personer, der er forsørger for et barn, der modtager garanterede familieydelse
- lejere i socialt boligbyggeri i regionerne Flandern og Bruxelles-Capitale, som betaler en husleje, der svarer til halvdelen af basishuslejen, eller, i regionen Wallonien, betaler en minimumshusleje
- mindreårige

- udlændinge i forbindelse med indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse eller en administrativ eller retslig klage over en beslutning truffet i henhold til lov om indrejse, ophold, etablering og udsendelse af udlændinge
- asylansøgere, personer, der indgiver en erklæring eller en ansøgning om anerkendelse som flygtning, eller som indgiver en ansøgning om status som fordrevet
- personer, der er omfattet af en procedure for kollektiv gældsafvikling, eller som ønsker at indgive en anmodning om kollektiv gældsafvikling.

Modtagere af gratis retshjælp på grund af **en formodning om utilstrækkelige indtægter** (formodningen kan afvises):

- varetægtsfængslede eller sigtede i henhold til lov om øjeblikkelig tilsigelse, som, medmindre andet bevises, betragtes som en person uden tilstrækkelige midler
- personer med mentale handicap, der er omfattet af en foranstaltning i henhold til lov af 26. juni 1990 om beskyttelse af personer med mentale handicap, som, medmindre andet bevises, anses for at være uden tilstrækkelige midler
- sagsøgte, der er omfattet af lov om øjeblikkelig tilsigelse.

Bistanden er **delvis gratis** (advokaten kan i disse tilfælde anmode om et delvist bidrag til dækning af sine ydelser) for:

- enlige, hvis månedlige nettoindkomst ligger mellem 944 EUR og 1 213 EUR
- enlige forsørgere, hvis månedlige nettoindkomst ligger mellem 1 213 EUR og 1 480 EUR (+ 163,47 EUR pr. forsørget person)
- personer, der er samlevende med en partner eller med enhver anden person, som vedkommende indgår i en husholdning med, og hvor husstandens månedlige nettoindkomst ligger mellem 1 213 EUR og 1 480 EUR (+ 163,47 EUR pr. forsørget person).

Ovennævnte beløb tilpasses årligt i henhold til udviklingen i forbrugerprisindekset.

Retshjælp ydes til sagsomkostninger. Hvis klienten ikke råder over tilstrækkelige midler til at dække sagsomkostningerne, kan den pågældende, enten selv eller gennem sin advokat, rette henvendelse til retshjælpskontoret. Vedkommende kan på baggrund af sin insolvensgrad fritages helt eller delvis for betaling af fogedgebyrer, godtgørelser til sagkyndige osv. Dette område er reguleret af retsplejelovens artikel 664 ff.

Hvad er betingelserne for at få retshjælp, når man står tiltalt eller er offer i en straffesag?

Betingelserne for at få retshjælp som tiltalt eller offer i en straffesag er de samme som angivet ovenfor.

Findes der sager, hvor man fritages for betaling af sagsomkostninger?

Ja, f.eks. sager vedrørende kollektiv gældsafvikling eller sager vedrørende muligheden for at optræde som part i en retssag uden sagsomkostninger.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

I civilsager og handelssager

Ifølge artikel 1017 ff. betales **sagsomkostningerne** (udgifter til foged, sagkyndige, retsafgifter osv.) i princippet af **den tabende part**, når dommen afsiges.

En fast andel af den vindende parts advokatudgifter og -salærer er en del af sagsomkostningerne, der skal betales af den tabende part. Denne andel kaldes for "**indemnité de procédure**" og er en fast andel, der beregnes i henhold til en skala over de beløb, sagen drejer sig om. Den dækker ikke nødvendigvis alle advokatsalærer. Ved kongelig anordning af 26. oktober 2007 fastsættes størrelsen af denne "indemnité de procédure". Disse beløb består af minimum- og maksimumbeløb, og det påhviler dommeren at fastsætte godtgørelsen inden for dette interval.

I visse tilfælde dømmes den tabende part ikke til at afholde sagsomkostningerne, idet disse i så fald afholdes på anden vis (deling af omkostningerne osv.).

I straffesager

Når tiltalte og civilretligt ansvarlige personer dømmes, skal de i princippet også afholde sagens omkostninger sammen med en såkaldt "indemnité de procédure" (fast andel af den vindende parts advokatudgifter og -honorarer – se ovenfor vedrørende civil- og

handelssager). Hvis tiltalte og civilretligt ansvarlige personer ikke dømmes, og den civile part taber sagen, kan denne dømmes til at betale sagsomkostningerne til staten og til tiltalte helt eller delvist sammen med en "indemnité de procédure". I visse tilfælde afholdes sagsomkostningerne af staten. Disse regler findes i **strafferetsplejeloven**.

Honorarer til sagkyndige

I civilsager og handelssager

Honorarer til sagkyndige er **ikke reguleret**, og sagkyndige kan frit fastsætte størrelsen af deres honorar. Dommeren kan i visse tilfælde foretage en kontrol af disse honorarer (dette kan ske ved manglende enighed mellem parterne og den sagkyndige), men der findes ikke nogen lovtæst, der fastsætter beløbsgrænser for honorarer til sagkyndige. Dette område er omfattet af retsplejelovens artikel 987 ff. og af kongelig anordning af 24. maj 1933.

I kongelig anordning af 14. november 2003 **fastsættes** imidlertid honorarer og udgifter til sagkyndige, der udpeges af de arbejdsretlige instanser i forbindelse med **lægeundersøgelser** i sager, der vedrører:

- tvister vedrørende ydelser til handicappede
- familiedydelser til lønmodtagere og selvstændige
- arbejdsløshedsforsikring og
- den obligatoriske forsikringsordning for behandling og erstatning.

I straffesager

Honorarer til sagkyndige i straffesager **reguleres** i kongelig forordning af 28. december 1950 og ved et ministerielt cirkulære af 22. januar 2009. Taksterne for 2009 blev offentliggjort i den belgiske statstidende, Moniteur belge, den 12. januar 2009.

Der findes yderligere oplysninger på webstedet for <http://www.cmro-cmoj.be/> (afsnittet "infos juridique" – "professionnels" – "tarifs" – "frais de justice") eller på webstedet [portalen for de juridiske myndigheder i Belgien](#) (afsnittet "Législation").

Oversætter- og tolkehonorarer

Der kan være behov for at benytte en oversætter eller en tolk under retssagen. Dette kan være tilfældet, når der fremlægges dokumenter på et andet sprog end proceduresproget, eller når et vidne udtrykker sig på et andet sprog. Det gælder ligeledes, når en part taler et andet sprog end proceduresproget, og den pågældende ikke forstår proceduresproget, eller hvis dommeren ikke forstår den pågældende parts sprog. De gældende regler findes i **lov af 15. juni 1935 om brug af sprog inden for retsvæsenet**.

I straffesager

Honorarer til oversættere og tolke straffesager **reguleres** i kongelig forordning af 28. december 1950 og ved ministerielt cirkulære af 22. januar 2009. Taksterne for 2009 blev offentliggjort i Moniteur belge den 12. januar 2009.

Der findes yderligere oplysninger på webstedet for <http://www.cmro-cmoj.be/> (afsnittet "infos juridique" – "professionnels" – "tarifs" – "frais de justice") eller på webstedet med [portalen for de juridiske myndigheder i Belgien](#) (afsnittet "Législation").

Relevante links

[Forbundsretsvæsenet](#)

[Kommissionen for modernisering af retsvæsenet](#)

Relevante dokumenter

[Rapport for Belgien om undersøgelse af gennemsigtighed af sagsomkostninger](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 20/09/2019

I denne casestudy, der vedrører familieret (skilsmisse), anmodes medlemsstaterne om at give den part, der anmoder om skilsmisse, oplysninger om sagsomkostningerne i følgende tilfælde:

Tilfælde A – National sag: Et par gifter sig. Senere går de fra hinanden og enes om skilsmisse.

Tilfælde B – Tværnational sag: To statsborgere fra samme medlemsstat (medlemsstat A) gifter sig. Ægteskabet indgås i medlemsstat A. Efter brylluppet flytter parret til en anden medlemsstat (medlemsstat B), hvor de bosætter sig med henblik på at arbejde der. Kort derefter går parret fra hinanden, og hustruen vender tilbage til medlemsstat A, medens manden bliver i medlemsstat B. Parret enes om skilsmisse. Efter sin tilbagevenden til medlemsstat A, anlægger hustruen straks sag ved retten i medlemsstat B for at opnå skilsmisse.

Vigtig indledende bemærkning: Advokatudgifter og -honorarer reguleres ikke i Belgien (disse udgifter og honorarer afhænger af sagens vanskelighed og omfang, advokatens navn og ry, hvor meget sagen haster, sagens resultat osv.). De belgiske advokater er imidlertid bundet af en adfærdskodeks og i henhold til loven forpligtet til at fremlægge et skøn over omkostninger og udgifter, som er inden for rimelighedens grænser (jf. ovenfor).

Skønnet over omkostninger og udgifter er udelukkende vejledende.

Omkostninger i Belgien

Omkostninger og gebyrer for sager ved domstole, appeller og alternativ konfliktløsning

Case-studier	Domstol			Appelsager			Alternativ konfliktløsning	
	Gebyrer for sags-anlæg	Udskrifts-gebyrer	Andre gebyrer	Gebyrer for sags-anlæg	Udskrifts-gebyrer	Andre gebyrer	Findes denne mulighed i dette tilfælde?	Gebyrer
Case A	82 EUR	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side		186 EUR	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side		nej	
Case B	82 EUR	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side		186 EUR	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side		nej	

Omkostninger og gebyrer til advokat, foged og sagkyndige

Case-studier	Advokat	Foged	Sagkyndig
--------------	---------	-------	-----------

	Er dette obligato- risk?	Omkost- ninger i gennem-snit	Er dette obligato-risk?	Omkost-ninger før domsaf- sigelsen	Omkost- ninger efter domsaf- sigelsen	Er dette obligato-risk?	Gebyrer
Case A	nej	omkring 2 500 EUR	nej	omkring 250 EUR	omkring 250 EUR	nej	
Case B	nej	omkring 3 500 EUR	nej	omkring 350 EUR	omkring 350 EUR	nej	

Godtgørelse til vidner, sikkerhedsstillelse og andre relevante gebyrer

Case- studier	Godtgørelse til vidner		Sikkerhedsstillelse eller andre garantier	Andre gebyrer		
	Får vidnet udbetalt godtgørelse?	Omkostninger	Eksisterer dette, og hvornår og hvordan bruges det?	Omkost-ninger	Beskrivelse	Omkost-ninge
Case A	ja	mellem 15,65 EUR og 48,24 EUR	Pligten til at stille sikkerhed i forbindelse med civile søgsmål kan opstå i det tilfælde, der omhandles i retsplejelovens artikel 851. Der er tale om den situation, hvor der kræves sikkerhed af en udenlandsk sagsøger: en belgisk sagsøgt kan kræve, at udenlandske sagsøgere eller intervenienter stiller sikkerhed. Det fastlægges nærmere i artikel 852, hvilken form denne sikkerhed kan antage (pengebeløb, garanti mv.). For nærmere oplysninger om omkostninger henvises til informationsbladet herom.			
			Pligten til at stille sikkerhed i forbindelse med civile søgsmål kan opstå i det tilfælde, der omhandles i retsplejelovens artikel 851. Der er tale om den situation, hvor der kræves sikkerhed af en udenlandsk sagsøger:			

Case B	ja	mellem 15,65 EUR og 48,24 EUR	en belgisk sagsøgt kan kræve, at udenlandske sagsøgere eller intervenienter stiller sikkerhed. Det fastlægges nærmere i artikel 852, hvilken form denne sikkerhed kan antage (pengebeløb, garanti mv.). For nærmere oplysninger om omkostninger henvises til informationsbladet herom.
---------------	----	-------------------------------	--

Omkostninger til retshjælp og andre godtgørelser

Der henvises til afsnittet "Retshjælp" på siden om sagsomkostninger.

Omkostninger til oversættelse og tolkning

Casestudier	Oversættelse		Tolkning		Andre særlige omkostninger i forbindelse med tværnationale tvister?	
	Hvornår og på hvilke betingelser er det nødvendigt?	Omtrentlige omkostninger?	Hvornår og på hvilke betingelser er det nødvendigt?	Omtrentlige omkostninger?	Beskrivelse	Omtrentlige omkostninger?
Case A	når dokumenterne er nødvendige for retssagen	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side	når sagsøgte ikke forstår procedure-sproget	mellem 31,61 EUR og 54,62 EUR pr. time		
Case B	når dokumenterne er nødvendige for retssagen	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side	når sagsøgte ikke forstår procedure-sproget	mellem 31,61 EUR og 54,62 EUR pr. time	Omkostninger til eksigibilitet	omkring 100 EUR

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 20/09/2019

Casestudie 2 – familieret – forældremyndighed - Belgien

I denne casestudy, der vedrører familieret (forældremyndighed), anmodedes medlemsstaterne om at give den part, der anlægger retssag, oplysninger om sagsomkostningerne i følgende tilfælde:

Tilfælde A – National sag: To personer har i en årrække levet sammen uden at være gift. De har et barn på tre år, da de går fra hinanden. Ifølge en retsafgørelse er moderen tillagt forældremyndigheden, medens faderen har samværsret. Moderen anlægger sag med henblik på at begrænse faderens samværsret.

Tilfælde B – Tværnational sag, hvor De er advokat i medlemsstat A: To personer har i en årrække levet sammen i en medlemsstat (medlemsstat B) uden at være gift. De har et barn sammen, men går fra hinanden umiddelbart efter barnets fødsel. Ifølge en retsafgørelse truffet i medlemsstat B er moderen tillagt forældremyndigheden, medens faderen har samværsret. Moderen og

barnet flytter til en anden medlemsstat (medlemsstat A) for at bosætte sig der, hvilket de ifølge retsafgørelsen har lov til, og faderen forbliver i medlemsstat B. Nogle få år senere anlægger moderen sag i medlemsstat A med henblik på at ændre faderens samværsret.

Vigtig indledende bemærkning: Advokatudgifter og -honorarer reguleres ikke i Belgien (disse udgifter og honorarer afhænger af sagens vanskelighed og omfang, advokatens navn og rygte, hvor meget sagen haster, sagens resultat osv.). De belgiske advokater er imidlertid bundet af en adfærdskodeks og i henhold til loven forpligtet til at fremlægge et skøn over omkostninger og udgifter, som er inden for rimelighedens grænser (jf. ovenfor).

Skønnet over omkostninger og udgifter er udelukkende vejledende.

Omkostninger i Belgien

Omkostninger og gebyrer for sager ved domstole, appeller og alternativ konfliktløsning

Case-studier	Domstol			Appelsager			Alternativ konfliktløsning	
	Gebyrer for sags-anlæg	Udskrifts-gebyrer	Andre gebyrer	Gebyrer for sags-anlæg	Udskrifts-gebyrer	Andre gebyrer	Findes denne mulighed i dette tilfælde?	Gebyrer
Case A	52 EUR	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side		186 EUR	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side		nej	
Case B	52 EUR	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side		186 EUR	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side		nej	

Omkostninger og gebyrer til advokat, foged og sagkyndige

Casestudi er	Advokat		Foged		Sagkyndig		Gebyrer
	Er dette obligatorisk?	Omkostninger i gennemsnit	Er dette obligatorisk?	Omkostninger før doms-afsigelsen	Omkostninger efter doms-afsigelsen	Er dette obligatorisk?	
Case A	nej	omkring 1 500 EUR	nej	52 EUR	omkring 100 EUR	nej	

Case B nej omkring 1 000 EUR nej 52 EUR omkring 100 EUR nej

Godtgørelse til vidner, sikkerhedsstillelse og andre relevante gebyrer

Case-studier	Godtgørelse til vidner	Sikkerhedsstillelse eller andre garantier
	Får vidnet udbetalt godtgørelse? Omkostninger	Eksisterer dette, og hvornår og hvordan bruges det?
Case A	ja mellem 15,65 EUR og 48,24 EUR	Pligten til at stille sikkerhed i forbindelse med civile søgsm. kan opstå i det tilfælde, der omhandles i retsplejelovens artikel 851. Der er tale om den situation, hvor der kræves sikkerhed af en udenlandsk sagsøger: en belgisk sagsøgt kan kræve, at udenlandske sagsøgere eller intervenienter stiller sikkerhed. Det fastlægges nærmere i artikel 852, hvilken form denne sikkerhed kan antage (pengebeløb, garanti mv.). For nærmere oplysninger om omkostninger henvises til informationsbladet herom.
Case B	ja mellem 15,65 EUR og 48,24 EUR	Pligten til at stille sikkerhed i forbindelse med civile søgsm. kan opstå i det tilfælde, der omhandles i retsplejelovens artikel 851. Der er tale om den situation, hvor der kræves sikkerhed af en udenlandsk sagsøger: en belgisk sagsøgt kan kræve, at udenlandske sagsøgere eller intervenienter stiller sikkerhed. Det fastlægges nærmere i artikel 852, hvilken form denne sikkerhed kan antage (pengebeløb, garanti mv.). For nærmere oplysninger om omkostninger henvises til informationsbladet herom.

Omkostninger til retshjælp og andre godtgørelser

Der henvises til afsnittet "Retshjælp" på siden om sagsomkostninger.

Omkostninger til oversættelse og tolkning

Case-studier	Oversættelse		Tolkning		Andre særlige omkostninger i forbindelse med tværnationale tvister?	
	Hvornår og på hvilke betingelser er det nødvendigt?	Omtrentlige omkostninger?	Hvornår og på hvilke betingelser er det nødvendigt?	Omtrentlige omkostninger?	Beskrivelse	Omtrentlige omkostninger?
Case A	når dokumenterne er nødvendige for retssagen	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side	når sagsøgte ikke forstår procedure-sproget	mellem 31,61 EUR og 54,62 EUR pr. time		
Case B	når dokumenterne er nødvendige for retssagen	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side	når sagsøgte ikke forstår procedure-sproget	mellem 31,61 EUR og 54,62 EUR pr. time	Omkostninger til eksigibilitet	omkring 100 EUR

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende

dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 20/09/2019

Casestudie 3 – familieret – underholdsbidrag - Belgien

I denne casestudy, der vedrører familieret (underholdspligt), anmodedes medlemsstaterne om at give den part, der anlægger retssag, oplysninger om sagsomkostningerne i følgende tilfælde:

Tilfælde A – National sag: To personer har i en årrække levet sammen uden at være gift. De har et barn på tre år, da de går fra hinanden. Ifølge en retsafgørelse er moderen tillagt forældremyndigheden. Den eneste uløste tvist vedrører det underholdsbidrag, som faderen skal betale moderen for barnets underhold og uddannelse. Moderen anlægger sag herom.

Tilfælde B – Tværnational sag, hvor De er advokat i medlemsstat A: To personer har i en årrække levet sammen i en medlemsstat (medlemsstat B) uden at være gift. De har et barn på tre år. De går fra hinanden. Ifølge en retsafgørelse truffet i medlemsstat B er moderen tillagt forældremyndigheden. Med faderens samtykke flytter moderen og barnet til en anden medlemsstat (medlemsstat A), hvor de tager bopæl.

Et problem er stadig uløst. Det vedrører det underholdsbidrag, som faderen skal betale moderen for barnets underhold og uddannelse. Moderen anlægger sag herom i medlemsstat A.

Vigtig indledende bemærkning: Advokatudgifter og -honorarer reguleres ikke i Belgien (disse udgifter og honorarer afhænger af sagens vanskelighed og omfang, advokatens navn og rygte, hvor meget sagen haster, sagens resultat osv.). De belgiske advokater er imidlertid bundet af en adfærdskodeks og i henhold til loven forpligtet til at fremlægge et skøn over omkostninger og udgifter, som er inden for rimelighedens grænser (jf. ovenfor).

Skønnet over omkostninger og udgifter er udelukkende vejledende.

Omkostninger i Belgien

Omkostninger og gebyrer for sager ved domstole, appeller og alternativ konfliktløsning

Case-studier	Domstol			Appelsager			Alternativ konfliktløsning	
	Gebyrer for sags-anlæg	Udskrifts-gebyrer	Andre gebyrer	Gebyrer for sags-anlæg	Udskrifts-gebyrer	Andre gebyrer	Findes denne mulighed i dette tilfælde?	Gebyrer
Case A	27 EUR	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side		82 EUR	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side		nej	
Case B	27 EUR	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side		82 EUR	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side		nej	

Omkostninger og gebyrer til advokat, foged og sagkyndige

Case-studier	Advokat		Foged		Sagkyndig	
	Er dette obligatorisk?	Omkostninger i gennemsnit	Er dette obligatorisk?	Omkostninger før doms-afsigelsen	Omkostninger efter doms-afsigelsen	Er dette obligatorisk? Gebyrer
Case A	nej	omkring 1 000 EUR	nej	omkring 27 EUR	omkring 60 EUR	nej
Case B	nej	omkring 1 000 EUR	nej	omkring 27 EUR	omkring 60 EUR	nej

Godtgørelse til vidner, sikkerhedsstillelse og andre relevante gebyrer

Case-studier	Godtgørelse til vidner	Sikkerhedsstillelse eller andre garantier	
	Får vidnet udbetalt godtgørelse?	Omkostninger	Eksisterer dette, og hvornår og hvordan bruges det?
Case A	ja	mellem 15,65 EUR og 48,24 EUR	Pligten til at stille sikkerhed i forbindelse med civile søgsmål kan opstå i det tilfælde, der omhandles i retsplejelovens artikel 851. Der er tale om den situation, hvor der kræves sikkerhed af en udenlandsk sagsøger: en belgisk sagsøgt kan kræve, at udenlandske sagsøgere eller intervenienter stiller sikkerhed. Det fastlægges nærmere i artikel 852, hvilken form denne sikkerhed kan antage (pengebeløb, garanti mv.). For nærmere oplysninger om omkostninger henvises til informationsbladet herom.
Case B	ja	mellem 15,65 EUR og 48,24 EUR	Pligten til at stille sikkerhed i forbindelse med civile søgsmål kan opstå i det tilfælde, der omhandles i retsplejelovens artikel 851. Der er tale om den situation, hvor der kræves sikkerhed af en udenlandsk sagsøger: en belgisk sagsøgt kan kræve, at udenlandske sagsøgere eller intervenienter stiller sikkerhed. Det fastlægges nærmere i artikel 852, hvilken form denne sikkerhed kan antage (pengebeløb, garanti mv.). For nærmere oplysninger om omkostninger henvises til informationsbladet herom.

Omkostninger til retshjælp og andre godtgørelser

Der henvises til afsnittet "Retshjælp" på siden om sagsomkostninger.

Omkostninger til oversættelse og tolkning

Case-studier	Oversættelse	Tolkning	Andre særlige omkostninger i forbindelse med tværnationale tvister?
--------------	--------------	----------	---

	Hvornår og på hvilke betingelser er det nødvendigt?	Omtrentlige omkostninger?	Hvornår og på hvilke betingelser er det nødvendigt?	Omtrentlige omkostninger?	Beskrivelse	Omtrentlige omkostninger?
Case A	når dokumenterne er nødvendige for retssagen	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side	når sagsøgte ikke forstår procedure-sproget	mellem 31,61 EUR og 54,62 EUR pr. time		
Case B	når dokumenterne er nødvendige for retssagen	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side	når sagsøgte ikke forstår procedure-sproget	mellem 31,61 EUR og 54,62 EUR pr. time	Omkostninger til omkring 100 EUR eksigibilitet	

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 20/09/2019

Casestudie 4 – erhvervsret – kontraktforhold - Belgien

I denne casestudy, der vedrører handelsret (kontraktforhold), anmodedes medlemsstaterne om at give sælgeren oplysninger om sagsomkostningerne i følgende tilfælde:

Tilfælde A – National sag: En virksomhed har leveret varer til en værdi af 20 000 EUR. Sælgeren er ikke blevet betalt, da køberen mener, at varerne ikke svarer til, hvad der var aftalt.

Sælgeren beslutter at anlægge sag med henblik på at opnå betaling af den fulde pris.

Tilfælde B – Tværnational sag: En virksomhed, hvis hovedsæde ligger i medlemsstat B, leverer varer til en værdi af 20 000 EUR til en køber i medlemsstat A. Kontrakten er undergivet lovgivningen i medlemsstat B og affattet på sproget i medlemsstat B. Sælgeren er ikke blevet betalt, da køberen i medlemsstat A mener, at varerne ikke svarer til, hvad der var aftalt. Sælgeren beslutter at anlægge sag i medlemsstat A med henblik på at opnå fuld betaling af den pris, der er fastsat i kontrakten.

Vigtig indledende bemærkning: Advokatudgifter og -honorarer reguleres ikke i Belgien (disse udgifter og honorarer afhænger af sagens vanskelighed og omfang, advokatens navn og rygte, hvor meget sagen haster, sagens resultat osv.). De belgiske advokater er imidlertid bundet af en adfærdskodeks og i henhold til loven forpligtet til at fremlægge og skøn over omkostninger og udgifter, som er inden for rimelighedens grænser (jf. ovenfor).

Skønnet over omkostninger og udgifter er udelukkende vejledende.

Omkostninger i Belgien

Omkostninger og gebyrer for sager ved domstole, appeller og alternativ konfliktløsning

Domstol
Case-studier

Appelsager

Alternativ konfliktløsning

	Gebyrer for sagsanlæg	Udskrifts-gebyrer	Gebyrer for sagsanlæg	Udskrifts-gebyrer	Findes denne mulighed i dette tilfælde?	Gebyrer
Case A	82 EUR	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side	186 EUR	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side	Ja	Der henvises til afsnittet "Omkostninger ved mediation" på siden om mediation i Belgien
Case B	52 EUR (europæiske betalingsordre)	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side	186 EUR	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side	Ja	Der henvises til afsnittet "Omkostninger ved mediation" på siden om mediation i Belgien

Omkostninger og gebyrer til advokat, foged og sagkyndige

Case-studier	Advokat		Foged		Sagkyndig	
	Er dette obligatorisk?	Omkostninger i gennemsnit	Er dette obligatorisk?	Omkostninger før doms-afsigelsen	Omkostninger efter doms-afsigelsen	Er dette obligatorisk?
Case A	nej	omkring 2 000 EUR	nej	omkring 250 EUR	omkring 250 EUR	nej
Case B	nej	omkring 2 000 EUR	nej	omkring 52 EUR	omkring 100 EUR	nej

Godtgørelse til vidner, sikkerhedsstillelse og andre relevante gebyrer

Casestudier	Godtgørelse til vidner		Sikkerhedsstillelse eller andre garantier	
	Får vidnet udbetalt godtgørelse?	Omkostninger	Eksisterer dette, og hvornår og hvordan bruges det?	
Case A	Ja	mellem 15,65 EUR og 48,24 EUR	Pligten til at stille sikkerhed i forbindelse med civile søgsmål kan opstå i det tilfælde, der omhandles i retsplejelovens artikel 851. Der er tale om den situation, hvor der kræves sikkerhed af en udenlandsk sagsøger: en belgisk sagsøgt kan kræve, at udenlandske sagsøgere eller intervenienter stiller sikkerhed. Det fastlægges nærmere i artikel 852, hvilken form denne sikkerhed kan antage (pengebeløb, garanti mv.). For nærmere oplysninger om omkostninger henvises til informationsbladet herom.	

Ja

mellem 15,65 EUR og 48,24 EUR

Pligten til at stille sikkerhed i forbindelse med civile søgsmål kan opstå i det tilfælde, der omhandles i retsplejelovens artikel 851. Der er tale om den situation, hvor der kræves sikkerhed af en udenlandsk sagsøger: en belgisk sagsøgt kan kræve, at udenlandske sagsøgere eller intervenienter stiller sikkerhed. Det fastlægges nærmere i artikel 852, hvilken form denne sikkerhed kan antage (pengebeløb, garanti mv.). For nærmere oplysninger om omkostninger henvises til informationsbladet herom.

Case B

Omkostninger til retshjælp og andre godtgørelser

Der henvises til afsnittet "Retshjælp" på siden om sagsomkostninger.

Omkostninger til oversættelse og tolkning

Case-studier	Oversættelse		Tolkning		Andre særlige omkostninger i forbindelse med tværnationale tvister?	
	Hvornår og på hvilke betingelser er det nødvendigt?	Omtrentlige omkostninger?	Hvornår og på hvilke betingelser er det nødvendigt?	Omtrentlige omkostninger?	Beskrivelse	Omtrentlige omkostninger?
Case A	når dokumenterne er nødvendige for retssagen	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side	når sagsøgte ikke forstår procedure-sproget	mellem 31,61 EUR og 54,62 EUR pr. time		
Case B	når dokumenterne er nødvendige for retssagen	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side	når sagsøgte ikke forstår procedure-sproget	mellem 31,61 EUR og 54,62 EUR pr. time	omkostninger til eksigibilitet	omkring 100 EUR

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 20/09/2019

Casestudie 5 – erhvervsret – ansvar - Belgien

I denne casestudy, der vedrører handelsret (erstatningsansvar), anmodedes medlemsstaterne om at give kunden oplysninger om sagsomkostningerne i følgende tilfælde:

Tilfælde A – National sag: En varmeanlægsfabrikant leverer en varmeovn til en installatør. Installatøren videresælger (og installerer) varmeovnen hos en kunde til opvarmning af dennes hus. Kort herefter opstår der brand i huset. Alle berørte (varmeanlægsfabrikanten, installatøren og den endelige forbruger) er forsikret. Grunden til brandens opståen er omstridt. Ingen vil betale erstatning til kunden.

Kunden beslutter at anlægge en retssag med krav om fuld erstatning mod varmeanlægsfabrikanten, installatøren og forsikringsselskaberne.

Tilfælde B – Tværnational sag: En varmeanlægsfabrikant i medlemsstat B leverer en varmeovn til en installatør i medlemsstat C. Installatøren videresælger (og installerer) varmeovnen hos en kunde i medlemsstat A til opvarmning af dennes hus. Kort herefter opstår der brand i huset. Alle berørte (varmeanlægsfabrikanten, installatøren og den endelige forbruger) er forsikret ved et forsikringselskab i deres egen medlemsstat. Grunden til brandens opståen er omstridt. Ingen vil betale erstatning til kunden.

Kunden beslutter at anlægge en retssag i medlemsstat A med krav om fuld erstatning mod varmeanlægsfabrikanten, installatøren og forsikringselskabet i medlemsstat A.

Vigtig indledende bemærkning: Advokatudgifter og -honorarer reguleres ikke i Belgien (disse udgifter og honorarer afhænger af sagens vanskelighed og omfang, advokatens navn og rygte, hvor meget sagen haster, sagens resultat osv.). De belgiske advokater er imidlertid bundet af en adfærdskodeks og i henhold til loven forpligtet til at fremlægge og skøn over omkostninger og udgifter, som er inden for rimelighedens grænser (jf. ovenfor).

Skønnet over omkostninger og udgifter er udelukkende vejledende.

Omkostninger i Belgien

Omkostninger og gebyrer for sager ved domstole, appeller og alternativ konfliktløsning

Case-studier	Domstol		Appelsager		Alternativ konfliktløsning	
	Gebyrer ved sagsanlæg	Udskrifts-gebyrer	Gebyrer ved sagsanlæg	Udskrifts-gebyrer	Findes denne mulighed i dette tilfælde?	Gebyrer
Case A	82 EUR	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side	186 EUR	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side	ja	Der henvises til afsnittet "Omkostninger ved mediation" på siden om mediation i Belgien
Case B	82 EUR	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side	186 EUR	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side	ja	Der henvises til afsnittet "Omkostninger ved mediation" på siden om mediation i Belgien

Omkostninger og gebyrer til advokat, foged og sagkyndige

Case-studier	Advokat	Foged	Sagkyndig
	Er der advokat-tvang?	Er dette obligatorisk?	Er dette obligatorisk?
	Omkost-ninger i gennemsnit	Omkost-ninger før doms-afsigelsen	

					Omkost-ninger efter doms- afsigelsen
Case A	nej	omkring 3 000 EUR	nej	omkring 500 EUR	omkring 250 EUR nej
Case B	nej	omkring 3 000 EUR	nej	omkring 500 EUR	omkring 250 EUR nej

Godtgørelse til vidner, sikkerhedsstillelse og andre relevante gebyrer

Case-studier	Godtgørelse til vidner		Sikkerhedsstillelse eller andre garantier	
	Får vidnet udbetalt godtgørelse?	Omkostninger	Eksisterer dette, og hvornår og hvordan bruges det?	
Case A	ja	mellem 15,65 EUR og 48,24 EUR	Pligten til at stille sikkerhed i forbindelse med civile søgsmål kan opstå i det tilfælde, der omhandles i retsplejelovens artikel 851. Der er tale om den situation, hvor der kræves sikkerhed af en udenlandsk sagsøger: en belgisk sagsøgt kan kræve, at udenlandske sagsøgere eller intervenienter stiller sikkerhed. Det fastlægges nærmere i artikel 852, hvilken form denne sikkerhed kan antage (pengebeløb, garanti mv.). For nærmere oplysninger om omkostninger henvises til informationsbladet herom.	
Case B	ja	mellem 15,65 EUR og 48,24 EUR	Pligten til at stille sikkerhed i forbindelse med civile søgsmål kan opstå i det tilfælde, der omhandles i retsplejelovens artikel 851. Der er tale om den situation, hvor der kræves sikkerhed af en udenlandsk sagsøger: en belgisk sagsøgt kan kræve, at udenlandske sagsøgere eller intervenienter stiller sikkerhed. Det fastlægges nærmere i artikel 852, hvilken form denne sikkerhed kan antage (pengebeløb, garanti mv.). For nærmere oplysninger om omkostninger henvises til informationsbladet herom.	

Omkostninger til retshjælp og andre godtgørelser

Der henvises til afsnittet "Retshjælp" på siden om sagsomkostninger.

Omkostninger til oversættelse og tolkning

Case- studier	Oversættelse		Tolkning		Andre særlige omkostninger i forbindelse med tværnationale tvister?	
	Hvornår og på hvilke betingelser er det nødvendigt?	Omtrentlige omkostnin-ger?	Hvornår og på hvilke betingelser er det nødvendigt?	Omtrentlige omkostnin-ger?	Beskrivelse	Omtrentlige omkostnin-ger?
Case A	når dokumenterne er nødvendige for retssagen	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side	når sagsøgte ikke forstår proceduresproget	mellem 31,61 EUR og 54,62 EUR pr. time		

Case B	når dokumenterne er nødvendige for retssagen	mellem 7,57 EUR og 34,48 EUR pr. side	når sagsøgte ikke forstår procedure-sproget	mellem 31,61 EUR og 54,62 EUR pr. time	omkostninger til omkring 100 EUR eksigibilitet
---------------	--	---------------------------------------	---	--	--

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 20/09/2019

Sagsomkostninger - Bulgarien

Den originale sprogudgave af denne side [bg](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

På denne side findes der oplysninger om retsomkostningerne i Bulgarien.

Regler om salærer for de juridiske erhverv

Advokater

I den **bulgarske advokatlov** (senest ændret ved SG 69/05.08.2008):

hedder det i **artikel 36**, at:

1. Advokater har ret til at få vederlag for deres arbejde
2. Vederlagets størrelse skal fastlægges i en kontrakt mellem advokaten og dennes klient. Beløbet i kontrakten skal være rimeligt og berettiget og må ikke være mindre end det, der kan forventes for den type arbejde, der udføres (bekendtgørelse fra det øverste advokatråd)
3. I mangel af en kontrakt og efter anmodning fra advokaten eller klienten skal advokatrådet fastsætte vederlaget (bekendtgørelse fra det øverste advokatråd)
4. Vederlaget skal fastsættes i absolutte tal og/eller som en procentdel af et beløb, der afhængigt af sagens udfald kan blive tilkendt af retten. Dette gælder ikke for de straffesager og civilsager, hvor sagens genstand er immateriel.

hedder det i **artikel 38**, at:

1. Advokater kan yde juridisk bistand til:
  1. Individier, der er berettiget til underholdsbidrag
  2. Personer i finansielle vanskeligheder
  3. Forældre, venner eller andre jurister.
    1. I de tilfælde, hvor det er modparten i den pågældende sag, der dømmes til at betale sagens omkostninger, har advokaten ret til vederlag. Retten afgør størrelsen af dette vederlag, der ikke må være mindre end det, der kan forventes (ifølge bekendtgørelsen, artikel 36, stk. 3), og pålægger den anden part at betale det.

Vederlaget (salæret) reguleres i overensstemmelse med det øverste advokatråds bekendtgørelse nr. 1 fra 2004.

Minimumsalærene er følgende:

1. Salærer for rådgivning, oplysninger, udarbejdelse af dokumenter og kontrakter:
  1. Faste salærer - fra ca. 10 EUR til 300 EUR
  2. Hvis sagens genstand er materiel, gælder der et fast salær (fra ca. 75 EUR til 350 EUR) + en procentdel af den materielle genstand (fra 0,1 til 1 %).
    1. Salærer for civilsager og forvaltningssager i én instans:
  3. Faste salærer (fra ca. 50 EUR til 250 EUR)
  4. Hvis sagens genstand er materiel, gælder der et fast salær (fra ca. 50 EUR til 325 EUR) + en procentdel af den materielle genstand (fra 2 til 6 %).
    1. For sager vedrørende **fuldbyrdelsen af retsafgørelser**
  5. ½ af de salærer, der er angivet i punkt 2.
    1. Der er altid faste salærer for sager om strafferetlige og administrative sanktioner i én instans:
  6. For fasen forud for en retssag, ca. 150 EUR
  7. For selve retssagsfasen, fra ca. 150 EUR til 900 EUR afhængigt af, hvor grov den påståede lovovertrædelse er
  8. I sager om administrative sanktioner, 75 EUR.
    1. Salærer for **sager, der hører under særlige love** (beskyttelse af børn, familieleven, vold i hjemmet, udlevering og den europæiske arrestordre osv.):
  9. Altid faste salærer fra ca. 75 EUR til 125 EUR.

Fogeder

Siden 2006 har fogeder i Bulgarien været **private retshåndhævelsesembedsmænd** og **tjenestemænd**. Der gælder **foreskrevne takster** for begge disse.

1. **Tjenestemænds** salærer er reguleret (i afsnit II i tariffen for statssalærer, som domstolene har samlet i **civilretsplejeloven** fra 2008)
2. Salærene for **private retshåndhævelsesembedsmænd** er reguleret (artikel 78 i loven om private retshåndhævelsesembedsmænd og i tariffen for salærer og udgifter til retshåndhævelse i loven om private retshåndhævelsesembedsmænd).

Salærene, som er fastsat ud fra begge takster, er de samme.

En privat retshåndhævelsesembedsmand opkræver yderligere et salær på 50 procent af standardsalæret for at forkynde dokumenter på ikke-arbejdsdage og helligdage, for at fremsende stævninger med posten og for at tage kopier af klageskriftet, meddelelsen og øvrige papirer.

Faste omkostninger

Faste omkostninger i civilsager

Faste omkostninger for parter i civilsager

Salærene for civilsager (i afsnit I i tariffen for statslige gebyrer, som domstolene har samlet i **civilretsplejeloven** fra 2008) fremgår af nedenstående. Salæret for:

- et civilt krav er 4 procent af kravets beløb, dog mindst 25 EUR
- et krav vedrørende tort er på op til 40 EUR, dog mindst 15 EUR
- skilsmisssager (herunder sager, der afgøres ved fælles overenskomst) er 2 procent af det treårige samlede beløb for hver parts andel (i henhold til aftalen om deling af formueforholdet mellem ægtefællerne samt ægtefællebidrag)
- et fuldbyrdelsesdokument er 2 procent af den materielle genstand, dog mindst 12,5 EUR
- adoptionssager er 12,5 EUR
- sikkerhedsstillelse for ejendom, som der gøres krav på, er 20 EUR

- sikkerhedsstillelse for beviser er 10 EUR
- konkurrenceregulering er 25 EUR for en enkeltmandsvirksomhed og 125 EUR for et erhvervsdrivende selskab.

Det trin i civilsagen, hvor de faste omkostninger skal betales

Salærerne betales, før sagen begynder, eller før de krævede foranstaltninger træffes (artikel 76 i civilretsplejeloven).

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for parter i straffesager

Dækningen af omkostninger og vederlag i straffesager er reguleret af **strafferetsplejeloven**.

Artikel 187: Dækning af omkostninger

1. Omkostninger i forbindelse med straffesager skal dækkes af det beløb, der er angivet i den pågældende institutions budget, undtagen i de sager, der er præciseret i lovgivningen.
2. I straffesager, der opstår som følge af en klage fra en forurettet part, og som anlægges ved retten, skal den private klagende part forhåndsdeponere det beløb, som omkostningerne lyder på. Hvis beløbet ikke deponeres, får den private klagende part syv dage til at deponere det.
3. I sager, der opstår som følge af en klage fra den forurettede part, og som anlægges ved retten, skal omkostningerne i forbindelse med de bevisskrav, som tiltalte fremsætter i retten, dækkes af rettens budget.

De faste omkostninger i forbindelse med straffesager er fastlagt (i tarif nr. 1 i loven om statslige gebyrer, der opkræves af domstolene, anklagemyndigheden, efterforskningstjenesten og justitsministeriet, senest ændret i 2005) som følger:

- For klager, der giver anledning til straffesager af privat karakter, 6 EUR
- For private krav i straffesager af privat karakter, 2,5 EUR
- For anmodninger om rehabilitation, når en sag fortsat står åben, 3 EUR.

Det trin i straffesagen, hvor de faste omkostninger skal betales

Ovennævnte beløb skal forhåndsdeponeres af den private klagende part (i henhold til strafferetsplejeloven). Hvis beløbet ikke deponeres, får vedkommende syv dage til at deponere det.

Faste omkostninger i forfatningsmæssige sager

Faste omkostninger for parter i forfatningsmæssige sager

Der er ingen forfatningsmæssige sager i det bulgarske retssystem.

Pligt for advokater og andre partsrepræsentanter til at oplyse herom på forhånd

Parternes rettigheder og forpligtelser

Ifølge **artikel 40, stk. 3, i advokatloven** "er advokater forpligtet til at informere deres klienter præcist om deres rettigheder og forpligtelser". Advokaterne forpligtes ikke eksplicit til at oplyse deres klienter om forventede omkostninger i forbindelse med en retssag. Advokaternes etiske kodeks pålægger dem dog en sådan forpligtelse.

Omkostningskilder

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Bulgarien?

En fysisk eller juridisk person, der har interesse i at anlægge en sag for retten, vil ikke kunne finde offentligt tilgængelige oplysninger om, hvor meget dette vil koste, da der ikke er noget officielt eller uofficielt websted eller anden offentlig instans, som giver sådanne samlede oplysninger. Klienter forlader sig derfor hovedsageligt på, at deres advokater oplyser dem om omkostningerne.

Borgere kan dog finde lovbestemmelserne vedrørende gebyrer og omkostninger i forbindelse med en retssag på følgende offentligt tilgængelige websteder og selv foretage beregninger: [den nationale lovgivning](#), [det øverste advokatråds websted](#), [det øverste retsråds websted](#) og webstedet for [det nationale kontor for fri proces](#). Disse websteder er på nuværende tidspunkt kun tilgængelige på bulgarsk.

På hvilke sprog kan jeg få oplysninger om omkostningskilder i Bulgarien?

Alle ovennævnte websteder er på nuværende tidspunkt kun tilgængelige på bulgarsk.

Hvor kan jeg finde oplysninger om mægling?

Oplysninger om mægling kan findes på det bulgarske [Justitsministeriums](#) websted.

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om omkostninger?

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

På [det øverste retsråds](#) websted findes der årlige og halvårige rapporter om domstolenes aktiviteter på alle niveauer. Der er oplysninger om det antal sager, der er blevet afsluttet inden for de seneste 3 måneder, 6 måneder, 1 år, 2 år eller mere. Gennem det øverste retsråds statistikkontor fås analyser og oplysninger om den gennemsnitlige varighed af retsprocedurerne i civilsager, straffesager og forvaltningssager.

Hvor kan jeg finde oplysninger om en bestemt procedures gennemsnitlige samlede omkostninger?

Der findes ikke officielle oplysninger herom.

Merværdiafgift

Hvordan oplyses der herom? Hvad er de gældende satser?

Momsen er inkluderet i omkostningerne (i henhold til ovennævnte tariffer og bestemmelser).

Fri proces

Gældende indkomsttærskel inden for civilret

Ifølge loven om fri proces er betingelserne for både civilsager og straffesager de samme (se nedenfor):

Artikel 22:

- Fri proces (under punkt 1 og 2 i artikel 21) tilkendes personer, som opfylder betingelserne for at få månedlige socialhjælpsydelse (i henhold til proceduren i bestemmelserne vedrørende anvendelsen af loven om socialhjælp), og personer, som er anbragt på særlige institutioner og modtager sociale ydelser
- Fri proces (under punkt 1 og 2 i artikel 21) skal tilkendes plejefamilier, familier eller venner og slægtninge, hos hvem et barn er anbragt (i henhold til procedurerne i [loven om beskyttelse af børn](#))
- Afgørelsen om anbringelse af et barn skal bekræftes af direktøren for socialhjælpsdirektoratet eller ved en retsafgørelse afhængigt af sagen. Enhver person, der ikke har gjort krav på den månedlige socialhjælp, som vedkommende er berettiget til (ifølge den procedure, der er fastlagt i gennemførelsesbestemmelserne til loven om socialhjælp), skal til det nationale kontor for fri proces indsende en erklæring fra direktøren for socialhjælpsdirektoratet om, at den pågældende person opfylder betingelserne for at modtage månedlige socialhjælpsydelse.

I civilsager og forvaltningssager stilles der yderligere krav.

Artikel 23:

1. I civilsager og forvaltningssager kan der - på baggrund af beviser fra de relevante kompetente myndigheder - indrømmes fri proces i de tilfælde hvor retten beslutter, at parten ikke er i stand til at betale for advokatbistand. For at nå frem til en sådan afgørelse tager retten følgende i betragtning:

- Personens eller familiens indkomst
- Formueforhold som bekræftet ved en erklæring
- Familiemæssig situation
- Helbredsstatus
- Beskæftigelsesstatus
- Alder
- Andre konstaterede forhold.

Gældende indkomsttærskel inden for strafferet for tiltalte personer

Ud over kriterierne for straffesager (artikel 22 i loven om fri proces, se ovenfor) gælder følgende kriterier:

Artikel 23:

1. Fri proces-ordningen (jf. stk 3 i artikel 21) omfatter de sager, hvor forsvar eller repræsentation ved en juridisk rådgiver er påbudt.
2. Fri proces-ordningen omfatter endvidere sager, hvor en mistænkt person, tiltalt person, sigtet person, sagsøgt person eller en part i en straffesag, civilsag eller forvaltningssag ikke er i stand til at betale for advokatbistand og ønsker denne bistand, og hvor det er påkrævet af hensyn til retfærdigheden.
3. I straffesager foretages en sådan vurdering af de relevante myndigheder på baggrund af formueforholdene for den person /tiltalte, som ikke er i stand til at betale for advokatbistand.

Gældende indkomsttærskel inden for strafferet for forurettede parter

Den gældende tærskel er den samme som for andre parter i straffesager (se ovenfor).

Andre betingelser for tilkendelse af fri proces for forurettede parter

Der gælder ingen særlige betingelser i lovgivningen for ofre for kriminalitet. Det er de generelle regler for fri proces i straffesager, der gælder (artikel 22 og 23 i loven om fri proces).

Andre betingelser for tilkendelse af fri proces for tiltalte personer

Der gælder ingen særlige betingelser i lovgivningen for tiltalte personer. Det er de generelle regler for fri proces i straffesager, der gælder (artikel 22 og 23 i loven om fri proces).

Omkostningsfrie retssager

Artikel 83: Fritagelse for gebyrer og sagsomkostninger

1. Gebyrer og omkostninger i forbindelse med retssager skal ikke deponeres:
  1. af den forurettede part - arbejdstagere og deltagere i kollektive krav, der er opstået på baggrund af et arbejdsforhold
  2. af den forurettede part i krav om underholdsbidrag
  3. ved krav, der er anmeldt af en anklager
  4. af den forurettede part ved krav om erstatning efter en skadevoldende handling, hvorom der allerede er afsagt en dom, som er blevet fuldbyrdet
  5. af udpegede særlige repræsentanter for en part, hvis adresse er ukendt
1. Gebyrer og omkostninger i forbindelse med retssager må ikke deponeres af fysiske personer, hvis retten erkender, at de ikke har **tilstrækkelige midler** hertil. Ved ansøgning om fritagelse vil retten tage følgende i betragtning:
  1. Personens og personens families indkomst
  2. Formueforhold, som bekræftet med en erklæring
  3. Familiestatus
  4. Helbredsstatus
  5. Beskæftigelsesstatus
  6. Alder
  7. Andre relevante forhold.
    1. I retssager, der henhører under stk. 1 og 2, betales omkostningerne med de dertil afsatte midler i rettens budget.

Artikel 84: Fritagelse i særlige sager

Følgende er fritaget for at betale statsligt gebyr, men ikke for at betale sagsomkostninger:

1. Staten og statsinstitutioner med undtagelse af sager vedrørende privat statsejendom og ved krav om private statsfordringer og rettigheder (ændringslov - SG 50/08, i kraft siden den 01.03.2008, som ændret ved forfatningsdomstolens sag nr. 3 af 2008 - SG 63/08)
2. Bulgarsk Røde Kors
3. Kommuner med undtagelse af krav om private kommunale fordringer og formuerettigheder - privat kommunalt ejerskab.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Civilsager

Artikel 78: Fordeling af omkostninger

1. De gebyrer, som den forurettede part har betalt (herunder sagsomkostninger og vederlag til én advokat (hvis parten havde en sådan)), skal betales af tiltalte, for så vidt angår det beløb, der tilkendes som følge af kravet
  2. Hvis tiltalte er uden skyld i søgsmålet, skal omkostningerne **tilkendes den forurettede part**
  3. **Tiltalte** har også ret til at kræve at få **omkostningerne betalt, for så vidt angår den del af kravet, som ikke er blevet anerkendt**
  4. **Tiltalte** har også ret til at få **omkostningerne betalt, hvis retssagen afsluttes**
-
1. Hvis de omkostninger, som en part har afholdt til en advokat, er **uforholdsmæssigt store** i betragtning af sagens retlige og faktuelle sværhedsgrad, kan retten efter anmodning fra modparten tilkende et mindre beløb, der dog ikke må være mindre end mindstebeløbet (i henhold til artikel 36 i advokatloven).
  2. Hvis sagens afgøres til fordel for en person, som er fritaget fra at betale statslige gebyrer eller sagsomkostninger, betaler den **sagsøgte person** alle gebyrer og omkostninger. Beløbene betales til retten.
  3. Hvis kravet fra en **person, som har fået fri proces**, anerkendes, vil afholdelsen af den betalte advokats vederlag blive tilkendt det nationale kontor for fri proces for så vidt angår den anerkendte del af kravet. Hvis et krav ikke afgøres til fordel for en person, der har fået fri proces, skal denne betale omkostningerne for så vidt angår den del af kravet, som ikke er blevet anerkendt.
  4. **Vederlag til advokater** tilkendes også til juridiske personers og enkeltmandsfirmaers fordel, hvis de er blevet forsvaret af en ansat, der fungerer som juridisk rådgiver.
  5. Hvis sagen afgøres ved forlig, skal **halvdelen af det deponerede statslige gebyr** betales tilbage til den forurettede part. Sagsomkostningerne og forligsomkostningerne skal stadig betales, medmindre andet er aftalt.
-
10. **En tredje assisterende person*** vil ikke blive tilkendt omkostninger, men skal betale omkostningerne ved de retsforhandlinger, som han eller hun har ført.
  11. Når et søgsmål omfatter en **anklager**, skal betalingen af **omkostningerne** tilkendes staten eller betales af staten.

*En tredje assisterende person er en separat part i civilsager med specifikke rettigheder og forpligtelser, der er omfattet af civilretsplejeloven.

Straffesager

Strafferetsplejeloven - omkostninger og vederlag

Artikel 187: Dækning af omkostninger

1. Omkostninger i forbindelse med straffesager skal dækkes af **de beløb, der er angivet i den pågældende institutions budget**, undtagen i de sager, der er præciseret i lovgivningen.
2. I **straffesager, der opstår som følge af en klage fra den forurettede part**, og som anlægges ved retten, skal omkostningerne **for håndsdeponeres af den private klagende part**. Hvis **beløbet ikke deponeres**, får den private klagende part **syv dage** til at deponere det.
3. I **sager, der opstår som følge af en klage fra den forurettede part**, og som anlægges ved retten, skal omkostningerne i forbindelse med de beviskrav, som tiltalte fremsætter i retten, dækkes af **rettens budget**.

Artikel 188: Fastsættelse af omkostninger

1. Omkostningerne fastsættes af retten eller den instans, der er ansvarlig for sagens forberedelse.

2. Godtgørelser til vidner - arbejdstagere eller ansatte - fastsættes af retten.

Artikel 189: Afgørelse vedrørende omkostninger

1. Retten træffer afgørelse vedrørende omkostninger, når den udmåler straf eller afsiger kendelse.
2. **Udgifter til tolkning under procedurene forud for retssagen** afholdes af den pågældende instans; udgifter til tolkning under retssagen afholdes af retten.
3. Hvis **den tiltalte part findes skyldig**, dømmer retten den pågældende person til at **betale sagsomkostningerne, herunder advokatsalærer og andre udgifter til forsvarsadvokater, der er udpeget ex officio**. Disse omfatter udgifter, som den **private anklager** og den **civile forurettede part** har afholdt efter anmodning fra sidstnævnte. I overværelse af flere dømte personer vil retten fordele de omkostninger, som hver af de dømte skal betale.
4. Hvis den **tiltalte part findes ikke-skyldig** i nogle af anklagepunkterne, **dømmer retten kun tiltalte til at betale de omkostninger, der er generet i forbindelse med den tiltale, som han/hun findes skyldig i**.

Artikel 190: Fordeling af omkostninger

1. Hvis den tiltalte person **frifindes**, eller hvis **straffesagen afsluttes, afholder staten** alle udgifterne i sager, der kan indbringes for domstolen, og udgifter forbundet med påstande, der følger af et krav fremsat af den forurettede part, **afholdes af den private klagende part**
2. Der udstedes **en fuldbyrdelsesordre** for omkostningerne af retten i første instans.

Vederlag til sagkyndige

I civilretsplejeloven gælder der en generel regel for vederlag til sagkyndige i civilsager:

Artikel 75: Fastsættelse af udgifter

"...vederlag til sagkyndige fastsættes af retten, der tager det udførte arbejde og de afholdte udgifter i betragtning."

Bekendtgørelse nr. 1 af 2008 om sagkyndiges registrering, kvalifikationer og vederlag er udstedt af det øverste retsråd og gælder for civilsager, straffesager og forvaltningssager. Ifølge artikel 29 skal sagkyndiges vederlag fastsættes af de myndigheder, der rekvirerer den sagkyndiges ekspertise, ud fra:

1. hvor kompliceret opgaven er
2. den sagkyndiges kompetence og kvalifikationer
3. hvor lang tid det tager at løse opgaven
4. mængden af udført arbejde
5. nødvendige udgifter til eksempelvis materialer, produkter, redskaber og udstyr
6. andre forhold, der har indflydelse på det udførte arbejde såsom overholdelse af tidsfrister samt yderligere arbejde udført uden for arbejdstid og på nationale fridage.

Oversætter- og tolkehonorarer

Civilsager

Der gælder samme regler for oversættere som for sagkyndige - se ovenfor.

Straffesager

Strafferetsplejeloven: Artikel 189, stk. 2,

Udgifter til oversættelse under procedurene forud for retssagen afholdes af den pågældende instans, og udgifterne til oversættelse under retssagen afholdes af retten.

Relevante dokumenter

[Bulgariens rapport om undersøgelsen af omkostningers gennemsigtighed](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 17/12/2018

Sagsomkostninger - Tjekkiet

Denne side indeholder oplysninger om sagsomkostninger i Tjekkiet. Du kan se en mere detaljeret gennemgang af sagsomkostningerne i følgende casestudier:

[Familiereet – skilsmisse](#)

[Familiereet – forældremyndighed og underholdsbidrag](#)

[Erhvervsret – kontraktforhold](#)

[Erhvervsret – ansvar](#)

Regler om salærer og honorarer til de juridiske erhverv

Advokater

Der findes kun én type advokat i Tjekkiet, idet der ikke skelnes mellem rådgivende og procederende advokater.

[Det tjekkiske justitsministeriums forskrift nr. 177/1996 Sb. af 4. juni 1996](#) omhandler salærer og godtgørelse til advokater for formidling af juridiske tjenesteydelser (advokatsalærer). Den er tilgængelig på engelsk på webstedet for det tjekkiske advokatsamfund.

Advokatsalærer kan også aftales internt mellem de involverede parter.

I de fleste civile sager (herunder familieretlige og handelsretlige sager) er retlig repræsentation ikke obligatorisk.

Faste omkostninger

Faste omkostninger i civile sager

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager

Lov nr. 549/1991 saml. om omkostninger i forbindelse med civile retssager (foreligger ikke på engelsk) indeholder bestemmelser om de sagsomkostninger, der er forbundet med civile sager. Disse varierer afhængig af sagstype. I nogle tilfælde er omkostningerne faste. I andre beregnes der et gebyr som en procentdel.

Under alle omstændigheder skal omkostningerne betales i tjekkisk valuta (CZK), hvilket kan ske via bankoverførsel til statens (eller domstolens) konto. Omkostninger på op til CZK 5 000 kan betales ved hjælp af et stempelmærke (kolek), som kan købes på postkontorer og en række andre steder.

Domstolen skal underrette den person, der fremsætter kravet, om det nøjagtige beløb, vedkommende skal betale.

Tidspunkt i en civil sag, hvor de faste omkostninger skal betales

Omkostninger skal betales inden tre dage fra datoen for forkyndelsen, før det første retsmøde finder sted.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for sagens parter i straffesager

Straffesager indledes altid ex officio (af statsanklagerens kontor), og den tiltalte betaler kun omkostningerne til retlig repræsentation.

Tidspunkt i en straffesag, hvor de faste omkostninger skal betales

Der er ingen retsgebyrer i straffesager.

Faste omkostninger i forfatningssager

Faste omkostninger for sagens parter i forfatningssager

Der er **ingen faste retsgebyrer** i sager, der indbringes for Tjekkiets **forfatningsdomstol**, men det er obligatorisk at lade sig repræsentere ved en advokat.

Tidspunkt i en forfatningssag, hvor sagens parter skal betale de faste omkostninger

Der er ingen faste retsgebyrer.

Pligt for advokater og andre partsrepræsentanter til at oplyse om omkostningerne på forhånd

Parternes rettigheder og forpligtelser

Advokater og andre partsrepræsentanter er ikke forpligtet til at oplyse herom på forhånd.

Parternes rettigheder og forpligtelser kan aftales mellem en advokat og dennes klient.

Omkostningskilder

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Tjekkiet?

Det tilrådes at konsultere en advokat om hver enkelt sag. Når en sag er indledt, er det domstolens ansvar at underrette om de retsafgifter, der skal betales.

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Tjekkiet?

Da tjekkisk er det eneste officielle sprog i Tjekkiet, er der ikke nogen juridisk forpligtelse til at give oplysninger på andre sprog. Oplysningernes kvalitet afhænger derfor af villigheden og kompetencen hos den person, der giver oplysningerne.

Hvor kan jeg finde oplysninger om mediation/mægling?

Webstedet for [den tjekkiske mediatorforening](#) (AMČR) indeholder oplysninger om mediation.

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om omkostninger?

Websteder med oplysninger om omkostninger

Der findes ikke noget officielt websted med oplysninger om omkostninger.

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

Webstedet for **justitsministeriet** indeholder forskellige statistikker. Meget afhænger dog af den specifikke sag. Nogle retsregler fastlægger kun tidsfrister i forhold til de specifikke domstolshandlinger (f.eks. præjudicielle sager).

Hvor kan jeg finde oplysninger om en bestemt procedures gennemsnitlige samlede omkostninger?

Omkostningerne afhænger af omstændighederne i hver enkelt sag. Derfor er det ikke muligt at give oplysninger herom på forhånd.

Merværdiafgift

Hvor finder jeg disse oplysninger?

Sagsomkostninger pålægges ingen merværdiafgift, og beløbet er endeligt. Advokatsalærer inkluderer ikke merværdiafgift. Visse merværdiafgiftspligtige advokatfirmaer pålægger dog en merværdiafgift (19 %).

Hvad er de gældende satser?

Se ovenfor vedrørende merværdiafgift.

Retshjælp

Gældende indkomstgrænse på det civilretlige område

Der er ikke fastsat nogen specifik indkomstgrænse. Dommere kan dog på anmodning vurdere hver enkelt situation individuelt. Der kan bevilges delvis eller fuldstændig fritagelse for betaling af retsafgiften, forudsat at sagsøgeren ikke har anlagt en urimelig sag. En domstol kan anvise en person til at yde sagsøger juridisk bistand, når juridisk repræsentation er obligatorisk.

Der ydes **gratis retshjælp** af specialiserede ngo'er (afhængig af sagens genstand) eller det tjekkiske advokatsamfund. I specifikke sager kan det **tjekkiske advokatsamfund** udpege en advokat til at yde gratis juridisk bistand. Bevillingen af gratis retshjælp afhænger ikke blot af personens indkomst, men også af den samlede økonomiske situation i vedkommendes husstand.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for tiltalte

Der er ikke fastsat nogen specifik indkomstgrænse. Domstolene beskikker en advokat for tiltalte i alle situationer, hvor juridisk repræsentation er obligatorisk, og den tiltalte ikke har sin egen advokat.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for ofre

Det er kun visse ngo'er, der yder gratis retshjælp til ofre. Ofre er kun part i nogle få specifikke straffesager. I andre er de nødt til selv at anlægge sag (de ovenfor anførte oplysninger om indkomstgrænser for retshjælp på det civilretlige område er relevante).

Andre betingelser for at yde retshjælp til ofre

Ofre kan kræve erstatning fra **justitsministeriet** (i henhold til lov nr. 209/1997 saml.).

Andre betingelser for at yde retshjælp til tiltalte

De ovenfor anførte oplysninger om indkomstgrænser for retshjælp til tiltalte på det strafferetlige område er relevante.

Omkostningsfrie retssager

For sager, der indbringes for **forfatningsdomstolen**, betales der ingen retsafgifter. Der opkræves heller ingen retsafgifter i visse typer sager (angivet i art. 11 i lov nr. 549/1991 saml. om retsafgifter) – f.eks. når sagsøger er mindreårig og i visse andre sager (f. eks. når staten eller statsorganer er part i sagen, når en udlænding kræver asyl eller i andre sager, der involverer "svagere" parter).

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Det er op til dommeren at afgøre (i sin endelige afgørelse) i hver enkelt sag. Dommeren kan pålægge den tabende part at betale alle eller en del af omkostningerne. Dette gælder dog ikke i skilsmisssager. Påbud om betaling af omkostninger kan også omfatte advokatsalærer.

Honorarer til sagkyndige

Domstolen betaler honorarer til de sagkyndige, som den udpeger. Sagens parter er kun ansvarlige for at betale honorarer til sagkyndige, når de selv har anmodet om bistand fra en sagkyndig. I visse specifikke sager kan domstolen beslutte, at den tabende part skal betale honorar til en sagkyndig.

Oversætter- og tolkehonorarer

Domstolen er ansvarlig for at betale honorarer til oversættere eller tolke i retssager. Hvis parten er en udlænding, som ikke forstår tjekkisk, har vedkommende ret til i retten at tale på sit modersmål.

Relevante dokumenter

[Tjekkisk undersøgelsesrapport om gennemsigtigheden af omkostninger](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 20/09/2019

Casestudie 1 – familieret – skilsmisse - Tjekkiet

Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

I denne casestudy, der vedrører familieret (skilsmisse), anmodedes medlemsstaterne om at give den part, der anmoder om skilsmisse, oplysninger om sagsomkostningerne i følgende tilfælde:

Tilfælde A – National sag: Et par gifter sig. Senere går de fra hinanden og enes om skilsmisse.

Tilfælde B – Tværnational sag: To statsborgere fra samme medlemsstat (medlemsstat A) gifter sig. Ægteskabet indgås i medlemsstat A. Efter brylluppet flytter parret til en anden medlemsstat (medlemsstat B), hvor de bosætter sig med henblik på at arbejde der. Kort derefter går parret fra hinanden, og hustruen vender tilbage til medlemsstat A, medens manden bliver i medlemsstat B. Parret enes om skilsmisse. Efter sin tilbagevenden til medlemsstat A, anlægger hustruen straks sag ved retten i medlemsstat B for at opnå skilsmisse.

Omkostninger i Tjekkiet

Omkostninger til sager ved domstole, appeller og alternativ konfliktløsning

Case-studie	Domstol		Appelsager			Alternativ konfliktløsning		Omkostninger
	Gebyrer for sags-anlæg	Udskrifts-gebyrer	An-dre ge-byrer	Gebyrer for sags-anlæg	Udskrifts-gebyrer	An-dre ge-byrer	Er dette en mulighed i denne type sager?	
Sag A	1 000 CZK	Ikke relevant	Ikke relevant	1 000 CZK	Ikke relevant	Ikke relevant	Ja (ikke obligatorisk)	Ifølge aftale (sædvanligvis 1 000 CZK pr. time, 3 timer)
Sag B	1000 CZK	Ikke relevant	Ikke relevant	1 000 CZK	Ikke relevant	Ikke relevant	Ja (ikke obligatorisk)	Ifølge aftale

Omkostninger og gebyrer til advokat, foged og sagkyndige

Casestudie	Advokat		Foged		Sagkyndig		Omkostninger
	Er der advokattvang?	Gennemsnitlige omkostninger	Er der advokattvang?	Omkostninger før domsafsigelsen	Omkostninger efter domsafsigelsen	Er dette obligatorisk?	
Sag A	Nej	Ifølge aftale, men svarende til advokatsalær	Nej (pr. post)	-	-	Nej	350 CZK pr. time

på 1 500 CZK
for hvert trin
(sædvanligvis 5)

Sag B	Nej	Ifølge aftale	Nej (afhænger af det - andet involverede land)	-	Nej	350 CZK pr. time
--------------	-----	---------------	--	---	-----	------------------------

Godtgørelse til vidner, sikkerhedsstillelse og andre relevante gebyrer

Case studie	Godtgørelse til vidner		Sikkerhedsstillelse		Andre gebyrer	
	Får vidnet udbetalt godtgørelse?	Omkostninger	Eksisterer dette, og hvornår og hvordan bruges det?	Omkostninger	Beskrivelse	Omkostninger
Sag A	Ja, de faktisk afholdte udgifter betales.	Afhænger af den konkrete sag	Nej	-	-	-
Sag B	Ja, de faktisk afholdte udgifter betales.	Afhænger af den konkrete sag	Nej	-	-	-

Omkostninger til retshjælp og andre godtgørelser

Case studie	Retshjælp			Godtgørelse			
	Hvornår og på hvilke betingelser ydes der retshjælp?	Hvornår godtgøres hele beløbet?	Betingelser?	Kan den vindende part få godtgjort sagsomkostninger?	Hvis hele beløbet ikke godtgøres, hvilken procentdel godtgøres så generelt?	Hvilke omkostninger godtgøres aldrig?	Er der tilfælde, hvor retshjælpen skal tilbagebetales til retshjælpsor ganet?
Sag A	Kun ngo	-	-	Nej	-	Alle omkostninger i skilsmisssager	Nej
Sag B	Se direktiv om retshjælp i grænse overskridende tvister	-	-	Nej	-	Alle omkostninger i skilsmisssager	Nej

Omkostninger til oversættelse og tolkning

Case studie	Oversættelse		Tolkning		Andre særlige omkostninger i forbindelse med grænse overskridende tvister?	
	Omtrentlige omkostninger?	Omtrentlige omkostninger?	Omtrentlige omkostninger?	Omtrentlige omkostninger?	Beskrivelse	Omtrentlige omkostninger?

	Hvornår og på hvilke betingelser er det nødvendigt?	Hvornår og på hvilke betingelser er det nødvendigt?				
Sag A	Originale dokumenter på et fremmedsprog, der er nødvendige for sagen	Fra 350 CZK pr. side (afhængig af sproget)	-	-	-	-
Sag B	Originale dokumenter på et fremmedsprog, der er nødvendige for sagen	Minimum 350 CZK pr. side (afhængig af sproget)	Når en part eller et vidne er udlænding eller ikke forstår tjekkisk	350 CZK pr. time	-	-

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 20/09/2019

Casestudie 2 – familieret – forældremyndighed - Tjekkiet

Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

I denne casestudy, der vedrører familieret (forældremyndighed), anmodedes medlemsstaterne om at give den part, der anlægger retssag, oplysninger om sagsomkostningerne i følgende tilfælde:

Tilfælde A – National sag: To personer har i en årrække levet sammen uden at være gift. De har et barn på tre år, da de går fra hinanden. Ifølge en retsafgørelse er moderen tillagt forældremyndigheden, medens faderen har samværsret. Moderen anlægger sag med henblik på at begrænse faderens samværsret.

Tilfælde B – Tværnational sag, hvor De er advokat i medlemsstat A: To personer har i en årrække levet sammen i en medlemsstat (medlemsstat B) uden at være gift. De har et barn sammen, men går fra hinanden umiddelbart efter barnets fødsel. Ifølge en retsafgørelse truffet i medlemsstat B er moderen tillagt forældremyndigheden, medens faderen har samværsret. Moderen og barnet flytter til en anden medlemsstat (medlemsstat A) for at bosætte sig der, hvilket de ifølge retsafgørelsen har lov til, og faderen forbliver i medlemsstat B. Nogle få år senere anlægger moderen sag i medlemsstat A med henblik på at ændre faderens samværsret.

Omkostninger i Tjekkiet

Omkostninger til sager ved domstole, appeller og alternativ konfliktløsning

Case-studie	Domstol		Appelsager			Alternativ konfliktløsning		
	Gebyrer for sags-anlæg	Udskrifts-gebyrer	Andre gebyrer	Gebyrer for sags-anlæg	Udskrifts-gebyrer	Andre gebyrer	Er dette en mulighed i denne type sager?	Omkostninger
Sag A	0 CZK	Ikke relevant	Ikke relevant	0 CZK	Ikke relevant	Ikke relevant	Ja	500-1 000 CZK pr. time
Sag B	0 CZK	Ikke relevant	Ikke relevant	0 CZK	Ikke relevant	Ikke relevant	Ja	500-1 000 CZK pr. time

Omkostninger og gebyrer til advokat, foged og sagkyndige

Casestudie	Advokat		Foged		Sagkyndig		Omkostninger
	Er der advokattvang?	Gennemsnitlige omkostninger	Er der advokattvang?	Omkostninger før domsafsigelsen	Omkostninger efter domsafsigelsen	Er dette obligatorisk?	
Sag A	Nej	Sædvanligvis ifølge aftale, afhænger af antallet af retsmøder (fra 5 000 CZK)	Nej	-	-	Nej	350 CZK pr. time
Sag B	Nej	Sædvanligvis ifølge aftale, afhænger af omstændighederne	Nej (afhænger af det andet land)	-	-	Nej	350 CZK pr. time

Godtgørelse til vidner, sikkerhedsstillelse og andre relevante gebyrer

Case studie	Godtgørelse til vidner		Sikkerhedsstillelse		Andre gebyrer	
	Får vidnet udbetalt godtgørelse?	Omkostninger	Eksisterer dette, og hvornår og hvordan bruges det?	Omkostninger	Beskrivelse	Omkostninger
Sag A	Ja, i forhold til deres faktiske udgifter	Afhænger af den konkrete sag	Ikke i denne type sager	-	-	-
Sag B	Ja, i forhold til deres faktiske udgifter	Afhænger af den konkrete sag	Ikke i denne type sager	-	-	-

Omkostninger til retshjælp og andre godtgørelser

Case	Retshjælp	Godtgørelse
------	-----------	-------------

studie

	Hvornår og på hvilke betingelser ydes der retshjælp?	Hvornår godtgøres hele beløbet?	Betingelser?	Kan den vindende part få godtgjort sagsomkostninger?	Hvis hele beløbet ikke godtgøres, hvilken procentdel godtgøres så generelt?	Hvilke omkostninger godtgøres aldrig?	Er der tilfælde, hvor retshjælpen skal tilbagebetales til retshjælpsorganet?
Sag A	Kun ngo	-	-	Generelt ikke (kun i særlige tilfælde, hvor den vindende parts indkomst er meget lav)	-	Der er ikke nogen retsafgift, så det er kun advokatsalæret, der kan godtgøres	Nej
Sag B	Se direktiv om retshjælp i grænseoverskridende tvister	-	-	Nej	-	-	Nej

Omkostninger til oversættelse og tolkning

Case studie	Oversættelse	Tolkning	Andre særlige omkostninger i forbindelse med grænseoverskridende tvister?			
	Hvornår og på hvilke betingelser er det nødvendigt?	Omtrentlige omkostninger?	Hvornår og på hvilke betingelser er det nødvendigt?	Omtrentlige omkostninger?	Beskrivelse	Omtrentlige omkostninger?
Sag A	Originale dokumenter på et fremmedsprog, der er nødvendige for sagen	Minimum 350 CZK pr. side	-	-	-	-
Sag B	Originale dokumenter på et fremmedsprog, der er nødvendige for sagen	Minimum 350 CZK pr. side	Når en part eller et vidne er udlænding eller ikke forstår tjekkisk	350 CZK pr. time	-	-

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 20/09/2019

Casestudie 4 – erhvervsret – kontraktforhold - Tjekkiet

Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

I denne casestudy, der vedrører handelsret (kontraktforhold), anmodes medlemsstaterne om at give sælgeren oplysninger om sagsomkostningerne i følgende tilfælde:

Tilfælde A – National sag: En virksomhed har leveret varer til en værdi af 20 000 EUR. Sælgeren er ikke blevet betalt, da køberen mener, at varerne ikke svarer til, hvad der var aftalt.

Sælgeren beslutter at anlægge sag med henblik på at opnå betaling af den fulde pris.

Tilfælde B – Tværnational sag: En virksomhed, hvis hovedsæde ligger i medlemsstat B, leverer varer til en værdi af 20 000 EUR til en køber i medlemsstat A. Kontrakten er undergivet lovgivningen i medlemsstat B og affattet på sproget i medlemsstat B. Sælgeren er ikke blevet betalt, da køberen i medlemsstat A mener, at varerne ikke svarer til, hvad der var aftalt. Sælgeren beslutter at anlægge sag i medlemsstat A med henblik på at opnå fuld betaling af den pris, der er fastsat i kontrakten.

Sagsomkostninger i Tjekkiet

Omkostninger for sager ved domstole, appeller og alternativ konfliktløsning

Case-studie	Domstol		Appelsager			Alternativ konfliktløsning		
	Gebyrer for sagsanlæg	Udskrifts-gebyrer	An-dre ge-byrer	Gebyrer for sags-anlæg	Udskrifts-gebyrer	An-dre ge-byrer	Er dette en mulighed i denne type sager?	Omkost-ninger
Sag A	4 % af beløbet (svarer til 800 EUR i CZK)	Ikke relevant	Nej	4 % af beløbet (svarer til 800 EUR i CZK)	Ikke relevant	Nej	Ja (ikke obligatorisk)	Ifølge aftale (sædvanligvis 1 000 CZK pr. time, 3 timer)
Sag B	4 % af beløbet (svarer til 800 EUR i CZK)	Ikke relevant	Nej	4 % af beløbet (svarer til 800 EUR i CZK)	Ikke relevant	Nej	Ja (ikke obligatorisk)	Ifølge aftale

Omkostninger og gebyrer til advokat, foged og sagkyndige

Casestudie	Advokat		Foged		Sagkyndig		Omkostninger
	Er der advokattvang?	Gennemsnitlige omkostninger	Er der advokattvang?	Omkostninger før domsafsigelsen	Omkostninger efter domsafsigelsen	Er dette obligatorisk?	
	Nej	Ifølge aftale	Nej	-	-	Nej	

Sag A Ifølge aftale
(min. 350 CZK
pr. time)

Nej	Ifølge aftale	Nej	-	-	Nej
-----	---------------	-----	---	---	-----

Sag B Ifølge aftale
(min. 350 CZK
pr. time)**Godtgørelse til vidner, sikkerhedsstillelse og andre relevante gebyrer**

Case studie	Godtgørelse til vidner	Sikkerhedsstillelse	Andre gebyrer			
	Får vidnet udbetalt godtgørelse?	Omkostninger	Eksisterer dette, og hvornår og hvordan bruges det?	Omkostning er	Beskrivelse	Omkostning er
Sag A	Ja, de faktisk afholdte udgifter betales.	Afhænger af den konkrete sag	I handelssager ved anmodning om foreløbige foranstaltninger	100 000 CZK	-	-
Sag B	Ja, de faktisk afholdte udgifter betales.	Afhænger af den konkrete sag	I handelssager ved anmodning om foreløbige foranstaltninger	100 000 CZK	-	-

Omkostninger til retshjælp og andre godtgørelser

Case studie	Retshjælp	Godtgørelse					
	Hvornår og på hvilke betingelser anvendes retshjælp?	Hvornår godtgøres hele beløbet?	Betingelser?	Kan den vindende part få godtgjort sagsomkostninger?	Hvis hele beløbet ikke godtgøres, hvilken procentdel godtgøres så generelt?	Hvilke omkostninger godtgøres aldrig?	Er der tilfælde, hvor retshjælpen skal tilbagebetales til retshjælpsorganet?
Sag A	Kun ngo	-	-	Ja.	Afhænger af sagens omstændigheder	Alle omkostninger kan godtgøres	Nej
Sag B	Se direktiv om retshjælp i grænseoverskridende tvister	-	-	Ja.	Afhænger af sagens omstændigheder	Alle omkostninger kan godtgøres	Nej

Omkostninger til oversættelse og tolkning

Case studie	Oversættelse	Tolkning
-------------	--------------	----------

	Hvornår og på hvilke betingelser er det nødvendigt?	Omtrentlige omkostninger?	Hvornår og på hvilke betingelser er det nødvendigt?	Omtrentlige omkostninger?
Sag A	Originale dokumenter på et fremmedsprog, der er nødvendige for sagen	Minimum 350 CZK pr. side	-	-
Sag B	Originale dokumenter på et fremmedsprog, der er nødvendige for sagen	Minimum 350 CZK pr. side	Når en part eller et vidne er udlænding eller ikke forstår tjekkisk	350 CZK pr. time

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 20/09/2019

Casestudie 5 – erhvervsret – ansvar - Tjekkiet

Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

I denne casestudy, der vedrører handelsret (erstatningsansvar), anmodedes medlemsstaterne om at give kunden oplysninger om sagsomkostningerne i følgende tilfælde:

Tilfælde A – National sag: En varmeanlægsfabrikant leverer en varmeovn til en installatør. Installatøren videresælger (og installerer) varmeovnen hos en kunde til opvarmning af dennes hus. Kort herefter opstår der brand i huset. Alle berørte (varmeanlægsfabrikanten, installatøren og den endelige forbruger) er forsikret. Grunden til brandens opståen er omstridt. Ingen vil betale erstatning til kunden.

Kunden beslutter at anlægge en retssag med krav om fuld erstatning mod varmeanlægsfabrikanten, installatøren og forsikringsselskaberne.

Tilfælde B – Tværnational sag: En varmeanlægsfabrikant i medlemsstat B leverer en varmeovn til en installatør i medlemsstat C. Installatøren videresælger (og installerer) varmeovnen hos en kunde i medlemsstat A til opvarmning af dennes hus. Kort herefter opstår der brand i huset. Alle berørte (varmeanlægsfabrikanten, installatøren og den endelige forbruger) er forsikret ved et forsikringsselskab i deres egen medlemsstat. Grunden til brandens opståen er omstridt. Ingen vil betale erstatning til kunden.

Kunden beslutter at anlægge en retssag i medlemsstat A med krav om fuld erstatning mod varmeanlægsfabrikanten, installatøren og forsikringsselskabet i medlemsstat A.

Omkostninger i Tjekkiet

Omkostninger til sager ved domstole, appeller og alternativ konfliktløsning

Case-studie	Domstol			Appelsager			Alternativ konfliktløsning	
	Gebyrer for sags-anlæg	Udskrifts-gebyrer	Andre gebyrer	Ge-byrer for sags-anlæg	Udskrifts-gebyrer	An-dre ge-byrer	Er dette en mulighed i denne type sager?	Omkost-ninger
Sag A	4 % af beløbet (forsik-ring på-krævet)	Ikke relevant	Nej	4 % af beløbet	Ikke relevant	Nej	Ja (ikke obliga-torisk)	Ifølge aftale (sædvan-ligvis 1 000 CZK pr. time, 3 timer)
Sag B	4 % af beløbet (forsik-ring på-krævet)	Ikke relevant	Nej	4 % af beløbet	Ikke relevant	Nej	Ja (ikke obliga-torisk)	

Omkostninger og gebyrer til advokat, foged og sagkyndige

Casestudie	Advokat		Foged		Sagkyndig		Omkostninger
	Er der advokattvang?	Gennemsnitlige omkostninger	Er der advokattvang?	Omkostninger før domsafsigelsen	Omkostninger efter domsafsigelsen	Er dette obligatorisk?	
Sag A	Nej	Ifølge aftale	Nej	-	-	Nej	Ifølge aftale (min. 350 CZK pr. time)
Sag B	Nej	Ifølge aftale	Nej	-	-	Nej	Ifølge aftale (min. 350 CZK pr. time)

Godtgørelse til vidner, sikkerhedsstillelse og andre relevante gebyrer

Case studie	Godtgørelse til vidner		Sikkerhedsstillelse		Andre gebyrer	
	Får vidnet udbetalt godtgørelse?	Omkostninger	Eksisterer dette, og hvornår og hvordan bruges det?	Omkostning	Beskrivelse	Omkostninger
Sag A	Ja, de faktisk afholdte udgifter betales.	Afhænger af den konkrete sag	Hvis der anmodes om foreløbige foranstaltninger	50 000 CZK	-	-
Sag B	Ja, de faktisk afholdte udgifter betales.	Afhænger af den konkrete sag	Hvis der anmodes om foreløbige foranstaltninger	50 000 CZK	-	-

Omkostninger til retshjælp og andre godtgørelser

Case studie	Retshjælp	Godtgørelse					
	Hvornår og på hvilke betingelser ydes der retshjælp?	Hvornår godtgøres hele beløbet?	Betingelser?	Kan den vindende part få godtgjort sagsomkostninger?	Hvis hele beløbet ikke godtgøres, hvilken procentdel godtgøres så generelt?	Hvilke omkostninger godtgøres aldrig?	Er der tilfælde, hvor retshjælpen skal tilbagebetales til retshjælpsorganet?
Sag A	Centre for forbrugerbeskyttelse, andre ngo'er	-		Ja.	Afhænger af sagens omstændigheder	Alle omkostninger kan godtgøres	Nej
Sag B	Se direktiv om retshjælp i grænseoverskridende tvister. Også europæisk forbrugercenter.	-	-	Ja.	Afhænger af sagens omstændigheder	Alle omkostninger kan godtgøres	Nej

Omkostninger til oversættelse og tolkning

Case studie	Oversættelse	Tolkning		
	Hvornår og på hvilke betingelser er det nødvendigt?	Omtrentlige omkostninger?	Hvornår og på hvilke betingelser er det nødvendigt?	Omtrentlige omkostninger?
Sag A	Originale dokumenter på et fremmedsprog, der er nødvendige for sagen	Minimum 350 CZK pr. side	-	-
Sag B	Originale dokumenter på et fremmedsprog, der er nødvendige for sagen	Minimum 350 CZK pr. side	Når en part eller et vidne er udlænding eller ikke forstår tjekkisk	350 CZK pr. time

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 20/09/2019

Sagsomkostninger - Danmark

Denne side indeholder oplysninger om sagsomkostninger i Danmark.

Regler for salærer og honorarer til de juridiske erhverv

I princippet findes der ingen regler for salærer og honorarer til de juridiske erhverv. Landsretten har dog fastlagt en række vejledende takster, der er offentligt tilgængelige. Alle kan indgive en klage over et advokatsalær til [Advokatnævnet](#).

Faste omkostninger

Faste omkostninger i civile sager

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager

For så vidt angår retsafgifter skal klageren i henhold til lovgivningen betale en afgift for at anlægge sagen. Denne afgift er som udgangspunkt 500 DKK. I sager på over 50 000 DKK er afgiften 750 DKK med tillæg af 1,2 % af den del af værdien, der overstiger 50 000 DKK.

Derudover skal der i sager på over 50 000 DKK betales en yderligere afgift for retsmødet. Denne afgift svarer til den afgift, der betales, når sagen anlægges. Sagsøgere skal således betale 750 DKK med tillæg af 1,2 % af den del af værdien, der overstiger 50 000 DKK, også for retsmødet.

Der er fastlagt en øvre grænse på 75 000 DKK for begge afgiftstyper (afgiften for sagsanlæg og afgiften for retsmødet). I nogle sager (f.eks. sager der angår prøvelse af myndighedsudøvelse) er den øvre grænse kun på 2 000 DKK.

I forbindelse med visse civile sager, herunder familieretlige sager, skal der ikke betales retsafgifter.

Tidspunkt i en civil sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Som nævnt ovenfor skal sagsøgeren betale en retsafgift ved anlæggelse af sagen.

Afgiften for retsmødet skal betales på det tidspunkt, hvor datoen for retsmødet fastsættes, dog tidligst tre måneder før retsmødet.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for sagens parter i straffesager

I straffesager skal der normalt ikke betales retsafgifter. I nogle få straffesager er der tale om **privat påtale**, og disse sager er omfattet af reglerne om retsafgifter i civile sager.

Faste omkostninger i grundlovssager

Faste omkostninger for sagens parter i grundlovssager

I henhold til dansk lovgivning behandles grundlovssager enten som civile sager eller straffesager. Der findes ingen særskilte regler for grundlovssager i Danmark.

Pligt for advokater og andre partsrepræsentanter til at oplyse om sagsomkostninger

Parternes rettigheder og forpligtelser

I punkt 16.8 i **Advokatsamfundets advokatetiske regler** fastsættes følgende:

"Advokaten skal arbejde for en løsning på klientens sag for de lavest mulige omkostninger under hensyn til klientens ønsker og instrukser."

Omkostningskilder

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Danmark?

Oplysninger om omkostninger findes på [Advokatsamfundets](#) websted og på webstedet for [Danmarks Domstole](#).

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Danmark?

Oplysningerne om omkostningskilder foreligger på dansk og engelsk.

Hvor kan jeg finde oplysninger om mediation/mægling?

Oplysninger om **retsmægling** findes på webstedet for [Danmarks Domstole](#).

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om omkostninger?

Websteder med oplysninger om omkostninger

[Domstolsstyrelsens](#) officielle websted indeholder generelle oplysninger om **det danske retsvæsen** og kontaktoplysninger.

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

Oplysninger om den gennemsnitlige behandlingstid for forskellige typer sager kan findes på webstedet for [Danmarks Domstole](#).

Moms

Hvor finder jeg disse oplysninger?

De offentliggjorte takster er normalt inkl. moms.

Retshjælp

Gældende indkomstgrænse på det civilretlige område

Indkomstgrænserne vedrørende retshjælp reguleres årligt. I 2019 er indkomstgrænserne som følger:

- enlige: 329 000 DKK
- gifte eller samboende: 418 000 DKK
- beløb tillagt pr. barn: 57 000 DKK.

Alle har, uanset indkomst, ret til gratis at modtage summarisk mundtlig juridisk rådgivning af retshjælpsinstitutionerne (advokatvagten/retshjælpen).

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område i forhold til tiltalte

Den tiltaltes ret til advokatbistand afhænger ikke af den pågældendes indkomst, men af sagens art. Generelt skal den tiltalte uanset indkomst betale forsvarsadvokatens salær, hvis han eller hun kendes skyldig.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område i forhold til ofre

Ofrets ret til advokatbistand afhænger ikke af den pågældendes indkomst, men af sagens art. I henhold til **retsplejelovens** § 741 a er det hovedsageligt sager vedrørende vold og seksualforbrydelser, der giver ofre ret til advokatbistand. Her betales advokatsalæret af staten.

Andre betingelser for tildeling af retshjælp til ofre

De ovenfor anførte oplysninger om indkomstgrænser for ofre på det strafferetlige område er gældende.

Andre betingelser for tildeling af retshjælp til tiltalte

De ovenfor anførte oplysninger om indkomstgrænser for tiltalte på det strafferetlige område er gældende.

Omkostningsfrie retssager

Som nævnt ovenfor ("Faste omkostninger for sagens parter i civile sager") skal der i visse civile sager ikke betales retsafgifter. Der kan dog påløbe andre omkostninger (f.eks. advokatsalærer) under retssagen.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Reglerne om godtgørelse af omkostninger i civile sager fremgår af **retsplejelovens** kapitel 30.

Den tabende part skal som udgangspunkt betale modpartens omkostninger. Under særlige omstændigheder kan retten dog beslutte, at den tabende part enten ikke skal betale modpartens omkostninger eller kun skal betale en del af omkostningerne.

Der godtgøres kun omkostninger, som er nødvendige for, at sagen kan behandles korrekt.

Honorarer til sagkyndige

Hvis sagsøger har anmodet om en udtalelse fra en sagkyndig om et bestemt forhold, skal han eller hun selv betale honoraret til denne.

Når en sag er afsluttet, beslutter retten, om den sagsøgte skal betale omkostningerne til den sagkyndige. Dette afhænger af sagens udfald.

Oversætter- og tolkehonorarer

Udgangspunktet er, at udgifter til tolkning afholdes af sagens parter i civile sager.

I straffesager afholdes udgifter til tolkning af statskassen.

Relevante dokumenter

Danmarks rapport om undersøgelsen af åbenheden om sagsomkostninger

---

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 13/08/2019

Sagsomkostninger - Tyskland

Denne side indeholder oplysninger om sagsomkostninger i Tyskland.

Regler for salærer og honorarer til de juridiske erhverv

Advokater

I Tyskland sondres der ikke mellem sagførere, praktiserende advokater, procederende advokater eller jurister.

I Tyskland fastsættes advokatsalærer enten i overensstemmelse med den tyske lov om advokatsalærer (Rechtsanwaltsvergütungsgesetz (RVG)) eller på grundlag af salæraftaler. I princippet er salæraftaler altid et muligt alternativ til de lovpligtige omkostninger. Der skal dog tages hensyn til bestemmelserne i § 49b i forbundsloven om advokater (Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO)) og §§ 3a-4b i lov om advokatsalærer. Hvis en sagfører f.eks. repræsenterer sin klient i retten, kan det aftalte salær ikke være lavere end det ved lov fastsatte beløb. Der kan til enhver tid aftales et højere salær end det ved lov fastsatte.

I henhold til den **salæroversigt**, der er vedlagt som bilag til RVG (bilag 1), gælder der enten **faste salærer** eller **salærtakster** for de enkelte aktiviteter. Salæret bestemmes oftest på grundlag af **kravets værdi**. Salærtaksterne, der er baseret på kravets værdi, fastlægger den højeste og laveste salærtakst. De faktiske salærer baseret på kravets værdi fremgår af salærtabellen (bilag 2 til RVG). Det relevante salær baseret på taksterne skal i hver sag bestemmes ex aequo et bono, idet der skal tages hensyn til alle

forhold, herunder den pågældende opgaves omfang og kompleksitet, sagens vigtighed og klientens indkomst og økonomiske forhold. Hvis en sagfører løber en særlig ansvarsrisiko, kan dette også indgå i fastsættelsen af salæret. Der gælder lovpligtige minimum- og maksimumsalærtakster på en række særømråder såsom straffesager og sager under sociallovgivningen.

Fogeder

Fogeder (Gerichtsvollzieher) opkræver kun de salærer, der er fastsat i **lov om fogedsalærer** (Gerichtsvollzieherkostengesetz (GvKostG)). Der er **faste salærer** for alle en fogeds aktiviteter.

Faste omkostninger

Faste omkostninger i civile sager

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager

Normalt modtager retten et **gebyr for sagens behandling** baseret på **kravets værdi**. For **civilsager** er afgiftsbeløbet fastlagt i **lov om retsafgifter (Gerichtskostengesetz)** og **lov om retsafgifter i familieretligesager (Gesetz über Gerichtskosten in Familiensachen)**. Afgiftstaksterne fremgår af oversigten over omkostninger (bilag 1 til den pågældende lov). I bilag 2 i tabellen over gebyrer er gebyrerne anført efter værdien af sagens genstand. I ordinære civilsager og i sager om familieretlige tvister, især sager om underholdsbidrag, er taksten **3,0** og i ægteskabsager **2,0**. I forældre- og børnesager, der omfatter forældremyndighed og samvær, er taksten **0,5**. Sagsværdien fastsættes på følgende måder:

- I **ægteskabsager** bestemmes sagsværdien efter skøn, idet der tages hensyn til de særlige forhold i den enkelte sag, især sagens omfang og betydning samt ægtefællernes indkomst- og formueforhold. Hvad indkomstforholdene angår, anvendes tre gange nettoindkomsten for begge ægtefæller som grundlag. Retten ansætter normalt sagsværdien til omkring tre gange nettoindkomsten.
- I **sager om familieretlige tvister** fastsættes værdien sædvanligvis ud fra kravets værdi; i **sager om underholdsbidrag** er størrelsen af det fremsatte krav om underhold, højst et års underhold, retningsgivende for den fremtidige underholdsydelse; restancer indtil fremsendelse af begæringen bliver regnet med.
- I **forældre- og børnesager**, der vedrører forældremyndighed og samværsret, er sagsværdien 3 000 EUR.

For **repræsentation ved en advokat i retten** betales der et **salær baseret på sagsgenstandens værdi**, medmindre der er indgået anden aftale. Værdien svarer normalt til den sagsværdi, der blev anvendt til at bestemme retsafgiften. I lov om advokatsalærer (Rechtsanwaltsvergütungsgesetz, RVG) fastlægges det i detaljer, hvilke salærer og hvilke takster der gælder for hvilke typer sager. I bilag 2 til RVG er salærene anført efter sagsgenstandens værdi. I civilsager, der er anlagt ved en ret i første instans, modtager advokaten normalt et **salær** til takst **1,3** og et **retsmødesalær** til takst **1,2**. Hvis advokaten medvirker til, at parterne indgår forlig ved en ret i første instans, får den pågældende et særligt **forligssalær** til takst **1,0**.

Wann müssen die Kosten in Zivilverfahren entrichtet werden?

I **ordinære civilsager** samt **underholds- og ægteskabsager** skal retsafgifter betales i forbindelse med **sagens anlæggelse eller indgivelse af begæringen**. I **forældre- og børnesager** skal de betales **ved sagens afslutning**. Medmindre andet aftales, skal advokatens salær betales, når hans fuldmagt bortfalder. Advokaten har dog efter loven ret til et forskud.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for sagens parter i straffesager

I straffesager betales retsgebyrer først, når den **endelige dom** er afsagt. Gebyrets størrelse afhænger af sanktionen og ligger mellem **120 og 900 EUR**. Hvis der ikke er indgået aftale om advokatsalær, får advokaten i sin egenskab af sagsøgers advokat eller som repræsentant for en medsagsøger et salær for bestemte milepæle, som fastlægges inden for nogle rammer. Størrelsen af den respektive beløbsramme fastsættes i loven for hver enkelt sag.

Tidspunkt i en straffesag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Retsafgifter skal betales **efter afsigelse af den endelige dom**. Medmindre andet er aftalt, skal advokatens salær betales, når hans fuldmagt bortfalder. Advokaten har dog efter loven ret til et forskud.

Faste omkostninger i grundlovssager

Faste omkostninger for sagens parter i grundlovssager

Når bortses fra eventuelle gebyrer i forbindelse med urimelige søgsmål, skal der **ikke betales retsgebyr** for søgsmål, der behandles ved Forbundsforfatningsdomstolen (Bundesverfassungsgericht) (i henhold til § 34 i lov om Forbundsforfatningsdomstolen (Bundesverfassungsgerichtsgesetz)). Der stilles kun krav om brug af advokat (Rechtsanwalt), hvis der afholdes et retsmøde (§ 22 i lov om Forbundsforfatningsdomstolen).

Tidspunkt i en grundlovssag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Medmindre andet aftales, skal sagførerens salær i princippet betales efter sagens forberedelse. Sagføreren har dog ikke en ved lov fastsat ret til et forskud.

Pligt for advokater og andre partsrepræsentanter til at oplyse herom på forhånd

Parternes rettigheder og forpligtelser

Sagføreren har pligt til at give sin klient **udførlig information og rådgivning** og skal foreslå klienten den sikreste og mindst risikable måde at nå det ønskede mål på. Sagføreren skal også gøre opmærksom på **eventuelle risici** i forbindelse med sagen, således at klienten kan træffe en kvalificeret beslutning. Omfanget af disse oplysninger afhænger af sagførerens skøn over, hvad klienten har brug for at vide. Sagføreren skal **besvare klientens spørgsmål ærligt og fuldstændigt**. Før sagen skal behandles i retten, skal sagføreren gøre rede for muligheder og risici ved at anlægge sagen, herunder eventuelle omkostningsrisici og mulighederne for at få medhold.

Sagføreren har **især pligt til at informere klienten** i bestemte situationer:

- Hvis sagførerens salær er baseret på **kravets værdi**, har sagføreren pligt til at gøre opmærksom herpå, før der træffes beslutning om yderligere foranstaltninger (§ 49b (5) i lov om advokatsalær).
- Hvis der indgås en **aftale om sagførersalær**, skal sagføreren påpege, at kun de lovpligtige gebyrer vil blive godtgjort, hvis modparten skal betale sagens omkostninger (3a (1), punktum 3, i lov om aflønning af sagførere).
- Hvis sagføreren aftaler med klienten, at sagførersalæret skal **afhænge af sagens udfald**, skal denne gøre klienten opmærksom på, at aftalen ikke får virkning for eventuelle andre omkostninger, som klienten måtte skulle betale (§ 4a (3), punktum 2, i lov om sagføreres aflønning).
- Før en sagfører indgår en aftale om at repræsentere en klient i en sag anlagt ved en **arbejdsret** i første instans, skal sagføreren gøre klienten opmærksom på, at dennes salær og omkostninger ikke kan refunderes (§ 12a (1), punktum 2, i lov om arbejdsret (Arbeitsgerichtsgesetz)).

Omkostningskilder

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Tyskland?

Lovteksterne vedrørende omkostninger kan fås i boghandler, og de seneste udgaver kan gratis hentes via internettet.

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Tyskland?

Oplysningerne er tilgængelige på tysk.

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om sagsomkostninger?

Websteder med oplysninger om omkostninger

De [seneste udgaver af lovene](#) er tilgængelige på forbundsjustitsministeriets officielle websted. De forskellige love om omkostninger kan hentes ved at aktivere den relevante forkortelse (GKG, FamGKG, GvKostG og RVG).

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

Det tyske statistikkontor (Statistisches Bundesamt) udsender årligt en **række statistiske publikationer** om retspleje. **Serie 10, underserie 2.1**, indeholder f.eks. data om **længden af civile søgsmål i Tyskland** opdelt efter delstats- og højeste delstatsret (Land- og Oberlandesgericht). Der er også data for underretter (Amtsgerichte) og delstatsretter (Landgerichte) på den ene side og fra den højeste delstatsret (Oberlandesgerichte) på den anden samt for søgsmål anlagt ved retter i første og anden instans. Serien indeholder ikke statistik over, hvor længe behandlingen af de forskellige sagstyper varer.

Hvor kan jeg finde oplysninger om en bestemt procedures gennemsnitlige samlede omkostninger?

Der findes bøger med tabeller over **de gennemsnitlige omkostninger til civilsager**.

Merværdiafgift

Hvor finder jeg disse oplysninger? Hvad er de gældende satser?

Domstole og fogeder er ikke momspligtige. **Merværdiafgiften** for sagførere er **19 %** og er ikke inkluderet i deres salær. Den opkræves særskilt som en udgift.

Retshjælp

Gældende indkomstgrænse på det civilretlige område

Retshjælp tildeles på begæring til enhver, der på grund af sine personlige og økonomiske forhold ikke kan betale sagsomkostningerne, kun delvis kan betale dem eller kun kan betale dem i rater. Der skal være tilstrækkelig udsigt til en vellykket udgang på den påtænkte retsforfølgelse eller det påtænkte retsforsvar, som ikke må hvile på et løst grundlag. Den procesførende part skal dog anvende sin formue, for så vidt denne er rimelig. Afhængigt af en parts indkomstniveau kan der tildeles enten fuld retshjælp **uden tilbagebetalingspligt** eller alternativt med pligt til at betale den tilbage **i rater**. Forbundsjustitsministeriet har udarbejdet en brochure med titlen "Juridisk rådgivning og retshjælp" (Beratungshilfe und Prozesskostenhilfe), der giver svar på de hyppigst stillede spørgsmål via en række eksempler.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for tiltalte

Der findes **ingen indkomstgrænser** for mistænkte eller tiltalte. Her er retshjælpen underlagt andre kriterier.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for ofre

Tildeling af retshjælp er underlagt **indkomstgrænser**. Disse grænser er fleksible og fastlægges i forhold til de forventede sagsomkostninger og til sagsøgers sociale situation (underholdsbidrag, boligudgifter o.l.). Der kan også ydes retshjælp, som senere skal tilbagebetales **i rater**.

Andre betingelser for formidling af retshjælp til ofre

Ofre for visse typer alvorlig kriminalitet kan ansøge om at få udpeget en gratis juridisk rådgiver uanset deres økonomiske forhold.

Andre betingelser for formidling af retshjælp til tiltalte

Retshjælp til mistænkte/tiltalte (beskikkelse af forsvarsadvokat) er ikke underlagt indkomstgrænser, men derimod nogle **juridiske betingelser**. Disse er primært relateret til forbrydelsens alvor, risikoen for bestemte retlige følger (såsom at få forbud mod at udøve et erhverv eller blive indlagt på et psykiatrisk eller neurologisk hospital), om tiltalte er tilbageholdt eller i sikkerhedsforvaring, om den forrige forsvarsadvokat er blevet suspenderet, hvor kompliceret den faktiske situation og den retlige kontekst er, eller om tiltalte er ude af stand til at forsvare sig selv.

Omkostningsfrie retssager

I henhold til **§ 183 i lov om socialsikringsretter** (Sozialgerichtsgesetz, SGG) er der **ingen omkostninger for personer, der er berettiget til støtte**, i forbindelse med sagsanlæg ved denne ret (f.eks. forsikrede, personer, der modtager socialydelser såsom efterladteydelse, handicapydelse og ydelser til disses efterladte, forudsat at de er involveret i sagen i deres respektive egenskab af sagsøger eller sagsøgt). Sagsøgere og sagsøgte i sager anlagt ved en socialsikringsret, som ikke er omfattet af disse kategorier, skal betale et **fast gebyr** i overensstemmelse med **§ 184 i lov om socialsikringsretter** (**150 EUR** for sager anlagt ved socialsikringsretter (Sozialgerichte), **225 EUR** for sager anlagt ved en delstatssocialsikringsret (Landessozialgerichte), og **300 EUR** for sager anlagt ved forbundssocialsikringsretten (Bundessozialgericht)). Ifølge **§ 197a i lov om socialsikringsretter** kan der gøres undtagelse fra disse særbestemmelser, således at omkostninger, der normalt betales i henhold til lov om retsgebyrer, også kan gælde for sager anlagt for socialsikringsretterne, hvis hverken sagsøger eller sagsøgte i en sag er omfattet af de personkategorier, der er anført i **§ 183 i lov om socialsikringsretter**.

Følgende gælder i **straffesager**: Hvis tiltalte frifindes, eller der ikke rejses tiltale, eller retssagen mod tiltalte er afsluttet, skal de omkostninger (retsgebyrer o.l.) og udgifter, som sagsøgte nødvendigvis har afholdt, i princippet betales af det offentlige.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Den tabende part skal betale den anden parts omkostninger, i det omfang disse omkostninger var nødvendige for at sikre en korrekt afgørelse af tvisten. Det vil sige **det lovpligtige advokatsalær** og den anden parts **rejseudgifter**, herunder **tabt arbejdsfortjeneste** på grund af tilstedeværelse i retten.

Honorarer til sagkyndige

Sagkyndige, der **indkaldes af retten**, modtager et **honorar på basis af timesatser**, som er fastlagt i lov om retlige godtgørelser (Justizvergütungs- und entschädigungsgesetz, JVEG). Dette beløb skal betales af sagens parter.

Omkostninger til en sagkyndig, der **indkaldes privat** af en part i forbindelse med sagens forberedelse, **indgår ikke i det retsgebyr**, der kræves tilbagebetalt ved dom. Disse omkostninger skal derfor **opkræves særskilt**. Hvis parten har indkaldt en sagkyndig som rådgiver under tvisten, afhænger godtgørelsen af, om dette var nødvendigt i den pågældende sag. Omkostninger til en sagkyndig, som retten indkalder som vidne, betales af den tabende part eller af begge parter, hvis parterne kun har fået delvist medhold, idet de så skal betale deres egen andel af omkostningerne i forhold til, i hvilken grad de har vundet eller tabt sagen.

Oversætter- og tolkehonorarer

Tolke og oversættere, der **hyses af retten**, modtager ligeledes et honorar, som er fastlagt i lov om retlige godtgørelser (Justizvergütungs- und entschädigungsgesetz, JVEG). Honoraret betales af sagens parter. Tolke aflønnes med **timeløn**, og oversættere får en **linjetakst**.

I **straffesager** betaler det offentlige normalt tolke- og oversættelseshonorarer for sagsøgte eller interesserede parter, hvis dette er nødvendigt for forsvaret eller beskyttelse af proceduremæssige rettigheder.

Links

- [☞ Forbundsrepublikkens justitsministerium](#)
  - [☞ Den tyske advokatsammenslutnings mediationsafdeling](#)
  - [☞ Forbundsrepublikkens familiemediationssammenslutning](#)
  - [☞ Forbundsrepublikkens mediationssammenslutning](#)
  - [☞ Forbundsrepublikkens mediationssammenslutning for erhverv og arbejdsmiljø](#)
  - [☞ CFM](#)
  - [☞ Ombudsmand for private banker](#)
  - [☞ Ombudsmand for offentlige banker](#)
  - [☞ Forligsorgan for Bundesbank](#)
  - [☞ Ombudsmand for den tyske andelsbankkoncern](#)
  - [☞ Ombudsmand for private byggesparekasser](#)
  - [☞ Ombudsmand for regionale byggesparekasser](#)
  - [☞ Online forligstjeneste for internethandelstvister](#)
  - [☞ Rådgivende udvalg og forligsorganer for tvister med læger](#)
  - [☞ Forligsorgan for transport](#)
  - [☞ Forligsorgan for turisme](#)
  - [☞ Forligsorgan for transport i NRW](#)
  - [☞ Ombudsmand for private sundhedsforsikringer](#)
  - [☞ Forligsorgan for Forbundsrepublikkens sammenslutning af bedemænd](#)
  - [☞ Forligsorgan for Forbundsrepublikkens netværksagentur](#)
  - [☞ Ombudsmand for tvister vedrørende fast ejendom](#)
  - [☞ Forligsinstans for salærer og honorarer](#)
  - [☞ Den tyske forening af motorejere](#)
  - [☞ Seneste udgaver af love](#)
-

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 29/08/2019

Sagsomkostninger - Estland

Den originale sprogudgave af denne side [et](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Denne side indeholder oplysninger om sagsomkostninger i Estland.

Regler om salærer og honorarer til de juridiske erhverv

Juridiske rådgivere

Honorarer til juridiske rådgivere er ikke reguleret i Estland.

Rådgivende advokater

Salærer til rådgivende advokater er ikke reguleret i Estland.

Procederende advokater

Salærer til procederende advokater er ikke reguleret i Estland.

Fogeder

I Estland reguleres honorarer til fogeder i [§7 fogedloven](#). Et fogedhonorar kan bestå af et honorar ved iværksættelsen af sagen, grundhonoraret for sagens behandling og et yderligere honorar for fogedforretningen. En foged har også ret til at opkræve honorar for erhvervsmæssige ydelser.

Advokater

Advokatsalærer er ikke reguleret i Estland — de fastsættes i klientaftalen. Den person, der driver et advokatfirma, eller en advokat giver klienten et prisoverslag og forklarer, hvordan man er nået frem til beløbet. Klienten betaler de nødvendige udgifter, som advokaten eller den person, der driver et advokatfirma, afholder i forbindelse med den juridiske bistand.

Faste omkostninger

Faste omkostninger i civile sager

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager

De faste omkostninger, som skal betales af parterne i civile sager, er følgende:

- gebyr til staten
- sikkerhed ved kassation
- sikkerhed ved begæring om tilsidesættelse af en udeblivelsesdom

- sikkerhed ved genoptagelse af sagen eller ændring af fristen
- omkostninger til fogedens forkyndelse af procesdokumenter
- omkostninger til offentliggørelse af stævninger eller meddelelser i den officielle publikation *Ametlikud Teadaanded* (officielle meddelelser) eller i en avis
- honorarer til sagkyndige, tolke og oversættere
- andre omkostninger ved behandling af en sag og udenretslige omkostninger.

Tidspunkt i en civil sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Følgende omkostninger skal betales forud af den part, der ønsker at anlægge en sag eller at få håndhævet procedureforskrifter:

- gebyr til staten
- sikkerhed ved kassation
- sikkerhed ved begæring om tilsidesættelse af en udeblivelsesdom
- sikkerhed ved genoptagelse af sagen eller ændring af fristen
- omkostninger til fogeds fremsendelse af procesdokumenter
- omkostninger til offentliggørelse af stævninger eller meddelelser i den officielle publikation *Ametlikud Teadaanded* (officielle meddelelser) eller i en avis
- omkostningerne til behandling af en sag som fastsat af en domstol.

Medmindre retten træffer anden afgørelse, skal honorarer til sagkyndige, tolke og oversættere betales forud af den part, der har indledt den sag, som medførte omkostningerne.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for sagens parter i straffesager

De faste omkostninger, som sagens parter i straffesager skal betale, er fastsat i [§ Code of Criminal Procedure](#) (retsplejeloven) og er inddelt i sagsomkostninger, særlige omkostninger og yderligere omkostninger.

Sagsomkostninger er:

- rimeligt salær til den valgte advokat eller repræsentant eller salær til den beskikkede advokat eller andre nødvendige udgifter, der er afholdt af en af sagens parter i forbindelse med straffesagen
- beløb som er betalt til forurettede, vidner og sagkyndige som omhandlet i retsplejelovens § 178, bortset fra de i § 176, stk. 1, opregnede omkostninger
- udgifter afholdt af retsmedicinsk institut eller af en anden offentlig myndighed eller organ i forbindelse med udfærdigelse af sagkyndige erklæringer eller påvisning af tilfælde af forgiftning
- vederlag til en beskikket advokat og de af denne afholdte udgifter, for så vidt som de er berettigede og af rimelig størrelse
- udgifter til at kopiere sagens akter til en advokat, jf. retsplejelovens § 224, stk. 1
- udgifter afholdt til opbevaring, forsendelse og tilintetgørelse af bevismateriale
- udgifter afholdt til opbevaring, forsendelse og tilintetgørelse af konfiskerede ejendele
- omkostninger ved udøvelse af nødret
- erstatning, der skal udredes efter en domfældelse
- andre udgifter, der er afholdt af et organ i forbindelse med straffesagen, bortset fra udgifter, der efter retsplejeloven anses for at være særlige eller yderligere omkostninger.

Hvis en part i sagen har flere advokater eller rådgivere, vil vederlaget til dem blive inkluderet i sagsomkostningerne, for så vidt som det ikke overstiger størrelsen af det vederlag, der sædvanligvis betales til en advokat eller en juridisk rådgiver.

Hvis den sigtede eller anklagede selv varetager sit forsvar, inkluderes de nødvendige omkostninger herved i sagsomkostningerne. Omkostninger, der går ud over det, som ville være forbundet med en advokats eller rådgivers medvirken, udelukkes.

Udgifter, der er afholdt af personer, der ikke er parter i sagen, og som vedrører udarbejdelse af sagkyndige erklæringer, godtgøres i overensstemmelse med de retningslinjer, der er fastsat i lov om retsmedicinske undersøgelser.

Særlige omkostninger er omkostninger, der vedrører udsættelse af et retsmøde, fordi en af parterne udebliver herfra, og omkostninger ved fremstilling i retten ved politiets foranstaltning

Yderlige omkostninger er:

- vederlag betalt til en person, der ikke er part i sagen, for oplysninger vedrørende omtvistede faktiske omstændigheder
- omkostninger ved sigtedes/anklagedes varetægtsfængsling
- beløb betalt til tolke eller translatører som omhandlet i retsplejelovens § 178
- beløb betalt i forbindelse med en straffesag i medfør af lov om erstatning for uberettiget tilbageholdelse/varetægtsfængsling
- udgifter afholdt af centrale eller lokale myndigheder, der ikke er omfattet af retsplejelovens § 175, stk. 1, eller § 10.
- Beløb betalt til rettergangsfuldmægtige eller vidner i medfør af retsplejelovens kapitel 67¹.

Tidspunkt i en civil sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

- I tilfælde af frifindelse betales sagsomkostningerne af staten. I tilfælde af domfældelse betales sagsomkostningerne af den dømte. I tilfælde af delvis frifindelse betales omkostningerne af staten i overensstemmelse med omfanget af tiltaltes frifindelse. Forpligtelsen til at betale sagsomkostninger opstår, når den endelige afgørelse er trådt i kraft.
- Hvis der ikke gives medhold i et tilknyttet civilt søgsmål, betales **sagsomkostningerne ved det civile søgsmål** af den skadelidte. Hvis den skadelidte gives fuldt medhold, betales sagsomkostningerne ved det civile søgsmål af den dømte. Hvis den skadelidte gives delvist medhold i et tilknyttet civilt søgsmål, deler retten sagsomkostningerne ved det civile søgsmål mellem den skadelidte og den dømte, idet der tages hensyn til alle sagens omstændigheder. Hvis retten afviser at knytte et civilt søgsmål til straffesagen, betales sagsomkostningerne ved det civile søgsmål af staten.

Faste omkostninger i forfatningssager

Faste omkostninger for sagens parter i forfatningssager

I Estland kan enkeltpersoner ikke anlægge en sag til prøvelse af, hvorvidt en bestemt retsforordning er i overensstemmelse med forfatningen. Omkostningerne til en sådan sag dækkes af staten. Omkostninger til sagkyndige i forbindelse med forfatningssager dækkes af staten på samme betingelser som dem, der gælder for betaling af honorarer til sagkyndige i civile sager.

Tidspunkt i en forfatningssag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

I forfatningssager afholder parterne ingen faste omkostninger.

Pligt for advokater og andre partsrepræsentanter til at give forhåndsoplysninger

Parternes rettigheder og forpligtelser

Advokater skal oplyse deres klienter om alle de aktiviteter og omkostninger, som den juridiske bistand er forbundet med. Den person, der driver et advokatfirma, eller en advokat giver klienten et prisoverslag og forklarer, hvordan man er nået frem til beløbet.

Sagsomkostninger

Sagsomkostninger, der afholdes af den vindende part

Den vindende part betaler salæret til sin advokat eller rådgiver, for så vidt retten finder, at salæret er rimeligt, og at det ikke skal betales af den tabende part.

Sagsomkostninger, der afholdes af den tabende part

I henhold til rettens afgørelse om fastsættelse af sagsomkostningerne skal den tabende part betale de sagsomkostninger, der er afholdt af den vindende part, herunder:

- gebyr til staten
- sikkerhed
- omkostninger i forbindelse med vidner, sagkyndige, tolke og oversættere og omkostninger til analyser udført af en sagkyndig, der ikke er part i sagen, og som godtgøres i henhold til lov om retstekniske undersøgelser

- omkostninger til fremskaffelse af dokumentation og fysisk bevismateriale
- omkostninger til besigtigelse, herunder nødvendige rejseudgifter afholdt af retten
- omkostninger til forkyndelse, fremsendelse og udstedelse af procesdokumenter
- omkostninger til fastsættelse af værdien af et civilt søgsmål
- omkostninger i forbindelse med parternes advokater og rådgivere
- rejse-, porto-, kommunikations- og opholdsudgifter samt andre lignende udgifter afholdt af parterne i forbindelse med sagen
- tabt arbejdsfortjeneste eller anden tabt indkomst for parterne
- omkostninger til lovfæstede forberedende retsmøder, medmindre sagen er blevet anlagt senere end seks måneder efter afslutningen af disse
- fogedhonorar i forbindelse med sikring af et krav og omkostninger til fuldbyrdelse af en kendelse vedrørende sikring af et krav
- honorar til foged for levering af procesdokumenter
- omkostninger til behandling af en begæring om retshjælp
- omkostninger til hasteprocedure i forbindelse med betalingspåkrav
- omkostninger til deltagelse i forligsmægling, hvis domstolen har krævet, at parterne deltager, jf. § 4, stk. 4, i den civile retsplejelov, eller hvis forligsmægling er en obligatorisk indenretslig forligsprocedure, jf. § 1, stk. 4, i loven om forligsmægling.

Hvis retten ved fastsættelsen af fordelingen af sagsomkostningerne fastslår, at den ene part skal betale omkostningerne til den anden parts advokat eller rådgiver, skal dette beløb være rimeligt og ikke overstige, hvad der er nødvendigt. Omkostninger i forbindelse med inddragelsen af flere advokater kan kun godtgøres, hvis de er en følge af sagens kompleksitet eller et behov for at skifte advokat.

Omkostningskilder

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Estland?

Omkostningskilderne er følgende:

- den civile retsplejelov
- fogedloven
- lov om gebyrer til staten
- retsakter vedtaget på grundlag af den civile retsplejelov.

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Estland?

Oplysninger om kilder til omkostninger foreligger på estisk.

Engelske oversættelser af estiske lovgivningsmæssige instrumenter med oplysninger om omkostninger og deres kilder findes på [webstedet for Riigi Teataja](#) (Estlands statstidende).

Hvor kan jeg finde oplysninger om mægling?

Justitsministeriet er ansvarligt for at gennemføre [direktiv 2008/52/EF om visse aspekter af mægling på det civil- og handelsretlige område](#). Generelle spørgsmål vedrørende mægling kan sendes til Justitsministeriets e-mailadresse: info@just.ee.

Mægling i civilsager er reguleret af loven om forligsmægling, som fastsætter retsmægleres rettigheder og forpligtelser og fastlægger retningslinjer for gennemførelsen og fuldbyrdelsen af aftaler, der er indgået med bistand fra en retsmægler. Følgende har ret til at gennemføre forligsmægling i medfør af loven:

- en fysisk person, som sagens parter har udpeget til at varetage opgaven
- advokater
- notarer
- et statsligt eller lokalt mæglingsorgan i det tilfælde, der er omhandlet i loven.

Forligsmægling i forvaltningssager er reguleret af loven om forvaltningsdomstolenes procedurer. I straffesager og sager om mindre forseelser er forligsmægling reguleret af strafferetsplejeloven.

Især med hensyn til mægling i familieretlige sager tilskynder socialministeriet til udvikling af de familieretlige mægleres aktiviteter. På webstedet for [den estiske retsmæglersammenslutning](#) findes oplysninger på både estisk og engelsk. Derudover yder [den estiske forening for børns velfærd](#) – en almennyttig forening, der varetager børns rettigheder – rådgivning til forældre, som ønsker at blive separeret eller skilt, og opfordrer dem til at benytte sig af mægling for at varetage deres børns interesser. Foreningen tilrettelægger endvidere kurser inden for familiemægling.

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om omkostninger?

Websted med oplysninger om omkostninger

Omkostningerne i forbindelse med retssager og deres størrelse afhænger af retssagens varighed og art. De primære informationskilder om omkostninger i forbindelse med retssager er retsplejebestemmelserne og loven om gebyrer til staten. **Justitsministeriet** udsender og vedligeholder den officielle publikation [Riigi Teataja](#) (Estlands statstidende), som giver adgang til:

- **love** og bekendtgørelser
- **dekreter** udstedt af præsidenten
- **højesteretsafgørelser** og internationale aftaler
- **bekendtgørelser udstedt af lokale myndigheder.**

Riigi Teataja indeholder også officielle konsoliderede versioner af love, bekendtgørelser og administrative bestemmelser, ministerielle bekendtgørelser, bekendtgørelser udstedt af direktøren for Eesti Pank (den estiske centralbank) og bekendtgørelser fra den nationale valgkomité, parlamentsbeslutninger, bekendtgørelser udstedt af kommunal- og byråd og bekendtgørelser udstedt af lokale forvaltningsmyndigheder. Love og andre dokumenter, som er offentliggjort i *Riigi Teataja*, har været tilgængelige siden 1990.

En analyse af praksis i forbindelse med fastsættelsen af sagsomkostninger er blevet offentliggjort på højesterets [websted](#).

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

Statistik vedrørende sager ved domstole i første og anden instans siden 1996 findes på domstolens [websted](#).

Hvor kan jeg finde oplysninger om en bestemt procedures gennemsnitlige samlede omkostninger?

- Størrelsen af det **gebyr, der skal betales til staten** i forbindelse med bestemte sager, er fastsat i [lov om gebyrer til staten](#).
- **Fogedhonorarer** er fastsat i [fogedloven](#).
- Der findes ingen statistik om de gennemsnitlige samlede omkostninger i forbindelse med bestemte sager.

Merværdiafgift

Hvor finder jeg disse oplysninger?

Fogedhonorarer pålægges en merværdiafgift på 20 %.

For at kunne få merværdiafgiften på sagsomkostninger godtgjort skal ansøgeren dokumentere, at han eller hun ikke er momsregistreret eller ikke kan få refunderet merværdiafgiften af andre grunde.

Hvad er de gældende satser?

Fra 1. juli 2009 har merværdiafgiften i Estland været 20 %.

Retshjælp

Gældende indkomstgrænse på det civilretlige område

Retshjælp kan ydes, hvis sagsomkostningerne svarer til mere end det dobbelte af ansøgerens gennemsnitlige månedlige indkomst, beregnet på grundlag af vedkommendes gennemsnitlige månedlige indkomst i de fire måneder, der ligger forud for indsendelse af ansøgningen.

Skat og obligatoriske forsikringsindbetalinger, omkostninger til opfyldelse af lovpligtig underholdspligt og rimelige omkostninger til bolig og transport fratrækkes det beregnede beløb.

Andre betingelser for formidling af retshjælp til ofre

Staten kan yde retshjælp i overensstemmelse med den civile retsplejelov. De typer retshjælp, der garanteres af staten, og betingelserne og reglerne for at få retshjælp af denne art er reguleret af [loven om statslig retshjælp](#).

Retshjælp kan ydes til en fysisk person, der på tidspunktet for indsendelse af begæringen har sin bopæl i eller er statsborger i Estland eller i en anden EU-medlemsstat. En persons bopæl fastsættes på grundlag af artikel 59 i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område. Andre fysiske personer kan kun få retshjælp, hvis denne ret følger af en international aftale.

Der ydes ikke statslig retshjælp, hvis:

- ansøgeren selv er i stand til at forsvare sine rettigheder
- ansøgeren ikke har ret til den beskyttelse, hvortil der ansøges om retshjælp
- ansøgeren selv kan betale sagsomkostningerne ved hjælp af egne formuegenstande, der kunne sælges uden de store vanskeligheder
- sagsomkostningerne ikke forventes at overstige det dobbelte af ansøgerens gennemsnitlige månedlige indkomst, beregnet på grundlag af vedkommendes gennemsnitlige månedlige indkomst i de fire måneder, der ligger forud for indsendelse af ansøgningen, med fradrag af skat og obligatoriske forsikringsindbetalinger, omkostninger til opfyldelse af en lovpligtig underholdspligt og rimelige omkostninger til bolig og transport
- det ud fra omstændighederne er klart, at ansøgeren kun har ringe chance for at kunne forsvare sine rettigheder
- ansøgningen indgives med henblik på at fremsætte et ikke-væsentligt erstatningskrav, og sagen ikke er af klar interesse for offentligheden
- tvisten vedrører ansøgerens økonomiske aktiviteter og er uden betydning for vedkommendes rettigheder, der ikke står i forbindelse med disse økonomiske aktiviteter
- ansøgningen er indgivet for at beskytte et varemærke, et patent, en brugsmode, et industrielt design, integrerede kredsløbs topografi eller andre former for intellektuel ejendom, med undtagelse af rettigheder, der følger af ophavsretsloven
- ansøgeren klart har fælles interesser med en person, som ikke er berettiget til retshjælp; i en sådan situation er der risiko for, at retshjælpen kan videregives til sidstnævnte
- ansøgningen er indgivet for at forsvare en ret, der er overdraget til ansøgeren, og der er grund til at antage, at retten blev overdraget med henblik på at opnå statslig retshjælp
- den juridiske bistand er omfattet af en retshjælpsforsikringsaftale, der er indgået af ansøgeren, eller en obligatorisk forsikring
- ansøgerens potentielle udbytte ved sagen er urimeligt lille i forhold til de forventede omkostninger, som staten vil skulle afholde til retshjælpen.

Der findes flere oplysninger om statslig retshjælp på [webstedet](#) for den estiske advokatsammenslutning.

Andre betingelser for formidling af retshjælp til mistænkte og tiltalte

De betingelser, der gælder for ydelse af retshjælp til mistænkte eller tiltalte, er de samme som for ofre.

Omkostningsfrie retssager

I loven om gebyrer til staten fastsættes, under hvilke omstændigheder det er muligt at blive fritaget for gebyrer til staten. I forbindelse med en retssag skal der ikke betales et gebyr til staten i følgende situationer:

- prøvelse af appel eller klage med henblik på at få udbetalt vederlag eller løn, få fastslået ugyldigheden af opsigelsen af en ansættelseskontrakt, blive genansat eller få ændret ordlyden af grundlaget for fritagelse for tjeneste
- prøvelse af appel med krav om underholdsbidrag og, i forbindelse med underholdskrav over for børn, en begæring om en fremskyndet betalingspåkravsprocedure
- prøvelse af krav om erstatning for retsstridig domfældelse, retsstridig strafferetlig forfølgelse, retsstridig forebyggende eller anden uberettiget frihedsberøvelse, samt prøvelse af krav om erstatning for tingsskader forårsaget af retsstridig pålæggelse af en straffeforanstaltning for en forseelse
- første udstedelse af retsdokumenter vedrørende en straffesag
- gennemførelse af sag med henblik på anbringelse af en person på en lukket institution

- prøvelse af et krav om tilbagelevering af aktiver, der er beslaglagt eller efterladt i forbindelse med ulovlig tvang, og om skadeserstatning
- prøvelse af sag med henblik på at godtgøre den pensionsgivende tjenesteperiodes varighed
- prøvelse af en indsigelse i en administrativ sag
- prøvelse af en begæring om fritagelse for betaling af notarhonorar og indgivelse af indsigelse mod rettens afgørelse i en sådan sag
- prøvelse af en begæring om retshjælp og indgivelse af indsigelse mod rettens afgørelse i en sådan sag
- prøvelse af appel eller klage i forbindelse med skader forårsaget ved legemsbeskadigelse eller anden ulovlig handling eller ved hovedforsørgerens død
- kopiering af op til fem siders retsdokumenter i en forvaltningssag.

Følgende er fritaget for gebyrer til staten:

- mindreåriges indgivelse af indsigelse mod en retsafgørelse i en sag, hvor han eller hun ved lov er tillagt en selvstændig klageret
- sag anlagt af en ansøger af en pension eller støtte vedrørende ukorrekt eller manglende betaling af pensionen eller støtten
- fysisk persons indgivelse af en klage over en afgørelse truffet af en valgkomité
- værgemålsinstitutions indgivelse af en begæring om tab af forældremyndighed eller med henblik på udpegning af værge til mindreårig eller enhver anden begæring, der indgives til bedste for et barn, som institutionen er ansvarlig for
- skattemyndighedernes indgivelse af en konkursbegæring eller anden begæring i forbindelse med en insolvensbehandling og i en sag med henblik på at fastsætte skattebeløbet
- distriktsforvaltnings indgivelse af en appel i overensstemmelse med de regler, der følger af loven om landreformer, vedrørende opfyldelsen af en panthavers forpligtelser i forbindelse med en panteret stiftet til fordel for staten
- fogeds indgivelse til en domstol af en anmodning om gennemførelse af en fuldbyrdelsesprocedure på grundlag af loven om fuldbyrdelsesprocedurer og af en indsigelse mod en retsafgørelse vedrørende fuldbyrdelsesprocedurer i henhold til § 599 i den civile retsplejelov.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Den ret, der afsiger dom i en sag, fastsætter i sin afgørelse eller kendelse til afslutning af sagen, hvordan sagsomkostningerne skal deles mellem parterne. Retten skal fastsætte, hvilke sagsomkostninger eller, om nødvendigt, hvilken andel af sagsomkostningerne hver part skal betale. Hvis en højere retsinstans ændrer en dom eller afsiger en ny dom uden at henvise sagen til fornyet behandling, skal den pågældende ret om nødvendigt ændre fordelingen af sagsomkostningerne i overensstemmelse hermed.

En part i en retssag kan anmode **retten i første instans**, der har afsagt dom i sagen, om at fastslå den pengemæssige værdi af sagsomkostningerne på grundlag af den forholdsmæssige fordeling af omkostningerne, der er fastsat i rettens afgørelse. Det kan den gøre inden for 30 dage efter den dato, hvor rettens afgørelse om fordelingen af omkostningerne træder i kraft. Begæringen skal vedlægges en liste over sagsomkostningerne, herunder deres sammensætning. Domstolen kan fastsætte en tidsfrist for parternes fremlæggelse af yderligere detaljer om de sagsomkostninger, der skal godtgøres, eller kræve, at parten fremlægger dokumentation for disse omkostninger. Retten videresender straks begæringen om fastsættelse af sagsomkostningerne til modparten sammen med listen over sagsomkostningerne og dokumentationen herfor.

Modparten kan inden for den tidsfrist efter kundgørelse af begæringen, der er fastsat af domstolen, fremsætte indvendinger. Svarfristen skal være på mindst syv dage. Ydelse af retshjælp er ikke til hinder for eller begrænser ikke retshjælpsmodtagerens forpligtelse i henhold til en domstolsafgørelse til at godtgøre de omkostninger, der er afholdt af modparten. Den part, som dømmes, skal betale samtlige sagsomkostninger, selv hvis parten har fået bevilget fri proces eller har fået tildelt retshjælp til at betale disse omkostninger.

Hvis der indgås forlig, pålægger retten sagsøgte at betale en andel af de sagsomkostninger til statskassen, som sagsøger er friholdt for, eller som sagsøger kan betale i rater. Beløbet fastsættes i forhold til den forligte del af søgsmålet.

Honorarer til sagkyndige

Medmindre retten træffer anden afgørelse, skal nødvendige omkostninger ved sagens behandling betales af den part, der har indgivet den pågældende begæring. Retten afgør omfanget af disse omkostninger. Hvis begge parter indgiver begæring, eller hvis retten indkalder en sagkyndig, deles omkostningerne ligeligt mellem parterne.

Sagkyndige aflønnes på grundlag af de opgaver, de udfører. Der udbetales timetakster, som ligger inden for de minimums- og maksimumstimetakster, der er fastsat ved bekendtgørelse. Honoraret i forbindelse med ekspertanalyser ligger på 10-40 gange minimumstimetaksten. Ved fastsættelsen af den timetakst, der skal betales, tager retten hensyn til følgende:

- den sagkyndiges kvalifikationer
- opgavens kompleksitet
- eventuelle nødvendige omkostninger, der er afholdt ved brug af nødvendige midler
- eventuelle særlige omstændigheder, under hvilke den sagkyndige har udført opgaven.

Omkostninger i forbindelse med forberedelse og udarbejdelse af den sagkyndiges udtalelse, herunder omkostninger til assisterende personale samt materialer og midler, der er anvendt til undersøgelsen, og udgifter, der er afholdt som følge af retssagen, herunder først og fremmest kost og logi, godtgøres ligeledes.

Størrelsen af det honorar, der skal betales til en sagkyndig, og de af den sagkyndige afholdte omkostninger, der skal godtgøres, afgøres af den ret, der har udmeldt den sagkyndige.

Sagkyndige aflønnes alene på **anmodning**. Når en sagkyndig har opfyldt sin forpligtelse, betaler retten den pågældendes honorar, uanset om parterne i sagen har forudbetalt honoraret, eller parterne er blevet pålagt at betale honoraret.

Honorarer til sagkyndige og omkostninger i forbindelse med et offentligt retsmedicinsk instituts udarbejdelse af en ekspertvurdering indgår i sagsomkostningerne og godtgøres af den tabende part på samme måde som de øvrige sagsomkostninger.

Oversætter- og tolkehonorarer

Eksterne tolke, der deltager i **retssager**, betales en timetakst for tolkningen, der ligger på 2-40 gange den nationale minimumstimeløn. Oversættere aflønnes med et honorar pr. oversat side, som er op til 20 gange minimumstimelønnen.

Det honorar, der skal betales til tolke eller oversættere, og de omkostninger, der skal godtgøres, afgøres af den ret, der har indkaldt den pågældende tolk eller oversætter.

Ved fastsættelsen af de timetakster, der skal betales, tager retten hensyn til tolkens eller oversætterens kvalifikationer, opgavens kompleksitet, eventuelle nødvendige omkostninger, der er afholdt, og de særlige omstændigheder, under hvilke der var behov for tolkningen eller oversættelsen.

Tolke og oversættere aflønnes alene på **anmodning**. Retten betaler tolkens eller oversætterens honorar, uanset om parterne i sagen har forudbetalt honoraret, eller parterne er blevet pålagt at betale honoraret.

Oversætter- og tolkehonorarer indgår i sagsomkostningerne og godtgøres af den tabende part over for den vindende part på samme måde som de øvrige sagsomkostninger.

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 08/08/2018

Sagsomkostninger - Irland

Information om sagsomkostninger i Irland findes på denne side.

Regler om salærer og honorarer til de juridiske erhverv

Rådgivende advokater (solicitors)

Grundlaget for betaling af honorarer til rådgivende advokater kan inddeles i retssager (dvs. rådgivning og repræsentation i forbindelse med en tvist ved en domstol, et nævn eller en voldgiftsdomstol) og sager, der ikke er indbragt for et retsligt organ,. Hvad angår retssager kan omkostningerne yderligere opdeles i omkostninger mellem den rådgivende advokat og dennes klient (dvs. omkostninger, som klienten skal betale til sin rådgivende advokat) og partsomkostninger (dvs. en parts omkostninger, som skal betales af den anden part i sagen).

Retssager

Den vigtigste primære lovgivning*

- Lov om procederende og rådgivende advokater (barristers og solicitors) 1849
- Lov om procederende og rådgivende advokater (barristers og solicitors) 1870
- Lov om rådgivende advokater (solicitors)1994 (ændring), art. 68
- Lov om domstole 1924, Section 94
- Lov om domstole 1936, Section 78
- Lov om domstole 1961 (supplerende bestemmelser), nr. 8, tillæg 8
- Lov om domstole 1981, Section 17
- Lov om domstole 1991, Section 14
- Lov om rådgivende advokater 1994 (ændring), Section 68
- Lov om domstole og embedsmænd ved domstolene 1995, Section 27 og 46.

Den vigtigste sekundære lovgivning*

- Bekendtgørelse nr. 22, bestemmelse 4, 6 og 14, stk. 3, bekendtgørelse nr. 27, stk. 1A, bekendtgørelse nr. 99 og tillæg W til reglerne for de højere retsinstanser
- Bekendtgørelse nr. 15, bestemmelse 14, 15 og 21, bekendtgørelse nr. 66, regler for Circuit Court
- Bekendtgørelse nr. 51 og 52 og tillæg E, regler for District Court (byretten)

Retspraksis

- Afgørelser truffet af domstolene, hvori den pågældende lovgivning er fortolket.

Sager, der ikke er indbragt for et retsligt organ,

Den vigtigste primære lovgivning*

Lov om rådgivende advokaters salærer fra 1881.

Den vigtigste sekundære lovgivning*

- Generel bekendtgørelse om rådgivende advokaters salærer 1884
- Generel bekendtgørelse om rådgivende advokaters salærer 1960
- Generel bekendtgørelse om rådgivende advokaters salærer 1964

- Generel bekendtgørelse om rådgivende advokaters salærer 1970
- Generel bekendtgørelse om rådgivende advokaters salærer 1972
- Generel bekendtgørelse om rådgivende advokaters salærer 1978
- Generel bekendtgørelse om rådgivende advokaters salærer 1982
- Generel bekendtgørelse om rådgivende advokaters salærer 1984
- Generel bekendtgørelse om rådgivende advokaters salærer 1986
- Regel 210 og 239 i tinglysningsbestemmelserne fra 1972.

Retspraksis

- Afgørelser truffet af domstolene til fortolkning af den pågældende lovgivning.

* Henvisningerne til lovgivningen er til den pågældende lov, bekendtgørelse eller bestemmelse som ændret. Lovgivningen efter 1922 kan findes på [Irish Statute Book](#) og på webstedet for [Oireachtas' kamre](#).

Advokater

"Advokater" er fællesbetegnelsen for de to kategorier af advokater i det irske retssystem, dvs. rådgivende advokater og procederende advokater.

Procederende advokater

Procederende advokaters salærer behandles som et udlæg fra den rådgivende advokat, og faktureres til denne, og de er reguleret i lovgivningen om rådgivende advokaters salærer og domstolenes afgørelser om de advokatsalærer, der kan tages i betragtning, jf. navnlig Section 27 i lov om domstole og embedsmænd ved domstolene fra 1995 og Kelly mod Breen [1978] I.L.R.M. 63, staten (Gallagher Shatter & Co.) mod de Valera [1991] 2 I.R.-198, i Superquinn mod Bray U.D.C. (nr. 2) [2001] 1 I.R. 459.

Fogeder

Fogeders og retsbudes honorarer for fuldbyrdelse af rettens kendelser reguleres af bekendtgørelse om fogedhonorarer og -udgifter fra 2005 og omfatter bestemmelser om honorarer, der kan opkræves ved fuldbyrdelse af kendelser, takster, rejseudgifter, fjernelse og oplagring/opbevaring af beslaglagte varer eller besætninger.

Faste omkostninger

Faste omkostninger i civile sager

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager

Med undtagelse af de punkter, der er nævnt i bekendtgørelse nr. 27, bestemmelse 1A, stk. 3, og 9 (omkostninger, der skal betales af den part, der indgiver et processkrift, efter at den anden part har indgivet en begæring om en udeblivelsesdom på grund af manglende indgivelse af det pågældende processkrift) og tillæg W til reglerne for de højere retsinstanser og tillæg E til reglerne for District Court, er omkostninger generelt skønsmæssige.

De omkostninger, der skal betales, omfatter også udbetalinger som f.eks. retsafgifter, der fastsættes i henholdsvis Supreme Court (højesteret) og High Courts (landsretten), Circuit Courts og District Courts bekendtgørelser om retsafgifter.

Yderligere oplysninger om retsafgifter findes [her](#).

Tidspunkt i en civil sag, hvor sagens parter skal betale de faste omkostninger

I de tilfælde, der er beskrevet i bekendtgørelse nr. 27, bestemmelse 1A, stk. 3, og bestemmelse 9 (omkostninger, der skal betales af den part, der indgiver et processkrift, efter at den anden part har indgivet en begæring om en udeblivelsesdom på grund af manglende indgivelse af det pågældende processkrift), skal omkostningerne betales, når begæringen om en udeblivelsesdom på dette grundlag slettes.

De omkostninger, der er fastsat i tillæg W til reglerne for de højere retsinstanser, kan opkræves:

- af den rådgivende advokat fra klienten en måned efter modtagelse af omkostningsopgørelsen, medmindre klienten inden for samme periode har søgt en vurdering af opgørelsen (art. 2 i lov om procederende og rådgivende advokater fra 1849). Klienten har dog 12 måneder fra modtagelse af opgørelsen til at anmode om at få en vurdering. Efter udløbet af perioden på 12 måneder eller efter betaling af beløbet, kan domstolen, hvis særlige omstændigheder i forbindelse med sagen gør sig

gældende, henviser opgørelsen til vurdering, forudsat at begæringen til domstolen er fremsat inden for 12 kalendermåneder efter betaling

- når den ene part er blevet dømt til at betale den anden parts omkostninger, ved udstedelse af en vurderingsattest for omkostningerne eller efter aftale om betaling, der er indgået mellem parterne.

Omkostningerne i tillæg E til reglerne for District Court skal betales:

- ved en udeblivelsesdom: af den udeblevne part, når dommen afsiges
- ved andre omkostninger: af den part, som domstolen har pålagt at betale omkostningerne, når domstolen afsiger kendelse om sådanne omkostninger.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for sagens parter i straffesager

Der er ingen faste omkostninger i straffesager. Der opkræves ikke retsafgifter i straffesager.

(District Court kan i straffesager, der behandles efter en forenklet procedure, træffe afgørelse om, at en part skal betale omkostningerne, dog ikke anklagemyndigheden eller politiet. Circuit Court og Central Criminal Court (den centrale straffedomstol) (som er de domstole, der har kompetence til at behandle sager, hvorunder der rejses tiltale) har beføjelse til at træffe bestemmelse om betaling af sagens omkostninger:

- i tilfælde af frifindelse (afgørelsen vedrørende sagsomkostningerne kan indbringes for Court of Criminal Appeal (den strafferetlige appeldomstol))
- når et anklageskrift indeholder unødvendige elementer eller er unødigt langt eller mangelfuldt
- når en retssag udsættes som følge af en ændring af anklageskriftet
- når der gennemføres en separat retssag om et punkt i et anklageskrift).

Faste omkostninger i forfatningssager

Faste omkostninger for sagens parter i forfatningssager

Kun High Court og Supreme Court har kompetence i forfatningssager. Der findes ikke nogen særlige omkostnings- eller gebyrordninger for sådanne sager. De faste omkostninger, der kan pålægges i sådanne sager, er dem, der er omhandlet i tillæg W til reglerne for de højere retsinstanter. De retsafgifter, der skal betales, er fastsat i bekendtgørelsen om salærer og honorarer ved Supreme Court og High Court.

Yderligere oplysninger om retsafgifter findes [her](#).

Tidspunkt i en forfatningssag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Retsafgifterne skal generelt betales, når det pågældende dokument indgives.

Pligt for advokater og andre partsrepræsentanter til at give oplysninger om sagsomkostninger på forhånd

Parternes rettigheder og forpligtelser

I lov om rådgivende advokater 1994 (ændring), Section 68, bestemmes følgende:

1. "68.- stk. 1. Når en rådgivende advokat påtager sig at yde juridisk bistand til en klient, eller så snart det er praktisk muligt herefter, skal denne skriftligt give klienten følgende oplysninger:
  1. det faktiske salær eller
  2. når det under omstændighederne ikke er muligt eller praktisk gennemførligt at give oplysninger om det faktiske salær, et skøn (så korrekt som muligt) over salæret eller
  3. når det under omstændighederne ikke er muligt eller praktisk gennemførligt at give oplysninger om det faktiske salær eller et skøn over disse, oplysninger om, på hvilket grundlag den pågældende rådgivende advokat eller dennes firma vil beregne salæret for ydelse af en sådan juridisk bistand, idet der, når denne juridiske bistand ydes i forbindelse med retssager, skriftligt skal redegøres for de tilfælde, hvor klienten kan blive pålagt at betale omkostninger til en anden part

eller andre parter, og de eventuelle tilfælde, hvor klientens forpligtelse til at betale salæret til den rådgivende advokat for denne ydelse ikke fuldt ud vil blive dækket af de eventuelle omkostninger, som en anden part eller andre parter (eller en sådan parts eller sådanne parters forsikringsselskab) vil blive pålagt at betale under retssagen.

2. En rådgivende advokat kan ikke handle på en klients vegne i forbindelse med en retssag (der ikke har forbindelse med en sag, der kun har til formål at inddrive en gæld eller et krav på et fast beløb) på det vilkår, at alle eller en del af salæret for klienten beregnes som en bestemt procentdel eller andel af en eventuel erstatning eller andre beløb, der måtte blive udbetalt til klienten; salærere, der opkræves i strid med dette stykke, kan ikke håndhæves gennem nogen foranstaltninger over for klienten for at få denne til at betale dette salær.
  3. En rådgivende advokat må ikke foretage fradrag i eller tilegne sig et beløb svarende til alle eller en del af sit salær fra en eventuel erstatning eller andre beløb, der måtte blive udbetalt til advokatens klient i forbindelse med en retssag, som den rådgivende advokat fører for den pågældende klient.
  4. Stk. 3 forhindrer ikke en rådgivende advokat i på et hvilket som helst tidspunkt at aftale med en klient, at et beløb til dækning af salæret skal betales til ham af en eventuel erstatning eller andre beløb, der måtte blive udbetalt til klienten i forbindelse med en retssag, som den rådgivende advokat eller dennes firma fører for den pågældende klient.
  5. Eventuelle aftaler i henhold til stk. 4 kan kun håndhæves over for en rådgivende advokats klient, hvis en sådan aftale er skriftlig og omfatter et skøn (så korrekt som muligt) over, hvad den rådgivende advokat med rimelighed mener kan inddrives fra den anden part eller de andre parter (eller en sådan parts eller sådanne parters forsikringsselskab) til dækning af den rådgivende advokats salær, såfremt klienten tilkendes erstatning eller andre beløb i forbindelse med en sådan kontradiktorisk sag.
  6. Uanset alle andre lovbestemmelser på dette område skal den rådgivende advokat i en omkostningsopgørelse, som sendes til klienten, så snart det er praktisk muligt efter afslutningen af en retssag, som denne har ført på vegne af klienten, fremsende:
    1. en oversigt over den juridiske bistand, der er ydet klienten i forbindelse med en sådan kontradiktorisk sag
    2. den samlede erstatning eller andre beløb, som klienten har fået tilkendt i forbindelse med en sådan kontradiktorisk sag
    3. nærmere oplysninger om alle eller en del af de omkostninger, som den rådgivende advokat på vegne af sin klient har fået godtgjort fra andre parter (eller sådanne parters forsikringsselskab), og
    4. det skal separat fremgå af denne omkostningsopgørelse, hvilke salærere, udlæg, udbetalinger og udgifter der er afholdt eller opstået i forbindelse med ydelsen af den juridiske bistand.
  7. Intet i denne Section forhindrer, at en person kan benytte sig af enhver eksisterende ret i lovgivningen til at kræve, at en rådgivende advokat fremlægger en omkostningsopgørelse til vurdering enten for så vidt angår fordelingen af omkostningerne mellem parterne eller for så vidt angår det salær, den rådgivende advokat har opkrævet af klienten, ligesom denne Section heller ikke begrænser denne ret for nogen person eller samfundet generelt i henhold til Section 9 i denne lov.
  8. Når en rådgivende advokat har udstedt en omkostningsopgørelse til en klient for juridisk bistand, og klienten bestrider denne omkostningsopgørelse (eller en del af den), skal den rådgivende advokat:
    1. træffe passende foranstaltninger til at løse spørgsmålet sammen med klienten
    2. skriftligt informere klienten om:
      - i) klientens ret til at kræve, at den rådgivende advokat indsender omkostningsopgørelsen eller en del af den til en vurderingsekspert ved High Court, som vurderer klientens betaling til den rådgivende advokat
      - ii) klientens ret til at indgive klage til advokatsamfundet i medfør af Section 9 i denne lov over, at han/hun har fået en omkostningsopgørelse, som han/hun mener er for høj.
1. I denne artikel skal "salærere" forstås som honorarer, udlæg, udbetalinger og udgifter.
  2. Bestemmelserne i denne artikel finder anvendelse uanset bestemmelserne i lov om procederende og rådgivende advokater fra 1849 og lov om procederende og rådgivende advokater fra 1870."

I Section 12, stk. 6, i advokatrådets adfærdskodeks er følgende fastsat:

"Section 12, stk. 6. En procederende advokat skal, når denne modtager instrukser om at yde juridisk bistand, eller så snart det er praktisk muligt herefter, på anmodning skriftligt give den rådgivende advokat eller klienten – i tilfælde af adgang under ordningen for direkte professionel adgang – nærmere oplysninger, hvori der bekræftes:

1. det faktiske salær eller

2. når det under omstændighederne ikke er muligt eller praktisk gennemførligt at give oplysninger om det faktiske salær, et skøn (så korrekt som muligt) over salæret eller
3. når det under omstændighederne ikke er muligt eller praktisk gennemførligt at give oplysninger om de faktiske salær eller foretage et skøn over et sådant salær, grundlaget for beregning af salæret.

Den enkelte procederende advokat bestemmer selv, i hvilket format sådanne oplysninger skal gives."

Omkostningskilder

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Irland?

Oplysningerne findes på webstedet for [vurderingsekspertens kontor](#) sammen med litteratur, der kan downloades.

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Irland?

Oplysninger om omkostningskilder i Irland foreligger på engelsk.

Hvor kan jeg finde oplysninger om mediation?

- I Section. 7, stk. 1, i reformloven om separation og familielovgivning fra 1989 bestemmes det, at domstolen ved begæring om udstedelse af en separationsbevilling skal overveje muligheden for forsoning mellem de berørte ægtefæller og i overensstemmelse hermed på et hvilket som helst tidspunkt kan udsætte sagsbehandlingen for at give ægtefællerne mulighed for, såfremt de begge ønsker det, at overveje en forsoning mellem dem med eller uden en bistand fra en tredjepart. I art. 7, stk. 3, bestemmes det, at domstolen kan udsætte sagsbehandlingen for at give ægtefællerne mulighed for, hvis de begge ønsker det, at indgå en aftale med eller uden bistand fra en tredjepart om separationsbetingelserne, så vidt det er muligt.
- Section. 8, stk. 1 og 3, i lov om familieret (skilsmisse) fra 1996 indeholder tilsvarende bestemmelser vedrørende skilsmissesager.
- Sectin 15 og 16 i lov om civilretligt erstatningsansvar og domstole fra 2004 indeholder bestemmelser om en mediationsprocedure i forbindelse med tvister om personskaade.
- Bekendtgørelse nr. 63A, bestemmelse 6, stk. 1, nr. xiii), og bekendtgørelse nr. 63B Section 6, stk. 1, nr. xiii), giver henholdsvis en dommer fra listen over dommere med erhvervsret som speciale og en dommer i konkurrencesager ved High Court mulighed for på anmodning fra en af parterne eller på egen foranledning at udsætte sagsbehandlingen eller en del heraf i en periode på maksimalt 28 dage, som dommeren finder hensigtsmæssig for at give parterne tid til at overveje, om denne sagen eller spørgsmålet bør henvises til en mediations-, forligs- eller voldgiftsproces og, hvor parterne beslutter at henvise sagen eller spørgsmålet, at forlænge den periode, inden for hvilken en af parterne skal opfylde en af bestemmelserne i domstolens regler eller i en domstolskendelse.

Yderligere oplysninger om mediation findes på webstedet for [kontoret til støtte for familier](#).

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om omkostninger?

Der findes et websted med omkostningsoplysninger.

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

Yderligere oplysninger findes i [årsberetningerne fra Courts Service](#).

Merværdiafgift

Hvor finder jeg disse oplysninger? Hvad er de gældende satser?

Der henvises til webstedet for den [irske afgifts- og toldtjeneste](#).

Retshjælp

Gældende indkomstgrænse på det civilretlige område

Grænsen for disponibel indkomst i civile sager er 18 000 EUR efter betaling af faste forsørgerbidrag, bolig, skat og bidrag til sociale sikringsordninger.

Yderligere oplysninger findes på [justitsministeriets](#) og [retshjælpsstyrelsens](#) websted.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for tiltalte

I [ordningen for retshjælp i straffesager](#), der forvaltes af justitsministeriet, er det fastlagt, at der i visse straffesager kan ydes gratis retshjælp til personer med utilstrækkelige midler. Der er ikke nogen fast indkomstgrænse. En anklaget person har ret til af den domstol, som han/hun indbringes for, at få oplyst om hans/hendes eventuelle ret til retshjælp. Tildeling af retshjælp giver ansøgeren ret til bistand fra en rådgivende advokat og i visse tilfælde op til to forsvarere, som forbereder og fører hans/hendes forsvar eller appelsag. Domstolene har via retsvæsenet ansvaret for tildeling af retshjælp. En ansøgning om retshjælp kan fremsættes til domstolen enten (a) personligt eller (b) via ansøgerens advokat eller (c) via brev til justitssekretæren.

En person, der ansøger om retshjælp, skal over for domstolen godtgøre, at hans/hendes midler er utilstrækkelige til, at han/hun selv kan betale for retshjælpen. Dette er et spørgsmål, der udelukkende henhører under hver enkelt domstols skønsbeføjelser, og det er ikke underlagt nogen retningslinjer for støtteberettigelse. Det skal også godtgøres over for domstolen, at det på grund af "tiltalens alvorlige karakter" eller "særlige omstændigheder" er vigtigt af hensyn til retfærdigheden, at ansøgeren modtager retshjælp. Når personen er anklaget for mord, eller når der er tale om en appel fra Court of Criminal Appeal til Supreme Court, tildeles der dog udelukkende gratis retshjælp på grundlag af utilstrækkelige midler.

En person, der ansøger om gratis retshjælp, kan af domstolen blive bedt om at udfylde en erklæring om sine midler. Det er strafbart, hvis en ansøger bevidst fremsætter en falsk erklæring eller skjuler vigtige oplysninger for at opnå retshjælp. En sådan lovovertrædelse medfører bødestraf, fængsel eller begge dele.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for ofre

Der er ikke nogen grænse for den disponible indkomst for ofre, som ansøger om retshjælp fra retshjælpsstyrelsen i visse sager om seksuel vold, hvor forsvaret vil rejse ofrets tidligere seksuelle baggrund i retten.

Andre betingelser for formidling af retshjælp til ofre

Retshjælp tildeles automatisk til ofre i visse sager om seksuel vold. Alle andre ofre skal opfylde de almindelige krav.

Andre betingelser for formidling af retshjælp til tiltalte

Der findes ingen andre betingelser og ingen specifikke ordninger for mindreårige.

Omkostningsfrie retssager

Der er undtagelser fra betalingen af retsafgifter i visse tilfælde, herunder sager under familieretten og visse sager vedrørende mindreårige. Fuldstændige oplysninger om de tilfælde, hvor der ikke skal betales retsafgifter, findes i bekendtgørelserne om salærer og honorarer på Courts Service' websted.

Yderligere oplysninger om [bekendtgørelser om salærer og honorarer og undtagelser](#) findes på Courts Service' websted.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Tilkendelse af omkostninger henhører under domstolenes skønsbeføjelser. Udøvelse af denne skønsbeføjelse skal ske i overensstemmelse med visse veletablerede regler og principper udledt af domstolenes retspraksis. Hovedreglen er f.eks., at omkostningerne følger begivenheden, dvs. at den tabende part betaler den vindende parts omkostninger. Der findes dog visse undtagelser, som afhænger af sagens omstændigheder. Den vindende part får måske ikke dækket alle sine omkostninger, hvis domstolen finder, at denne har forsinket eller unødvendigt forlænget sagsbehandlingen, eller når denne, selv om denne har vundet sagen, har tabt for så vidt angår visse spørgsmål i sagen. I nogle sager som f.eks. sager, der angår forfatningsspørgsmål og rejser spørgsmål af almen interesse, kan den tabende part få dækket nogle af eller alle sine omkostninger.

Honorarer til sagkyndige

Når det gælder retshjælp i civile sager, fastsætter retshjælpsstyrelsen en honorarskala, som den anvender på forskellige kategorier af sagkyndige. Derudover har retshjælpsstyrelsen beføjelse til at opkræve et særligt honorar, når de særlige krav i tilknytning til en sag gør det nødvendigt, at der benyttes en bestemt eller specialiseret sagkyndig. I sådanne sager forhandles honoraret individuelt med den sagkyndige under hensyntagen til det arbejde, der skal udføres, den krævede grad af ekspertise og sagens værdi for den person, der modtager retshjælp.

I straffesager, hvor der er udstedt en retshjælpsattest, omfatter ordningen for retshjælp i straffesager også passende og rimelige udgifter afholdt af forsvarets rådgivende advokat, herunder honorarer til sagkyndige vidner.

Oversætter- og tolkehonorarer

I civilprocessager generelt fastsættes oversætter- og tolkehonorarer først og fremmest efter aftale mellem oversætterne/tolkene og parten i sagen. Når denne parts omkostninger skal betales af en anden part som følge af en domstolskendelse, er oversætter-/tolkehonorarerne dog underlagt en vurderingseksperter vurdering.

I alle civile sager, hvor der ydes retshjælp, gennemfører retshjælpsstyrelsen en udbudsrunde og foretager udvælgelse blandt de organisationer, der byder.

I straffesager, hvor der er udstedt en retshjælpsattest, omfatter ordningen for retshjælp i straffesager også passende og rimelige udgifter afholdt af forsvarrets rådgivende advokat, herunder oversætter- og tolkehonorarer.

Relevante dokumenter

[Irsk rapport om undersøgelsen af omkostningers gennemsigtighed](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 21/11/2018

Sagsomkostninger - Grækenland

Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Følgende sprog: [el](#) er allerede oversat.

Denne side indeholder oplysninger om sagsomkostninger i Grækenland.

Regler om salærer og honorarer til de juridiske erhverv

Advokater (Δικηγόροι)

Advokaters salærer reguleres generelt af artikel 91-180 i lovdekret nr. 3026/1954, ændret ved lov nr. 3919/2011. I overensstemmelse hermed må advokater nu fastsætte deres salærer efter skriftlig aftale med deres klienter, og der findes ikke noget ved lov fastsat minimums- eller maksimumssalær.

Foreligger der ikke en skriftlig aftale, fastsættes sagsomkostningerne, retshjælpsgebyret osv. på baggrund af et ved lov fastlagt gebyrsystem (for at give møde i retten og baseret på sagens værdi).

Procederende advokater og rådgivende advokater (Νομικοί σύμβουλοι – Συνήγοροι)

Der sondres ikke mellem disse erhverv og andre advokater.

Fogeder (Δικαστικοί επιμελητές)

Der fastlægges særlige honorarer til fogeder. Disse kan dog øges efter aftale, afhængigt af sagens kompleksitet. I henhold til artikel 50 i lov nr. 2318/1995 fastlægges fogeders honorarer i en fælles bekendtgørelse fra finansministeren og justitsministeren. Den gældende bekendtgørelse er bekendtgørelse nr. 2/54638/2008 (B 1716 som ændret ved B 1916).

Notarer (Συμβολαιογράφοι)

Notarers honorarer er særligt fastlagt i artikel 40 i lov nr. 2830/2000.

Faste omkostninger

Faste omkostninger i civile sager

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager

I familieretlige sager reguleres advokaternes salærer som beskrevet ovenfor.

For retssager, som omfatter en pengemæssig værdi (dvs. **kommercielle tvister**), reguleres advokaternes salærer som beskrevet ovenfor.

For udarbejdelse af private eller offentlige dokumenter aftales advokaternes salærer som beskrevet ovenfor.

Tidspunkt i en civil sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Advokater indgår en aftale med deres klienter om, hvornår salæret skal betales. Dette sker generelt i afdrag, efterhånden som sagen skrider frem.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for sagens parter i straffesager

Salærer og honorarer til de juridiske erhverv reguleres som beskrevet ovenfor.

Tidspunkt i en straffesag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Salærer og honorarer til de juridiske erhverv reguleres som beskrevet ovenfor.

Faste omkostninger i forfatningssager

Faste omkostninger for sagens parter i forfatningssager

Også i forbindelse med sådanne tvister reguleres salærer og honorarer til de juridiske erhverv som beskrevet ovenfor.

Tidspunkt i en forfatningssag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Salærer og honorarer til de juridiske erhverv reguleres på samme måde som i civile sager.

Pligt for advokater og andre partsrepræsentanter til at oplyse om sagsomkostninger på forhånd

Parternes rettigheder og forpligtelser

Adfærdskodeksen for advokater indebærer særlige forpligtelser i forhold til den måde, hvorpå advokater skal behandle deres klienter. Enhver tilsidesættelse af disse forpligtelser er en disciplinærforsøelse. Salærer nævnes ikke specifikt blandt disse forpligtelser.

Omkostningskilder

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Grækenland?

Oplysninger om advokatsalærer kan findes i advokatlovgivningen eller fås ved henvendelse til advokatsamfundet.

Oplysninger om notarers honorarer kan fås ved henvendelse til afdelingen for notartjenester (Τμήμα Συμβολαιογράφων) under Justitsministeriet eller notarforeningerne (Συμβολαιογραφικοί Σύλλογοι) (reguleres i henhold til offentligretlige bestemmelser).

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Grækenland?

Oplysninger om omkostningskilder foreligger kun på græsk.

Hvor kan jeg finde oplysninger om retsmægling/forligsmægling?

Se de specifikke oplysninger om mægling i Grækenland.

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om omkostninger?

Websteder med oplysninger om omkostninger

Der findes ikke et websted med disse oplysninger.

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

Disse oplysninger findes ikke for Grækenland.

Hvor kan jeg finde oplysninger om en bestemt procedures gennemsnitlige samlede omkostninger?

Der findes ingen oplysninger om samlede omkostninger for procedurer i Grækenland.

Moms

Hvor finder jeg disse oplysninger?

Advokatsalærer pålægges moms. Relevante oplysninger kan fås ved henvendelse til skatteafdelingen (Τμήμα Φορολογίας) under Finansministeriet og advokatsamfundet.

Hvad er de gældende satser?

23 %.

Retshjælp

Gældende indkomstgrænse for retshjælp i civile sager

I henhold til **den civile retsplejelovs** artikel 194 ydes der retshjælp til personer, som kan dokumentere, at de ikke er i stand til at betale sagsomkostningerne, uden at det bringer deres eller deres families underhold i fare.

Retshjælp bevilges ligeledes til udenlandske statsborgere under forudsætning af gensidighed samt til statsløse personer.

I medfør af lov nr. 3226/2004 ydes der retshjælp til borgere med lav indkomst i civile sager (hvis deres årlige husstandsindkomst ikke overstiger 2/3 af den årlige mindsteløn som fastlagt i den nationale generelle overenskomst).

Retshjælp omfatter sagsomkostninger, honorarer til notarer og fogeder samt advokatsalærer (den civile retsplejelovs artikel 199).

Gældende indkomstgrænse for retshjælp til tiltalte i straffesager

I henhold til **strafferetsplejelovens** § 340 beskikkes en advokat fra den lokale advokatreds relevante liste, hvis en tiltalt ikke har advokatbistand.

I henhold til lov nr. 3226/2004 ydes der retshjælp til borgere med lav indkomst i straffesager, som beskrevet ovenfor.

Gældende indkomstgrænse for retshjælp til ofre i straffesager

Rådet direktiv nr. 2004/80/EF af 29. april 2004 om erstatning til ofre for forbrydelser er gennemført i Grækenland ved lov nr. 3811 /2009.

Andre betingelser for bevilling af retshjælp til ofre

Advokatsalærer og honorarer til notarer og fogeder, som tilbyder retshjælpsydelse, er fastlagt i en ministeriel bekendtgørelse (artikel 14 i lov nr. 3226/2004).

Retshjælp i straffesager omfatter beskikkelse af en advokat.

Retshjælp i civile sager omfatter fritagelse for alle eller dele af sagsomkostningerne.

Andre betingelser for bevilling af retshjælp til tiltalte

Ingen.

Gratis retssager

Ingen.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Når en domstol er nået frem til en afgørelse, skal den tabende part normalt betale den vindende parts sagsomkostninger og udgifter, afhængigt af udfaldet af afgørelsen. Domstolen skal også gøre denne del af afgørelsen eksigibel. Udgifterne og omkostningerne beregnes i overensstemmelse med ovennævnte regler, navnlig under hensyntagen til bestemmelserne om de

juridiske erhvervs salærer og honorarer og de eventuelle faste omkostninger for parterne i civile sager. Det beregnede beløb er normalt mindre end de faktiske omkostninger.

Honorarer til sagkyndige

Sagkyndige fastsætter deres egne honorarer, som efter anmodning indregnes i de sagsomkostninger, som domstolen pålægger parten at betale.

Oversætter- og tolkehonorarer

Oversættere og tolke fastsætter deres egne honorarer, som efter anmodning indregnes i de sagsomkostninger, som domstolen pålægger parten at betale.

Relevante links

[Athens advokatsamfund](#)

[Piræus' advokatsamfund](#)

[Thessalonikis notarforening](#)

[Den græske notarforening](#)

[Thessalonikis advokatsamfund](#)

Relevante dokumenter

[Græsk undersøgelsesrapport om omkostningers gennemsigtighed \(Greek Country Report for the Study on the Transparency of Costs\)](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 25/06/2018

Sagsomkostninger - Spanien

På denne side findes oplysninger om sagsomkostninger i Spanien.

Regler for salærer og honorarer til de juridiske erhverv

Advokater

I Spanien findes der kun én kategori af advokater (*abogado*), som, når de er medlem af den lokale afdeling af et advokatsamfund, kan medvirke i enhver type retssag ved enhver domstol.

Advokater fastsætter deres salær i overensstemmelse med retningslinjer, som offentliggøres af det enkelte advokatsamfund. Disse regler bygger på generelle kriterier for, hvordan advokatregninger skal udfærdiges, f.eks. ud fra sagens kompleksitet, proportionalitet osv., som alle advokater følger.

Derimod er reglerne altid forskellige for de enkelte retsplejeområder, som retssager hører under.

Faste salærer

Faste salærer i civilsager

Faste salærer for parterne i civilsager

Artikel 241.1, stk. 1, i den civile retsplejelov (*Ley de Enjuiciamiento Civil*) indeholder specifikke bestemmelser om advokaters salærer i sager, hvor deres medvirken er obligatorisk. Disse salærer skal medtages i beregningen af omkostningerne.

Ifølge den civile retsplejelov skal advokater fastsætte deres salærer efter de lovbestemmelser, der regulerer deres faglige status.

Fase i en civil sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger:

En klient er altid forpligtet til at betale salær til sin advokat. Som udgangspunkt anslås beløbet løseligt, men når sagen er afsluttet, beregnes det nøjagtige beløb, som skal påføres advokatens regning. Advokaten kan opkræve salærer fra klienten, også ved hjælp af særlige procedurer såsom et forskud på salæret (*provisión de fondos*, under sagsforløbet) eller en endelig opgørelse (*jura de cuentas*, når sagen er afsluttet).

I praksis sker der normalt det, at klienten forudbetaler et beløb og derefter venter, til der træffes en afgørelse med hensyn til betalingen af sagsomkostningerne. I sager, hvor den anden part skal betale salærene, skal advokaten og rettergangsfuldsmægtigen forelægge deres regninger for retten. Når salærene er godkendt, betales de af modparten.

Siden lov 10/2012 trådte i kraft, har der skullet betales et retsgebyr.

Hvad er et retsgebyr?

Det er en national afgift, som brugerne, uanset om de er fysiske eller juridiske personer, i visse tilfælde skal betale for at anlægge en sag og benytte sig af retsvæsenets offentlige tjenester. Ministeriet for finans og offentlig forvaltning har det formelle ansvar for at forvalte denne afgift. Kravet om at betale gebyret blev indført den 1. april 2003 og reguleres for tiden efter lov 10/2012 af 20. november 2012 som ændret ved kongeligt dekret 3/2012 om visse afgifter på det offentlige område og til det nationale institut for toksikologi og retsmedicin.

Sager, hvor betaling af gebyr er obligatorisk (gebyrudløsende begivenhed)

Ifølge artikel 1 i lov 10/2012 er gebyret for udøvelse af en judicial funktion i civilretlige, forvaltningsretlige (*contencioso-administrativo*) og arbejdsretlige sager et nationalt gebyr, som opkræves i hele Spanien efter bestemmelserne i loven, uden at dette berører de gebyrer eller andre afgifter, som de selvstyrede regioner opkræver i medfør af deres respektive finansielle beføjelser. Disse kan ikke opkræves i forbindelse med samme gebyrudløsende begivenhed.

Ifølge artikel 2 er den gebyrudløsende begivenhed udøvelsen af en judicial funktion, som omfatter følgende faser:

- anlæggelse af enhver form for sag med henblik på domsafsigelse samt sager med henblik på fuldbyrdelse af udenretslige retsmidler i civile sager, fremsættelse af et modkrav, anmodning om betalingspåkravsprocedure og den europæiske betalingspåkravsprocedure
- anlæggelse af en sag om obligatorisk insolvens og yderligere krav i en konkursbehandling
- anlæggelse af en forvaltningsretlig sag
- iværksættelse af ekstraordinær appel på grund af en formel fejl i en civilsag
- iværksættelse af appel (*apelación* eller *casación*) i civile sager og forvaltningssager
- iværksættelse af appel (*suplicación* eller *casación*) i arbejdsretlige sager
- indsigelse mod fuldbyrdelse af retsmidler.

Hvem skal betale retsgebyret?

Artikel 3 bestemmer, at den person, der iværksætter den domstolsfunktion, som fremkalder den gebyrudløsende begivenhed, skal betale gebyret.

I denne artikel anses en enkeltstående, gebyrudløsende begivenhed for at være indtruffet, når det dokument, hvorved det processuelle skridt iværksættes, som udgør den gebyrudløsende begivenhed, dækker flere centrale retshandlinger, som ikke stammer fra det samme retsmiddel. I så fald beregnes gebyret ved at sammenlægge beløbene for hver af disse retshandlinger.

Gebyret kan betales af den retlige repræsentant (*procurador*) eller advokaten (*abogado*) på vegne af den gebyrpligtige person, navnlig hvis sidstnævnte ikke er bosiddende i Spanien. En person, der ikke er bosiddende i Spanien, kan ikke få et skatteidentifikationsnummer med henblik på selvangivelse. Hverken den retlige repræsentant eller advokaten er ansvarlig for betaling af dette gebyr.

Undtagelser:

- Undtagelser for kategorier af retshandlinger:
  - Anlæggelse af en sag og iværksættelse af efterfølgende appeller vedrørende sager om retsevne, slægtskab, ægteskab og mindreårige, der er omfattet af afsnit I i bog IV i den civile retsplejelov. Sager omfattet kapitel IV i ovennævnte afsnit og bog i den civile retsplejelov, som ikke anlægges i fællesskab eller af en af parterne med samtykke fra den anden, selv hvis mindreårige er involveret (medmindre de ønskede foranstaltninger kun vedrører mindreårige) anses som gebyrudløsende begivenheder.
  - Anlæggelse af en sag og iværksættelse af efterfølgende appeller, som involverer sager, der specifikt er rettet mod at beskytte grundlæggende rettigheder og borgerrettigheder samt appeller i sager vedrørende valgadministration.
  - Skyldners betalingsstandsning med henblik på frivillig akkord.
  - Offentligt ansattes anlæggelse af en forvaltningssag for at beskytte deres lovfæstede rettigheder.
  - Anlæggelse af en sag med henblik på indledning af betalingspåkravsproceduren og anmodning om en fuldstændig retsafgørelse vedrørende det involverede beløb, hvis dette ikke overstiger 2 000 EUR. Denne undtagelse gælder ikke, hvis kravet i disse sager er baseret på et dokument, der tager form af et udenretsligt eksigibelt dokument som omhandlet i artikel 517 i den civile retsplejelov (lov 1/2000 af 7. januar 2000).
  - Anlæggelse af en sag mod et forvaltningsorgan som følge af passivitet.
  - Anlæggelse af en sag med henblik på fuldbyrdelse af afgørelser fra forbrugerråd (*Juntas Arbitrales de Consumo*).
  - Retssager, der med tilladelse fra en handelsret anlægges af kuratorer for at beskytte konkursboets interesser.
  - Sager anlagt med henblik på bodeling, undtagen sager, hvor der gøres indsigelse, eller der er uenighed om inddragelse eller udelukkelse af aktiver. Gebyret skal betales for retsmødet eller for det anfægtede beløb eller for det beløb i konkursboet, som der gøres indsigelse mod. Hvis begge parter gør indsigelse, fordeles gebyret efter deres respektive beløb.
- Undtagelser for kategorier af personer:
  - personer, som er berettiget til retshjælp og kan påvise, at de opfylder lovens betingelser
  - den offentlige anklagers kontor
  - statsforvaltningen eller forvaltningen i de selvstyrende regioner, de lokale myndigheder og alle offentlige organer under deres myndighed
  - det spanske parlament og den lovgivende forsamling i de selvstyrende regioner.

Og endelig – på det arbejdsretlige område – har arbejdstagere, uanset om de er ansat eller selvstændige, ret til en reduktion på 60 % af gebyret for at anlægge en retssag. I forvaltningssager har offentligt ansatte, som søger at beskytte deres lovfæstede rettigheder, ret til en reduktion på 60 % af gebyret for indgivelse af søgsmål.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for parterne i straffesager

Dette er omfattet af den civile retsplejelov.

Personer, der tiltales for at have begået et strafbart forhold, eller som er blevet arresteret eller på anden måde er omfattet af en sikkerhedsforanstaltning, eller som er blevet stillet for retten, kan udøve deres ret til forsvar i forbindelse med enhver type retssag og skal derfor gøres bekendt med denne rettighed.

For at kunne udøve denne rettighed skal disse personer repræsenteres af en retlig repræsentant (*procurador*) og forsvares af en advokat (*abogado*), som retten udpeger af egen drift, hvis de pågældende parter ikke selv har udpeget en sådan, men anmoder herom, og under alle omstændigheder, hvis parterne ikke har den fornødne retsevne til at foretage denne handling.

Alle parter i en sag, som ikke har fået bevilget retshjælp, er forpligtet til at betale salærer til de retlige repræsentanter, som repræsenterer dem, og til de advokater, som forsvarer dem, honorarer til de sagkyndige, der afgiver erklæringer, og godtgørelse til vidner, der giver møde i retten, hvis de sagkyndige og vidner i forbindelse med, at de afgiver forklaring i retten, har anmeldt deres krav, og retten finder kravene berettigede.

Parterne er ikke forpligtede til at bære de resterende sagsomkostninger, som påløber under retssagen eller efter dens afslutning, medmindre de får pålæg herom.

Enhver retlig repræsentant, der er udpeget af en part i en sag, og som har indvilget i at repræsentere parten, er forpligtet til at betale salærer til de advokater, som en part benytter til sit forsvar.

Parter, der har fået bevilget retshjælp, kan vælge selv at antage en advokat eller retlig repræsentant. I så tilfælde er de dog forpligtede til at betale salærer til disse i lighed med parter, som ikke har fået bevilget retshjælp, medmindre de frit valgte retlige repræsentanter og advokater afstår fra at opkræve salærer i henhold til artikel 27 i lov om retshjælp (*Ley de Asistencia Jurídica Gratuita*).

Fase i en straffesag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

En klient er forpligtet til at betale samtlige regninger, som denne modtager efter retssagens afslutning. Der skal ikke betales et forskud, når den pågældende får beskikket en advokat, eftersom ansøgningen om retshjælp normalt behandles samtidigt.

Det bør bemærkes, at der gøres udstrakt brug af beskikkede advokater. Bevilges klienten således retshjælp, skal denne ikke betale advokatsalærer, og staten betaler regningen, medmindre klientens økonomiske situation forbedres inden for en periode på tre år (i de fleste tilfælde betaler klienten ikke noget).

Oplysninger, som retlige repræsentanter har pligt til at give

Parternes rettigheder og forpligtelser

Den retlige repræsentant (*procurador*) for parten har pligt til at informere klienten om alle de gennemførte retsskridt.

Både advokaten og den retlige repræsentant har pligt til at informere klienten, når denne anmoder herom.

Omkostninger

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostninger i Spanien?

Der er ikke nogen specifik side, hvor der findes oplysninger om sagsomkostninger i Spanien. Der findes imidlertid websteder, f. eks. advokatsamfundenes, som indeholder oplysninger om medlemmernes salærer.

På hvilke sprog er oplysningerne om omkostninger i Spanien tilgængelige?

Oplysningerne er normalt på spansk (castiliansk). Det er også muligt at finde oplysninger på de selvstyrende regioners officielle sprog.

På en del websider findes visse oplysninger desuden på engelsk.

Hvor kan jeg finde oplysninger om mægling?

Der henvises til oplysningerne i afsnittene "Mægling i medlemsstaterne – Spanien" og "Hvordan finder jeg en retsmægler i Spanien".

Merværdiafgift

Hvor finder jeg disse oplysninger?

Oplysningerne findes på de spanske skattemyndigheders [websted](#).

Hvilke satser er gældende?

Oplysningerne findes på de spanske skattemyndigheders [websted](#).

Retshjælp

Hvad er det?

Som det fremgår af artikel 119 i den spanske forfatning, er retshjælp en procedure, hvorved personer, der kan dokumentere mangel på tilstrækkelige økonomiske midler, indrømmes en række fordele, som primært består af fritagelse for betaling af salærer til advokater og retlige repræsentanter samt udgifter, der opstår i forbindelse med sagkyndiges forklaringer, garantier osv.

I store træk omfatter retten til retshjælp følgende ydelser:

- gratis råd og vejledning før retssagen indledes
- advokatbistand for den arresterede person eller indsatte
- gratis forsvar og repræsentation ved en advokat og retlig repræsentant under retssagen
- gratis offentliggørelse af meddelelser og bekendtgørelser i løbet af retssagen i officielle dagblade
- fritagelse for deponering af beløb inden indledning af en retssag
- gratis bistand fra sagkyndige under retssager
- gratis tilvejebringelse af kopier, vidneforklaringer, notarialdokumenter og -attester
- 80 %-nedsættelse af gebyrer i forbindelse med bestemte notarialhandlinger
- 80 %-nedsættelse af gebyrer for bestemte handlinger, der udføres i forbindelse med matrikelregistret og virksomhedsregistret.

Ud over disse rettigheder er der i forbindelse med grænseoverskridende retssager, og udelukkende sådanne, tilføjet følgende ydelser (da lov om retshjælp blev ændret ved lov nr. 16/2005 af 18. juli med henblik på tilpasning til direktiv 2002/8/EF):

1. tolkeydelser
2. oversættelse af dokumenter
3. rejseudgifter, hvis det er nødvendigt at give personligt møde
4. forsvar ved en advokat og repræsentation ved en retlig repræsentant, også når det ikke er obligatorisk, hvis retten tilråder det for at sikre lighed mellem parterne.

Hvem kan ansøge om retshjælp?

Generelt kan alle borgere, der er part i eller i færd med at indlede en hvilken som helst type retssag, og som ikke har tilstrækkelige økonomiske midler til at gennemføre den, ansøge om retshjælp.

En fysisk person antages at have utilstrækkelige økonomiske midler, når den pågældende kan dokumentere, at familiens samlede økonomiske midler og årlige indtægter i enhver henseende ikke overstiger det dobbelte af den offentlige "multiformåls-indkomstindikator" (Indicador Público de Rentas de efectos múltiples, IPREM), som var gældende på tidspunktet for ansøgningen om retshjælp.

For at juridiske personer kan opnå ret til denne ydelse kræves det, at deres selskabsbeskatningsgrundlag er mindre end tre gange den årlige IPREM.

I begge tilfælde skal andre eksterne forhold, der dokumenterer ansøgerens reelle økonomiske kapacitet, tages i betragtning.

Der gælder undtagelser for fysiske personer baseret på handicap og/eller andre familieforhold, der tillader, at ovennævnte indtægtsgrænser overskrides. (I 2009 udgør IPREM 7 381,33 EUR pr. år i henhold til den 28. tillægsbestemmelse til loven om det almindelige budget (LPG) for 2009).

Følgende er berettigede til retshjælp:

1. spanske statsborgere, statsborgere fra andre EU-lande og udlændinge, der er bosat i Spanien, hvor disse kan dokumentere ikke at have tilstrækkelige midler til at føre en retssag
2. den sociale sikringsordnings forvaltningsorgan og fælles institutioner
3. følgende juridiske personer, såfremt disse kan dokumentere ikke at have tilstrækkelige midler til at anlægge en retssag:

almennyttige organisationer

fonde registreret i det tilhørende administrative register.

1. I arbejdsretlige sager: alle arbejdstagere og alle modtagere af ydelser fra den sociale sikringsordning.

2. I straffesager: alle borgere, selv udlændinge, der kan dokumentere ikke at have tilstrækkelige midler til at føre en retssag, også selv om de ikke har lovligt ophold i Spanien, er berettigede til gratis retshjælp, forsvar og repræsentation.
3. I forvaltningssager: alle udenlandske statsborgere, der kan dokumentere ikke at have tilstrækkelige midler til at føre en retssag, også når disse ikke har lovligt ophold i Spanien, er berettigede til retshjælp under alle procedurer, der vedrører deres asylansøgning og udlændingelovgivningen (herunder indledende retsmøder).

Yderligere oplysninger

Betingelser for at ansøge om retshjælp

Fysiske personer:

Familiens samlede økonomiske midler og årlige indtægter i enhver henseende må ikke overstige et beløb, der svarer til to gange den IPREM, som var gældende på tidspunktet for ansøgningen om retshjælp.

De økonomiske midler overstiger et beløb svarende til to gange IPREM, men er mindre end fire gange IPREM, og retshjælpsudvalget beslutter sig for undtagelsesvis at bevilge retshjælp, baseret på forhold i ansøgerens familie, antallet af børn eller familiemedlemmer i dennes varetægt, helbredstilstand, handicap, økonomiske forpligtelser, omkostninger i forbindelse med anlæggelse af retssagen eller andre forhold, og under alle omstændigheder, hvis ansøgeren er slægtning i opstigende linje til en storfamilie i særkategorien.

Retssagen skal anlægges for at forsvare egne rettigheder og interesser.

Juridiske personer:

De juridiske personer skal være almennyttige institutioner eller fonde, der er registreret i det tilhørende administrative register.

Deres selskabsbeskatningsgrundlag skal være mindre end tre gange den årlige IPREM.

Med ikrafttrædelsen af lov nr. 1/2004 om kønsbestemt vold (*Ley Orgánica 1/2004 de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género*) ydes kvinder, der har været udsat for kønsbestemt vold, fuld retshjælp med det samme, og det gælder ikke kun med hensyn til alle retssager, men også i forbindelse med administrative procedurer (politiforhør er således inkluderet), der indledes som følge af kønsbestemt vold, indtil dom er afsagt, uden at skulle ansøge om retshjælp i forvejen. Det betyder, at spørgsmålet om retshjælp aldrig bliver en hindring for forsvar og effektiv juridisk beskyttelse, som den forurettede skal have tilbudt, uanset om ansøgningen om retshjælp er indgivet. Om retshjælpen bevilges, afhænger imidlertid af, om den pågældende part kan dokumentere, enten under eller efter retssagen, at forudsætningerne for at få bevilget retshjælp reelt er opfyldt, sådan som det kræves efter de generelle lovbestemmelser. Disse udgøres her af loven om retshjælp og gennemførelsesbestemmelserne hertil, førstnævnte som ændret ved den sjette endelige bestemmelse i lov nr. 1/2004 af 28. december om kønsbestemt vold.

Hvornår skal den tabende part betale sagsomkostningerne?

Den civile retsplejelovs artikel 394-398 behandler pålæg om betaling af omkostninger i civile sager.

I retssager, der anlægges med henblik på at opnå en fuldstændig retsafgørelse, skal omkostningerne i første instans pålægges den part, der ikke har fået medhold i sine påstande, medmindre sagen giver anledning til alvorlige faktiske og retlige tvivlsspørgsmål.

Hvis påstandene delvist tages til følge eller forkastes, skal hver part bære sine egne omkostninger og halvdelen af de fælles omkostninger, medmindre der er grund til at pålægge en af parterne alle disse på grund af uforsvarlig adfærd.

Hvis omkostningerne pålægges den tabende part, er denne, hvad angår den del, der vedrører advokater og andre juridiske fagfolk, som ikke er underlagt nogen salær- eller honorarsatser, kun forpligtet til at betale et samlet beløb, der ikke overstiger en tredjedel af sagsomkostningerne for hver af parterne, for hvem der er truffet en sådan afgørelse. I dette specifikke tilfælde er uvurderlige krav fastsat til 18 000 EUR, medmindre retten på grund af sagens kompleksitet bestemmer andet.

Bestemmelserne i ovenstående afsnit finder ikke anvendelse, hvis retten finder, at den part, der er blevet pålagt at bære sagsomkostningerne, har udvist uforsvarlig adfærd.

Hvis den part, der er blevet pålagt at bære omkostningerne, er bevilget retshjælp, er denne part kun forpligtet til at bære de omkostninger, der er forbundet med forsvaret af modparten i de tilfælde, der specifikt er angivet i loven om retshjælp.

Omkostningerne kan under ingen omstændigheder pålægges den offentlige anklagemyndighed i sager, hvor denne er part.

Honorarer til sagkyndige

De sagkyndige, der benyttes under en retssag, kaldes "*peritos*". Et register over juridiske sagkyndige forefindes ved den enkelte højere domstol.

Artikel 241.14 i den civile retsplejelov omfatter som en særlig post, der skal inkluderes ved beregningen af omkostningerne, "honorarer til sagkyndige og eventuelle andre betalinger til personer, der inddrages i retssagen". Dette vedrører omkostninger, som er forårsaget af personer, der, selv om de ikke er part i sagen, genererer omkostninger i kraft af deres tilstedeværelse med henblik på at levere en tjenesteydelse.

Som fastsat i den civile retsplejelovs artikel 243 skal omkostninger i forbindelse med alle retssager og retshandlinger beregnes af justitssekretæren ved den ret, der har behandlet rets- eller appelsagen. Gebyrer i forbindelse med retssager som f.eks. for stævninger og dokumenter, der er unødvendige, overflødige eller ikke tilladt ved lov, eller dele af advokaters salærer, der ikke er nærmere specificeret, eller som ikke har relation til retssagen, medtages ikke i beregningen.

Justitssekretæren nedsætter beløbet til betaling af salærer og honorarer til advokater og andre juridiske fagfolk, som ikke er underlagt satser eller tariffer, når de opkrævede salærer overstiger en tredjedel af det pågældende beløb, og hvor den part, der er blevet pålagt at bære omkostningerne, ikke har påberåbt sig, at der foreligger uforsvarlige handlinger.

Omkostninger i forbindelse med handlinger eller forhold, som den vindende part specifikt har fået pålæg om at betale ved afgørelsen vedrørende omkostningsfordelingen i hovedforholdet, skal heller ikke medtages i beregningen.

Oversætter- og tolkehonorarer

Der findes ikke officielle satser for det arbejde, som udføres af autoriserede oversættere og tolke. Autoriserede tolke kan frit fastsætte honorarerne for deres arbejde, men de er forpligtede til at meddele tolkekontoret og den relevante bemyndigede statslige myndighed, hvilke satser de anvender. Satserne meddeles disse organer hvert år i januar.

Relevante links

[Det spanske skattevæsen/moms](#)

Relevante dokumenter

[Spaniens rapport om undersøgelsen vedrørende omkostningsgennemsigtighed](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 07/06/2019

Sagsomkostninger - Frankrig

Den originale sprogudgave af denne side [fr](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Dette afsnit indeholder en oversigt over de gældende sagsomkostninger i Frankrig.

Bestemmelser vedrørende salærer og honorarer til de juridiske erhverv

Honorarerne består af **faste gebyrer** og **variable gebyrer** (ofte en procentdel af kravets værdi).

Der bør **skelnes** mellem:

- **Retsmedarbejdere (advokater, beskikkede advokater)**, hvis honorarer kun delvist er fastsatte. Honorarerne fastsættes oftest frit sammen med klienten.
- **offentlige tjenestemænd eller domstolsansatte**, hvis honorarer er fastsat af den franske regering inden for dennes regeludstedende beføjelser.

Advokater (avoués)

Honorarerne for advokater (avoués) ved appelretterne (Cours d'appel) er fastsat i dekret nr. 80-608 af 30. juli 1980.

Honorarerne for advokater, der repræsenterer parter i første instans, er fastsat i lovbestemmelser (dekret nr. 72-784 af 25. august 1972 og nr. 75-785 af 21. august 1975).

Fogeder (huissiers de justice)

Gebyrerne til fogeder i forbindelse med ad citationer og forkyndelser af stævninger og retsafgørelser er fastsat i dekret nr. 96-1080 af 12. december 1996.

Faste retsomkostninger

Faste retsomkostninger i civile sager

Faste omkostninger for de procederende parter i civile sager

I forbindelse med civilretlige sager påløber der **omkostninger, som er tæt forbundet med afviklingen af retssagen**. Størrelsen af disse omkostninger er enten **fastsat** ved lov eller ved en retsafgørelse. Disse omkostninger kaldes **sagsomkostninger**.

De omfatter:

1. Afgifter, skatter, gebyrer og andre former for afgifter, der betales til justitskontorerne eller skattemyndighederne. Disse afgifter forekommer efterhånden kun sjældent efter vedtagelsen af lov nr. 77-1468 af 30. december 1977, der indførte princippet om gratis adgang til civilretterne og forvaltningsdomstolene
2. Omkostninger til oversættelse af dokumenter, hvis dette er påkrævet i henhold til lov eller en international overenskomst
3. Godtgørelse til vidner
4. Aflønning af tekniske sagkyndige
5. Faste udlæg (fogedgebyrer, advokatsalærer)
6. Gebyrer til offentlige tjenestemænd eller domstolsansatte
7. Advokatsalærer i det omfang disse salærer er fastsat ved lov, inklusive procedureomkostninger
8. Omkostninger i forbindelse med forkyndelse af retlige dokumenter til udlandet
9. Omkostninger til tolkning og oversættelse, når dette er påkrævet i forbindelse med bevisoptagelse i udlandet på domstolenes anmodning i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 1206/2001 af 28. maj 2001 om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område
10. Sociale rapporter i forbindelse med familiesager og retlig beskyttelse af voksne og børn
11. Aflønning af den person, retten har udpeget til at varetage den mindreåriges interesser.

Den fase i den civile sag, hvor de faste omkostninger skal betales

Omkostninger i forbindelse med civile sager omfatter alle **beløb, som de implicerede parter har lagt ud eller skylder før eller under retssagen**.

Inden indledningen af retssagen kan der f.eks. være tale om **omkostninger i forbindelse med konsultation af juridiske rådgivere** og teknisk sagkyndige samt **transportudgifter**.

Under retssagen kan de faste omkostninger omfatte **sagsomkostninger udbetalt til retsmedarbejdere eller domstolsansatte, statslige gebyrer og udgifter til juridiske rådgivere**.

Efter retssagen kan de omfatte **omkostninger i forbindelse med dommens fuldbyrdelse**.

Sagsomkostninger i forbindelse med forfatningsretlige tvister

Faste sagsomkostninger for de procederende parter i forbindelse med forfatningsretlige tvister

Dette punkt uddybes ikke nærmere, da fransk retspleje ikke på nuværende tidspunkt indeholder mulighed for, at **privatpersoner kan anlægge sager ved forfatningsrådet**.

Hvilke forhåndsoplysninger kan jeg forvente at få af min rettergangsfuldægtig (min advokat)?

Oplysninger om parternes rettigheder og forpligtelser

Det indgår i de **etiske regler** for retsmedarbejdere, at de skal oplyse deres klienter om disses rettigheder og forpligtelser.

Kilder til oplysninger om sagsomkostninger

Hvor kan jeg finde oplysninger om sagsomkostningerne i Frankrig?

Webstedet for [Justitsministeriet](#) og [forskellige erhverv](#).

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om sagsomkostningerne i Frankrig?

Oplysningerne findes på fransk.

Hvor kan jeg finde andre oplysninger om omkostningerne?

Der findes ikke et websted, hvor sagsomkostningerne offentliggøres.

Merværdiafgift

Hvor kan jeg finde oplysninger om merværdiafgiften? Hvad er de gældende takster?

Priserne opgives **eksklusive skatter og afgifter**. Merværdiafgiften er altid **19,6 %** med undtagelse af ydelser til **personer, der modtager retshjælp** (5,5 %).

Retshjælp

Hvad er indtægtsloftet for at modtage retshjælp i civilretlige sager?

Ved bevilling af retshjælp **sondres der ikke mellem**, hvorvidt der er tale om civil- eller strafferetlige tvister eller tvistens art. Det eneste kriterium for tildeling eller afvisning af retshjælp er **ansøgerens økonomiske situation**.

Alle **fysiske personer** med **fransk statsborgerskab, statsborgere fra EU-medlemsstaterne** samt **almennyttige virksomheder**, som ønsker at indbringe en sag for domstolene, men som ikke har tilstrækkelige midler, kan således ansøge om retshjælp.

Tredjelandssstatsborgere med sædvanlig og lovlig bopæl i Frankrig kan også bevilges retshjælp i **civilretlige tvister**. Dette krav om lovlig bopæl er ikke gældende i forbindelse med strafferetlige tvister. Mindreårige kan også altid søge om retshjælp, uanset hvilken procedure, der er tale om (civilretlig, administrativ eller strafferetlig).

Retshjælpen tildeles på baggrund af ansøgerens gennemsnitlige månedlige indtægt i det foregående kalenderår samt, hvis det er relevant, indtægterne for **personer med sædvanligt ophold på ansøgerens bopæl**. I sidstnævnte tilfælde forhøjes indtægtsloftet, så det er tilpasset ansøgerens forsørgerpligt.

Personer, der modtager **sociale mindsteydelser** (midler fra den nationale solidaritetsfond eller den laveste overførselsindkomst), skal imidlertid ikke dokumentere, at de er ubemidlede.

Endvidere indregnes forskellige **sociale ydelser** ikke i beregningen af indtægt (familieydelser, socialsikringsydelser, boligtilskud).

Der kan bevilges enten **fuld eller delvis** retshjælp alt efter ansøgerens økonomiske situation. **Indtægtslofterne** revideres hvert år over finansloven. For 2009 er den gennemsnitlige månedlige indtægt i kalenderåret 2008 for en enkelt person:

- Mindre end eller lig med **911 EUR** for at få fuld retshjælp
- mellem **912 og 1367 EUR** for at få fuld delvis retshjælp.

Indtægtsloftet hæves med **164 EUR** for de to første personer, som er en del af ansøgerens husholdning (børn, ægtefælle, samlever, registreret partner, slægtning), og med **104 EUR** fra og med den tredje person, over for hvem der består forsørgerpligt.

Er der andre betingelser, der skal være opfyldt, for at man kan modtage retshjælp, hvis man har været offer for kriminalitet?

Generelt **tages der ikke højde for ansøgerens status i retssagen (offer eller anklaget)**. Ofre, anklagede, sagsøgere eller sagsøgte behandles alle ens i forbindelse med, om retshjælp skal bevilges eller ej.

Loven om organisering og planlægning af retsvæsenet (loi d'orientation et de programmation pour la justice) af **9. september 2002** lettede imidlertid adgangen til retsvæsenet for ofre for særlig grov kriminalitet, dvs. personer, der har været udsat for forsætlige anslag mod deres liv eller integritet (denne form for kriminalitet defineres og straffes i artikel 221-1 til 221-5, 222-1 til 222-6, 222-8, 222-10, 222-14 (1° og 2°), 222,23 til 222-26, 421-1 (1°) og 421-3 (1° til 4° i straffeloven), samt for de personer, over for hvem ofret har forsørgerpligt, således at de kan anlægge en civil erstatningssag, idet de ikke længere skulle dokumentere deres indtægt for at få bevilget retshjælp. Denne bestemmelse er især gældende i forbindelse med voldtægt eller fysisk vold mod mindreårige under 15 år eller særligt udsatte personer, hvor disse overfald fører til ofrets død eller kronisk invaliditet.

Der kan desuden **undtagelsesvist ses bort for kravet om indtægt**, uanset hvilken status ansøgeren har i retssagen (sagsøger /sagsøgt, offer/tiltalt), hvis sagen har særlig interesse på grund af sagens genstand og de forventede sagsomkostninger.

Denne bestemmelse finder navnlig anvendelse over for ofre for en strafferetlig forbrydelse alt efter omstændighederne for forbrydelsen.

Er der andre betingelser, der skal være opfyldt, for at man som anklaget kan modtage retshjælp?

Der er generelt ingen **særlige betingelser**, der skal være opfyldt, for at en sagsøgt kan få bevilget retshjælp. Hvis sagsøgte gør brug af et **retsmiddel** (appel, indsigelse, kassationsappel), forbedres dennes situation imidlertid, hvis sagsøgte allerede modtager retshjælp. Disse personer bevarer retten til at modtage retshjælp, så de kan forsvare sig.

Der skal imidlertid gøres opmærksom på den generelle regel, som er gældende for både sagsøger og sagsøgte, ifølge hvilken der kun kan bevilges retshjælp, hvis de omkostninger, retshjælpen skal dække, allerede er omfattet af en retshjælpsforsikring eller en tilsvarende ordning.

Findes der procedurer uden omkostninger?

I sager ved **nærdomstolen** (*jurisdiction de proximité*) og **førsteinstansretten for mindre sager** (*tribunal d'instance*) er parterne ikke forpligtet til at lade sig repræsentere af en advokat. Hvis kravets størrelse er under 4 000 EUR kan sagen anlægges for disse domstole ved hjælp af en forenklet procedure, hvor parterne fritages for kravet om at benytte en foged.

Anmodninger om at prøve foranstaltninger, der er truffet vedrørende udøvelse af forældremyndighed, herunder ansøgninger om adoption, hvis barnet er adopteret inden dets 15. år, foranstaltninger efter en skilsmisse eller ansøgninger om underholdsbidrag, kan fremsættes uden advokatbistand efter simpel begæring.

Som det er tilfældet for alle sager ved civilretterne, opkræver disse domstole ikke gebyrer for anlæggelse af sagen eller for at afsige en afgørelse.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

I **civile sager** skal der i forbindelse med enhver dom eller retsafgørelse træffes afgørelse vedrørende omkostningerne i forbindelse med sagen.

Det er som hovedregel den tabende part, der skal afholde **sagsomkostningerne (faste omkostninger** – jf. ovenstående). Dommeren kan ikke desto mindre ved en begrundet beslutning pålægge den anden part at betale samtlige eller en del af sagsomkostningerne.

En part kan ligeledes anmode om, at modparten skal afholde samtlige eller en del af de omkostninger, som **ikke er en del af sagsomkostningerne**. Det kan f.eks. dreje sig om advokatsalærer, udgifter til synsrapport samt transportudgifter. Dommeren kan i så fald pålægge den part, der skal betale sagens omkostninger, eller alternativt den tabende part, at udrede et beløb til modparten, som dommeren har vurderet dækker den del af modpartens omkostninger, som ikke er en del af sagsomkostningerne. Dommeren baserer sig på et rimelighedsprincip eller på den dømte parts økonomiske situation. Retten kan dog på eget initiativ og på baggrund af ovennævnte hensyn fastsætte, at der ikke er anledning til at træffe en sådan afgørelse.

Honorarer til sagkyndige

I **civile sager** fastsættes honorarerne til de sagkyndige, der er udpeget af dommeren, ved en **retsafgørelse**.

Dommeren fastsætter ved udpegelsen af en sagkyndig et aconto-beløb til dækning af den sagkyndiges honorar. Dette forskud vil blive fastsat så tæt på det forventede endelige honorar som muligt. Dommeren udpeger derefter den part/de parter, der skal deponere aconto-beløbet hos det lokale justitskontor.

Så snart den **sagkyndiges rapport** er indleveret, fastsætter dommeren dennes honorar på baggrund af de undersøgelser, der er foretaget, overholdelse af tidsfrister og arbejdets kvalitet. Dommeren bemyndiger den sagkyndige til at indhente det beløb, der er deponeret hos justitskontoret, samt hvis det er relevant supplerende beløb til den sagkyndige, med angivelse af, hvilken part, der skal udbetale disse beløb.

Den endelige dom eller retsafgørelse fastsætter også, **hvem der skal betale den sagkyndige**. Det påhviler i princippet **den tabende part**, medmindre dommeren ved en begrundet beslutning pålægger den anden part at betale samtlige eller en del af sagsomkostningerne.

Honorarerne til **sagkyndige, der ikke er udpeget af dommeren, fastsættes frit af den sagkyndige og dennes klient**. Disse honorarer er ikke en del af sagsomkostningerne. En part kan anmode retten om at pålægge den tabende part, eller alternativt den part, der er dømt til at betale sagsomkostningerne, at betale et beløb til dækning af disse honorarer. Dommeren baserer sig på et rimelighedsprincip eller på den dømte parts økonomiske situation.

Oversætter- og tolkehonorarer

Disse omkostninger påhviler **den tabende part**, medmindre dommeren ved en begrundet beslutning pålægger den anden part at afholde samtlige eller en del af sagsomkostningerne.

Relevante dokumenter

[Frankrigs rapport om undersøgelsen af gennemsigtigheden af sagsomkostninger](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 07/06/2019

Sagsomkostninger - Cypern

Regler for salærer og honorarer til de juridiske erhverv

Advokathvervet er ikke inddelt i forskellige kategorier i republikken Cypern (f.eks. rådgivende og procederende advokater og sagførere). Alle advokater, der er opført i advokatregistret, har lige møderet for de nationale domstole og lige ret til generelt at arbejde som advokat. Dette gælder, uanset om en advokat har en udenlandsk uddannelse som solicitor (rådgivende advokat) eller barrister (procederende advokat). Alle udøvere af dette erhverv kaldes advokater.

Advokater (Δικηγόροι)

Salærer for juridisk bistand fastsættes på grundlag af takster for retsafgifter, som godkendes af højesteret (Ανώτατο Δικαστήριο).

For udenretlige ydelser er der takster for minimumsretsafgifter.

I begge tilfælde kan advokaten aftale et højere salær med kunden.

Drejer det sig en om retssag, skal dette erklæres offentligt.

Der findes to typer fogeder i Cypern:

1. fogeder for den private sektor, som forkynder retsdokumenter
2. edsvorne fogeder, som er embedsmænd, der gennemfører procedurer vedrørende fuldbyrdelse af domme (f.eks. kendelser om beslaglæggelse og salg af løsøre).

De afgifter, som fogeder for den private sektor opkræver for at forkynde dokumenter, beregnes på grundlag af den geografiske afstand til den, dokumentet skal forkyndes for.

Edsvorne fogeder er embedsmænd og lønnes månedligt. Parter i en sag, som anmoder om at få gennemført fuldbyrdelsesforanstaltninger, skal betale en stempelafgift til staten, som er fastsat i retsfor skrifterne og bestemmes af karakteren af fuldbyrdelsesforanstaltningen og det beløb, de forsøger at inddrive.

Faste omkostninger

Faste omkostninger i civilsager

Faste omkostninger for parterne i civilsager

De indledende omkostninger til retsafgifter beregnes på grundlag af begæringens omfang eller en anden procedure og betales, når begæringen indgives. Retsafgifter er ikke en fast, specifik sum, de afhænger af, hvordan sagen forløber, og beregnes på grundlag af godkendte takster.

Tidspunkt i en civil sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

De indledende omkostninger til retsafgifter betales, når begæringen indgives.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for parterne i straffesager

Hvis den anklagede kendes skyldig, kan vedkommende blive dømt til at betale sagsomkostningerne. Som regel sker dette ikke, hvis den anklagede idømmes fængselsstraf, hvor sagsomkostningerne betales af staten, hvilket også er tilfældet, hvis den anklagede frifindes.

Tidspunkt i en straffesag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Omkostninger betales ved sagens afslutning. Det gælder dog ikke de indledende omkostninger, der betales i form af en stempelafgift, når begæringen indgives.

Faste omkostninger i forfatningssager

Faste omkostninger for parterne i forfatningssager

Omkostningerne beregnes på grundlag af de relevante takster.

Tidspunkt i en forfatningssag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Afgifter betales ved sagens afslutning. Det gælder dog ikke retsafgifter, som betales, når klagen indgives.

Pligt for advokater og andre partsrepræsentanter til at give forhåndsoplysninger

Parternes rettigheder og forpligtelser

Advokatens forpligtelser over for deres klienter er fastlagt i advokaternes adfærdskodeks fra 2002 (Οι περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμοί του 2002) (Cyperns statstidende, bilag C(1), nr. 237 af 17. maj 2002 (forvaltningslov 237/2002)).

Omkostningskilder

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Cypern?

De vigtigste omkostningskilder findes på webstedet for [højesteret](#).

Oplysningerne er tilgængelige på græsk.

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om omkostninger?

Websted med oplysninger om omkostninger:

Webstedet for [højesteret](#).

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

Statistikker over de cypriotiske domstoles arbejde kan findes på webstedet for [højesteret](#) på græsk og [engelsk](#).

Moms

Hvor kan jeg finde relevante oplysninger?

Advokatsalærer pålægges en momsafgift på 15 %, hvis den advokat, der leverer ydelsen, er momsregistreret.

Hvad er den gældende momssats?

Den gældende moms er 15 %.

Retshjælp

Indkomstgrænser i civilsager

Der ydes ikke retshjælp i civilsager.

Indkomstgrænser i straffesager for anklagede

Anklagede i straffesager har ret til fri retshjælp, hvis deres indkomst ikke tillader dem at betale en advokat, og hvis domstolen finder, at det er i retfærdighedens interesse at tildele retshjælp. Der er ikke nogen fast indkomstgrænse. Domstolen vurderer anmodningen på grundlag af alle beviser, herunder en rapport fra socialvæsenet (Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας) om anklagedes indkomst og krav.

Indkomstgrænser i straffesager for ofre

Som regel indledes en straffesag ikke af ofret, men af staten, som betaler de relevante omkostninger. Der ydes derfor ikke retshjælp til ofre.

Andre betingelser for tildeling af retshjælp til ofre

Som regel indledes en straffesag ikke af ofret, men af staten, som betaler de relevante omkostninger. Der ydes derfor ikke retshjælp til ofre.

Andre betingelser for tildeling af retshjælp til anklagede

Ifølge den relevante lovgivning skal strafferammen for den lovovertrædelse, som den pågældende er anklaget for, være fængsling i mindst 12 måneder, for at der kan tildeles retshjælp til anklagede. Denne bestemmelse er imidlertid blevet dømt forfatningsstridig, og det kan derfor antages, at der er mulighed for at tildele anklagede retshjælp i alle sager.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Som regel betaler den tabende part den vindende parts omkostninger, selvom spørgsmålet om omkostninger dog vurderes af retten, som kan beslutte andet.

Relevante links

[Retsafgifter og omkostninger](#)

[Statistiske data \(græsk\)](#)

[Statistiske data \(engelsk\)](#)

Relevante dokumenter

[Cyperns rapport om undersøgelsen af gennemsigtigheden af omkostninger](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 23/07/2019

Sagsomkostninger - Letland

Denne side indeholder oplysninger om sagsomkostninger i Letland.

Regler om salærer og honorarer til de juridiske erhverv

1. Fogeder

Honorarer til edsvorne fogeder (*zvērīnāti tiesu izpildītāji*) fastsættes i overensstemmelse med de [lovbestemte satser](#). Det er forbudt at indgå aftale om honorarer, der adskiller sig fra de lovbestemte satser.

2. Advokater

Med undtagelse af de tilfælde hvor staten yder retshjælp, er der ingen faste salærer for de ydelser, der leveres af **edsvorne advokater** (*zvērīnāti advokāti*) i Letland. Advokaten aftaler selv sit salær med klienten.

I henhold til artikel 57 i [lov om advokater](#) (*Advokatūras likums*) indgår edsvorne advokater en skriftlig aftale med klienten om, at advokaten handler på klientens vegne i sagen, og om salæret herfor.

Hvis der ikke foreligger en skriftlig aftale, og der opstår en tvist, kan advokatens salær fastsættes til det dobbelte af det beløb, der er fastsat i lovgivningen om retshjælp, og andre udgifter kan godtgøres inden for de grænser, der er fastsat deri.

I henhold til artikel 12 i [lov om advokater](#) dækker staten advokaters salærer og andre tilknyttede udgifter, i de tilfælde der er fastsat i lovgivningen. Lovgivningen om offentlig retshjælp ([lov om offentlig retshjælp](#) (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*)) og [strafferetsplejeloven](#) (*Kriminālprocesa likums*) fastsætter betingelserne for, hvornår der kan ydes retshjælp i civile sager, forvaltningssager og straffesager. Retshjælpen betales af staten.

Udgifterne til advokater, der yder retshjælp, dækkes af staten i henhold til [ministerkabinettets forskrift nr. 1493 af 22. december 2009 om regler for omfanget af offentlig retshjælp, beløb, tilknyttede udgifter og proceduren for betaling heraf](#). Der er tale om faste salærer (et fast beløb eller en fast timesats), som staten betaler til advokater i overensstemmelse med de fastlagte procedurer. Se også svarene på spørgsmålene nedenfor.

Faste omkostninger

Faste omkostninger i civile sager

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager

Faste omkostninger for parterne omfatter statslige afgifter, afgift til retskontoret og omkostninger i forbindelse med sagens oplysning.

Tidspunkt i en civil sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

En begæring til retten skal ledsages af dokumenter, der bekræfter, at afgifter til staten og andre retsafgifter er blevet betalt i overensstemmelse med de procedurer, som er fastlagt ved lov.

Den afgift, der skal betales for rettens arbejde (statslig afgift) og til retskontoret, indbetales til staten som følger:

- Modtager: Statskassen (*Valsts kase*)
- Modtagers skatteregistreringsnummer: 90000050138
- Modtagers kontonummer: LV55TREL1060190911200
- Modtagers bank: Statskassen (*Valsts kase*)
- Bankens BIC-kode: TREL LV22
- Meddelelse: data til identifikation af sagen indtastes her.

Gebyrer i forbindelse med sagens oplysning skal betales, før sagen kan behandles.

Godtgørelse til vidner og sagkyndige (for undersøgelser eller afhøring af vidner på stedet) samt omkostninger til forkyndelse af stævninger, offentliggørelse af meddelelser i aviser og sikkerhedsstillelse i forbindelse med krav skal betales af den part, der fremsætter begæringen, før sagen kan behandles.

Den part, der fremsætter begæringen, skal betale følgende omkostninger, før sagen kan behandles:

- godtgørelse til vidner og sagkyndige
- udgifter i forbindelse med vidneafhøringer eller syn og skøn
- afgifter til udstedelse og forkyndelse af stævninger
- udgifter til opsporing af sagsøgte
- omkostninger til offentliggørelse af meddelelser i aviser
- omkostninger til sikkerhedsstillelse i forbindelse med et krav.

Indbetalinger i forbindelse med sagsbehandling ved en distriktsdomstol eller en byret (*rajona tiesa/pilsētas tiesa*) eller en regional domstol (*apgabaltiesa*) skal overføres til domstolsstyrelsens konto:

- Modtager: Domstolsstyrelsen (*Tiesu administrācija*)
- Modtagers kontonummer: LV51TREL2190458019000
- Modtagers skatteregistreringsnummer: 90001672316
- Modtagers bank: Statskassen (*Valsts kase*)
- Bankens BIC-kode: TREL LV22
- Andre betalingsoplysninger: **21499** (kode for betalingskategori) og andre oplysninger, som er nødvendige for at identificere sagen, såsom sagsnummeret, navnet på sagsøgte og angivelse af, om denne er en fysisk eller juridisk person.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for parter i straffesager

Tiltalte i straffesager betaler ikke retsgebyrer. [Strafferetsplejeloven](#) (*Kriminālprocesa likums*) indeholder ingen bestemmelser om gebyrer i straffesager. I artikel 8 i lovens overgangsbestemmelser er det fastsat, at civile krav, der er knyttet til en straffesag, før loven trådte i kraft, nu skal behandles som erstatningskrav. Hvis sagsøger i en civilsag ikke er den forurettede, eller sagsøgte ikke er gerningsmanden, behandles det civile krav nu i henhold til den [loven om civile retspleje](#) (*Civilprocesa likums*). En måned efter lovens ikrafttræden skal den sagsansvarlige (*procesa virzītājs*) informere de andre parter i overensstemmelse hermed.

Tidspunkt i en straffesag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Se svaret ovenfor på spørgsmålet om faste omkostninger for parter i straffesager.

Faste omkostninger i forfatningssager

Faste omkostninger for sagens parter i forfatningssager

Der betales ikke retsgebyr på noget tidspunkt i en forfatningssag.

Tidspunkt i en forfatningssag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Der betales ikke retsgebyr på noget tidspunkt i en forfatningssag.

Pligt for advokater og andre partsrepræsentanter til at afgive forhåndsoplysninger

Parternes rettigheder og pligter

I henhold til artikel 2, stk. 2, i [Letlands etiske kodeks for edsvorne advokater](#) (*Latvijas Zvērinātu advokātu Ētikas kodekss*) skal advokater give en professionel, åben vurdering af en klients sag og yde den relevante juridiske bistand. Det hedder videre i artikel 3, stk. 1, i kodeksen, at advokater ikke må arbejde med sager, hvor de ikke er kompetente eller i stand til at udføre deres pligter på en fyldestgørende måde. En advokat skal, før vedkommende giver sit samtykke til at påtage sig en sag, gøre sig bekendt med sagens omstændigheder og give sin vurdering. [Lov om advokater](#) pålægger også edsvorne advokater opgaver. De skal f.eks. anvende alle legale midler og fremgangsmåder, når de forsvarer og repræsenterer rettigheder og legitime interesser for den person, der har anmodet om juridisk bistand.

Omkostningskilder

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Letland?

Der findes oplysninger om omkostningskilder i love og ministerkabinetets forskrifter på internettet og i domstolenes informationsbrochurer.

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Letland?

Oplysninger om omkostningskilder, som skal betales, når der er rejst et krav (uden en angivelse af de specifikke beløb), er tilgængelige på alle EU-sprog på webstedet for [Det Europæiske Retlige Netværk for civil- og handelssager](#) (se afsnittet "Sagsanlæg ved domstolene").

Hvor kan jeg finde oplysninger om mægling?

Oplysninger om mægling kan findes på webstedet [Mediācija.lv](#).

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om omkostninger?

Websted med oplysninger om omkostninger

Oplysninger om omkostninger kan findes på [portalen for Letlands domstole](#).

Der kan også findes oplysninger på det officielle websted for [justitsministeriet](#) om bl.a. domstole, retssager, domme fra forvaltningsdomstolene og andre domstole samt andre forskellige oplysninger.

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

Oplysninger om retssagers længde kan findes i de statistiske rapporter om domstolenes arbejde, som er tilgængelige på webstedet for [domstolenes informationssystem](#) (*Tiesu informācijas sistēma*).

Hvor kan jeg finde oplysninger om en bestemt procedures gennemsnitlige samlede omkostninger?

Der er ingen tilgængelige oplysninger om bestemte procedurers gennemsnitlige samlede omkostninger.

Moms

Hvor finder jeg disse oplysninger?

Gebyrer til staten og domstolene er fritaget for moms.

Hvad er de gældende satser?

Gebyrer til staten og domstolene er fritaget for moms.

Retshjælp

Gældende indkomstgrænse på det civilretlige område

I henhold til [lov om offentlig retshjælp](#) (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*) yder staten **retshjælp** til **personer**, som:

- er bevisligt mindrebemidlede eller har økonomiske problemer i overensstemmelse med de relevante procedurer, der er fastsat ved lov
- pludselig befinder sig i en økonomisk situation og materielle omstændigheder, som forhindrer dem i at forsvare deres rettigheder (f.eks. naturkatastrofer, force majeure eller andre omstændigheder uden for deres kontrol)
- er fuldstændig afhængige af staten eller de lokale myndigheder.

Hvis personer på grund af deres særlige situation, materielle forhold eller indkomstniveau ikke selv kan betale deres forsvar, ydes der også offentlig **retshjælp** til **personer**, som:

- er berettigede til retshjælp fra Letland i kraft af Letlands internationale forpligtelser
- har bopæl eller sædvanligt opholdssted i en EU-medlemsstat i tilfælde af en grænseoverskridende tvist.

Offentlig retshjælp tildeles også i **forvaltningsager** (klager over asylafgørelser, anfægtede afgørelser om hjemsendelse og fornyet behandling af afgørelser om tvungen udvisning).

Ansøgninger om retshjælp behandles af [☞ retshjælpskontoret](#) (*Juridiskās palīdzības administrācija*), som træffer beslutning om tildeling af retshjælp og underretter ansøgeren herom.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for tiltalte

I henhold til artikel 17, 18 og 19 i [☞ loven om offentlig retshjælp](#) kan personer, der har ret til et forsvar i straffesager, ansøge om retshjælp på ethvert tidspunkt, inden den endelige dom får retskraft. I straffesager ydes der offentlig retshjælp til rådgivning, bistand ved udarbejdelse af processkrifter og repræsentation under forberedende retsmøder og selve retssagen. Under visse omstændigheder, som er fastlagt i [☞ strafferetsplejeloven](#), beskikker staten en advokat til at repræsentere den tiltalte.

I henhold til artikel 20 i [☞ strafferetsplejeloven](#) har personer, der mistænkes eller tiltales for at have begået en forbrydelse, ret til et forsvar, dvs. ret til at vide, hvilken forbrydelse de mistænkes eller tiltales for, og ret til at vælge, hvordan de ønsker at blive forsvaret. De kan udøve denne ret ved at repræsentere sig selv eller ved at udpege en person efter eget valg til at repræsentere sig. Den person, der handler på deres vegne, kan være en edsvoren advokat. Loven fastlægger visse tilfælde, hvor repræsentation ved en edsvoren advokat er obligatorisk. Hvis den tiltalte ikke har tilstrækkelige midler til at betale en edsvoren advokat og ikke indgår en aftale med en sagfører, der er rede til at påtage sig sagen, sikrer staten, at de bliver repræsenteret, idet den bestemmer, at omkostninger til forsvaret betales af staten, og hvilken eventuel andel af beløbet tiltalte skal betale.

I henhold til artikel 80 i [☞ strafferetsplejeloven](#) kan en tiltalt indgå en aftale med en sagfører, eller en anden kan gøre dette på vedkommendes vegne. Den sagsansvarlige (*procesa virzītājs*) kan ikke indgå en sådan aftale eller antage en bestemt advokat, men skal give den tiltalte de nødvendige oplysninger og give vedkommende mulighed for at kontakte en advokat. Hvis den tiltalte ikke har indgået en aftale i en sag, hvor repræsentation ved en advokat er obligatorisk, eller i andre sager, hvor den tiltalte ønsker at blive repræsenteret, anmoder den sagsansvarlige den edsvorne senioradvokat om at skaffe en forsvarsadvokat. Senest tre arbejdsdage efter modtagelse af anmodningen fra den sagsansvarlige skal senioradvokaten meddele denne navnet på den advokat, der påtager sig opgaven.

Det hedder videre i artikel 81 i [☞ strafferetsplejeloven](#), der regulerer særlige processuelle skridt, at den sagsansvarlige – hvis der ikke indgås en aftale om forsvaret, eller hvis den pågældende advokat ikke kan deltage i de forskellige faser af sagen – skal vælge en advokat, der skal forsvare den pågældende på de forskellige trin i sagen (eventuelle undersøgelser, hvor den tiltalte er involveret) fra den liste over advokater, som senioradvokaten har udarbejdet for domstolens kompetenceområde.

Artikel 84, stk. 2, i [☞ strafferetsplejeloven](#) bestemmer, at hvis en person ikke har indgået en aftale om sit forsvar, fastlægges betalingsmåde og betaling af salærer og udgifter i forbindelse med retshjælpsadvokatens ydelser af ministerkabinetet (se [☞ minist erkabinettets forskrift nr. 1068 af 22. december 2008 om omfanget af statslig retshjælp, beløb, tilknyttede udgifter og procedurer for betaling heraf](#)).

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for ofre

I straffesager kan den forurettede få retshjælp, dvs. en advokat, der repræsenterer dem, og som beskikkes i overensstemmelse med proceduren i [☞ strafferetsplejeloven](#) og de sager, der er omhandlet heri.

Endvidere kan den sagsansvarlige (i henhold til artikel 104, stk. 5, i [☞ strafferetsplejeloven](#)) beslutte at beskikke en advokat til at repræsentere en mindreårig under følgende omstændigheder:

- hvis beskyttelsen af en mindreårigs rettigheder og interesser hindres eller ikke på anden måde er sikret

- hvis der indgives en begrundet anmodning af en repræsentant for den mindreåriges familie (mor, far eller værge, bedsteforælder, voksne bror eller søster), som den mindreårige bor sammen med, og som tager sig af den mindreårige, eller af en repræsentant for en institution, der beskytter børns rettigheder, eller af en repræsentant for en ikke-statslig organisation, der beskytter børns rettigheder.

Under særlige omstændigheder kan den sagsansvarlige, hvis det i en straffesag ikke er muligt på anden vis at beskytte rettigheder og interesser for en forurettet, som er mindrebemidlet eller har økonomiske problemer, beslutte at beskikke en advokat til at repræsentere den pågældende. Advokatsalærer og proceduren for betaling heraf er i sådanne tilfælde fastlagt af ministerkabinetet (se [§ ministerkabinetets forskrift nr. 1493 af 22. december 2009 om regler for omfanget af offentlig retshjælp, beløb, tilknyttede udgifter og proceduren for betaling heraf](#)).

Staten vil så yde retshjælp til den person, der har status som forurettet (hjælp til udarbejdelse af processkrifter og repræsentation i forbindelse med indledende retsmøder og selve retssagen).

Andre betingelser for tildeling af retshjælp til forurettede

Se ovenstående oplysninger om indkomstgrænser på det strafferetlige område.

Andre betingelser for tildeling af retshjælp til tiltalte

Se ovenstående oplysninger om indkomstgrænser for tiltalte på det strafferetlige område.

Omkostningsfrie retssager

Følgende personer er fritaget for at betale sagsomkostninger til staten:

- sagsøgere i forbindelse med krav, der rejses af medarbejdere med henblik på aflønning for arbejde, og andre krav, der opstår som følge af ansættelsesforhold eller er relateret hertil
- sagsøgere i forbindelse med krav, der opstår som følge af kontrakter om udførelse af arbejde, hvis sagsøger afsoner en dom
- sagsøgere i forbindelse med krav, der opstår som følge af personskade, der resulterer i lemlæstelse eller andre sundhedsskader, eller død
- sagsøgere i forbindelse med krav om inddrivelse af underholdsbidrag til et barn eller en forælder, og krav i forbindelse med bestemmelse af faderskab, hvis kravet anmeldes sammen med et krav om inddrivelse af underholdsbidrag til et barn
- sagsøger i sager om anerkendelse eller anerkendelse og fuldbyrdelse af en udenlandsk afgørelse om inddrivelse af underholdsbidrag til et barn eller en forælder
- sagsøgere i forbindelse med krav om godtgørelse for økonomiske og ikke-økonomiske skader, der opstår som følge af strafbare handlinger
- anklagere, statslige eller lokale myndigheder og personer, som er berettiget til ved domstolene at forsvare andre personers rettigheder og lovbeskyttede interesser
- sagsøgere i sager, der vedrører en afgørelse om, at en person er frakendt retsevne, eller om udpegelse af en værge
- sagsøgere i sager om at sætte en person under formynderskab på grund af den pågældendes udsvævende eller ødsle livsstil eller overdrevne indtagelse af alkohol eller euforiserende stoffer
- sagsøgte i sager vedrørende nedsættelse af underholdsbidrag tilkendt af en domstol til et barn eller en forælder og nedsættelse af underholdsbidrag, som retten har tilkendt på grundlag af et krav, som er opstået som følge af personskade, der resulterer i lemlæstelse eller anden sundhedsskade, eller dødsfald
- sagsøgere i sager, hvor et barn på ulovlig vis er blevet flyttet over en grænse eller tilbageholdt
- administratorer i forbindelse med krav, der fremsættes til fordel for fysiske eller juridiske personer, som er kendt insolvente, og administratorer, der indgiver en erklæring om juridiske personers insolvens under de omstændigheder, der er omhandlet i stk. 3 i [§ artikel 51 i lov om insolvens \(Maksātnespējas likums\)](#)
- rekvirenter i forbindelse med sager om fuldbyrdelse af inddrivelse af betalinger til staten
- rekvirenter i forbindelse med sager om fuldbyrdelse, hvor inddrivelsen er baseret på et enkelt dokument, der muliggør fuldbyrdelse af kravet i en bistanðssøgt medlemsstat
- told- og skatteafdelinger i forbindelse med indgivelse af en begæring om en juridisk persons insolvens

- kontoret for borgerskabs- og indvandringsanliggender (*Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde*) i forbindelse med frakendelse af lettisk statsborgerskab
- statens socialforsikringsagentur (*Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra*) i forbindelse med sager om inddrivelse af finansielle midler til staten i relation til sociale sikringsydelse eller udbetaling af for høje statslige sociale ydelser og sociale sikringsydelse eller betaling af statslige socialydelser i forbindelse med trafikulykker.

Parterne kan også blive **fritaget for at betale sagsomkostninger** til staten i andre tilfælde, som er fastlagt ved lov. En domstol eller en dommer kan, efter at have vurderet en fysisk persons økonomiske situation, fritage vedkommende helt eller delvist for at betale sagsomkostninger til staten, udskyde betalingen af sagsomkostningerne til staten eller afsige kendelse om ratevis betaling.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Den part, som får medhold i sagen, kan få godtgjort alle de sagsomkostninger, som vedkommende har afholdt, af den anden part. Hvis der gives delvist medhold i sagen, kan omkostningerne godtgøres i forhold til den del af kravet, som retten har tiltrådt. Sagsøgte godtgøres i forhold til den del af kravet, som retten ikke har tiltrådt. Hvis der afsiges en udeblivelsesdom, godtgøres statslige afgifter i forbindelse med en begæring om genoptagelse af sagen og en ny dom ikke.

Hvis sagsøger får helt eller delvist medhold i sagen, skal sagsøgte, i det omfang det er fastsat ved lov, afholde sagsøgers omkostninger ved at anlægge sagen, såsom advokatsalærer, udgifter i forbindelse med deltagelse i retsmøder, udgifter i forbindelse med tilvejebringelse af beviser o.l. Hvis sagsøger ikke får medhold i sagen, skal denne afholde de omkostninger, som sagsøgte har afholdt i forbindelse med sit forsvar.

Honorarer til sagkyndige

Honorarer til sagkyndige betales af den part, som indgav begæringen om bistand fra sagkyndige, før der træffes afgørelse i sagen. En part, som er fritaget for at betale sagsomkostninger, skal ikke betale omkostninger til sagkyndige. I så fald betaler domstolsstyrelsen honoraret til den sagkyndige (dog ikke til statsansatte retsmedicinere).

Oversætter- og tolkehonorarer

Hvis sagens parter ikke behersker det sprog, der benyttes ved sagens behandling (medmindre de repræsenterer juridiske personer), skal retten sikre, at de kan sætte sig ind i sagens akter og deltage i sagen med hjælp fra en tolk.

Relevante dokumenter

[Lettisk undersøgelsesrapport om gennemsigtigheden af omkostninger](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 07/06/2019

Sagsomkostninger - Litauen

Denne side indeholder oplysninger om sagsomkostninger i Litauen.

Regler om salærer og honorarer til de juridiske erhverv

1. Rådgivende advokater

Dette erhverv findes ikke i Litauen.

3. Advokater

Advokatsalærer er ikke reguleret i Litauen. De varierer efter sagens kompleksitet og de involverede ressourcer. Salærerne må dog ikke overstige det maksimale beløb, der er fastsat efter anbefaling og godkendelse af **justitsministeren** og **formanden for rådet for Litauens advokatsamfund** (*Lietuvos advokatų tarybos pirmininkas*).

5. Procederende advokater

Dette erhverv findes ikke i Litauen.

7. Fogeder

Fogederne spiller kun en rolle, hvis en skyldner ikke efterkommer forpligtelserne i en dom, og der skal fremlægges tvangsfuldbyrdsdokumenter. Honorar, betaling og fritagelse fra tvangsfuldbyrdsomkostninger fastlægges i **instruksene til domsfuldbyrdelsen**. Alle tvangsfuldbyrdsomkostninger betales af domhaveren (fordringshaveren). Under eller efter fuldbyrdelsen af dommen opkræves fogedens honorar af skyldneren.

Honorarets størrelse afhænger af typen af den nødvendige tvangsfuldbyrdelse og antallet af fogedforretninger. Visse tvangsfuldbyrdsomkostninger er faste, nogle beløber sig til 60 LTL pr. time, og andre fastsættes ud fra en procentdel af værdien af de aktiver, der er genstand for tvangsfuldbyrdelsen.

Faste omkostninger

Faste omkostninger i civile sager

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager

Sagsomkostningerne i **civile sager** omfatter stempelafgift og andre omkostninger, såsom repræsentation, udstedelse af retsdokumenter, honorarer til sagkyndige, vidnegodtgørelse, betaling for fuldbyrdelse osv. Stempelafgift er i visse tilfælde defineret i den civile retsplejelov med et fast beløb. Sagsomkostninger er defineret i afsnit VIII i **den civile retsplejelov** (Civilinio proceso kodeksas).

Tidspunkt i en civil sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Stempelafgiften betales normalt, inden kravet fremsættes for retten.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for sagens parter i straffesager

Der er ingen faste omkostninger for sagens parter i straffesager.

Faste omkostninger i forfatningssager

Faste omkostninger for sagens parter i forfatningssager

Forfatningssager er gratis, men offentligheden har ikke adgang til at anlægge en forfatningssag.

Pligt for advokater og andre partsrepræsentanter til at give forhåndsoplysninger

Der er ikke fastsat nogen direkte pligt hertil i loven.

Sagsomkostninger, der afholdes af den vindende part

Sagsomkostninger i civile sager er defineret i afsnit VIII i den civile retsplejelov.

Omkostningskilder

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Litauen?

Der findes yderligere oplysninger i [Litauens rapport om undersøgelsen af gennemsigtigheden i omkostninger](#).

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Litauen?

Oplysningerne er tilgængelige på engelsk.

Hvor kan jeg finde oplysninger om mediation/mægling?

Der findes flere oplysninger på følgende websted: [Domstolsmediation](#)

Retshjælp

Betingelser for tildeling af retshjælp

I henhold til Litauens lovgivning findes der to typer statsgaranteret retshjælp:

1. "**Primær retshjælp**" (pirminė teisinė pagalba) dækker retshjælp i overensstemmelse med den procedure, der er fastlagt ved lov om statsgaranteret retshjælp, juridisk rådgivning og udfærdigelse af dokumenter, som skal indsendes til statslige og kommunale institutioner, undtagen procesdokumenter. Retshjælp omfatter også rådgivning om privat løsning af tvister, indgåelse af forlig i tvister og udarbejdelse af forslag til tvistbilæggesaftaler.
2. "**Sekundær retshjælp**" (antrinė teisinė pagalba) dækker udfærdigelse af dokumenter, forsvar og repræsentation i retten. Heri indgår processen med fuldbyrdelse og repræsentation i den indledende udenretlige fase af en tvist, hvor denne procedure er lovbefalet eller påbudt ved en retsafgørelse. Retshjælp omfatter desuden sagsomkostninger, der er påløbet i civile retssager, i forvaltningssager og i forbindelse med behandling af et civilt søgsmål, der er rejst under en straffesag.

Alle litauiske borgere, borgere fra andre EU-lande, andre fysiske personer, der er lovligt bosiddende i Litauen eller andre EU-medlemsstater, samt andre personer, der er specificeret i internationale traktater, som Litauen har underskrevet, har ret til **primær retshjælp uanset deres indtægt**.

Alle litauiske borgere, borgere fra andre EU-lande og andre fysiske personer, der er lovligt bosiddende i Litauen eller andre EU-medlemsstater, kan ansøge om sekundær retshjælp. For at få sekundær retshjælp **må formue og årsindtægt ikke overstige de grænser herfor**, som er fastsat ved lov om statsgaranteret retshjælp.

Der anvendes således et fælles tærskelsystem ved vurderingen af, om ansøgeren er underbemidlet (et maksimalt beløb, hvorunder en ansøger anses for underbemidlet).

Ret til retshjælp

Regeringen har fastlagt **to formue- og indtægtsgrænser**. Ansøgernes formue og indtægt må ikke overstige den første eller anden lovfastsatte grænse. Desuden må ansøgernes årlige nettoindtægt (over de seneste tolv måneder) ikke overstige den første eller anden indtægtsgrænse i henhold til litauisk lov.

Underbemidling er ikke det eneste kriterium, der anvendes til at fastslå, om en person opfylder betingelserne for at få sekundær retshjælp.

Ret til retshjælp i henhold til **første grænse** har en person, hvis årsindkomst ikke overstiger 8 000 Litas (2 318,8 EUR) plus 3 000 Litas (869,6 EUR) for hver forsørget person. Ret til retshjælp i henhold til **anden grænse** har en person, hvis årsindkomst ikke overstiger 12 000 Litas (3 478,2 EUR) plus 4 400 Litas (1 275,3 EUR) for hver forsørget person. Der tages ikke hensyn til ansøgerens forpligtelser over for de forsørgede personer i forbindelse med vurderingen af, om vedkommende er underbemidlet.

Omfanget af sekundær retshjælp i henhold til en ansøgers formue og indtægt skal garanteres og dækkes af staten som følger:

1. 100 % – hvis ansøgerens formue og indtægt er fastslået til at ligge under første grænse
2. 50 % – hvis ansøgerens formue og indtægt er fastslået til at ligge under den anden grænse.

Staten skal garantere og dække 100 % af omkostningerne ved sekundær retshjælp, der ydes til de personer, der er specificeret i § 12 i denne lov (jf. nedenfor). Disse omkostninger betales uanset en persons formue og indtægt. Dog ikke til personer (jf. lovens § 12, stk. 6), som frit kan disponere over formue og indtægt. Disse henføres til anden grænse. Her vil staten garantere og dække 50 % af omkostningerne ved sekundær retshjælp.

Nogle personkategorier har ret til sekundær retshjælp **uanset de formue- og indtægtsgrænser**, som regeringen har fastsat (i henhold til § 12 i lov om statsgaranteret retshjælp):

1. Personer i straffesager (i henhold til § 51 i strafferetsplejen) og i andre sager, som er specificeret i loven, når der kræves fysisk tilstedeværelse af en forsvarsadvokat

2. Forurettede parter i sager om erstatning for skader, der er opstået i forbindelse med kriminelle handlinger, herunder sager om krav om godtgørelse for skader som led i en straffesag
3. Personer, der modtager socialbidrag til lavindkomstfamilier (enlige forsørgere) i henhold til litauisk lov
4. Personer, der bor på institutioner
5. Personer, der påviseligt lider af en alvorlig sygdom, personer, hvis manglende arbejdsevne er anerkendt, personer, som har nået pensionsalderen, og personer, som har fået anerkendt særlige behov af betydeligt omfang. Dette omfatter værger, idet statsgaranteret retshjælp er nødvendig af hensyn til repræsentationen og forsvaret af myndlingens (adoptivbarnets) rettigheder og interesser
6. Personer, som har fremlagt bevis for, at de ikke frit kan disponere over deres formue og indtægt af objektive årsager, og for, at den formue og årsindtægt, som de af disse årsager dermed kan disponere over, ikke overstiger formue- og indtægtsgrensen i loven om retshjælp
7. Personer, som har alvorlige psykiske lidelser, i tilfælde hvor spørgsmål om deres tvangsindlæggelse og behandling behandles i henhold til psykiatriloven. Dette omfatter deres værger, idet statsgaranteret retshjælp er nødvendig af hensyn til repræsentationen og forsvaret af et adoptivbarns (myndlings) rettigheder og interesser
8. Skyldnere i tvangsfuldbyrdsessager, når inddrivelsen skal ske på den seneste bopælsadresse
9. Forældre og andre juridiske repræsentanter for mindreårige børn i forbindelse med en udsættelsessag
10. Mindreårige børn, når de selvstændigt begærer deres lovfæstede rettigheder eller interesser forsvaret ved en domstol. Dog ikke personer, som har indgået ægteskab i overensstemmelse med den procedure, der er beskrevet i loven, eller er blevet anerkendt af retten som havende fuld retsevne
11. Personer, der har tabt deres retsevne i sager, hvor det skal afgøres, om en fysisk person har retsevne
12. Personer, der er inddraget i sager om registrering af en fødsel
13. Andre personer, der er inddraget i sager i forbindelse med traktater underskrevet af Republikken Litauen.

Honorarer til sagkyndige

Domstolen skal dække sagkyndiges tabte arbejdsfortjeneste – som følge af deres arbejdsfravær eller daglige beskæftigelse – for hver dag, de er indkaldt i retten. De bliver betalt for at udføre en relevant undersøgelse og får refunderet alle udgifter i forbindelse med deres møde i retten, rejse og ophold samt diæter. En part, som ansøger om indkaldelse af sagkyndige, skal betale **kaution** for et beløb, som domstolen bestemmer på forhånd. Hvis begge parter ansøger om sagkyndig bistand, deles de ligeligt om kautionen. Kautionen indsættes på domstolens særlige konto.

Hvis **domstolen** i henhold til Litauens **civillov** (Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas) eller andre love **indkalder vidner** (liudytojai) **og sagkyndige** (ekspertai) **på eget initiativ, skal udgifterne hertil afholdes af staten**. Dette kan medføre, at der afsiges kendelse om undersøgelse eller besigtigelse af stedet for begivenheden (gerningsstedet).

Når kautionens størrelse fastlægges, skal der tages hensyn til kommende udgifter. Domstolen betaler beløbene til de sagkyndige, når disse har udført deres opgaver. Domstolen skal også betale sagkyndige institutioner for udførelse af en undersøgelse ifølge en faktura, som fremsendes efter undersøgelsen. Disse beløb vil blive hævet på domstolens særlige konto, som domstolen har åbnet i en lokal bank. Beløbene, som de sagkyndige (personer og institutioner) modtager, skal, såfremt der ikke er betalt kaution, hæves på domstolens særlige konto og **betales af den part, som domstolen har dømt til at betale omkostningerne, eller af parterne i fællesskab alt efter størrelsen af de krav, der er henholdsvis imødekommet og afvist**. Justitsministeriet fastlægger den maksimale grænse for disse omkostninger.

Oversætter- og tolkehonorarer

Domstolen dækker oversætteres og tolkes tabte arbejdsfortjeneste – som følge af deres fravær fra arbejdet eller deres daglige beskæftigelse – for hver dag, de er indkaldt i retten. Oversætterne/tolkene betales for deres arbejde og får refunderet alle udgifter til at kunne møde i retten, udgifter til rejse og ophold samt diæter. En part, som forelægger dokumenter for retten og kræver dem oversat til et fremmed sprog, skal betale en kaution forud for det af domstolen fastsatte beløb.

Domstolen skal betale oversætterne med statslige midler, dog ikke for oversættelse til et fremmed sprog af dokumenter, som er forelagt af parterne. Omkostningerne ved tolkning/oversættelse under domsforhandlingerne skal **dækkes af staten**. Justitsministeriet fastlægger den maksimale grænse for disse omkostninger.

Relevante dokumenter

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 07/06/2019

Sagsomkostninger - Luxembourg

Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.
Følgende sprog: [fr](#) er allerede oversat.

Denne side indeholder oplysninger om retsomkostninger i Storhertugdømmet Luxembourg.

Bestemmelser om salærer og honorarer til de juridiske erhverv

Fogeder og stævningsmænd (huissiers de justice)

Honorarer og salærer til fogeder og stævningsmænd er fastsat ved storhertugelig forordning 10. januar 1970 om **samordning af takster for fogeder og stævningsmænd** på det civil- og handelsretlige område. Der ligger oplysninger herom på webstedet for [ka mmeret for fogeder i Storhertugdømmet Luxembourg](#).

Advokater

I medfør af artikel 38 i lov fra august 1991 om advokaterhvervet er det **advokaten, der fastsætter sit salær** og beregner sine udgifter i forbindelse med arbejdet. I fastsættelsen af sit salær tager advokaten hensyn til de forskellige elementer i sagen såsom sagens omfang og kompleksitet, det opnåede resultat og klientens formueforhold. I tilfælde af at det skulle overskride rimelige standarder,

Regler om salærer og honorarer til de juridiske erhverv

Fogeder og stævningsmænd

Fogeders og stævningsmænds honorarer er fastsat i en storhertugelig forordning, nemlig storhertugelig forordning af 24. januar 1991 som ændret om **fastsættelse af tariffer for fogeder og stævningsmænd**. Der ligger oplysninger herom på webstedet for [foge dtkammeret i Storhertugdømmet Luxembourg](#) (Chambre des huissiers de justice du Grand-Duché du Luxembourg)

Advokater

I medfør af artikel 38 i lov fra august 1991 som ændret om advokater er det **advokaten, der fastsætter sit salær** og beregner sine udgifter i forbindelse med arbejdet. I fastsættelsen af sit salær tager advokaten hensyn til de forskellige elementer i sagen såsom sagens omfang og kompleksitet, det opnåede resultat og klientens formueforhold. I tilfælde af at det skulle overskride rimelige standarder, nedsætter **bestyrelsen for advokatforeningen** salæret efter at have undersøgt ovennævnte forskellige elementer i sagen. Der ligger yderligere oplysninger på webstedet for [advokatsamfundet i Luxembourg\(Barreau de Luxembourg\)](#)

Faste sagsomkostninger

Faste omkostninger i civile sager

Der er ikke andre faste omkostninger forbundet med at indbringe en tvist for en civil dommer end omkostningerne til de dokumenter, der forkyndes af en stævningsmand (huissier), og advokatomkostningerne. Der skal principielt **ikke betales omkostninger ved civile domstole**. Efter dommen kan der forekomme efterfølgende omkostninger til håndhævelse af afgørelsen på begæring af den part, der har fået medhold i sagen.

Sagsomkostninger i straffesager

Faste omkostninger for alle parter i en straffesag

Udgifter til udskrift af en retsafgørelse i en straffesag faktureres med 0,25 EUR pr. side. >Der påløber **ikke andre udgifter** med undtagelse af kopier af straffesagens akter, som principielt faktureres med samme beløb pr. kopieret side til den advokat, der har anmodet om kopien.

Hvornår skal en part betale faste omkostninger?

Ifølge artikel 59 i strafferetsplejeloven (Code d'Instruction Criminelle, CIC) skal den civile part, der giver anledning til en straffesag (dvs. indgiver en anmeldelse), såfremt den pågældende ikke har fået retshjælp, deponere et beløb til sikkerhed for **sagsomkostningerne**.

Undersøgelsesdommeren fastslår ved kendelse, at der er indgivet en anmeldelse. På baggrund af den civile parts ressourcer fastsætter undersøgelsesdommeren **depositum og frist for, hvornår det skal være betalt**, idet anmeldelsen afvises, hvis fristen ikke overholdes. Undersøgelsesdommeren kan endvidere give dispensation for betaling af depositummet for civile parter, der ikke har de nødvendige ressourcer.

Denne procedure gælder imidlertid specielt for anmeldelser, der af en civil part indgives til en undersøgelsesdommer. Anmeldelser til politi og anklagemyndighed, hhv. indtræden som forurettet under en verserende sag ved den ret, der påkender sagens realitet (når man foretager anmeldelser under retsmødet), er **ikke forbundet med sagsomkostninger**.

Sagsomkostninger i forfatningssager

I disse sager er der **ingen særlige faste omkostninger**.

Hvilke forhåndsoplysninger kan man forvente at få fra sin retlige repræsentant (sin advokat)?

Information om parternes rettigheder og forpligtelser

Ifølge principperne i forordning af 16. marts 2005 om advokatforeningen i Luxembourg som ændret har de lovlige repræsentanter (advokater) **pligt til forudgående at vejlede** parter, som påtænker at anlægge en sag. Formålet er at sikre, at parterne kender deres ret og pligt, deres chancer for at få medhold, og de udgifter, der kan påløbe, herunder udgifter, hvis de taber sagen.

Informationskilder vedrørende sagsomkostninger

Hvor finder man oplysninger om sagsomkostninger i Luxembourg?

- i de anførte lovgivnings- og internetkilder
- hos anklagemyndighedens retlige informationstjenester
- ved gratis specifik rådgivning hos anklagemyndigheden om kvinders rettigheder.

På hvilke sprog finder man oplysninger om sagsomkostninger i Luxembourg?

- på fransk, når det gælder lovgivningskilder
- på engelsk, tysk, fransk og luxembourgsk, når det gælder andre oplysninger, bl.a. mundtlige oplysninger fra ovennævnte informationstjenester og organer.

Hvor kan jeg finde information om mægling?

Der ligger oplysninger om mægling på webstedet for [den luxembourgiske sammenslutning for mægling og autoriserede mæglere](#) (Association luxembourgeoise de la médiation et des médiations agréées, ALMA Asbl), på webstedet for [det luxembourgiske advokatsamfunds center for mægling](#) (Centre de Médiation du Barreau de Luxembourg, CMBL) og webstedet for [Justitsministeriet](#).

Retshjælp

Hvad er indtægtsgrænserne for at få retshjælp i civile sager, eller når man er anklaget i en straffesag?

I hvilke sager og på hvilke betingelser kan jeg få retshjælp?

Ubemidlede fysiske personer har ret til **retshjælp til at forsvare deres interesser** i Storhertugdømmet Luxembourg på betingelse af, at der er tale om luxembourgske statsborgere, udlændinge med lovligt ophold i landet, statsborgere fra en EU-medlemsstat eller udlændinge, der som følge af en international aftale i forbindelse med retshjælp opnår samme status som luxembourgske statsborgere.

Udenlandske statsborgere, der har deres bopæl eller sædvanlige ophold i en anden EU-medlemsstat med undtagelse af Danmark, har ligeledes ret til retshjælp i **grænseoverskridende tvister** på det civil- og handelsretlige område i henhold til Rådets direktiv 2003/8/EF af 27. januar 2003 om forbedret adgang til domstolene i grænseoverskridende tvister gennem fastsættelse af fælles mindsteregler for retshjælp i forbindelse med tvister af denne art.

I henhold til Rådets ovennævnte direktiv 2003/8/EF af 27. januar 2003 kan der også bevilges retshjælp i civil- og handelsretlige sager til en person jf. stk. 1, der har bopæl eller fast ophold i Luxembourg, med henblik på at få juridisk rådgivning fra en advokat i Luxembourg, bl.a. i forbindelse med udarbejdelsen af **en ansøgning om retshjælp, der skal indgives i en anden EU-medlemsstat**, indtil anmodningen om retshjælp er modtaget i det pågældende land.

Der kan desuden bevilges retshjælp til ubemidlede **udenlandske statsborgere** i forbindelse med retssager vedrørende deres **asylret, indrejse, ophold, etablering og udsendelse**. I tilfælde af at disse udenlandske statsborgere i henhold til andre lovbestemmelser får ret til at få udpeget en advokat af formanden for advokatforeningen, får de retshjælp, der er begrænset til godtgørelsen til advokaten, hvis de kan dokumentere, at de er ubemidlede.

Spørgsmålet om, hvorvidt fysiske personer, der anmoder om at få retshjælp, er **ubemidlede**, vurderes på grundlag af den samlede bruttoindkomst og formue for ansøgeren og andre medlemmer af husstanden ifølge bestemmelserne i artikel 19, stk. 1, og artikel 20 i den ændrede lov af 29. april 1999 om indførelse af retten til en garanteret minimumsindkomst og inden for grænserne af de beløb, der er fastsat i artikel 5, stk. 1, 2, 3, 4, og 6, i den førnævnte ændrede lov af 29. april 1999. Dog tages der ikke hensyn til ressourcer tilhørende personer i ansøgerens husstand, hvis ægtefæller eller personer, som sædvanligvis lever i samme husstand, er modparter i sagen, eller hvis der under hensyntagen til sagsgenstanden foreligger en interesse modsætning mellem dem, der gør det nødvendigt at vurdere ressourcerne separat.

Hvis ansøgeren er en **mindreårig**, bevilges den pågældende retshjælp, uanset hvilken økonomisk situation forældrene eller personer i samme husstand som husholdning med den mindreårige står i. Dette berører ikke statens ret til at kræve, at den mindreåriges forældre tilbagebetaler de udgifter, staten har haft til retshjælpen til den mindreårige, hvis de råder over tilstrækkelige ressourcer.

Personer, der er udelukket fra at få retshjælp på grund af ressourcefastsættelsen, kan dog få den, hvis alvorlige forhold i ansøgerens sociale, familiemæssige eller materielle situation berettiger det.

Hvad er de nærmere betingelser for at søge om retshjælp?

De nærmere betingelser for ansøgning om retshjælp er fastsat i en storhertugelig forordning.

Der bevilges retshjælp **til enten sagsøger eller sagsøgte i forbindelse med retssager eller klagesager, uanset om de behandles inden- eller udenretsligt**.

Der kan søges om retshjælp i forbindelse med **alle sager**, som indbringes for en almindelig domstol eller en forvaltningsdomstol.

Der **kan søges om retshjælp under den sag**, retshjælpen søges til, og såfremt den bevilges, sker det med tilbagevirkende kraft til den dag, sagen blev anlagt, eller til enhver anden dato fastsat af advokatforeningens formand.

Der kan desuden bevilges retshjælp i forbindelse med forebyggende foranstaltninger og procedurer for at fuldbyrde retsafgørelser eller andre **afgørelser**.

Ejere eller førere af motorkøretøjer, der involveres i tvister i forbindelse med brugen af køretøjerne, er ikke berettiget til retshjælp. Heller ikke forretningsdrivende, producenter, håndværkere eller udøvere af liberale erhverv, der er involveret i en tvist vedrørende deres erhvervsaktivitet, kan få retshjælp undtagen i behørigt begrundede særtilfælde. Der bevilges generelt heller ikke retshjælp i forbindelse med tvister som følge af retshjælpsansøgerens spekulation.

I forbindelse med **grænseoverskridende tvister**, der er omfattet af Rådets direktiv 2003/8/EF af 27. januar 2003, kan advokatformanden imidlertid bevilge retshjælp i de af foregående stk. omfattede tilfælde.

I **straffesager** dækker retshjælpen ikke omkostninger og bøder, der pålægges de dømte.

I **civile sager** dækker retshjælpen hverken procesomkostninger eller omkostninger på grund af urimelig og skadegørende procedure.

Retshjælp afvises, hvis ansøgerens søgsmål forekommer åbenbart uantageligt til påkendelse eller forekommer åbenbart grundløst, urimeligt eller i kraft af sagsgenstanden ikke står i et rimeligt forhold til omkostningerne.

Retshjælp afvises, hvis ansøgeren har ret til at få refunderet de udgifter, retshjælpen skal dække, af tredjemand.

Retshjælpsmodtagere har ret til bistand fra en advokat og fra alle offentlige embedsmænd, hvis hjælp måtte være påkrævet i forbindelse med retssagen eller gennemførelsen heraf.

Beslutning om bevilling af retshjælp

Formanden for advokatforeningen i ansøgerens retskreds eller et medlem af bestyrelsen for advokatforeningen, der har fået bemyndigelse hertil, **beslutter, om der skal bevilges retshjælp**. Ved manglende opholdssted ligger kompetencen hos bestyrelsesformanden for den luxembourgske advokatforening eller hos det medlem af bestyrelsen, der er bemyndiget hertil.

Ubemidlede personer henvender sig til advokatforeningsformanden, enten personligt eller skriftligt.

Såfremt en person, der tilbageholdes af politiet, hævder at have ret til retshjælp og anmoder herom, videregives anmodningen til formanden for advokatforeningen af den advokat, som bistår den pågældende under tilbageholdelsen.

Hvis undersøgelsesdommeren udpeger en forsvarer for en tiltalt, der hævder at have ret til retshjælp og anmoder herom, videregiver undersøgelsesdommeren anmodningen til formanden for advokatforeningen.

Formanden kontrollerer, om personen er ubemidlet, og bevilger i bekræftende fald ansøgeren retshjælp og beskikker den advokat, som ansøgeren selv har valgt. Hvis ansøgeren ikke har valgt en advokat, eller hvis formanden anser valget for uhensigtsmæssigt, beskikker formanden en advokat. Advokaten kan ikke nægte at lade sig beskikke, medmindre advokaten er forhindret i at tage sagen, eller der består en interessekonflikt.

I alle **hastesager** kan den pågældende advokatforeningsformand uden yderligere formaliteter midlertidigt bevilge retshjælp med henblik på de handlinger, den pågældende nærmere fastsætter.

Ansøgning om retshjælp fra en mindreårig

Hvis formanden for advokatforeningen imødekommer anmodningen om retshjælp fra en **mindreårig**, hvis forældre har tilstrækkelige midler til, at den mindreårige ikke ville tilhøre kategorien af ubemidlede personer, får de meddelelse om beslutningen om at bevilge den mindreårige retshjælp og om, at staten har ret til at kræve, at forældrene med solidarisk hæftelse tilbagebetaler statens udlæg til retshjælp til den mindreårige.

Senest ti dage efter meddelelsen om advokatforeningsformandens beslutning kan hver af forældrene klage til det disciplinære og administrative råd (Conseil disciplinaire et administratif), der afgør sagen endeligt. Det disciplinære og administrative råd træffer afgørelse senest 40 dage efter indgivelse af klagen.

Advokatforeningsformanden fremsender en kopi af den endelige afgørelse om bevilling af retshjælp til den mindreårige til Justitsministeriet.

Justitsministeriet pålægger myndighederne for tinglysning og ejendom (Administration de l'Enregistrement et des Domaines) at inddrive det beløb, staten har udbetalt i retshjælp til den mindreårige, hos de ikke-ubemidlede forældre.

Betingelser for tilbagetrækning af retshjælpen

Formanden kan trække retshjælpen til ansøgeren tilbage selv efter retssagen eller de foranstaltninger, hvortil den blev bevilget, hvis bevillingen skete på grundlag af **urigtige erklæringer** eller **dokumenter**. Formanden kan trække retshjælpen tilbage, **hvis modtageren** under retssagen, eller mens foranstaltningerne gennemføres, eller som følge af disse foranstaltninger får **så mange midler til sin rådighed**, at retshjælpen ikke ville være blevet bevilget, hvis ansøgeren havde haft dem, da ansøgningen om retshjælp blev indsendt. Alle ændringer af denne art skal retshjælpsmodtageren eller den beskikkede advokat meddele formanden.

Ved tilbagetrækning skal retshjælpsmodtagere omgående tilbagebetale alle former for omkostninger, afgifter, honorarer, godtgørelser, gebyrer, gager, depositummer og forskud, de allerede har fået.

Formandens beslutning om at trække retshjælpen tilbage meddeles straks Justitsministeriet. Myndighederne for tinglysning og ejendom har ansvaret for at inddrive beløb, som staten allerede har udbetalt i retshjælp, hos retshjælpsmodtageren.

Klage over tilbagetrækning af retshjælpen

Ansøgere kan **klage** over advokatformandens beslutning om afvisning eller tilbagetrækning af retshjælpen til det disciplinære og administrative råd. Klagen indgives til formanden for det disciplinære og administrative råd pr. anbefalet brev **senest** ti dage efter meddelelsen om advokatformandens beslutning. Det disciplinære og administrative råd eller et dertil bemyndiget medlem hører ansøgerens forklaringer.

Afgørelsen fra det disciplinære og administrative råd kan **appelleres** til det disciplinære og administrative råd for appeller (Conseil disciplinaire et administratif d'appel). **Fristen** for indgivelse af appel er undtagelsesvis femten dage.

Notarer og fogeder udpeges af den domstol, sagen er indbragt for, med henblik på at bistå retshjælpsmodtagere. Såfremt sagen ikke er indbragt for en ret, udnævnes notarer af formanden for notarkammeret, og stævningsmænd/fogeder udnævnes af formanden for fogedkammeret.

En storhertugelig forordning fastsætter de nærmere betingelser for bevilling af retshjælp, de omkostninger, der dækkes af retshjælpen, betingelser og vilkår for statens inddrivelse af beløb, der er udbetalt i retshjælp, og de nærmere betingelser for, hvordan advokater, der påtager sig at bistå ubemidlede personer, honoreres af staten, med forbehold af advokatens eventuelle ret til salær, i tilfælde af at de pågældende personer enten som resultat af retssagen eller af andre årsager skulle blive økonomisk bedre stillet.

Alle offentlige forvaltninger er forpligtede til at yde bistand både ved udformning af de nødvendige dokumenter til at indgive en ansøgning om retshjælp og ved kontrol af dem uden at kunne henvise til tavshedspligt eller forvaltningshemmelighed.

Hvad er indtægtsgrænserne for at få retshjælp, når man er offer for kriminalitet?

Spørgsmålet om, hvorvidt fysiske personer, der ansøger om retshjælp, er ubemidlede, vurderes i forhold til **den samlede bruttoindkomst og formue for ansøgeren og personer, som bor i samme husstand som denne**, ifølge bestemmelserne i artikel 19, stk. 1, og artikel 20 i den ændrede lov af 29. april 1999 om indførelse af retten til en garanteret minimumsindkomst og inden for grænserne af de beløb, der er fastsat i artikel 5, stk. 1, 2, 3, 4, og 6, i den førnævnte ændrede lov af 29. april 1999. Dog tages der ikke hensyn til ressourcer tilhørende personer i ansøgerens husstand, hvis ægtefæller eller personer, som sædvanligvis lever i samme husstand, er modparter i sagen, eller hvis der under hensyntagen til sagsgenstanden foreligger en interesse modsætning mellem dem, der gør det nødvendigt at vurdere ressourcerne separat.

Er der andre betingelser for, at ofre kan få retshjælp?

Nej, der er ikke andre betingelser for, at ofre kan få retshjælp.

Er der andre betingelser for, at anklagede kan få retshjælp?

Nej, der er ikke andre betingelser for, at anklagede kan få retshjælp.

Er der procedurer, som er fritaget for omkostninger?

Nej, der er ikke andre procedurer, som er fritaget for omkostninger.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Civile sager

Den tabende part bliver dømt til at betale sagens omkostninger, medmindre retten ved særlig, begrundet afgørelse bestemmer, at alle eller en del af disse omkostninger skal betales af modparten.

Hvis det forekommer uretfærdigt, at en af parterne skal betale de beløb, den pågældende har afholdt, og som ikke indgår i sagsomkostningerne, kan dommeren pålægge modparten at betale et beløb og fastsætte dette beløb.

Disse bestemmelser findes i den nye civile retsplejelov og i storhertugelig forordning af 21. marts 1974 om jurister og advokaters rettigheder og aflønning.

Straffesager

Enhver domfældelse af tiltalte og af de personer, der civilretligt er ansvarlige for overtrædelsen, medfører, at de tilpligtes at betale sagens omkostninger, selv til det offentlige. Hvis det derimod er den civile part, der taber sagen, er denne personligt forpligtet til at betale alle sagsomkostninger, hvis det er den pågældende, der har givet anledning til sagen. Når denne part indtræder som forurettet i en straffesag, skal den pågældende alene afholde de udgifter, som dennes indtrædelse i sagen har medført.

Hvis det forekommer uretfærdigt, at en af parterne skal betale de beløb, den pågældende har afholdt, og som ikke indgår i sagsomkostningerne, kan retten pålægge modparten at betale et beløb og fastlægge dette beløb.

Disse bestemmelser findes i strafferetsplejeloven og i storhertugelig forordning af 21. marts 1974 om jurister og advokaters rettigheder og aflønning.

Honorarer til sagkyndige

Hver part skal betale honorarer til sine egne sagkyndige.

Oversætter- og tolkehonorarer

Hver part skal betale honorarer til sine egne oversættere eller tolke.

Relevante dokumenter

Luxembourgs rapport om undersøgelsen af gennemsigtighed i omkostningerne(551 Kb)

nedsætter **bestyrelsen for advokatforeningen** salæret efter at have undersøgt ovennævnte forskellige elementer i sagen. Der ligger oplysninger herom på webstedet for [advokaterne i Luxembourg og Diekirch](#).

Faste retsomkostninger

Faste omkostninger i civile sager

Der er ikke andre faste omkostninger forbundet med at indbringe en tvist for en civil dommer end omkostningerne til de dokumenter, der forkyndes af stævningsmand (huissier), og advokatomkostningerne. Der skal principielt **ikke betales omkostninger ved de civile domstole**. Efter dommen kan der forekomme efterfølgende omkostninger til håndhævelse af afgørelsen på begæring af den part, der har fået medhold i sagen.

Retsomkostninger i straffesager

Faste omkostninger for alle parter i en straffesag

Udgifter til udskrift af en retsafgørelse i en straffesag faktureres med 0,25 EUR pr. side. Der **påløber ingen andre udgifter** med undtagelse af kopier af straffesagen, som principielt faktureres med samme beløb pr. kopieret side til den advokat, der har anmodet om kopien.

Hvornår skal en part betale faste omkostninger?

Ifølge artikel 59 i strafferetsplejeloven (CIC) skal den civile part, der rejser en straffesag (dvs. anlægger sag), såfremt den pågældende ikke har fået retshjælp, deponere et beløb til dækning af **sagsomkostningerne** hos "receveur de l'enregistrement" (den myndighed, som opkræver den i sagen omhandlede afgift).

"**Undersøgelsesdommeren** konstaterer ved en kendelse, at der er indgivet en klage. Undersøgelsesdommeren **fastsætter depositum og fristen for, hvornår det skal være indbetalt** i forhold til den civile parts ressourcer. Hvis fristen ikke overholdes, vil klagen ikke blive antaget til realitetsbehandling. Dommeren kan imidlertid fritage en ubemidlet civil part for depositum."

Denne procedure gælder imidlertid specielt for anmeldelser, hvor en civil part anmoder undersøgelsesdommeren om at indtræde i sagen. Klager og anmeldelser til anklagemyndigheden, hhv. indtræden som civil part under en verserende sag ved den ret, der påkender sagens realitet (når man foretager anmeldelser under retsmødet), er **ikke forbundet med retsomkostninger**.

Retsomkostninger i forfatningssager

I disse sager er der **ingen** særlige faste omkostninger.

Hvilke forhåndsoplysninger kan man forvente at få fra sin retlige repræsentant (sin advokat)?

Information om parternes rettigheder og forpligtelser

Ifølge principperne i den "luxembourgiske advokatforenings forretningsorden af 16. marts 2005" **skal** de retlige repræsentanter (advokaterne) **på forhånd orientere** de parter, der påtænker en eventuel retssag, så de kan forstå deres rettigheder og forpligtelser, deres chancer for at få medhold og de omkostninger, de måske skal betale, herunder omkostningerne, hvis de taber sagen.

Informationskilder vedrørende retsomkostninger

Hvor finder man oplysninger om retsomkostninger i Luxembourg?

- bl.a. i de anførte lovgivnings- og internetkilder
- hos anklagemyndighedens retlige informationstjenester
- ved gratis specifik rådgivning hos anklagemyndigheden om kvinders rettigheder
- ved gratis rådgivning afholdt af de luxembourgske advokater.

På hvilket sprog finder man oplysninger om retsomkostninger i Luxembourg?

- på fransk, når det gælder lovgivningskilder
- på engelsk, tysk, fransk og luxembourgsk, når det gælder andre oplysninger, bl.a. i forbindelse med mundtlige oplysninger fra ovennævnte informationstjenester og organer.

Hvor kan jeg finde information om mediation/mægling?

Der ligger oplysninger om mediation på webstedet for [den luxembourgske sammenslutning for mediation og autoriserede mediatorer \(ALMA Asbl\)](#) og på webstedet for [de luxembourgske advokaters center for mediation \(CMBL\)](#)

Retshjælp

Hvad er indtægtsgrænserne for at få retshjælp i civile sager, eller når man er anklaget i en straffesag?

I hvilke sager og på hvilke betingelser kan jeg bede om retshjælp?

Ubemidlede fysiske personer har ret til **retshjælp til at forsvare deres interesser** i Storhertugdømmet Luxembourg på betingelse af, at der er tale om luxembourgske statsborgere eller udlændinge med lovligt ophold i landet eller statsborgere fra en EU-medlemsstat eller udlændinge, der som følge af en international aftale i forbindelse med retshjælp opnår samme status som luxembourgske statsborgere.

Udenlandske statsborgere, der har deres bopæl eller sædvanlige ophold i en anden EU-medlemsstat med undtagelse af Danmark, har ligeledes ret til retshjælp i **grænseoverskridende tvister** på det civil- og handelsretlige område i henhold til Rådets direktiv 2003/8/EF af 27. januar 2003 om forbedret adgang til domstolene i grænseoverskridende tvister gennem fastsættelse af fælles mindsteregler for retshjælp i forbindelse med tvister af denne art.

I henhold til Rådets ovennævnte direktiv 2003/8/EF af 27. januar 2003 kan der også bevilges retshjælp i civil- og handelsretlige sager til en person jf. stk. 1, der har bopæl eller fast ophold i Luxembourg, med henblik på at få juridisk rådgivning fra en advokat i Luxembourg, bl.a. med at forberede en **ansøgning om retshjælp, der skal indgives i en anden EU-medlemsstat**, indtil anmodningen om retshjælp er modtaget i det pågældende land.

Der kan desuden bevilges retshjælp til ubemidlede **udlændinge** i forbindelse med retssager vedrørende deres **asylret, indrejse, ophold, etablering og udsendelse**. I tilfælde af at disse udenlandske statsborgere i henhold til andre lovbestemmelser får ret til at få udpeget en advokat af formanden for advokatforeningen, får de retshjælp, der er begrænset til godtgørelsen til advokaten, ved dokumentation for, at de er ubemidlede.

Spørgsmålet om, hvorvidt fysiske personer, der anmoder om at få retshjælp, er **ubemidlede**, vurderes på grundlag af den samlede bruttoindkomst og formue for ansøgeren og andre medlemmer af husstanden ifølge bestemmelserne i artikel 19, stk. 1, og artikel 20 i den ændrede lov af 29. april 1999 om indførelse af retten til en garanteret minimumsindkomst og inden for grænserne af de beløb, der er fastsat i artikel 5, stk. 1, 2, 3, 4, og 6, i den førnævnte ændrede lov af 29. april 1999. Dog tages der ikke hensyn til ressourcer tilhørende personer, der deler husholdning med ansøgeren, hvis ægtefæller eller personer, som sædvanligvis lever i samme husstand, er modparter i sagen, eller hvis der under hensyntagen til sagsgenstanden foreligger en interesse modsætning mellem dem, der gør det nødvendigt at vurdere ressourcerne separat.

(L. 5. juni 2009) Hvis ansøgeren er en **mindreårig**, der er involveret i en retssag, bevilges den pågældende retshjælp, uanset hvilken økonomisk situation forældrene eller personer, der deler husholdning med den mindreårige, står i. Dette berører ikke statens ret til at kræve, at den mindreåriges far eller mor tilbagebetaler de udgifter, staten har haft til retshjælpen til den mindreårige, hvis de råder over tilstrækkelige ressourcer.

Personer, der måtte være udelukket fra at få retshjælp på grund af ressourcefastsættelsen, kan også få den, hvis alvorlige forhold i ansøgerens sociale, familiemæssige eller materielle situation begrundet det.

Hvad er de nærmere betingelser for at søge om retshjælp?

De nærmere ansøgningsbetingelser er fastsat i en storhertugelig forordning.

(L. 21. juni 2007) Der bevilges retshjælp til **enten sagsøger eller sagsøgte** i forbindelse med **retssager eller klagesager, uanset om de behandles ved retten eller udenfor**.

Der kan **søges om retshjælp** i forbindelse med **alle sager**, som indbringes for en almindelig domstol eller en forvaltningsdomstol.

Der kan **søges om retshjælp under den sag**, retshjælpen søges til, og såfremt den bevilges, sker det med tilbagevirkende kraft til den dag, sagen blev anlagt, eller til enhver anden dato fastsat af advokatforeningens formand

Der kan desuden bevilges retshjælp i forbindelse med forebyggende foranstaltninger og procedurer for at fuldbyrde retsafgørelser eller andre **afgørelser**.

Ejere eller førere af motorkøretøjer, der involveres i tvister i forbindelse med brugen af køretøjerne, er ikke berettiget til retshjælp. Heller ikke forretningsdrivende, producenter, håndværkere eller udøvere af liberale erhverv, der er involveret i en tvist vedrørende deres erhvervsaktivitet, kan få retshjælp undtagen i behørigt begrundede særtilfælde. Der bevilges generelt heller ikke retshjælp i forbindelse med tvister som følge af retshjælpsansøgerens spekulation.

I forbindelse med **grænseoverskridende tvister**, der er omfattet af Rådets direktiv 2003/8/EF af 27. januar 2003, kan advokatformanden imidlertid bevilge retshjælp i de af foregående stk. omfattede tilfælde.

I **straffesager** dækker retshjælpen ikke omkostninger og bøder, der pålægges de dømte.

I **civile sager** dækker retshjælpen hverken procesomkostninger eller omkostninger på grund af urimelig og skadegørende procedure.

Retshjælp afvises, hvis ansøgerens søgsmål forekommer åbenbart uantageligt til påkendelse eller forekommer åbenbart grundløst, urimeligt eller i kraft af sagsgenstanden ikke står i forhold til omkostningerne.

Retshjælp afvises, hvis ansøgeren har ret til at få refunderet de udgifter, retshjælpen skal dække, af tredjemand.

Retshjælpsmodtagere har ret til bistand fra en advokat og fra alle offentlige embedsmænd, hvis hjælp måtte være påkrævet i forbindelse med retssagen eller gennemførelsen heraf.

Beslutning om bevilling af retshjælp

(L. 21. juni 2007) **Formanden for advokatforeningen** i ansøgerens retskreds eller et medlem af bestyrelsen for advokatforeningen, der har fået bemyndigelse hertil, **beslutter, om der skal bevilges retshjælp**. Ved manglende opholdssted ligger kompetencen hos bestyrelsesformanden for de luxembourgiske advokatforening eller hos det medlem af bestyrelsen, der er bemyndiget hertil.

Ubemidlede personer henvender sig til advokatforeningsformanden, enten ved personligt eller skriftligt.

Såfremt en person, der tilbageholdes af politiet, hævder at have ret til retshjælp og anmoder herom, videregives anmodningen til formanden for advokatforeningen af den advokat, som bistår den pågældende under tilbageholdelsen.

Hvis undersøgelsesdommeren udpeger en forsvarer for den tiltalte, der hævder at have ret til at få retshjælp og anmoder herom, videregiver undersøgelsesdommeren anmodningen til formanden for advokatforeningen.

Formanden kontrollerer, om personen er ubemidlet, og bevilger i bekræftende fald ansøgeren retshjælp og beskikker den advokat, som ansøgeren selv har valgt. Hvis ansøgeren ikke har valgt en advokat, eller hvis formanden anser valget for uhensigtsmæssigt, beskikker formanden en advokat. Advokaten kan ikke nægte at lade sig beskikke, medmindre advokaten er forhindret i at tage sagen, eller der består en interessekonflikt.

I alle **hastesager** kan den pågældende advokatforeningsformand uden yderligere formaliteter midlertidigt bevilge retshjælp med henblik på de handlinger, han/hun nærmere fastsætter.

Ansøgning om retshjælp fra en mindreårig

(L. 5. juni 2009) Hvis formanden for advokatforeningen imødekommer anmodningen om retshjælp fra en **mindreårig**, hvis forældre har tilstrækkelige midler til, at den mindreårige ikke ville tilhøre kategorien af ubemidlede personer, jf. stk. 1, får de meddelelse om beslutningen om at bevilge den mindreårige retshjælp og om, at staten har ret til at kræve, at forældrene med solidarisk hæftelse tilbagebetaler statens udlæg til retshjælp til den mindreårige.

Senest ti dage efter meddelelsen om advokatforeningsformandens beslutning kan hver af forældrene klage til "Conseil disciplinaire et administratif", der afgør sagen endeligt. Klagen indgives og undersøges i henhold til stk. 7. "Conseil disciplinaire et administratif" træffer afgørelse senest 40 dage efter indgivelse af klagen.

Advokatforeningsformanden giver justitsministeren en kopi af den endelige afgørelse om bevilling af retshjælp til den mindreårige.

Justitsministeren pålægger "Administration de l'Enregistrement et des Domaines" (myndighederne for tinglysning og ejendom) at inddrive det beløb, staten har udbetalt i retshjælp til den mindreårige, hos de ikke-ubemidlede forældre.

Betingelser for tilbagetrækning af retshjælpen

(L. 21. juni 2007) Formanden kan trække retshjælpen til ansøgeren tilbage selv efter retssagen eller de foranstaltninger, hvortil den blev bevilget, hvis bevillingen skete på grundlag af **urigtige erklæringer** eller **dokumenter**. Retshjælpen kan også trækkes tilbage, **hvis retshjælpsmodtageren** under retssagen, eller mens foranstaltningerne gennemføres, eller som følge af disse foranstaltninger får **så mange midler** til sin rådighed, at retshjælpen ikke ville være blevet bevilget, hvis ansøgeren havde haft dem, da ansøgningen om retshjælp blev indsendt. Alle ændringer af denne art skal retshjælpsmodtageren eller den beskikkede advokat meddele formanden i de tilfælde, der er anført i nærværende artikels stk. 9.

Ved tilbagetrækning skal retshjælpsmodtagere omgående tilbagebetale alle former for omkostninger, afgifter, honorarer, salærer, godtgørelser, gebyrer, gager, depositummer og forskud, de allerede har fået.

Formandens beslutning om at trække retshjælpen tilbage meddeles straks justitsministeren. "Administration de l'Enregistrement et des Domaines" (myndighederne for tinglysning og ejendom) har ansvaret for at inddrive beløb, staten allerede har udbetalt i retshjælp, hos retshjælpsmodtageren.

Klage over tilbagetrækning af retshjælpen

(L. 21. juni 2007) Ansøgere kan **klage** over advokatformandens beslutning om afvisning eller tilbagetrækning af retshjælpen til "Conseil disciplinaire et administratif". Klagen indgives til formanden for "Conseil disciplinaire et administratif" pr. anbefalet brev **senest** ti dage efter meddelelsen om advokatformandens beslutning. "Conseil disciplinaire et administratif" eller et dertil bemyndiget medlem hører ansøgerens forklaringer.

Afgørelsen fra "Conseil disciplinaire et administratif" kan **appelleres** til "Conseil disciplinaire et administratif d'appel". Uanset artikel 28, stk. 3, er **fristen** for indgivelse af appel femten dage.

Notarer og stævningmænd/fogeder beskikkes af den domstol, sagen er indbragt for, med henblik på at bistå retshjælpsmodtagere. Såfremt sagen ikke er indbragt for en ret, beskikkes notarer af formanden for Notarkammeret, og stævningmænd/fogeder beskikkes af formanden for "Chambre des Huissiers de Justice".

Ved storhertugelig forordning er fastsat de nærmere betingelser for bevilling af retshjælp i medfør af foregående stykker, de omkostninger, der dækkes af retshjælpen, betingelser og vilkår for statens inddrivelse af beløb, der er udbetalt i retshjælp, og de nærmere betingelser for, hvordan advokater, der ifølge ovennævnte stk. 5 påtager sig at bistå ubemidlede personer, honoreres af staten med forbehold af advokatens eventuelle ret til salær ifølge artikel 38 i tilfælde af, at de pågældende personer enten som resultat af retssagen eller af andre årsager skulle blive økonomisk bedre stillet.

Alle offentlige forvaltninger er forpligtede til at yde bistand både ved udformning af de nødvendige dokumenter til at indgive en ansøgning om retshjælp og ved kontrol af dem uden at kunne henvise til tavshedspligt eller forvaltningshemmelighed.

Hvad er indtægtsgrænserne for at få retshjælp, når man er offer for kriminalitet?

Spørgsmålet om, hvorvidt fysiske personer, der anmoder om at få retshjælp, er ubemidlede, vurderes i forhold til den **samlede bruttoindkomst og formue for ansøgeren og de personer, som deler husholdning med denne**, ifølge bestemmelserne i artikel 19, stk. 1, og artikel 20 i den ændrede lov af 29. april 1999 om indførelse af retten til en garanteret minimumsindkomst og inden for grænserne af de beløb, der er fastsat i artikel 5, stk. 1, 2, 3, 4, og 6, i den førnævnte ændrede lov af 29. april 1999. Dog tages der ikke hensyn til ressourcer tilhørende personer, der deler husholdning med ansøgeren, hvis ægtefæller eller personer, som sædvanligvis lever i samme husstand, er modparter i sagen, eller hvis der under hensyntagen til sagsgenstanden foreligger en interesse modsætning mellem dem, der gør det nødvendigt at vurdere ressourcerne separat.

Er der andre betingelser for, at ofre kan få retshjælp?

Nej, der er ikke andre betingelser for, at ofre kan få retshjælp.

Er der andre betingelser for, at anklagede kan få retshjælp?

Nej, der er ikke andre betingelser for, at anklagede kan få retshjælp.

Er der procedurer, som er fritaget for omkostninger?

Nej, der er ikke andre procedurer, som er fritaget for omkostninger.

Hvornår skal den part, der taber en retssag, betale retsomkostningerne for den, der har vundet?

Hvis det ikke forekommer rimeligt, at en part skal betale beløb, som ikke er omfattet af retsomkostningerne, kan dommeren dømme den anden part til at betale den første et nærmere fastsat beløb.

Honorarer til sagkyndige

Hver part skal betale honorarer til sine egne sagkyndige.

Oversætter- og tolkehonorarer

Hver part skal betale honorarer til sine egne oversættere eller tolke.

Relevante dokumenter

[Luxembourgs rapport om undersøgelsen af gennemskuelighed i omkostningerne](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 19/02/2014

Sagsomkostninger - Ungarn

Denne side indeholder oplysninger om sagsomkostninger i Ungarn.

Regler om salærer og honorarer til de juridiske erhverv

- **Fogeder**

Fogedhonorarer afhænger af formålet med den afsagte kendelse om tvangsfuldbyrdelse (végrehajtható okirat) (dvs. hvorvidt der er tale om gældsinddrivelse eller håndhævelse af en bestemt foranstaltning). Hvis tvangsfuldbyrdelsen indebærer gældsinddrivelse (pénzkövetelés behajtása), udgør fogedens honorar en andel af den gæld, der inddrives. Hvis tvangsfuldbyrdelsen indebærer et stort krav, modtager fogeden et større honorar. Drejer det sig om håndhævelse af en bestemt foranstaltning (meghatározott cselekmény végrehajtása), bestemmes honoraret af tidsforbrug.

- **Advokater** (ügyvéd)

Det ungarske ord "ügyvéd" dækker alle typer af advokater. Generelt aftales advokatsalærer mellem advokaten og dennes klient. Hvis der ikke indgås forlig, fastsættes salæret af retten på det grundlag, der fremgår af lovgivningen (5 % af det påståede beløb, dog mindst 10 000 HUF). Sagens parter kan anmode dommeren om at anvende det lovfæstede salær, hvis de ikke ønsker, at forliget bliver offentliggjort.

Faste omkostninger

Faste omkostninger i civile sager

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager

I sager ved første instans udgør retsafgiften (illeték) 6 % af kravets værdi (minimum 10 000 HUF) og maksimum 900 000 HUF). Hvis kravets værdi ikke kan opgøres bestemmes det i loven, at der kan opkræves 6 % af et fiktivt beløb.

Retsomkostningerne/-afgifterne er fastlagt ved lov, herunder i følgende tilfælde:

- **Skilsmisssager (házassági bontóper):** 12 000 HUF (45 EUR).
- **Arbejdsretlige sager (munkaügyi per):** 7 000 HUF.
- **Forvaltningssager, undtagen konkurrence- og skattesager (közizgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti eljárás):** 20 000 HUF.
- **Udenretlige forvaltningssager (közizgatási nempere eljárás):** 7 500 HUF.
- **Generelle fuldmagter (általános meghatalmazás):** 18 000 HUF
- **Insolvenssager:** likvidation 50 000 HUF; konkurs 30 000 HUF.
- Sager, der involverer **erhvervsorganisationer**, som ikke er juridiske personer (jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet): likvidation 25 000 HUF; konkurs 20 000 HUF.
- **Voldgiftssager:** 1 % (dog minimum 5 000 HUF og maksimum 250 000 HUF). Hvis værdien af et krav ikke kan fastsættes, er afgiften 10 000 HUF (37 EUR).
- **Betalingspålæg (fizetési meghagyás):** 3% (dog minimum 5 000 HUF og maksimum 300 000 HUF).
- **Appelsager:** 6 % (dog minimum 10 000 HUF og maksimum 900 000 HUF).
- **Genoptagelse af en sag (perújítás):** De samme afgifter betales igen.
- Begæringer om **domstolsprøvelse (felülvizsgálati kérelem):** 6 % i forbindelse med afgørelser (dog minimum 10 000 HUF og maksimum 2 500 000 HUF). I forbindelse med kendelser (végzés) udgør beløbet halvdelen af afgiften for afgørelser (dog minimum 7 000 HUF og maksimum 1 250 000 HUF).

Tidspunkt i en civil sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Retsafgifter i civile sager skal betales, når sagen anlægges. Derfor skal retsafgifterne betales samtidig med stævningsafgiften. Hvis den part, der anlægger sagen, ikke betaler retsafgifterne eller betaler mindre end det, der er fastlagt ved lov, anmoder retten den pågældende om at betale de resterende retsafgifter, når sagen anlægges. Retten skal også informere vedkommende om, at sagen vil blive afvist, hvis retsafgifterne ikke betales fuldt ud.

Advokatsalæret aftales mellem advokaten og dennes klient. Honorarer til fogeder skal forudbetales ved iværksættelsen af tvangsfuldbyrdsproceduren.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for sagens parter i straffesager

Ved sager, hvor der er privat påtale (magánvádas eljárás):

- Afgiften for sager om embedsmisbrug (feljelentés) er 5 000 HUF.
- Afgiften for appelsager er 6 000 HUF.
- Afgiften for begæringer om domstolsprøvelse eller genoptagelse af sager er 7 000 HUF.

Hvis en straffesag indebærer et civilt krav (polgári jogi igény), skal der kun betales en afgift for at anlægge sagen og for at anke sagen.

Tidspunkt i en straffesag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

De faste omkostninger i straffesager skal betales samtidig med begæringsafgiften.

Faste omkostninger i forfatningssager

I henhold til artikel 28 i lov XXXII af 1989 (az 1989. évi XXXII. törvény 28. cikke) er sager, der indbringes for forfatningsdomstolen (Alkotmánybíróság), ikke forbundet med nogen omkostninger.

En person, der imidlertid ikke handler i god tro ved indgivelse af en begæring, kan dog blive pålagt at betale visse omkostninger.

Pligt for advokater og andre partsrepræsentanter til at give forhåndsoplysninger

Parternes rettigheder og forpligtelser

Som led i deres erhverv hjælper advokater på den måde, som loven foreskriver deres klienter med at gøre deres rettigheder gældende og opfylde deres forpligtelser. På samme måde hjælper juridiske rådgivere (jogtanácsos) de organisationer, som de repræsenterer, med at håndhæve deres rettigheder.

Denne forpligtelse indebærer, at den juridiske repræsentant skal give sin klient de nødvendige oplysninger om rettigheder og forpligtelser, chancerne for at vinde sagen og de forventede sagsomkostninger.

Omkostningskilder

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Ungarn?

Oplysninger om omkostningskilder findes på webstedet for det europæiske retlige netværk (Európai Igazságügyi Hálózat):

- [Det Europæiske Retlige Netværk – Retshjælp](#) (EIH Polgári igazságszolgáltatás – Jogsegély)
- [Det Europæiske Retlige Netværk – Sagsanlæg ved domstolene](#) (EIH Polgári igazságszolgáltatás – Bírósághoz fordulás).

Webstedet for [advokatsamfundet i Budapest](#) (Budapesti Ügyvédi Kamara) indeholder også oplysninger om advokatsalærer.

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Ungarn?

Oplysninger om omkostningskilder findes på webstedet for **Det Europæiske Retlige Netværk**. Her kan du finde relevante oplysninger på alle de officielle EU-sprog.

Webstedet for advokatsamfundet i Budapest indeholder udelukkende oplysninger om omkostninger på ungarsk.

Hvor kan jeg finde oplysninger om mediation/mægling?

Oplysninger om mediation findes på følgende websteder:

- [Det Europæiske Retlige Netværk – Alternativ konfliktløsning](#) (EIH Polgári igazságszolgáltatás – közvetítés)
- [Det ungarske mediatorregister](#) (Közvetítők magyarországi adatbázisa)
- [Ungarns central justitskontor](#) (Központi Igazságügyi Hivatal).

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om omkostninger?

Websteder med oplysninger om omkostninger

Webstedet for [advokatsamfundet i Budapest](#) indeholder yderligere oplysninger om omkostninger.

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

Oplysninger om de forskellige procedurers varighed findes på webstedet for [de ungarske domstole](#) (Magyar Köztársaság Bíróságai).

Andre relevante links er:

- [Statistik over retssager ved de ungarske domstole](#) (Statisztika a magyar bíróságok ügyeiről)
- [Statistik over verserende retssager pr. december 2008](#) (Statisztika a folyamatban lévő ügyekről a 2008. decemberi állapot szerint).

De statistiske oplysninger er kun tilgængelige på ungarsk.

Moms (hozáadottérték-adó)

Hvor finder jeg disse oplysninger?

Ovennævnte advokatsalærer er nettoomkostninger, som vil blive pålagt moms (HÉA).

Hvad er de gældende satser?

I Ungarn var moms 20 % indtil 1. juli 2009, hvorefter den blev forhøjet til 25 %.

Retshjælp (költsegmentesség)

Gældende indkomstgrænse på det civilretlige område

Der findes to minimumsgrænser:

1. Nettobeløbet for minimumsalderspensionen (p.t. 28 500 HUF), under hvilken grænse der er mulighed for retshjælp.
2. 43 % af indkomstgennemsnittet på landsplan (p.t. 72 000 HUF, over hvilken grænse der ikke er mulighed for retshjælp.

Retshjælp kan forudbetales.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for tiltalte

I straffesager kan den mistænkte eller anklagede modtage **retshjælp** i følgende tilfælde:

- I sager, hvor den mistænkte eller tiltalte personlige forhold berettiger det: bor den pågældende alene, er indkomstgrænsen det dobbelte af nettominimumspensionen (p.t. 28 500 HUF (ca. 100 EUR). Indgår den pågældende i en husholdning, der består af flere personer, er indkomstgrænsen nettominimumspensionen pr. person.
- I sager, hvor advokatbistand er obligatorisk, og den anklagede ikke har en forsvarsadvokat. I dette tilfælde skal den tiltalte, hvis han eller hun dømmes, tilbagebetale retshjælpen til staten.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for ofre

Indkomstgrænsen er 86 % af indkomstgennemsnittet på landsplan (ca. 130 000 HUF. Juridisk bistand til ofre omfatter advokatbistand.

Andre betingelser for tildeling af retshjælp til ofre

Ud over de fastsatte indkomstgrænser skal ofret opfylde to andre betingelser:

- Han eller hun skal indgive en klage.
- Han eller hun skal indhente en attest fra den myndighed, der er ansvarlig for at yde bistand til ofre. Attesten skal indeholde dokumentation for visse forhold (at den pågældende har henvendt sig til den relevante myndighed inden for den lovfæstede frist).

Andre betingelser for formidling af retshjælp til tiltalte

Der gælder ikke andre betingelser for at bevilge retshjælp til tiltalte.

Omkostningsfrie retssager

Følgende er fritaget for afgifter i civile sager:

- søgsmål, hvor retten på eget initiativ afviser eller skal afvise begæringen uden vidneindkaldelse
- søgsmål anlagt i forbindelse med afgørelser i sager om fritagelse fra afgifter, og sager, hvor staten og ikke parten betaler omkostningerne forud for sagen
- i skilsmisssager: modfordring vedrørende ægteskabet
- søgsmål vedrørende dødserklæringer og fastlæggelse af dødsårsag, hvis forsvinden eller død indtraf som følge af en krigshandling eller naturkatastrofe
- søgsmål vedrørende registrering af fonde, offentlige stiftelser, ikke-statslige organisationer, offentlige institutioner eller europæiske grupper for territorielt samarbejde. Endvidere søgsmål vedrørende registrering af ESOP (Employee Stock Ownership Plan) og godkendelse af deltagelse i en europæisk gruppe for territorielt samarbejde
- begæring om opløsning af lukkede selskaber, herunder begæring indgivet under forenkede opløsningsprocedurer med angivelse af bobestyrerens navn
- begæring om rettelse af og/eller tilføjelse til afgørelser
- søgsmål vedrørende valglisten
- søgsmål vedrørende indberettede ændringer, efter at juridiske rådgivere er blevet opført i fortegnelsen over juridiske rådgivere
- appel af afgørelser om overførsel

- domstolsprøvelse af forvaltningsretlige afgørelser i erstatningssager
- søgsmål vedrørende skatter og afgifter i forhold til lokale myndigheder
- søgsmål anlagt af uafhængige fogeder i forbindelse med søgsmål om retlig fuldbyrdelse samt søgsmål vedrørende fuldbyrdelse af domstolsafgørelser (retsfølig) vedtaget i overensstemmelse med Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 805/2004 af 24. april 2004 om indførelse af et europæisk tvangsfuldbyrdesdokument for ubestridte krav, Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældres ansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000
- søgsmål anlagt på grundlag af positiv afgørelse fra forfatningsdomstolen
- ethvert søgsmål i forbindelse med beskyttelse af personoplysninger og adgang til oplysninger af interesse for offentligheden
- domstolsprøvelse af forvaltningsretlige afgørelse om tilladelse til retshjælp
- ikke-retslige procedurer om prøvelse af beslutninger om midlertidigt forbud eller foreløbig arrest eller forebyggende forbud i overensstemmelse med anden lovgivning vedrørende vold i hjemmet.
- domstolsprøvelse af en forvaltningsretlig afgørelse om støtte til ofre for kriminalitet.

Følgende er fritaget for afgifter i straffesager:

- i sager, der udelukkende gennemføres under privat søgsmål: appel, begæring om genåbning af sagen samt begæring om prøvelse af endelig dom indgivet af sagsøgte og forsvarsadvokat
- i sager, der udelukkende gennemføres under privat søgsmål, hvis domstolen afviser sagen forud for indledningen af personlig afhøring, eller hvis sagen afvises på grund af mild straf
- begæring om mild straf eller dispensation fra retten, hvis begæringen indgives af sagsøgte eller forsvarsadvokat
- søgsmål vedrørende tilladelse til personlig fritagelse for afgifter
- rettidig tilvejebringelse af kopier af dokumenter (højst en gang) til sagsøgte, forsvarsadvokat eller retlig repræsentant for en mindreårig, som er anklaget for en forbrydelse
- kopi af anklageskrift til anklager.

Ud over den emneorienterede fritagelse kan der også indrømmes personlig afgiftsfritagelse.

Personlig afgiftsfritagelse indrømmes bl.a. til ikke-statslige organisationer, offentlige institutioner, kirker, kirkesammenslutninger, religiøse institutioner, fonde, offentlige stiftelser, ikke-overskudsgivende erhvervsforeninger med status som offentlig velgørenhedsorganisation eller prioriteret offentlig velgørenhedsorganisation, NATO, De Europæiske Fællesskaber, disses institutioner, organer og agenturer samt særskilte fonde.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Retten fastslår i sin endelige afgørelse, at den tabende part skal betale den vindende parts omkostninger inden for 30 dage. Den tabende part betaler omkostningerne direkte til den vindende part. I modsat fald iværksættes der tvangsfuldbyrdesforanstaltninger.

Honorarer til sagkyndige

Generelt betales honorarer til sagkyndige af den tabende part, men hvis staten (i specifikke tilfælde) er ansvarlig for at betale omkostningerne, betaler den også honorarerne til sagkyndige. I tilfælde, hvor omkostningerne er forudbetalt af staten, inkluderer dette også honorarer til sagkyndige.

Oversætter- og tolkehonorarer

Generelt betales oversætter- og tolkehonorarer af den tabende part, men hvis staten (i specifikke tilfælde) er ansvarlig for at betale omkostningerne, betaler den også honorarerne til oversættere og tolke. I tilfælde, hvor omkostningerne er forudbetalt af staten, er disse honorarer også inkluderet.

Relevante links

[Websted for Budapests advokatsamfund](#) (A Budapesti Ügyvédi Kamara honlapja)

Relevante dokumenter

Ungarns rapport om undersøgelsen af gennemsigtighed af omkostninger (Magyarország jelentése a költségek átláthatóságáról szóló tanulmányról)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 07/06/2019

Sagsomkostninger - Malta

Denne side indeholder oplysninger om sagsomkostninger i Malta.

Regler om salærer og honorarer til de juridiske erhverv

Salærer og honorarer til jurister fremgår af tarif E i **den civile retsplejelov** (kapitel 12 i Maltas love).

Advokater

Advokatsalærer fremgår af tarif E i tillæg A til civilprocesloven (kapitel 12 i Maltas love). Den etiske kodeks og adfærdskodeksen for advokater indeholder også visse retningslinjer for fastsættelsen af salæret, hvad enten dette gøres af advokaten selv eller efter aftale med klienten. Ifølge den etiske kodeks er et salær rimeligt, hvis der er overensstemmelse mellem en række specifikke faktorer, bl.a. tidsforbrug, hvorvidt sagen er ny og sagens kompleksitet, det ansvar, der påtages, tidsfrister, omfanget af relationen til klienten, advokatens erfaring, ry og dygtighed og andelen af omkostninger, der betales af modparten.

Faste omkostninger

Faste omkostninger i civile sager

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager

De faste omkostninger for sagens parter varierer afhængigt af sagens indhold og dens økonomiske værdi.

Tidspunkt i en civil sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Der betales et anlæggelses- og administrationsgebyr, når retssagen anlægges.

Ved sagens afslutning udarbejdes der en opgørelse over sagsomkostningerne. Hvis det beregnede administrationsgebyr viser sig at være højere end det beløb, der blev betalt ved anlæggelse af sagen, skal den part, der anlagde sagen, betale differencen.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for sagens parter i straffesager

Ingen af parterne pålægges omkostninger i straffesager.

Tidspunkt i en straffesag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

I modsætning til civile sager betaler sagens parter ingen omkostninger i straffesager. Ikke desto mindre kan retten ved afslutningen af en sag pålægge den anklagede at betale de omkostninger, der er afholdt af anklageren.

Faste omkostninger i forfatningssager

Faste omkostninger for sagens parter i forfatningssager

Sagsomkostningerne i forbindelse med forfatningssager i første instans er som følger:

Indgivelse af en ansøgning	58,53 EUR
Administrationsgebyr	58,23 EUR
Forkyndelse af dokumenter (pr. meddelelse)	6,99 EUR

Advokatsalærer kan ved sagens afslutning ligge på mellem 46,49 EUR og 698,81 EUR. Andre eventuelle sagsomkostninger omfatter: 46,59 EUR for hver indgivelse af en mindre stævning, 9,32 EUR pr. vidneindkaldelse, 23,29 EUR pr. beediget erklæring, 4,66 EUR for kopier af dokumenter og 186,35 EUR for skriftlige indlæg.

Tidspunkt i en forfatningssag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Omkostningerne afholdes, når sagen anlægges.

Pligt for advokater og andre partsrepræsentanter til at oplyse herom på forhånd

Parternes rettigheder og forpligtelser

Forholdet mellem advokater og deres klienter er underlagt **den etiske kodeks**, der er udarbejdet af **domstolsstyrelsen**. I henhold til denne kodeks har advokater visse forpligtelser over for deres klienter. De ovennævnte forpligtelser fremgår imidlertid ikke af kodeksen.

Sagsomkostninger, der afholdes af den vindende part

Den vindende part får normalt alle sagsomkostninger godtgjort, forudsat at den tabende part i henhold til den afsagte dom bliver pålagt at betale sagsomkostningerne.

Sagsomkostninger, der afholdes af den tabende part

Den tabende part skal betale sagens omkostninger plus den vindende parts sagsomkostninger.

Omkostningskilder

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Malta?

Tarif A til L i civilprocesloven (kapitel 12 i Maltas love) indeholder en oversigt over de forskellige omkostninger og gebyrer, der er forbundet med retssager. Du kan finde oversigten på [☞ ministeriet for justitsanliggender, kultur og lokale myndigheders websted](#).

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Malta?

Alle love udarbejdes på både **maltesisk** og **engelsk**, som begge er officielle sprog i Malta.

Hvor kan jeg finde oplysninger om mægling?

Du kan finde oplysninger om mægling på webstedet for [☞ Maltas voldgiftscenters websted](#).

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om omkostninger?

Websteder med oplysninger om omkostninger

Under [☞ Legal Services](#) (juridiske tjenester) på webstedet for [☞ ministeriet for justitsanliggender, kultur og lokale myndigheder](#) kan man finde:

- al primær og sekundær national **lovgivning**
- **juridiske publikationer**, herunder love, lovforslag, bekendtgørelser og vedtægter.

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

Der findes ingen specifikke oplysninger om de forskellige procedurers varighed. På webstedet for [domstolene](#) kan man bl.a. finde oplysninger og statistikker om sager, der anlægges, og som domstolene har behandlet og afgjort for hver måned.

To gange om året offentliggøres der på dette websted en **oversigt over verserende sager**, og hvor længe de har været i gang, samt over dommere og lægdommere ved alle civile domstole og nævn.

Hvor kan jeg finde oplysninger om en bestemt procedures gennemsnitlige samlede omkostninger?

Se ovenfor.

Moms

Hvor finder jeg disse oplysninger?

Alle administrationsomkostninger er fritaget for moms. Der skal dog betales en moms på 18 % af honorarer til specialdommere ("legal referees"), som fremgår af tariffene, parternes respektive advokater og andre eksperter, der er udpeget af retten.

Retshjælp

Gældende indkomstgrænse på det civilretlige område

Selv om der findes undtagelser i forbindelse med visse typer retssager, er en person normalt berettiget til retshjælp, hvis:

- nettoværdien af vedkommendes ejendom ikke er lig med eller overstiger 6 988,22 EUR, eksklusiv indbo, der betragtes som rimeligt og nødvendigt for ansøgeren og dennes familie
- vedkommendes årlige indkomst ikke er højere end den nationale minimumsløn for personer, der er fyldt 18 år.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for tiltalte

Der er ikke fastsat nogen specifik indkomstgrænse i lovgivningen. Ikke desto mindre ydes den tiltalte i straffesager retshjælp, hvis vedkommende ikke har haft mulighed for selv at antage en advokat, eller hvis han eller hun anmoder om retshjælp.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for forurettede

Der er ikke fastsat nogen specifik indkomstgrænse i lovgivningen. Ikke desto mindre skal enheden for retlige anliggender i henhold til lovgivningen (ud over eventuel juridisk bistand, som forurettede selv har sørget for) yde den nødvendige bistand og støtte til alle personer, der har været udsat for en forbrydelse, med det ultimative mål at yde behørig erstatning.

Andre betingelser for tildeling af retshjælp til forurettede

Der er ikke andre betingelser for tildeling af retshjælp til ofre for en forbrydelse. Påståede ofre forventes dog at fremlægge alle de oplysninger, som de anmodes om og er i besiddelse af, og at samarbejde med **enheden for retlige anliggender og statsadvokaten**.

Andre betingelser for formidling af retshjælp til tiltalte

Der gælder ikke andre betingelser for at bevilge retshjælp til tiltalte. I henhold til lovgivningen har **retshjælpsadvokaten** ret til at afslå at yde retshjælp af årsager, der efter rettens skøn som udgangspunkt retfærdiggør et afslag. Men selv i sådanne tilfælde skal retten ifølge loven sikre, at den anklagede repræsenteres, idet den selv udpeger en advokat.

Omkostningsfrie retssager

Alle retssager er omkostningsfrie, så snart der ydes retshjælp til en af parterne.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Det er retten, der alene bestemmer, hvordan sagsomkostningerne skal fordeles. Der findes ingen regler på området.

Honorarer til sagkyndige

Honorarer til sagkyndige fremgår af tarif G og K i civilprocesloven (kapitel 12 i Maltas love).

Oversætter- og tolkehonorarer

I henhold til tarif B i kapitel 12 af **Maltas love** er administrationsgebyret pr. oversættelse, der kræves i henhold til loven eller af retten:

- Registreringsgebyret er 34,94 EUR.

Tolkehonoraret ligger på mellem 11,65 EUR og 58,23 EUR pr. time, og oversætterhonoraret ligger på mellem 11,65 EUR og 58,23 EUR pr. dokument.

Oversættere betales i størrelsesordenen 11,65-58,23 EUR pr. dokument; dette honorar fastsættes også af justitssekretæren ud fra et skøn.

Relevante links

[Ministeriet for justitsanliggender, kultur og lokale myndigheder](#)

[Maltas voldgiftscenter](#)

[Juridiske tjenester](#)

[Domstolene](#)

Relevante dokumenter

Maltesisk undersøgelsesrapport om omkostningers gennemsigtighed ([Malta's report of the Study on Transparency of costs\(742 Kb\)](#))

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 11/06/2019

Sagsomkostninger - Nederlandene

Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.
Følgende sprog: [nl](#) er allerede oversat.

Denne side indeholder oplysninger om sagsomkostninger i Nederlandene.

Regler om salærer og honorarer til de juridiske erhverv

Med undtagelse af salærer til dem, der yder retshjælp, er salærer i Nederlandene ikke underlagt særlige regler.

Faste omkostninger

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager

Lov om salærer i civile sager (Wet tarieven in burgerlijke zaken) fastlægger, at parterne i civile sager er forpligtet til at betale administrationsgebyr.

Faste omkostninger for sagens parter i straffesager

I henhold til nederlandsk lovgivning er der ingen faste omkostninger for sagens parter i straffesager.

Faste omkostninger for sagens parter i grundlovssager

I den nederlandske lovgivning findes der ingen bestemmelser om behandlingen af grundlovssager ved domstolene.

Tidspunkt i en civil sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

I civile sager pålægges enhver sagsøger et fast gebyr, når en sag anlægges ved domstolene, og det samme gælder for enhver sagsøgt, der er mødt op i retten. Hver domstol opkræver et fast gebyr for indlevering af alle andre stævninger end dem, der er beskrevet i artikel 14, stk. 3, eller for indlevering af svarskrifter. Manglende eller forsinket betaling af dette gebyr har ingen betydning for hovedsagens behandling.

Tidspunkt i en straffesag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Der gælder samme regler som ved civile sager.

Forhåndsoplysninger, som advokater og andre partsrepræsentanter skal give

Parternes rettigheder og forpligtelser

Der findes ingen juridiske forpligtelser på dette område. Dog findes der visse retningslinjer i henhold til **adfærdskodeksen for advokater af 1992** (se webstedet for [Nederlandenes advokatforening](#) for at få flere oplysninger) og **adfærdskodeksen for EU-advokater**. Se f.eks. regel 26 i **adfærdskodeksen for advokater**, hvori det fastslås, at når en advokat påtager sig en opgave, skal han eller hun diskutere de økonomiske omkostninger forbundet hermed med klienten og oplyse om faktureringsmåden og -hyppigheden. I artikel 3.7.1. i adfærdskodeksen for EU-advokater fastlægges det ligeledes, at en advokat til enhver tid skal forsøge at finde den mest omkostningseffektive løsning på tvisten og på relevante tidspunkter eventuelt råde klienten til at indgå forlig og /eller henvise til en alternativ konfliktløsning.

Sagsomkostninger, der afholdes af den vindende part

I civile sager kan den vindende part blive pålagt følgende omkostninger:

- retshjælp (f.eks. advokatsalær)
- godtgørelse eller kompensation til vidner eller sagkyndige
- rejse- og indlogeringsomkostninger og
- andre juridiske og ikke-juridiske omkostninger.

Sagsomkostninger, der afholdes af den tabende part

Den tabende part kan blive pålagt samme omkostninger som den vindende part, men kan også af dommeren blive dømt til at betale de omkostninger, den vindende part er blevet pålagt.

Omkostningskilder

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Nederlandene?

Der henvises til lov om salærer i civile sager og anden nederlandsk lovgivning, der kan findes på webstedet for [den nederlandske regering](#).

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Nederlandene?

Oplysninger om omkostningskilder i Nederlandene er kun tilgængelige på nederlandsk.

Hvor kan jeg finde oplysninger om mediation/mægling?

Oplysninger kan fås hos [det nederlandske mediationsinstitut](#) (NMI) og fra den side, der omhandler [mediationer anvist af retten på webstedet for det nederlandske retsvæsen og Nederlandenes højesteret](#).

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om omkostninger?

Websteder med oplysninger om omkostninger

En separat webside ("Kosten van een procedure", dvs. sagsomkostninger) på webstedet for det nederlandske retsvæsen og Nederlandenes højesteret giver adgang til [yderligere oplysninger om sagsomkostninger](#).

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

Den årlige rapport fra domstolsadministrationen (Raad voor de rechtspraak) indeholder oplysninger om, hvor lang tid det tager at afslutte en sag. Rapporten er tilgængelig online på domstolsadministrationens.

Merværdiafgift

Hvor finder jeg disse oplysninger?

Oplysninger om omkostninger angives eksklusiv merværdiafgift (når relevant).

Hvad er de gældende satser?

Den generelle momssats for varer og tjenesteydelser er 21 %.

Retshjælp

Gældende indkomstgrænse på det civilretlige område

Se artikel 12, stk. 1, samt artikel 34 i **lov om retshjælp** (Wet op de rechtsbijstand).

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for tiltalte

Retshjælp er gratis, når retten beskikker en advokat (se artikel 43 i lov om retshjælp). I andre tilfælde kan **retshjælpsrådet** beskikke en advokat til personer, der er berettiget til at modtage advokatbistand i henhold til straffeloven eller strafferetsplejeloven (se artikel 44, stk. 1, i retsplejeloven). I henhold til artikel 35 i lov om retshjælp er sagens parter forpligtet til at betale et bidrag i forhold til deres indkomst, når retshjælp tildeles af retten.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for ofre

I artikel 44, stk. 5 i retsplejeloven fastlægges det, at retshjælp til ofre for seksualforbrydelser eller voldelige lovovertrædelser er gratis, uanset offerets betalingsevne, hvis sagen er blevet indledt, og hvis offeret er berettiget til erstatning i henhold til artikel 3 i **lov om erstatning til ofre for forbrydelser**.

Andre betingelser for formidling af retshjælp til tiltalte

Retshjælp ydes ikke:

- hvis der er tale om en strafferetlig sag og
- hvis der i overensstemmelse med den lov, der er blevet overtrådt, er sandsynlighed for, at der vil blive pålagt en bøde, som er lav i forhold til tiltaltes indkomst. Se artikel 12, stk. 2, litra c), i retsplejeloven.

I artikel 5, stk. 1, i **dekret om retshjælps- og beskikkelseskræfter** fastlægges det, at retshjælp (bortset fra en konsultation) ikke tildeles i forbindelse med straffesager, hvis sagen skal behandles af en kantonafdeling. I artiklens stk. 2 fastlægges det, at der ved fravigelse af stk. 1 kan beskikkes en advokat, hvis partens væsentlige interesser berettiger dette, eller hvis sagens indhold eller juridiske kompleksitet kræver det.

Omkostningsfrie retssager

Sagsøgte og tiltalte er ikke forpligtet til at betale et fast gebyr i sager, der skal behandles af en kantonafdeling, eller i lejemålssager.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Beslutningen om, hvem der skal dække sagsomkostningerne, træffes af retten **på grundlag af en fast pris** (dvs. ikke på grundlag af de faktiske omkostninger).

Honorarer til sagkyndige

Honorarerne til sagkyndige varierer. Oplysninger om honorarernes størrelse kan findes i [dekret af 28. august 2012 om ændring af dekret om tariffer i straffesager](#) fra 2003. Dette dekret ændrede dekretet om tariffer i straffesager fra 2003.

Oversætter- og tolkehonorarer

Honorarer for oversættelse og tolkning fastsættes af **Justitsministeriet**:

- Tolke betales 43,89 EUR i timen. Derudover betales retstolke et engangshonorar på 20,23 EUR som kompensation for rejse- og ventetid (fast honorar). Rejseomkostninger godtgøres med 1,55 EUR pr. kilometer.

- Oversættelser fra eller til fransk, tysk og engelsk aflønnes med 0,79 EUR pr. linje. Der betales 0,14 EUR pr. ord (målsprog) for alle andre sprog og 0,28 EUR pr. tegn for orientalske sprog.

Relevante links

[NMI-mediation](#)

[Rechtspraak.nl](#)

Relevante dokumenter

[Nederlandsk undersøgelsesrapport om gennemsigtigheden af omkostninger](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 05/03/2013

Sagsomkostninger - Østrig

Den originale sprogudgave af denne side [de](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Denne side indeholder oplysninger om sagsomkostninger i Østrig.

Regler om salærer for de juridiske erhverv

Advokater

Ifølge den østrigske advokatlovgivning kan salæret for advokaters tjenester normalt aftales frit mellem klient og advokat.

Salæret kan aftales ud fra en timetakst eller en fast pris. Ved fast pris tages der ikke hensyn til, hvor meget arbejde og tid der lægges i sagen. Hvis der ikke er indgået en udtrykkelig aftale om salæret, antages det, på grundlag af de satser, der er fastlagt i lov om advokatsalærer eller Allgemeine Honorar-Kriterien (generelle kriterier for salærer), at advokat og klient er blevet enige om et rimeligt salær.

I henhold til reglerne om civile søgsmål og loven om advokatsalærer skal retten i civile sager træffe afgørelse om, hvor stor en andel af omkostningerne den tabende part skal betale til den vindende part. Omkostningerne baseres på kravets størrelse samt på varigheden og arbejdets indhold. På den anden side finder lov om advokatsalærer kun direkte anvendelse på klienter, hvis dette er aftalt mellem advokat og klient.

I straffesager skal alle (tiltalte, private anklagere og civile sagsøgere), som har antaget en advokat til at repræsentere dem, i princippet selv betale omkostningerne dertil. Dette gælder også, selv om forsvarsadvokaten udpeges på eget initiativ, hvis betingelserne for beskikkelse ikke er opfyldt. Omkostningerne afhænger som regel af den enkelte domstols type og struktur (f.eks. underret, delstatsret, enedommer, lægdommerpanel eller nævningeting).

Fogeder

Det honorar, som fogeder modtager for deres arbejde, er fastlagt i Vollzugsgebührengesetz (lov om fuldbyrdelsesafgifter). I henhold til denne lov skal kreditorer ved indsendelse af begæring om fuldbyrdelse betale en fuldbyrdelsesafgift sammen med en fast afgift i henhold til loven om retsafgifter (Gerichtsggebührengesetz – GGG).

Fuldbyrdelsesafgiften ([§ 2 i loven om fuldbyrdelsesgebyrer eller Vollzugsgebührengesetz](#)) er en del af omkostningerne ved en fuldbyrdelsesprocedure. Efter anmodning fra kreditor kan retten pålægge debitor at betale fuldbyrdelsesafgiften.

Fogeden har også krav på en godtgørelse for modtagelse af betalinger. Denne godtgørelse kan trækkes fra det inddragede beløb ([§ 11 i loven om fuldbyrdelsesgebyrer eller Vollzugsgebührengesetz](#)).

Omkostninger

Omkostninger i civilsager

Omkostninger for parterne i civile sager

De retsafgifter, der beregnes for brug af domstolene, kan enten være faste (Festgebühren) eller beregnes som en procentdel af vurderingsgrundlaget (Hundertsatzgebühr eller Tausendsatzgebühr). De afhænger både af sagens genstand og kravets størrelse (reguleres i overensstemmelse med vurderingsgrundlaget).

Tidspunkt i en civil sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

I civile sager i første instans skal den faste afgift principielt betales i det øjeblik, sagen anlægges. Afgiften skal kun betales én gang, uanset om sagen vedrører et eller flere krav eller en eller flere personer. Den dækker hele retssagen i første instans. Hvis det rejste krav forhøjes i løbet af retssagen, kan der fra det tidspunkt blive pålagt en yderligere afgift. Denne skal betales, når der indgives processkrift.

Hvis et krav øges ved mundtlige forhandlinger, betales afgiften, når forhøjelsen registreres. I civile sager i anden og tredje instans betales afgiften ved indlevering af ankestævningen (§ 2, stk. 1, i lov om retsafgifter (Gerichtsggebührengesetz)). Som undtagelse fra denne paragraf skal der under den frivillige retspleje undertiden betales en afgift for, at retten træffer afgørelse i en sag, i stedet for en afgift for at anlægge sagen.

Omkostninger i straffesager

Omkostninger for sagens parter i straffesager

Kun i retssager med privat retsforfølgning skal der betales afgift i henhold til punkt 13 i loven om retsafgifter.

Tidspunkt i en straffesag, hvor sagens parter skal betale omkostninger

De faste omkostninger betales ved retssagens påbegyndelse.

Omkostninger i forfatningssager

Omkostningerne for parterne i sager, der føres ved forfatningsdomstolen
Afgiften udgør 220 euro ifølge § 17a, nr. 1, i forfatningsdomstolsloven (VfGG).

Tidspunkt i en forfatningssag, hvor sagens parter skal betale omkostninger

De faste omkostninger betales ved retssagens påbegyndelse.

Pligt for advokater og andre partsrepræsentanter til at give forhåndsoplysninger

Parternes rettigheder og forpligtelser

Generelt er advokaten forpligtet til at informere sin klient om, hvilke omkostninger denne kan forvente at skulle afholde, og hvordan de beregnes. I denne forbindelse indeholder § 50, stk. 2, i Richtlinie für die Ausübung des Rechtsanwaltsberufs und für die Überwachung der Pflichten des Rechtsanwalts (retningslinjer for udøvelse af advokathvervet og tilsyn med advokaters forpligtelser) en anbefaling om, at advokaten, når han eller hun modtager instrukser i en ny sag, skal informere klienten om det grundlag, som anvendes til beregning af salæret, og om, hvorvidt advokaten er berettiget til acontobetaling.

I sidstnævnte tilfælde er klienten, medmindre der er truffet aftale om et fast honorar, berettiget til med rimelige intervaller at få udleveret en foreløbig opgørelse over det arbejde, der er udført, eller den tid, der er brugt indtil videre (såfremt bistanden er timetakstbaseret).

Derfor skal det fastlægges, hvornår og hvor ofte salæret opkræves, når advokaten antages.

Omkostningskilder - retsgrundlag

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Østrig?

De lovbestemte regler for, hvem der skal betale omkostningerne i civile tvistemål (herunder handelssager), findes i §§ 40-55 i Zivilprozeßordnung (den civile retsplejelov). Familiesager, især skilsmisse efter fælles overenskomst, tvister vedrørende forældremyndighed og samværsret samt sager vedrørende krav om underholdsbidrag behandles til gengæld under den frivillige retspleje. Der gælder særlige regler for, hvem der skal betale omkostningerne i sager under den frivillige retspleje; De generelle regler om tilkendelse af omkostninger er fastlagt i § 78 i Außerstreitgesetz (lov om frivillig retspleje). Der er dog visse undtagelser til disse generelle regler, bl.a. i sager vedrørende forældremyndighed og samværsret og sager vedrørende krav om børnebidrag til mindreårige. Omkostningerne i straffesager er omfattet af bestemmelserne i §§ 380-395 i Strafprozessordnung (strafferetsplejeloven).

Oplysninger om advokatsalærer kan findes i en informationsbrochure på [websitet for Österreichischer Rechtsanwaltskammertag](#) (det østrigske advokatammer). Generelle oplysninger kan findes på [HELP-Amtshelfer für Österreich](#) under: Leben in Österreich > Zivilrecht > Zivilverfahren.

Dette website indeholder almindelige oplysninger om retsafgifter: [HELP-Amtshelfer für Österreich](#). Der er gratis adgang til lovttekster (retsafgifter og takster) på [websitet for det østrigske forbundskancellis retsinformationssystem](#).

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Østrig?

På tysk.

Hvor kan jeg finde oplysninger om mediation/mægling?

En liste over mediatorer (der føres af justitsministeriet) er offentlig tilgængelig på en [særlig side](#) på justitsministeriets website.

Med hensyn til genoprettende retfærdighed i straffesager findes der oplysninger om mægling mellem tiltalte og offer på portalen [NEUSTART](#) (også på engelsk).

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om omkostninger?

Websites med oplysninger om omkostninger

Generelle oplysninger om retssystemet og retstjenester i Østrig, herunder oplysninger om omkostninger og justitsministeriet, kan findes på Østrigs officielle juridiske hjemmeside og på websitet for borgerinformation, HELP, der indeholder generelle, læsevenlige oplysninger.

Oplysninger om nedenstående love findes på webstedet for det [østrigske forbundskancellis retsinformationssystem](#):

- Lov om retsafgifter (Gerichtsgebührengesetz – GGG)
- Lov om ret til honorarer (Gebührenanspruchsgesetz – GebAG)
- Lov om advokater (Rechtsanwaltsordnung – RAO)
- Lov om advokatsalærer (Rechtsanwaltstarifgesetz – RATG)

Teksten til de generelle kriterier for honorarer findes på webstedet for det [østrigske advokatammer](#).

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

Disse oplysninger kan fås ved direkte henvendelse til det østrigske justitsministerium.

Hvor kan jeg finde oplysninger om en bestemt procedures gennemsnitlige samlede omkostninger?

Den retsafgift, der skal betales i den enkelte retssag, er fastlagt på forhånd (i loven om retsafgifter). Den kan ændre sig, hvis kravets værdi forhøjes eller sænkes.

De omkostninger, som den tabende part skal betale til den vindende part i civile sager (advokatsalærer, honorarer til sagkyndige, udgifter til tolkning og oversættelse) fastsættes af retten. Dette sker på grundlag af loven om advokatsalærer (for advokatsalærernes vedkommende) og loven om ret til honorarer (hvad angår honorarer til sagkyndige, tolke og oversættere). Disse omkostninger er i stor udstrækning baseret på de afholdte udgifter og den tid, der er brugt på sagen. Derfor kan der ikke på forhånd fastsættes noget nøjagtigt beløb.

Advokatens salær kan i princippet aftales frit mellem klient og advokat.

Moms

Hvor finder jeg oplysninger om moms? Hvor meget er de gældende satser?

Advokatbistand er pålagt moms. I Østrig er momssatsen 20 %. I lighed med andre udgifter skal denne betales særskilt til advokaten, som det udtrykkeligt er fastlagt i § 16 i lov om advokatsalærer og § 17 i de generelle kriterier for honorarer. De takstoversigter, der fremgår af lov om advokatsalærer og de generelle kriterier for honorarer, er eksklusive moms.

Retshjælp

Gældende indkomstgrænse på det civilretlige område

Berettigelsen til retshjælp er ikke baseret på en lovbestemt indkomstgrænse. I civile sager (og handelssager) er berettigelsen til retshjælp underlagt reglerne i den østrigske civile retsplejelov. Bestemmelserne i den civile retsplejelov finder tilsvarende anvendelse i sager henhørende under den frivillige retspleje. Afgørelsen om, hvorvidt der skal bevilges retshjælp, træffes af den domstol, der behandler sagen i første instans.

Der ydes retshjælp til en part, hvis vedkommendes indkomst, økonomiske forhold og underholdspligt betyder, at han eller hun ikke i er stand til at betale sagsomkostningerne, uden at vedkommende bliver ude af stand til at opretholde et eksistensminimum. Derudover må sagen ikke være anlagt uden grund (unødigt trætte), og der skal være en reel udsigt til at få medhold. Retten afgør, hvilken af nedenstående typer retshjælp, der ydes i den enkelte sag.

I Østrig omfatter retshjælpen i al væsentlighed følgende:

- midlertidig fritagelse fra at betale retsafgifter, honorarer til vidner, sagkyndige, oversættere og tolke, udgifter til nødvendige officielle meddelelser, udgifter til en kurator og omkostninger afholdt af en kurator samt beløb, der er betalt til en retlig repræsentant eller advokat, som er beskikket af retten
- advokatbistand.

En part, der modtager retshjælp, kan blive pålagt at tilbagebetale retshjælpen eller betale retshjælpen med tilbagevirkende kraft, i det omfang og så snart parten bliver i stand til at foretage fuld eller delvis betaling, uden at vedkommendes minimumslevestandard påvirkes. Denne forpligtelse ophører senest tre år efter, at sagen er afsluttet.

Gældende indkomstgrænse for tiltalte på det strafferetlige område

Der er ingen faste indkomstgrænser for retshjælp til tiltalte eller ofre i straffesager. Der gælder følgende rettesnor: En indkomst over eksistensminimum og under en passende levestandard.

Eksistensminimum reguleres regelmæssigt og offentliggøres i opdateret form på [justitsministeriets](#) website.

Betingelser for retshjælp til ofre for forbrydelser

Hvis ofret ikke er berettiget til advokatbistand efter § 66, stk. 2, i retsplejeloven, kan private få retshjælp, såfremt

- ofret ikke har råd til at blive repræsenteret, uden at det går ud over hans/hendes nødvendige levestandard (se beskrivelsen af den nødvendige levestandard ovenfor), og
- advokatbistanden er i retsplejens interesse og bidrager til at sikre, at retfærdigheden sker fyldest, således at et senere civil søgsmål undgås.

Betingelser for retshjælp til tiltalte

Ud over de nævnte finansielle betingelser er det en forudsætning for at kunne opnå retshjælp, at denne er i retsplejens interesse, især så der kan skabes et formålstjenligt forsvar.

Det er under alle omstændigheder i retsplejens interesse, at der beskikkes en forsvarer, når

der er tale om et nødvendigt forsvar (notwendige Verteidigung) som omhandlet i § 61, stk. 1, i straffeloven (se nedenfor):

- hvis den tiltalte er blind, døv, stum eller på anden måde handicappet eller ikke har tilstrækkeligt kendskab til det sprog, der anvendes ved domstolen
- i appelsager
- hvis sagen omhandler komplekse faktiske og retlige omstændigheder.

I tilfælde af nødvendigt forsvar skal tiltalte repræsenteres af en advokat. Ifølge § 61, stk. 1, i straffeloven er der tale om nødvendigt forsvar i følgende tilfælde:

- hvis den tiltalte er varetægtsfængslet
- i alle sager om anbringelse på en anstalt for mentalt forstyrrede lovovertrædere
- i sager, hvor den tiltalte er anbragt på en institution for misbrugere med behov for rehabilitering eller en institution for farlige recidivister
- i sager, der behandles af et nævningeting eller et panel af lægdommere i delstatsretten
- i sager, der behandles af en enkelt dommer i delstatsretten, hvor strafferammen er over tre års fængsel, bortset fra indbrud efter § 129, nr. 1 til 3, i straffeloven, og hæleri efter § 164, stk. 4, i straffeloven
- i appelsager vedrørende kendelser, der er afsagt af et nævningeting eller et panel af lægdommere
- hvor appellen indgives med henblik på genoptagelse, og hvor appellen ønskes behandlet for åbne døre

Omkostningsfrie retssager

I straffesager er voldsofre, personer, der udsættes for alvorlige trusler eller sexovergreb, samt ægtefæller, livsledsagere, familiemedlemmer i direkte linje, brødre eller søstre til en person, hvis død kan have været forårsaget af en forbrydelse, eller andre slægtninge, som har været vidne til forbrydelsen, berettiget til gratis psykosocial eller juridisk bistand med henblik på at beskytte ofrets rettigheder i straffesagen. Den psykosociale bistand ydes i forbindelse med ofrets forberedelse til retssagen og den følelsesmæssige byrde, som ofret er udsat for i forbindelse med retssagen. Den psykosociale eller juridiske bistand ydes af organisationer til støtte af ofre, som i henhold til § 66, stk. 2, i straffeloven er udpeget af justitsministeriet.

I sager henhørende under den frivillige retspleje, skal der ikke betales afgifter for sager vedrørende formynderskab, forældremyndighed og samværsret. Der betales heller ikke afgifter i sager, der reguleres af lov om anbringelse på en institution (Unterbringungsgesetz) og lov om institutionspleje (Heimaufenthaltsgesetz). Retshjælp kan bevilges i form af midlertidig fritagelse fra at betale omkostninger i tilfælde af lav indtægt og formue. Omfanget af fritagelsen afhænger af ansøgningen og er underlagt rettens skøn.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Tvistemål

Omkostningerne i civile sager (herunder handelssager) er reguleret af den østrigske civile retsplejelov. I henhold til denne skal hver part i første omgang selv betale de omkostninger, som vedkommende har pådraget sig, i forhold til dennes involvering i sagen. Hvis sagen har været for retten, skal denne træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Her gælder princippet om, at den tabende part skal betale omkostningerne. Den part, der taber sagen, skal godtgøre modparten alle de afgifter og omkostninger, der er nødvendige for, at retfærdigheden kan ske fyldest, eller for det forsvar, som retssagen har givet anledning til. Hvis parterne vinder og taber sagen delvist, modregnes parternes omkostninger hinanden eller deles forholdsmæssigt.

Princippet om, at den tabende part betaler omkostningerne, kan fraviges i visse tilfælde af billighedsgrunde:

- hvis der er tale om et relativt lille nederlag, og den tabende part ikke har pådraget sig nogen særlige omkostninger
- hvis kravets størrelse fastsættes af sagkyndige eller efter rettens skøn eller ved gensidig modregning
- hvis den tiltaltes eller sagsøgtes adfærd ikke har givet anledning til et sagsanlæg, og han eller hun fra starten har anerkendt kravet
- hvis en retssag automatisk afvises eller erklæres ugyldig på grund af en af parterne, kan denne part blive pålagt at betale alle sagsomkostninger.

Frivillig retspleje

Familieretlige sager (om underhold, samværsret, forældremyndighed og skilsmisse efter fælles overenskomst) behandles under den frivillige retspleje. Den generelle bestemmelse om omkostninger i sager under den frivillige retspleje findes i § 78 i lov om frivillig retspleje (Außerstreitgesetz). Der er imidlertid undtagelser fra denne bestemmelse i en lang række sager. Også her gælder princippet om objektivt ansvar, men det kan fraviges af billighedsgrunde. Disse grunde er langt mere omfattende end de billighedsgrunde, der er fastlagt i den civile retsplejelov. Hvis der ikke fremsættes krav om godtgørelse, skal kontante udlæg (f.eks. honorarer til sagkyndige) deles forholdsmæssigt mellem parterne. Hvis forholdet ikke kan fastsættes, deles omkostningerne ligeligt mellem parterne.

Oplysninger om de forskellige sagstyper (underhold, samværsret og forældremyndighed samt skilsmisse):

- I skilsmissegager er det vigtigt at skelne mellem to typer skilsmisse, nemlig skilsmisse, hvor påstanden bestrides af modparten, og skilsmisse efter fælles overenskomst.

Skilsmisse, hvor påstanden bestrides af modparten: Her finder særlige bestemmelser i den østrigske civile retsplejelov anvendelse. Hvis ingen af parterne vurderes at være "skyldig" i skilsmissen, modregnes parternes omkostninger hinanden. Hvis årsagen til skilsmissen er, at ægtefællernes fælles husstand er gået i opløsning, og hvis der i skilsmisседommen er truffet afgørelse om ansvaret for ægteskabets sammenbrud, skal den skyldige ægtefælle betale modpartens omkostninger.

Skilsmisse efter fælles overenskomst: Ved skilsmisse efter fælles overenskomst gælder reglerne for den frivillige retspleje. I dette tilfælde indleverer ægtefællerne to identiske skilsmissebegøring til retten. Da der ikke foregår nogen kontradiktorisk sagsbehandling, sker der ingen tildeling af omkostninger. Kontante udlæg deles ligeligt mellem parterne.

- Sager vedrørende forældremyndighed og samværsret hører ligeledes under den frivillige retspleje. I kraft af en undtagelsesbestemmelse (§ 107, stk. 3, i lov om frivillig retspleje) sker der ingen tildeling af omkostninger i sådanne sager.
- I kraft af en yderligere undtagelsesbestemmelse (§ 101, stk. 2, i lov om frivillig retspleje) er det fastlagt, hvem der skal betale omkostningerne i sager vedrørende krav om underholdsbidrag til mindreårige.

Straffesager

I straffesager skal enhver person, der har antaget en forsvarsadvokat eller en anden repræsentant, principielt selv betale omkostningerne til denne, også selv om advokaten blev udpeget på eget initiativ (§ 393, stk. 1, i strafferetsplejeloven).

Retten skal i forbindelse med afsigelse af dommen træffe afgørelse om godtgørelse af omkostningerne (§ 389, stk. 1, i strafferetsplejeloven). Omkostningerne ved straffesager kan i henhold til [§ 381, stk. 1, i strafferetsplejeloven](#) omfatte:

- et fast beløb som del af omkostningerne, som ikke er nærmere specificeret nedenfor, i straffesager, inklusive omkostninger til undersøgelser og gennemførelse af statsadvokatens eller domstolens afgørelser, der efter stk. 3, samme lov, er begrænset til følgende: i sager, der behandles af et nævningeting i delstatsretten fra 500 euro til 10 000 euro; i sager, der behandles af et panel af lægdommere i delstatsretten fra 250 euro til 5 000 euro; i sager, der behandles af en enkelt dommer i delstatsretten fra 150 euro til 3 000 euro; i sager, der behandles af underretten fra 50 euro til 1 000 euro
- omkostninger til sagkyndige og som hovedregel også tolke
- omkostninger til indhentelse af oplysninger, rapporter og erklæringer fra myndighederne
- omkostninger til den tiltalte eller vidners transport fra udlandet
- omkostninger i forbindelse med en kendelse vedrørende indefrysning af aktiver og oplysninger om bankkonti, beslaglæggelse af breve, telefonsamtaler og telefonaflytning
- omkostninger til fuldbyrdelse af dommen, dog ikke omkostninger til fængsling
- retlige omkostninger vedrørende retssagen
- salær til forsvarsadvokat eller en anden repræsentant
- engangsbeløb til psykosocial og/eller juridisk bistand ydet til ofret (maksimalt 1 000 EUR).

Med undtagelse af de omkostninger, der er nævnt under nummer 3, 7, 8 og 9, forudbetales omkostningerne af staten. Ved fastsættelse af engangsbeløbet efter stk. 1, nr. 9, tager retten hensyn til den tiltaltes økonomiske forhold. Udgifterne til en tolk skal ikke betales tilbage, hvis de var nødvendige, fordi den tiltalte på grund af manglende kendskab til sproget eller handicap ikke kunne kommunikere med domstolen.

Ifølge § 391, stk. 1, i strafferetsplejeloven skal der ved fuldbyrdelse af rettens afgørelse om tildeling af sagsomkostningerne tages hensyn til den dømtes evne til at betale sine egne og sin families daglige leveomkostninger samt til den godtgørelse, der skal betales til modparten. Hvis den dømte ikke er i stand til at betale omkostningerne, kan retten erklære omkostningerne uinddrivelige. Såfremt retten antager, at omkostningerne vil kunne inddrives i fremtiden, skal den dømtes økonomiske forhold undersøges igen efter en vis periode. Den lovfæstede forældelsesfrist for inddrivelse af sagsomkostninger er fem år efter afsigelse af den endelige dom. Hvis retten afgør, at den dømte skal betale sagsomkostningerne, og det senere viser sig, at han eller hun ikke er i stand til at betale, kan de myndigheder, der er ansvarlige for inddrivelse af omkostningerne, udskyde betalingsfristen, give tilladelse til betaling i afdrag eller reducere omkostningerne.

Hvis den dømte idømmes at betale mindst delvis godtgørelse til en civil sagsøger, skal han eller hun også godtgøre den civile sagsøger omkostningerne ved straffesagen.

I henhold til § 393, litra a, i strafferetsplejeloven kan en person, der frifindes, anmode staten om et bidrag til omkostningerne til hans eller hendes forsvarsadvokat. Dette bidrag dækker tidligere afholdte og kontante udlæg samt et engangsbeløb til dækning af forsvarsadvokatens omkostninger. Engangsbeløbet fastsættes under hensyntagen til omfanget af og vanskeligheden ved forsvaret samt de nødvendige og relevante tjenester, forsvaret har ydet. Det kan ikke overstige følgende beløb: 5 000 euro for nævningesager i delstatsretten; 2 500 euro for sager, der behandles af et panel af lægdommere i delstatsretten; 1 250 euro for sager, der behandles af en enkelt dommer i delstatsretten, og 450 euro i underretten.

Hvis en straffesag indledes af en privat anklager eller på anmodning fra en civil sagsøger i henhold til § 72 i strafferetsplejeloven (subsidiær påstand) og ikke fører til en domfældelse, skal den private anklager eller civile sagsøger selv betale omkostningerne i forbindelse med søgsmålet. I straffesager, der ender med, at sagen afvises (§§ 198 til 209 i strafferetsplejeloven), skal den civile sagsøger ikke betale omkostningerne.

Honorarer til sagkyndige

I tvistemål (herunder handelssager) skal parterne betale den del af omkostningerne til sagkyndige, som svarer til den andel af sagen, som den enkelte part har vundet (§ 43, stk. 1, i den civile retsplejelov).

I skilsmisssager, hvor påstanden bestrides af modparten, og hvor der ikke træffes afgørelse om ansvar, modregnes parternes kontante udlæg hinanden. Hvis den ene part har betalt mere end halvdelen af omkostningerne, skal den anden part godtgøre førstnævnte det overskydende beløb. Hvis den ene ægtefælle vurderes at være skyldig, skal denne godtgøre modpartens omkostninger til sagkyndige.

I følgende sager godtgøres eventuelle honorarer til sagkyndige, der i første omgang dækkes af staten, af den part, der har givet anledning til brug af sagkyndige, eller i hvis interesse sagen er anlagt: skilsmisse efter fælles overenskomst, forældremyndighed og samværsret samt sager vedrørende krav om underholdsbidrag til mindreårige. Hvis omkostningerne godtgøres af flere personer, hæfter disse i fællesskab (§ 1, nr. 5, i lov om betalinger til retten (Gerichtliches Einbringungsgesetz) samt § 2, stk. 1, i samme lov).

Størrelsen på honorarer til sagkyndige er fastlagt i lov om ret til honorarer (Gebührenanspruchsgesetz – GebAG). De afhænger i al væsentlighed af indholdet i og omfanget af den rapport, som retten har anmodet om.

I straffesager er honorarer til sagkyndige en del af sagsomkostningerne (§ 381, stk. 1, i strafferetsplejeloven), der i henhold til § 389, stk. 1, i samme lov skal betales af den dømte. Honorarer til sagkyndige fastsættes af retten eller statsadvokaten og betales af staten.

Oversætter- og tolkehonorarer

Overstående oplysninger gælder også for oversætter- og tolkehonorarer.

Dokumenter

[Österreichs Bericht zur Kostentransparenzstudie](#)

Andre links

[§ 32 i loven om retsafgifter \(GGG\)](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 16/05/2018

Sagsomkostninger - Polen

Denne side indeholder oplysninger om sagsomkostninger i Polen.

Regler om salærer og honorarer for de juridiske erhverv

Advokater

I Polen fastlægges salæret i de enkelte sager ifølge aftale mellem advokaten (adwokat) og klienten i overensstemmelse med loven. Følgende faktorer kan tages i betragtning:

- sagens kompleksitet og omfang
- den tid, der kræves for en korrekt udførelse af et hverv
- advokatens erfaring og faglige kompetencer
- tidsfrister
- hvor presserende sagen er
- andre faktorer.

Ifølge justitsministerens bekendtgørelse om advokatsalærer af 28. september 2002 (Rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie) skal der ved fastlæggelsen af salæret tages højde for:

- sagens kompleksitet og art
- det arbejde, der kræves af sagen.

Afhængig af materialet og klientens familiesituation kan advokaten i særlige sager fastlægge et lavere salær end det, der er fastsat i lov om sagsomkostninger i civile sager (Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

I princippet betaler den tabende part sagsomkostningerne. Det beløb, som dommeren bevilger (til repræsentation ved en advokat), skal dog være i overensstemmelse med den grænse, der er fastlagt i justitsministerens bekendtgørelse om advokatsalærer af 28. september 2002. Derfor (i henhold til stk. 2) må salæret ikke overstige den laveste takst ganget med seks eller værdien af genstanden for søgsmålet. Salærets størrelse afhænger også af sagens karakter og formål samt af, hvilken fase sagen befinder sig i. I kapitel 2 til 5 i bekendtgørelsen fastlægges de laveste salærtakster i forskellige typer sager.

Juridiske rådgivere

Juridiske rådgivere (radcy prawni) i Polen er omfattet af regler svarende til bestemmelserne om advokater.

Retshåndhævende embedsmænd (fogeder)

Salærer til embedsmænd ved domstolene/fogeder (komornicy) er også fastlagt i henhold til polsk lovgivning – i lov om retshåndhævende embedsmænd og tvangsfuldbyrdsforanstaltninger (Ustawa o komornikach sądowych i egzekucji).

De generelle regler er:

I alle økonomiske sager skal salæret beregnes som en procentdel af kravets værdi. Hvis den retshåndhævende embedsmand sikrer et pengekrav, må det salær, som kreditoren betaler, hverken overstige 2 procent af kravets værdi eller være mindre end 3 procent af den gennemsnitlige månedlige løn eller højere end dette beløb ganget med 5.

Ved fuldbyrdelsen af et krav opkræver den retshåndhævende embedsmand et salær fra debitoren på 15 procent af kravets værdi. Dette må ikke være mindre end 10 procent af den gennemsnitlige månedlige løn, og det må ikke overstige denne værdi ganget med 30.

I ikke-økonomiske sager, hvor den retshåndhævende embedsmand sikrer og fuldbyrder andre krav end pengekrav, er salæret fast.

Faste omkostninger

Faste omkostninger i civile sager

Den lov, der regulerer sagsomkostninger i civile sager, omfatter gebyrer og omkostninger.

Gebyret er det beløb, der opkræves for alle dokumenter, som forelægges for retten, hvis loven fastsætter et sådant gebyr. Der findes tre forskellige typer gebyrer: variable, faste og grundlæggende.

Gebyrets størrelse afhænger af sagens karakter: civilret, familieret, erhvervsret eller andet. Der tages også hensyn til sagens art ved fastlæggelsen af omkostningerne.

Omkostningerne omfatter vederlag, der er forbundet med parternes, vidnernes og de sagkyndiges deltagelse i proceduren. De afhænger af **tiden** og **indsatsen**. Omkostningerne kan omfatte honorarer til tolke og oversættere, rejse- og indlogeringsomkostninger og godtgørelse for tabt arbejdsfortjeneste til vidner på grund af den tid, de bruger i retten. Andre omkostninger er: godtgørelse til andre institutioner og personer, undersøgelse af bevismateriale, transport og sikker opbevaring af dyr og genstande, varighed af varetægtsfængsling og offentliggørelse af meddelelser.

Dertil kommer **sagsomkostningerne**. Disse består af sagsomkostninger, omkostninger til sagens forberedelse og foranstaltninger truffet af advokaten eller den juridiske rådgiver i forbindelse med repræsentation af klienten (herunder salærer for repræsentation og rådgivning).

Den almindelige regel er, at den tabende part skal godtgøre den vindende part de omkostninger, som sidstnævnte har afholdt for at sikre sine interesser, medmindre andet er angivet. Den vindende part skal dog vente indtil retsafgørelsen, før disse omkostninger kan godtgøres. Omkostningsspørgsmålet afgøres i sagens sidste fase, lige inden den endelige dom.

Tidspunkt i en civil sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Det skyldige beløb skal betales i det øjeblik, hvor et dokument indgives til domstolen (art. 10 i lov om sagsomkostninger i civile sager).

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for sagens parter i straffesager

Omkostningerne er generelt ikke faste, men beregnes, efter at dommen er afsagt. Beløbet afhænger af sagens længde, dommen og honorarerne til sagkyndige. Faste omkostninger kan kun forudsiges i sager, der er anlagt af privatpersoner, hvor den person, som anlægger sagen, skal betale et fast gebyr for sagsanlæg.

Tidspunkt i en straffesag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Faste omkostninger for sagens parter i straffesager skal betales efter en dom (som er gyldig og bindende for parterne).

Grundlæggende omkostninger i forfatningssager

Polens civile retsplejelov giver (i art. 424) mulighed for at indsende en anmodning om genoptagelse af en sag efter en endelig dom ved en domstol i anden instans. Dette kan ske, hvis en dom er til skade for en part, og hvis det ikke var eller er muligt at ændre og omstøde afgørelsen/dommen (en begæring, hvori der sættes spørgsmålstejn ved, om dommen er i overensstemmelse med loven).

En sådan anmodning er også mulig, hvis uoverensstemmelsen med loven vedrører overtrædelser af de grundlæggende regler i retsordenen eller overtrædelser af den forfatningssikrede frihed eller menneske- og borgerrettigheder, og hvis dommen blev afsagt ved en domstol i første instans. I sådanne tilfælde fastlægger **lov om sagsomkostninger i civile sager** et obligatorisk gebyr. Der er tale om et grundlæggende gebyr på 30 PLN, medmindre andet er angivet i loven (art. 14).

Der findes desuden undtagelser fra denne regel. Gebyret er:

- 40 PLN, hvis begæringen baseret på uoverensstemmelse vedrører andre procedurer end retssager, der er indledt på eget initiativ
- 1 000 PLN, hvis begæringen baseret på uoverensstemmelse vedrører en afgørelse fra formanden for styrelsen for konkurrence og forbrugerbeskyttelse
- 3 000 PLN, hvis begæringen baseret på uoverensstemmelse vedrører en afgørelse fra formanden for det nationale radio- og tv-nævn.

Grundlæggende omkostninger i forfatningssager, hvor der skal betales faste omkostninger

De grundlæggende omkostninger i en forfatningssag skal betales, når det afgiftspligtige dokument indsendes til domstolen (art. 10 i lov om sagsomkostninger i civile sager).

Pligt for advokater og andre partsrepræsentanter til at give forhåndsoplysninger

Parternes rettigheder og forpligtelser

I henhold til **almindelig lov** er advokater og andre partsrepræsentanter ikke ansvarlige for det endelige resultat af en sag. De har kun pligt til at udvise passende omhu og træffe alle de foranstaltninger, der er nødvendige for en korrekt behandling af sagen. Det betyder også, at advokater og partsrepræsentanter efter eget skøn kan udvælge de oplysninger, som kan være anvendelige for deres klienter.

Nogle pligter er omhandlet i brancheadfærdskodekserne. Disse udstedes imidlertid af brancheforeningerne, og de tjener udelukkende som vejledning. Hvis de overtrædes, medfører det kun disciplinærforanstaltninger.

Sagsomkostninger

- Afholdes af den vindende part
- Afholdes af den tabende part.

Omkostningskilder

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Polen?

Oplysninger (herunder oplysninger om omkostninger) findes på det polske justitsministeriums officielle websted. Lov om sagsomkostninger i civile sager finder generelt anvendelse. Det betyder, at alle, der er involveret i retssager, eller som søger oplysninger om omkostninger, nemt kan finde de relevante regler.

Personer, som har svært ved at forstå loven, kan bede om hjælp fra deres juridiske repræsentanter (advokat eller juridisk rådgiver). Professionelle partsrepræsentanter kan i forbindelse med forskellige procedurer give oplysninger og yde hjælp på andre sprog.

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Polen?

Oplysningerne er kun tilgængelige på polsk.

Hvor kan jeg finde oplysninger om mediation?

Polens civile retsplejelov indeholder oplysninger om mediation i art. 183¹ til art. 183¹, stk. 5. Mediatorers salærer og udgifter, der kan refunderes, er fastlagt i justitsministerens bekendtgørelse af 30. november 2003. Mediationsomkostninger anses dog ikke generelt for at være en udgift i forbindelse med retssager, medmindre domstolen har påbudt mediationen.

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om omkostninger?

Websted med oplysninger om omkostninger

 [Det polske justitsministeriums](#) websted er en del af **den polske regerings** officielle websted. Her beskrives **retssystemet** og emner, der vedrører Polens civilret, herunder retsomkostninger. Der er et link på webstedet til en redegørelse for omkostningerne i civile sager (kun på polsk).

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

Det er meget vanskeligt at forudsige en procedures gennemsnitlige varighed, da den afhænger af sagens juridiske og faktiske kompleksitet.

Hvor kan jeg finde oplysninger om en bestemt procedures gennemsnitlige samlede omkostninger?

Trods det ovenstående er det muligt at beregne en procedures gennemsnitlige omkostninger. Omkostningerne til retlig repræsentation fastlægges ved procedures påbegyndelse. Omkostningerne afhænger af en aftale mellem klienten og repræsentanten. Hvad angår retlig repræsentation på eget initiativ, er omkostningerne fastlagt i bekendtgørelsen.

Det er også muligt at vurdere selve retssagens omkostninger. Gebyrerne er fastlagt i lov om sagsomkostninger i civile sager og afhænger af værdien af genstanden for søgsmålet og sagens karakter (f.eks. kommerciel eller skilsmisse). Parterne skal også tage højde for omkostninger til indkaldelse af sagkyndige.

Moms

Hvor finder jeg oplysninger om dette?

Gebyrer og omkostninger i henhold til lov om sagsomkostninger i civile sager er afgiftsfrie og pålægges derfor ingen moms. Juridisk bistand pålægges en ensartet momssats (23 %).

Hvad er de gældende satser?

Den gældende moms er 23 %. De tjenesteydelser, som juridiske rådgivere og advokater yder, beskattes på samme måde som andre tjenesteydelser. Beskatningen er fastlagt i momsloven.

Retshjælp

Gældende indkomstgrænse på det civilretlige område

Personer, der ønsker at blive fritaget for at betale sagsomkostninger, skal fremsætte en officiel begæring. De kan blive fritaget for at betale sagsomkostninger, hvis de kan dokumentere, at de ikke er stand til at dække omkostningerne, uden at det medfører vanskeligheder for dem selv eller deres familier.

Ansøgere skal desuden forelægge en skriftlig erklæring, der indeholder følgende oplysninger: civilstand, indkomst, indtægtskilder og aktiver. Hvis de ovennævnte betingelser opfyldes, bevilger domstolen fritagelsen og formidler desuden gratis, professionel retshjælp (En advokat eller en anden partsrepræsentant betales af **statskassen** ved retssagens påbegyndelse. Ved sagens afslutning er den tabende part forpligtet til at refundere den vindende parts udgifter på dennes anmodning).

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område

Der er ikke nogen fast indkomstgrænse. Som generel regel skal en ansøger rettidigt dokumentere, at det i betragtning af vedkommendes families økonomiske situation ville være belastende at skulle betale omkostningerne.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for ofre

Der er ikke nogen fast indkomstgrænse. Der kan formidles retshjælp, hvis ofret – som part i sagen – ikke er i stand til at betale omkostningerne, uanset vedkommendes og vedkommendes families økonomiske situation.

Andre betingelser for tildeling af retshjælp til ofre

Som nævnt ovenfor skal ofret være part i sagen. Under efterforskningen er ofret part på eget initiativ. Når sagen bringes for domstolen, får vedkommende status af en såkaldt "borgerlig part".

Andre betingelser for formidling af retshjælp til tiltalte

Der findes ikke andre betingelser for formidling af retshjælp til tiltalte. Der findes dog yderligere årsager til at formidle retshjælp til tiltalte. Retshjælp er obligatorisk, når:

- tiltalte er mindreårig
- tiltalte er døv, stum eller blind
- der er god grund til at tvivle på tiltaltes tilregnelighed
- domstolen vurderer, at det er nødvendigt på grund af omstændigheder, der vanskeliggør forsvaret
- sagen finder sted ved en lokal domstol, der fungerer som domstol i første instans, hvor en person tiltales for en grov forbrydelse eller fratages sin frihed
- proceduren finder sted ved højesteret.

Omkostningsfrie retssager

I tilfælde af offentlig retsforfølgning i straffesager dækkes omkostningerne af statskassen.

Børne- og ungdomssager er omkostningsfrie.

Sagsøgere i bestemte sager (f.eks. vedrørende underholdsforpligtelser og misbrug af kontraktbestemmelser) er fritaget for sagsomkostninger (art. 96 i bekendtgørelse om lov om sagsomkostninger i civile sager).

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Den almindelige regel er, at den **tabende part** skal dække de væsentlige sagsomkostninger og refundere den vindende parts omkostninger til retlig repræsentation. De omkostninger, der kan refunderes, er angivet i Polens civile retsplejelov (art. 98 -110). De omkostninger, der kan opnås dækning for, omfatter særlig: sagsomkostninger, transportomkostninger, tabt arbejdsfortjeneste og omkostninger til en juridisk repræsentant.

Honorarer til sagkyndige

Domstolen fastlægger honorarer til sagkyndige, afhængig af sagens formål, kvalifikationer, den brugte tid og arbejdsbyrdens omfang.

Oversætter- og tolkehonorarer

Honorarerne afhænger af, om oversættelsen/tolkningen er påbudt af staten, eller privatpersoner har anmodet derom.

Bestemmelserne om honorarer til autoriserede oversættere (vedtaget af **justitsministeriet den 25. januar 2005 - lovtidende nr. 2007/41, pkt. 265**) fastlægger de honorarer, der betales af offentlige institutioner. Følge bestemmelserne fastlægges omkostningerne ud fra følgende faktorer: kilde- og målsprog (på baggrund af den generelle forestilling om, at det er nemmere og derfor billigere at oversætte fra et fremmedsprog til oversætterens modersmål). Andre faktorer er terminologi og specialiseringsniveau.

I den private sektor reguleres omkostningerne ifølge aftale mellem oversætteren/tolken og vedkommendes klient.

Kilderne er:

- justitsministerens bekendtgørelse af 28. september 2002 om advokatsalærer – lovtidende nr. 2002/163, pkt. 1348
- lov om sagsomkostninger i civile sager – lovtidende nr. 2005/167, pkt. 1398
- justitsministerens bekendtgørelse af 25. januar 2005 om honorarer til autoriserede oversættere – lovtidende nr. 2007/41, pkt. 265.

Relaterede dokumenter

[Rapport fra Polen om en analyse af gennemsigtigheden af omkostninger](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 11/06/2019

Sagsomkostninger - Portugal

Denne side indeholder oplysninger om sagsomkostninger i Portugal.

Regler om salærer og honorarer til de juridiske erhverv

1. Juridiske bisiddere

I Portugal er der fastsat bestemmelser om honorarer til juridiske bisiddere (*solicitadores*), der handler som fageder (*agentes de execução*), i ministeriel bekendtgørelse (*Portaria*) nr. 331-B/2009 af 30. marts (artikel 11-25).

2. Juridiske rådgivere

I Portugal er honorarer til juridiske rådgivere (*consultores jurídicos*) ikke reguleret.

3. Advokater

I Portugal er honorarer til advokater (*advogados*) ikke reguleret.

4. Domstolstjenestemænd

Gebyrer for tjenester, der udføres af domstolstjenestemænd (*oficiais de justiça*) i forbindelse med tvangsfuldbyrdelse, er fastsat i artikel 9 og tabel II i bestemmelserne om sagsomkostninger som godkendt ved lovdekret (*Decreto-Lei*) nr. 34/2008 af 26. februar og ved ministeriel bekendtgørelse nr. 331B/2009 af 30. marts (artikel 11 og 25).

5. Advokater, der yder retshjælp

Advokaters salærer for tjenester, de yder inden for rammerne af retshjælp, er fastsat i ministeriel bekendtgørelse nr. 1386/2004 af 10. november og ministeriel bekendtgørelse nr. 10/2008 af 3. januar som ændret ved ministeriel bekendtgørelse nr. 210/2008 af 29. februar.

Faste omkostninger

Faste omkostninger i civile sager

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager

De faste omkostninger for sagens parter i civile sager er fastsat i artikel 5-7 og tabel I og II, der er vedhæftet som bilag til bestemmelserne om sagsomkostninger, som godkendt ved lovdekret nr. 34/2008 af 26. februar.

Tidspunkt i en civil sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Generelt betales retsafgifter ved indledningen af sagen og på det tidspunkt, hvor retsmødet berammes. Generelt betales sagkyndige og domstolstjenestemænd inden deres deltagelse i sagen.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for sagens parter i straffesager

De faste omkostninger for sagens parter i straffesager er fastsat i artikel 8 og tabel III, der er vedhæftet som bilag til bestemmelserne om sagsomkostninger, som godkendt ved lovdekret nr. 34/2008 af 26. februar.

Tidspunkt i en straffesag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Det tidspunkt, hvor faste omkostninger skal betales, afhænger af den enkelte persons rolle i sagen. Det eneste tilfælde, hvor retsafgifter betales på tidspunktet for det relevante retsskridt, er, når der indgives en ansøgning om at blive statsadvokatmedhjælper (*assistente*), og når en statsadvokatmedhjælper indleder en strafferetlig efterforskning. I alle andre tilfælde, dvs. situationer, der involverer tiltalte, og alle andre situationer, der involverer en statsadvokatmedhjælper, betales retsafgiften ved afslutningen af det pågældende trin i straffesagen (efterforskning, dom eller appel) i overensstemmelse med dommerens afgørelse.

Faste omkostninger i forfatningssager

Faste omkostninger for sagens parter i forfatningssager

De faste omkostninger for sagens parter i forfatningssager er fastsat i artikel 6-9 i lovdekret nr. 303/98 af 7. oktober som ændret ved lovdekret nr. 91/2008 af 2. juni.

Tidspunkt i en forfatningssag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

De faste omkostninger skal først betales ved sagens afslutning.

Pligt for advokater og andre partsrepræsentanter til at oplyse herom på forhånd

Parternes rettigheder og forpligtelser

Advokater og andre partsrepræsentanter er etisk og juridisk forpligtet til at afgive detaljerede oplysninger om parternes rettigheder og forpligtelser, da de har et godt kendskab til udsigterne til at vinde sagen og de med sagen forbundne omkostninger.

Omkostningskilder

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Portugal?

Flere oplysninger om systemet for sagsomkostninger i Portugal findes på <https://igfij.mj.pt/custas/Paginas/default.aspx>.

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Portugal?

Oplysninger om omkostningskilder i Portugal findes kun på portugisisk.

Hvor kan jeg finde oplysninger om mægling?

Oplysninger om mægling, navnlig offentlige mæglingsordninger i civile sager, familieretlige sager, arbejdsretlige sager og straffesager, findes på <http://www.dgpj.mj.pt/sections/gral/mediacao-publica/mediacao-anexos/formularios-para-pedidos/>.

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

Oplysninger om den gennemsnitlige varighed af en retssag findes på webstedet for Portugals retsstatistikker – <http://www.dgpj.mj.pt/sections/estatisticas-da-justica>.

Hvor kan jeg finde oplysninger om en bestemt procedures gennemsnitlige samlede omkostninger?

Sådanne oplysninger er ikke tilgængelige og kan kun fås via forskellige oversigter eller tabeller for honorarer og gebyrer.

Merværdiafgift – hvordan vises denne oplysning?

Sagsomkostninger er ikke momspligtige. Honorarer og salærer til fagfolk er momspligtige, men de anførte lovfastsatte omkostninger er eksklusive moms.

Hvilke satser gælder?

Oplysninger om gældende momssatser er ikke tilgængelige.

Retshjælp

Indkomstgrænse i civilsager

Metoden til beregning af indkomstgrænsen for retshjælp i civile sager findes i bilaget til lov (*Lei*) nr. 34/2004 af 29. juli som ændret ved lov nr. 47/2007 af 28. august.

Indkomstgrænse for tiltalte i straffesager

Metoden til beregning af indkomstgrænsen for retshjælp i straffesager findes i bilaget til lov (*Lei*) nr. 34/2004 af 29. juli som ændret ved lov nr. 47/2007 af 28. august.

Indkomstgrænse for forurettede i straffesager

Der findes ingen indkomstgrænse for retshjælp til forurettede i straffesager.

Andre betingelser for bevilling af retshjælp til ofre

Andre betingelser gør sig gældende for bevilling af retshjælp til ofre. Ofre betaler ikke retsafgifter, når de repræsenteres af foreningen for støtte til ofre [*Associação de Apoio à Vitima*].

Andre betingelser for bevilling af retshjælp til tiltalte

Andre betingelser gør sig gældende for bevilling af retshjælp til tiltalte. Disse vedrører den tiltaltes økonomiske situation og beregnes med henvisning til den model, der er fastlagt i artikel 39 i lov nr. 34/2004 af 29. juli som ændret ved lov nr. 47/2007 af 28. august.

Omkostningsfrie retssager

Retssager kan være omkostningsfrie for den ene eller begge parter baseret på fritagelse for retsafgifter eller bevilling af retshjælp.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Generelt har den vindende part ret til kompensation for omkostninger, som den tabende part skal betale med den andel, som dommeren fastlægger, afhængigt af den endelige afgørelse. Den vindende parts ret til kompensation bortfalder, hvis den tabende part modtager retshjælp og dermed er fritaget for betaling af retsafgifter.

Honorarer til sagkyndige

Den pågældende part skal normalt betale honorarer til sagkyndige. Hvis parten har modtaget retshjælp, betales honorarer til sagkyndige af instituttet for finansiel forvaltning og retsinfrastruktur [*Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça – IGFEJ*].

Oversætter- og tolkehonorarer

Normalt betales oversætter- og tolkehonorarer af den berørte part. Hvis parten har modtaget retshjælp, betales honorarer til sagkyndige dog af instituttet for finansiel forvaltning og retsinfrastruktur [*Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça – IGFEJ*].

Vigtige dokumenter

[Portugisisk rapport om undersøgelse af sagsomkostningers gennemsigtighed](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 21/06/2019

Sagsomkostninger - Rumænien

Denne side indeholder oplysninger om sagsomkostninger i Rumænien.

Regler om salærer og honorarer til de juridiske erhverv

Advokater

Generelt

Advokaters **salærer varierer** og bestemmes af, hvor kompliceret, omfattende og langvarig sagen er. **Salærernes størrelse** kan aftales frit mellem advokaten og klienten, men dog inden for de grænser, der er fastsat ved lov og i erhvervets regler.

Salærer kan baseres på:

- En timesats, der opkræves for det antal timer, der arbejdes
- Et fast beløb
- Et beløb, der afhænger af sagens resultat: Ud over et fast beløb kan advokaten kræve et ekstra, fast eller variabelt beløb, der skal erlægges, hvis sagen vindes (det er dog strengt forbudt udelukkende at basere advokatens salær på sagens resultat).

- Både timebetaling og faste salærer uanset det opnåede resultat.

Det er næsten umuligt at foretage et skøn over salærene, fordi disse oplysninger først er tilgængelige, efter at sagen er blevet forelagt for advokaten, som så vurderer, hvilke salærer der skal betales under hensyntagen til alle aspekter i tilknytning til sagen, hovedsageligt arbejdsbyrden, retstvistsens værdi og også, hvem parten i sagen er.

Fogeder

Generelt

Honorarets størrelse afhænger af det udførte arbejde i forbindelse med tvangsfuldbyrdelse i overensstemmelse med en domstolsafgørelse eller et lovfæstet eksekutionsgrundlag. **Justitsministeriet har i samarbejde med den rumænske fogedforening, [Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești](#)**, udarbejdet en liste over honorarer. De betales af den part, som har anmodet fogeden om at udføre et arbejde. Fogeder betales normalt pr. tvangsfuldbyrdseskendelse.

Ved tvangsfuldbyrdelse af krav, som vedrører betaling af et pengebeløb, gælder følgende maksimumhonorarer:

For krav på højst 50 000 RON	Det opkrævede maksimumshonorar udgør 10% af det beløb, som kravet udgør (hvis kravet f.eks. har en værdi på 40 000 RON, må det opkrævede honorar ikke overstige 400 RON (100 EUR)).
For krav på over 50 000 RON, men højst 80 000 RON	Maksimumshonoraret udgør et fast beløb på 5 000 RON plus 3% af det beløb, der overstiger 50 000 RON.
For krav på over 80 000 RON, men højst 100 000 RON	Maksimumshonoraret beløber sig til summen af 5 900 RON plus 2% af det beløb, der overstiger 80 000 RON.
For krav på over 100 000 RON	Maksimumshonoraret består af et fast beløb på 6 300 RON plus 1% af det beløb, der overstiger 100 000 RON.

Detaljerede oplysninger om minimums- og maksimumshonorarer afhængigt af fuldbyrdsedokumentets art

Detaljeret information om faste honorarer afhængigt af typen af fuldbyrdsedokument

Honorarer, der opkræves forud for domsafsigelse (inden kravet fremsættes)

Forkyndelse og kommunikation af procesdokumenter	Mellem 20 RON (5 EUR) og 400 RON (100 EUR).
Bekræftelse af en faktisk situation og opstilling af en fortegnelse over formuegoder (artikel 239 i den civile retsplejelov)	Mellem 100 RON (25 EUR) og 2 200 RON (500 EUR) for en skyldner, der er en fysisk person, eller 5 200 RON (1 300 EUR) for en skyldner, der er en juridisk person.
Registrering af et reelt tilbud	Mellem 50 RON (12,5 EUR) og 350 RON (87,5 EUR).
Konfiskeringer	10% af realiserede værdi.
Beslaglæggelse	Mellem 100 RON (25 EUR) og 1 200 RON (300 EUR) for en skyldner, der er en fysisk person, eller 2 200 RON (550 EUR) for en skyldner, der er en juridisk person.
Juridisk rådgivning i tilknytning til udarbejdelse af fuldbyrdsedokumenter	Mellem 20 RON (5 EUR) og 200 RON (50 EUR).

Honorarer, der opkræves under sagen

Udlæg	60 RON (15 EUR) er minimumshonoraret for et krav på højst 1 000 RON (250 EUR) 60 RON plus 2% af det beløb, hvormed beløbet overstiger 1 000 RON, for krav på over 1 000 RON.	For beløb op til 50 000 RON (12 500 EUR) kan honoraret være op til 10% af kravets værdi For beløb mellem 50 001 RON og 80 000 RON (20 000 EUR) er honoraret 3% af kravets værdi For beløb mellem 80 001 RON og 100 000 RON (25 000 EUR) er honoraret 2% af kravets værdi
-------	---	--

		For beløb, der overstiger 100 000 RON, er honoraret 1 % af kravets værdi.
Protest mod manglende betaling af vekslers, gældsbeviser og checks	Et minimumshonorar på 150 RON (37,5 EUR)	Et maksimumshonorar på 400 RON (100 EUR).
Retsudlæg	Et minimumshonorar på 100 RON (25 EUR)	Et maksimumshonorar på 1 200 RON (300 EUR) for en skyldner, der er en fysisk person, eller 2 200 RON (550 EUR) for en skyldner, der er en juridisk person.

Honorarer, der opkræves efter sagsbehandlingen (efter at domstolen har afsagt sin dom)

Anbringelse af et barn (mindreårig) eller fastsættelse af barnets bopæl	Mellem 50 RON (omkring 12,5 EUR) og 1 000 RON (250 EUR).
Kontakt med et barn/besøg hos et barn (mindreårig)	Mellem 50 RON (omkring 12,5 EUR) og 500 RON (125 EUR).

Ved gældsinddrivelse

Gældsinddrivelse ved retsforfølgning/udlæg i løsøre	Minimumshonorarer 60 RON (15 EUR) for krav på højst 1 000 RON (250 EUR); 60 RON plus 2% af det beløb, hvormed beløbet overstiger 1 000 RON, for krav på over 1 000 RON.	Maksimumshonorarer Op til 10% for beløb op til 50 000 RON (12 500 EUR) 3% for beløb mellem 50 001 og 80 000 RON (20 000 EUR) 2% for beløb mellem 80 001 og 100 000 RON (25 000 EUR) 1% for beløb, der overstiger 100 000 RON.
Gældsinddrivelse ved retsforfølgning/udlæg i fast ejendom	Minimumshonorarer 150 RON (37,5 EUR) for krav på højst 1 000 RON (250 EUR) 150 RON (37,5 EUR) plus 2% af det beløb, hvormed beløbet overstiger 1 000 RON, for krav på over 1 000 RON.	Maksimumshonorarer Op til 10% for beløb, der ikke overstiger 50 000 RON (12 500 EUR) 3% for beløb mellem 50 001 og 80 000 RON (20 000 EUR) 2% for beløb mellem 80 001 og 100 000 RON (25 000 EUR) 1% for beløb, der overstiger 100 000 RON.

Tekniske retseksperter

De tekniske retseksperter honorarer varierer. Det endelige honorar for den tekniske retsekspertise fastsættes af det organ, som har begæret ekspertisen gennemført, afhængigt af arbejdets sværhedsgrad og omfang og den tekniske retseksperter erhvervsmæssige eller videnskabelige kvalifikationer.

- Den tekniske retsekspertise gennemføres på begæring af domstolene, strafferetlige organer eller andre organer med retlige beføjelser til at fastslå de faktiske kendsgerninger og andre forhold omkring en sag, ved udnævnelse af tekniske retseksperter, som er godkendt af justitsministeriet.
- Den berørte part har ret til at begære, at der i ekspertisen, ud over den udnævnte tekniske retsekspert, deltager en teknisk retsekspert eller specialist, som den pågældende part selv har udpeget som rådgiver og selv betaler, og som er godkendt af det retlige organ, der har begæret ekspertisen gennemført. Den rådgivende tekniske retseksperter honorar fastsættes af den berørte part og ekspertisen i fællesskab på grundlag af deres kontraktforhold og betales af den part, der har udpeget ekspertisen.

Faste omkostninger

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager

Faste omkostninger ved sagsanlæg ved domstolene: retsafgifter og stempelafgift

Krav, der indbringes for domstolene, og som er underlagt retsafgifter, skal påføres et retsstempel.

Retsafgifter

Retsafgifter kan variere fra 0,5 EUR til over 1 500 EUR.

For **krav, der kan fastsættes finansielt** (f.eks. i sager om underholdsbidrag, kommercielle sager), afhænger retsafgifterne af kravets værdi:

Kravets værdi	Retsafgifter
Op til 39 RON	2 RON
30,01 – 388 RON	2 RON plus 10% af den del af kravets værdi, der ligger over 39 RON
388,01 – 3 879 RON	37 RON plus 8% af den del af kravets værdi, der ligger over 388 RON
3 879,01 – 19 395,00 RON	316 RON plus 6% af den del af kravets værdi, der ligger over 3 879 RON
19 395,01 – 38 790,00 RON	1 247 RON plus 4% af den del af kravets værdi, der ligger over 19 395 RON
39 790,01 – 193 948,00 RON	2 023 RON plus 2% af den del af kravets værdi, der ligger over 38 790 RON
Over 193 948,00 RON	5 126 RON plus 1% af den del af kravets værdi, der ligger over 193 948 RON

For krav i tilknytning til **familie Lovgivningen** er retsafgifterne:

Ved skilsmisse som følge af forringelse af familieforholdene eller skilsmisse aftalt mellem parterne (den rumænske familielov § 38, stk. 1 og 2)	39 RON (10 EUR)
Ved skilsmisse som følge af en af parternes manglende evne til at opfylde sine familiemæssige forpligtelser på grund af alvorlig sygdom (den rumænske familielov § 38, stk. 3) og skilsmisse som følge af en af parternes lave indkomst (lavere end den nationale bruttomindsteløn) eller manglende indkomst	8 RON (2 EUR)
Ved forældremyndighed over børn, ved fastsættelse af det mindreårige barns bopæl og ved anerkendelse af børns ret til at benytte forældrens navn	6 RON (2,5 EUR)

- **Stempelafgift** (omkring 1 EUR) – ligger mellem 1,5 RON og 5 RON
- **Retsafgørelser – udgift til afgørelse** (omkring 1 EUR)

Retsafgørelser, stævninger og forkyndelser kommunikerer **gratis** til parterne, vidner, eksperter og alle andre personer eller institutioner, der er involveret i tvisten.

Der skal betales for at konsultere eller kopiere dokumenter fra retslisten og attester fra justitssekretærens kontor (maksimalt 4 RON).

- **Udgift til erhvervelse af en bekræftet afgørelse** (mindre end 1 EUR)

Anmodninger til domstolene om at levere kopier af endelige og uigenkaldelige retsafgørelser	Stemplet med en retsafgift på 2 RON
---	-------------------------------------

Andre sagsanlæg: faste omkostninger

Honorarer til oversættere og tolke

1. Oversætter- og tolkehonorarer

Fastsættes af retten i den afgørelse, hvorved tolken eller oversætterten udpeges. Minimumssatsen på 20 RON hæves i følgende situationer:

- Med 50% for oversættelser til og fra et orientalsk sprog (japansk, kinesisk) eller et sjældent sprog eller for hasteoversættelser (inden for 24-48 timer)
- Med 100% for simultantolkning eller for tjenester i løbet af weekender, helligdage eller fridage eller mellem kl. 22.00 og 6.00.

De nøjagtige tariffer er:

For autoriserede tolke	23,15 RON (omkring 6 EUR) i timen eller, hvis det er relevant, for mindre end en time (timefraktioner)
For oversættelser	33,56 RON (omkring 8 EUR) pr. side

Hvor det kræves i henhold til loven, tillægges disse beløb moms.

2. Fogedhonorarer

Honorarerne afhænger af det arbejde, der er forbundet med tvangsfuldbyrdelsen af en domstolsafgørelse eller af et dokument med eksekutionskraft i henhold til lovgivningen. En honorarskala fastsættes dog af justitsministeriet efter høring af [den nationale fogedsammenslutning](#). Jf. afsnittet om fogedhonorarer ovenfor.

Appeller

Omkostningerne til en retssag i første instans svarer til dem, der skal betales ved en appelprocedure, men beløber sig til 50% af omkostningerne ved retssagen.

Tidspunkt i en civil sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

1. Retsafgifter

De skal **betales på forhånd**, inden modtagelse, behandling eller udstedelse af den relevante dokumentation eller udførelse af den krævede tjeneste. I praksis betaler ansøgeren den retsafgift, den pågældende anser for at være korrekt, ved indgivelse af krav. Ved det første retsmøde fastsætter retten de lovpligtige retsafgifter, der skal betales, og anmoder behørigt den pågældende part om at betale et eventuelt manglende beløb.

2. Fogedhonorarer

Udgifterne i tilknytning til eksekution skal betales på forhånd af den part, der har anmodet herom. Forhåndsbetaling af fogedernes honorarer kan dog ikke være en betingelse for fuldbyrdelse af en domstolsafgørelse.

3. Tolkehonorarer

Den part, der har anmodet om tolkeydelser, skal betale det af retten fastsatte honorar, rejseudgifter eller tolkehonorarerne inden for 5 dage fra fastsættelsen af honoraret.

4. Ekspertehonorarer

Det beløb, der er fastsat som foreløbigt honorar og eventuelt forskud på rejseomkostningerne, skal inden fem dage fra udnævnelsen af den tekniske retsekspert indbetales af den part, der har begæret ekspertisen gennemført, på en særlig konto, som er oprettet til netop dette formål af det lokale kontor for rets- og regnskabsteknisk ekspertise. Retten kan også bestemme, at omkostningerne skal afholdes af begge parter.

Det endelige honorar for den retstekniske ekspertise fastsættes af det organ, som har begæret ekspertisen gennemført, afhængigt af arbejdets sværhedsgrad og omfang og ekspertens eller specialistens erhvervsmæssige eller videnskabelige kvalifikationer.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for sagens parter i straffesager

Der er ingen faste omkostninger for sagens parter i straffesager.

Faste omkostninger i forfatningssager

Faste omkostninger for sagens parter i forfatningssager

Der er ingen faste omkostninger i forfatningssager.

Pligt for advokater og andre partsrepræsentanter til at oplyse herom på forhånd

Parternes rettigheder og forpligtelser

I Rumænien har partsrepræsentanterne **ikke nogen direkte forpligtelse** til på forhånd at informere parterne om deres rettigheder og pligter, deres udsigt til at vinde sagen og sagsomkostningerne. I henhold til advokatstandens regler har advokaten dog **pligt** til at rådgive sin klient på en præcis, samvittighedsfuld, korrekt og påpasselig måde.

Omkostningskilder

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Rumænien?

Information om de forskellige omkostningskilder er ikke let tilgængelig, da den ikke er offentliggjort på de offentlige institutioners websteder eller nævnt i pjecer. Information kan indhentes direkte fra personer, der arbejder på området, eller fra følgende love om sagsomkostninger.

1. **Retsafgifter og stempelafgift** reguleres ved lov nr. 146/1997 om retsafgifter og regeringsbekendtgørelse nr. 32/1995 om stempelafgift.
2. **advokatsalærer** reguleres ved [lov nr. 188/2000](#) om fogeder og ved bekendtgørelse nr. 2550/C af 14. november 2006 om vedtagelse af minimums- og maksimumshonorarer for fogedtjenester.
3. **tekniske retseksperters honorarer** reguleres af den civile retsplejelov og regeringsbekendtgørelse nr. 2/2000 om organisation af den retlige og udenretlige faglige ekspertise.
4. **Oversætter- og tolkehonorarer** reguleres af den civile retsplejelov, af lov nr. 178 og af [bekendtgørelse nr. 772 af 5. marts 2009](#) om fastsættelse af autoriserede tolkes og oversætteres honorarer.

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Rumænien?

Love, der regulerer omkostningerne, findes kun på rumænsk.

Hvor kan jeg finde oplysninger om mediation?

Mediation reguleres af lov nr. 192/2006 om mediation og organisation af mediatorerhvervet. I denne bestemmes det, at mediatoren har ret til få udbetalt et **salær, der aftales med parterne**, samt til at få godtgjort udgifter, der afholdes i forbindelse med mediationen.

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om omkostninger?

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

Statistiske oplysninger om den gennemsnitlige varighed af retssager kan findes i årsberetningen om det rumænske retssystem, der findes på rumænsk på det øverste retsråds offentligt tilgængelige websteder (jf. kapitel 3.4 med titlen "[Kvalitetsindikatorer for retssystemet](#)", side 155-162).

Merværdiafgift

Sagsomkostninger tillægges ikke merværdiafgift eller stempelafgift, og det gør de advokatsalærer, der fremgår af kontrakten om juridisk bistand, heller ikke.

Ved oversættelse af dokumenter tillægges honoraret moms, når det kræves i henhold til lovgivningen.

Retshjælp

Gældende indkomstgrænse på det civilretlige område

Gennemsnitlig nettomånedsløn pr. familiemedlem	Betingelser for indrømmelse af retshjælp
Under 500 RON (omkring 125 EUR)	Indkomstniveauet skal ligge under tærsklen i mindst 2 måneder, inden sagen indbringes for domstolen, og i dette tilfælde afholdes omkostninger fuldt ud af staten .
Under 800 RON (omkring 200 EUR)	Indkomstniveauet skal ligge under tærsklen i mindst 2 måneder, inden sagen indbringes for domstolen, og i dette tilfælde afholdes 50% af omkostningerne af staten .

Retshjælp indrømmes også:

- Når de faste eller samlede skønnede omkostninger i forbindelse med retssagen kan begrænse personens forfatningsmæssige **ret til en effektiv adgang til retlig prøvelse**
- Når personens ret til retlig prøvelse kan begrænses som følge af **forskelle i leveomkostninger** mellem opholdsmedlemsstaten og Rumænien.
- Uanset personens indkomst, når en særlov indeholder bestemmelser om ret til retshjælp eller gratis retshjælp som en **beskyttelsesforanstaltning for personen** (hvis personen er mindreårig eller handicappet eller på anden måde befinder sig i en særlig situation).

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for tiltalte

Tærskelbegrebet finder kun anvendelse i civile spørgsmål. I strafferetlige spørgsmål findes de vigtigste lovbestemmelser, der regulerer dette område, i § 171 i strafferetsplejeloven. Retshjælp indrømmes **den anklagede**, når:

1. den pågældende er mindreårig
2. den pågældende må anbringes i et genopdragelsescenter eller en medicinsk uddannelsesinstitution
3. den pågældende allerede er blevet arresteret eller varetægtsfængslet i forbindelse med andre strafferetssager
4. den pågældende er blevet indlagt af lægelige hensyn eller modtager tvungen medicinsk behandling
5. efterforskningsmyndigheden eller domstolen mener, at den anklagede ikke er i stand til at føre sit eget forsvar
6. strafferammen for den påståede lovovertrædelse er fængsel på livstid eller en fængselsstraf på mindst 5 år.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for ofre

Tærskelbegrebet finder ikke anvendelse på ofre på det strafferetlige område. Relevante lovbestemmelser, der regulerer dette område, er indeholdt i § 173 i strafferetsplejeloven.

Omkostningsfrie retssager

Følgende krav er ved lov fritaget for alle sagsomkostninger:

- Alle krav vedrørende 1) beskyttelse og fremme af børns rettigheder (reguleret ved lov nr. 272/2004 om fremme og beskyttelse af børns rettigheder), 2) værgemål, 3) formynderskab, 4) bistand, der ydes til alvorligt mentalt syge (handicappede) personer
- Krav i tilknytning til lovpligtig eller kontraktlig underholdspligt og alle krav i tilknytning til adoption (reguleret ved lov nr. 273 /2004 om adoption)
- Andre krav omfattet af forskellige love.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

I **civile sager** findes reglerne om tilkendelse af omkostningsdækning eller godtgørelse af omkostninger i § 274-276 i den **civile retsplejelov**. I princippet

- er den tabende part forpligtet til (på anmodning) at betale sagsomkostningerne
- kan domstolen ikke nedsætte retsafgiften eller nogen af de øvrige udgifter, som den vindende part har afholdt
- skal en sagsøgt, som har erkendt sagsøgerens krav ved første retsmøde, ikke betale sagsomkostningerne, medmindre han eller hun har modtaget en officiel forkyndelse fra fogeden via den særlige procedure forud for domsafsigelse, der er beskrevet ovenfor

I **strafferetssager** findes reglerne om tilkendelse af omkostningsdækning eller godtgørelse af omkostninger i § 189-193 i **strafferetsplejeloven**. I princippet

- er udgifter, der er nødvendige i forbindelse med processkrifter, bevisoptagelse, sikring af vigtige beviser, advokatsalærer samt alle andre omkostninger i tilknytning til strafferetssager omfattet af de beløb, som staten eller parterne betaler
- hvis anklagede dømmes skal denne dække statens sagsomkostninger, undtagen når der er tale om udgifter til tolke udpeget af de retlige organer, og i tilfælde, hvor der er indrømmet fri proces

- hvis anklagede frifindes eller strafferetssagen afbrydes, betales statens sagsomkostninger således:

I tilfælde af frifindelse: af (a) offeret, i det omfang, han/hun selv har givet anledning hertil, (b) den civile part, hvis civile krav blev fuldstændig forkastet, i det omfang, denne part forårsagede omkostningerne, (c) anklagede, når han/hun, selv om han/hun frifindes, stadig er forpligtet til at betale skadeserstatning.

Hvis strafferetssagen afbrydes: af (a) anklagede, hvis det strafferetlige ansvar er bortfaldet, eller der er grund til straffritagelse, (b) begge parter i tilfælde af forlig, (c) offeret, hvis klagen trækkes tilbage eller blev indgivet for sent til domstolen.

- **I tilfælde af amnesti**, forældelse eller tilbagetrækning af klagen samt i tilfælde, hvor der findes en grund til straffritagelse, hvis den anklagede kræver en videreførelse af strafferetssagen, kan sagsomkostningerne dækkes af offeret eller den anklagede afhængigt af andre tilknyttede lovbestemmelser.
- I alle andre tilfælde afholder staten sine egne sagsomkostninger.

Tekniske retseksperterers honorarer

I artikel 274 i den civile retsplejelov er det fastsat, at den tabende part på begæring er forpligtet til at betale sagsomkostningerne, herunder honorar til de tekniske retseksperter, som den vindende part har betalt honorar til.

Relevante dokumenter

[Rumæniens rapport om undersøgelsen af omkostningernes transparens\(544 Kb\)](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 24/06/2019

Sagsomkostninger - Slovenien

Denne side indeholder oplysninger om sagsomkostninger i Slovenien.

Regler for salærer og honorarer til de juridiske erhverv

Advokater

Advokatsalærer er reguleret i lov om advokatsalærer (Republikken Sloveniens lovtidende nr. 67/2008, 35/2009-ZOdv-C for perioden 1. januar 2009-9. maj 2009).

Denne lov finder anvendelse, indtil det **slovenske advokatsamfund** vedtager en ny liste over advokatsalærer, der skal godkendes af Ministeriet for Retlige Anliggender og Offentlig Forvaltning.

Notarer

Notarhonorarer er reguleret i taksttabellen for notarer (Sloveniens lovtidende nr. 94/2008), der er godkendt af **Ministeren for Retlige Anliggender og Offentlig Forvaltning**. Forud for vedtagelsen fremsender ministeriet taksttabellen til det **slovenske notarkammer** med henblik på foreløbige bemærkninger og udtalelser, der imidlertid ikke er juridisk bindende for ministeriet.

Faste omkostninger

Faste omkostninger i civile sager

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager

De faste omkostninger omfatter:

- retsafgifter
- advokatsalærer
- honorarer til sagkyndige
- honorarer til oversættere og tolke samt
- rejseudgifter (f.eks. til vidner og sagkyndige)

Tidspunkt i en civilretlig sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Normalt betales retsafgifterne ved **sagens begyndelse**, når stævningen indgives.

I nogle sager betales afgifterne, **når domstolen har truffet afgørelse** (f.eks. i socialretlige tvister ved førsteinstansdomstole, matrikelregistersager, sager vedrørende førsteinstansafgørelser om erstatningsspørgsmål).

I **arvesager** betales afgiften ved **afslutningen af behandlingen**, når dødsboets nøjagtige omfang er opgjort.

Advokatsalæret skal betales, når domstolen har afsagt en kendelse om sagsomkostningerne. Advokaterne kan kræve, at en del af eller hele deres salær **betales forud**, hvilket er almindelig praksis.

Den part, der begærer **bevisførelse** (under medvirken af en sagkyndig eller et vidne) eller om anvendelse af en **oversætter eller tolk**, skal **forudbetale** disse udgifter.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for sagens parter i straffesager

De faste omkostninger omfatter:

- retsafgifter
- advokatsalærer (der afhænger af antallet af retsmøder)
- honorarer til sagkyndige
- oversætter- og tolkehonorarer og
- rejseudgifter (f.eks. til vidner og sagkyndige)

Tidspunkt i en straffesag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Retsafgifter og andre omkostninger betales almindeligvis, **efter** at domstolen har truffet en **endelig afgørelse, som ikke kan appelleres, eller efter at domstolen har afsagt en særlig kendelse om omkostninger i sager, som ikke kan appelleres.**

Advokatsalæret skal betales, når domstolen har afsagt en kendelse om sagsomkostningerne. Advokaterne kan kræve, at en del af eller hele deres salær betales forud, hvilket er almindelig praksis.

Faste omkostninger i forfatningssager

Faste omkostninger for sagens parter i forfatningssager

Der skal **ikke** betales **retsafgifter** i forfatningssager. Andre omkostninger (f.eks. salærer og rejseudgifter) udgør en del af de udgifter, som parterne selv skal afholde.

Tidspunkt i en forfatningssag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Advokatsalæret skal betales ved sagens afslutning. Advokaterne kan kræve, at en del af eller hele deres salær betales forud, hvilket er almindelig praksis.

Pligt for advokater og andre partsrepræsentanter til at oplyse om sagsomkostninger på forhånd

Parternes rettigheder og forpligtelser

Advokaten er ikke juridisk forpligtet til at give oplysninger om rettigheder og forpligtelser, chancerne for at få medhold eller om sagsomkostningerne. Advokatens betalingskrav skal imidlertid fremsendes på en særlig faktura, der indeholder oplysninger om salærer og omkostninger. Hvis advokaten og dennes klient er enige om, at salærer og omkostninger ikke skal fastsættes i medfør af **lov om advokatsalærer**, men derimod i henhold til en særlig aftale om salærets størrelse, skal denne aftale følge særlige regler.

Omkostningskilder

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Slovenien?

Sagsomkostningerne er reguleret i nedenstående lovgivning:

- **Lov om retsafgifter** – Zakon o sodnih taksah (Republikken Sloveniens lovtidende nr. 37/2008)
- **Lov om advokatsalærer** – Zakon o odvetniški tarifi (ændring ventes i den nærmeste fremtid)
- **Taksttabellen for notarer** – *Notarska tarifa* (Sloveniens lovtidende nr. 94/2008, 32/2011. En ny ændring skal efter planerne finde sted snarest)
- Bestemmelser om **retstolke** – Pravilnik o sodnih tolmačih (Republikken Sloveniens lovtidende nr. 49/2002, 75/2003, 71/2007)
- Bestemmelser om **retssagkyndige og retslige taksatorer** – Pravilnik o sodnih izvedencih in cenilcih (Republikken Sloveniens lovtidende nr. 7/2002, 75/2003, 72/2005, 71/2007, 84/2008)
- **Strafferetsplejeloven** – *Zakon o kazenskem postopku* (Sloveniens lovtidende nr. 32/2012)
- **Bestemmelser om inddrivelse af sagsomkostninger i straffesager** - *Pravilnik o povmitvi stroškov v kazenskem postopku* (Sloveniens lovtidende nr. 61/1997, 6897 – popr. 62/2008)
- **Lov om borgerlig retspleje** – *Zakon o pravnem postopku* (Sloveniens lovtidende nr. 73/2007 – officiel konsolideret udgave, 45/2008 ZArbit, 45/2008, 111/2008 Odl.US, 121/2008 Skl.US, 57/2009 Odl.US, 12/2010 Odl.US, 50/2010 Odl.US, 107/2010 Odl.US, 75/2012 Odl.US og 76/2012 popr.).

De ovennævnte lovtekster kan findes på Sloveniens onlineportal for retsinformation, [retsinformationscentret](#), eller i andre nationale lovregistre.

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Slovenien?

Oplysningerne foreligger kun på slovensk.

Hvor kan jeg finde oplysninger om mediation/mægling?

Man kan finde oplysninger om mediation på websiden for [Europæisk Retligt Netværks civilretlige atlas](#) om alternativ konfliktløsning.

Man kan ligeledes finde oplysninger på webstedet for Ministeriet for Retlige Anliggender og Offentlig Forvaltning og på webstederne for domstole, der tilbyder mediation i tilknytning til domstolen (f.eks. [distriktsdomstolen i Ljubljana](#)).

Man kan også få yderligere oplysninger på webstederne for ngo'er og private aktører, der udbyder mediation (jf. siderne Mediation og Find en mediator).

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om omkostninger?

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

Afsnittet på [justitsministeriets](#) websted om **analyse af domstolsstatistikker** indeholder oplysninger om den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for forskellige procedurer.

Merværdiafgift

Hvor finder jeg disse oplysninger?

Oplysningerne om omkostninger findes i forskellige love, men omkostningerne er normalt ikke inklusive merværdiafgift. Hvis prisen er med tillæg af merværdiafgift (f.eks. hvis der skal betales merværdiafgift af en advokats ydelser) fremgår dette almindeligvis af lovgivningen.

Retshjælp

Gældende indkomstgrænse på det civilretlige område

Indkomstgrænsen for retshjælp er reguleret i § 13 i **lov om gratis retshjælp** – Zakon o brezplačni pravni pomoči (Republikken Sloveniens lovtidende nr. 48/2001, 50/2004, 96/2004-UPB1, 23/2008).

Personer, der på grund af familiens økonomiske situation **ikke er i stand til at betale sagsomkostningerne, uden at det går ud over deres minimumslevestandard**, er berettigede til retshjælp. Disse personers minimumslevestandard anses for at være truet, når personens månedsindtægt eller et familiemedlems månedlige gennemsnitsindkomst ikke overstiger det dobbelte af den månedlige minimumsindtægt, der er fastlagt i lov om social sikring – Zakon o socialnem varstvu (Republikken Sloveniens lovtidende nr. 3 /2007-UPB2 {23/2007 popr., 41/2007 popr.}, 122/2007 Odl.US:U-I-11/07-45).

Pr. 1. juni 2012 udgør minimumsindtægten 260 EUR, og **indtægtsgrænsen for retshjælp udgør således 520 EUR**.

Domstolen kan ligeledes fritage parterne fra at skulle betale retsafgift (i medfør af § 11 i **lov om retsafgifter**), hvis betalingen heraf ville mindske disse parter og parternes familiers eksistensminimumsbudget. Det er domstolen, som skønsmæssigt afgør spørgsmålet under hensyntagen til alle de relevante forhold.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for sagsøgte og ofre

Den gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for sagsøgte og ofre er den samme som i civilretlige sager.

Andre betingelser for ydelse af retshjælp til ofre og sagsøgte

Der er ikke knyttet yderligere betingelser til ydelsen af retshjælp for hverken ofre eller sagsøgte.

Omkostningsfrie retssager

Betalingen af retsafgifter er **ikke nødvendig** i nedenstående retssager:

- sager anlagt ved Sloveniens forfatningsdomstol
- fuldbyrdelse af domstolsafgørelser i arbejdsretlige tvister eller andre arbejdsrelaterede sager
- sager, hvor der er ydet retshjælp
- fuldbyrdelse af krav vedrørende underholdsbidrag
- midlertidige forbud eller pålæg i skilsmisssager eller sager om børnebidrag
- insolvenssager anlagt af debitor
- attestering af dokumenter, der er nødvendige for at gøre krav vedrørende social sikring gældende i udlandet
- forskellige andre sager og spørgsmål, der står anført i lov om retsafgifter og andre love.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Godtgørelsen af omkostninger er reguleret i **strafferetsplejeloven** og i **lov om borgerlig retspleje**, hvori der tages udgangspunkt i **princippet om medhold** og **princippet om culpa**.

I **civilretlige sager** skal den tabende part godtgøre den vindende parts omkostninger. Hver part skal afholde omkostninger, de selv har været skyld i, eller som er hændelige. Lov om borgerlig retspleje (§151-186 og § 173a) og bestemmelserne om inddrivelse af sagsomkostninger i straffesager (Sloveniens lovtidende nr. 15/2003) indeholder mere detaljerede bestemmelser om inddrivelse af sagsomkostninger.

I **straffesager**, hvor den tiltalte kendes skyldig, vil domstolen sædvanligvis finde, at den tiltalte skal betale omkostningerne. Strafferetsplejeloven (§ 92-99) og den særbekendtgørelse, der er udstedt af **Ministeriet for Retlige Anliggender og Offentlig Forvaltning**, indeholder mere detaljerede bestemmelser om godtgørelse af omkostninger.

Honorarer til sagkyndige

I **civilretlige sager** betales honorarer til sagkyndige i princippet forud af den part, der har begæret, at den sagkyndige blev ført som vidne. Hvis det er domstolen, der beslutter at høre den sagkyndiges udsagn, forudbetaler domstolen omkostningerne. Disse omkostninger godtgøres herefter ved sagens afslutning i henhold til princippet om medhold.

I **straffesager** forudbetaler domstolen den sagkyndiges honorar.

Oversætter- og tolkehonorarer

I **straffesager forudbetaler** domstolen oversætter- og tolkehonoraret.

Udgifterne til oversættelse eller tolkning til og fra italiensk og ungarsk bliver ikke opkrævet som følge af det italienske og det ungarske mindretals forfatningsmæssige ret til at bruge deres eget sprog (også selv om de pågældende personer måtte skulle godtgøre andre omkostninger i en straffesag).

Der opkræves ikke beløb til dækning af oversættelses- eller tolkehonorar, hvis sagsøgte ikke kan forstå det sprog, hvorpå sagen føres.

I **civile sager** er oversætter- og tolkehonorarer omfattet af sagsomkostningerne. Disse omkostninger skal betales forud af den part, hvis adfærd lå til grund for sagen. Ved sagens afslutning godtgøres omkostningerne med udgangspunkt i princippet om medhold og princippet om culpa.

Sloveniens casestudier

Der findes mere specifikke oplysninger om sagsomkostninger i Slovenien i nogle konkrete casestudier.

Relevante links

[Det slovenske retssystem](#)

[Amtsdomstolen i Ljubljanas register](#)

[Register over analyse af domstolsstatistikker](#)

Relevante dokumenter

[Den slovenske rapport om undersøgelse af omkostningers gennemsigtighed\(723 Kb\)](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 25/06/2019

Sagsomkostninger - Slovakiet

Denne side indeholder oplysninger om sagsomkostninger i Slovakiet.

Regler for juridiske salærer og honorarer

Artikel 1, stk. 2, i lov nr. 586/2003 om juridiske erhverv og ændringslov nr. 455/1991 om godkendte erhverv som ændret lyder som følger:

"Ved udøvelse af juridiske erhverv forstås repræsentation af klienter over for domstole, statslige myndigheder og andre juridiske instanser, forsvar i straffesager, ydelse af juridisk rådgivning, udfærdigelse af juridiske dokumenter, juridiske analyser, forvaltning af klienters ejendom og andre former for juridisk rådgivning og bistand, hvis de udføres løbende og er lønnede (i det følgende benævnt "juridiske tjenester")."

Advokater

Salærerne fastsættes ved gennemførelsesdekret fra Den Slovakiske Republiks justitsministerium (nr. 655/2004 om advokatsalærer og godtgørelser for levering af juridiske tjenester). Der findes en engelsk udgave på webstedet for [det slovakiske advokatsamfund](#).

Advokatsalærer skal fastlægges efter aftale mellem advokaten og dennes klient (kontraktbestemt salær). De fleste salærer fastsættes i henhold til en aftale, medmindre lovgivningen foreskriver faste salærer. Hvis det ikke lykkes parterne at nå til enighed om salæret, anvendes de relevante bestemmelser om salærer (gennemførelsesdekretet om advokatsalærer) til at fastsætte beløbet. Salæret fastlægges ved at gange grundtaksten med antallet af handlinger eller juridiske tjenester, som advokaten har leveret.

Fogeder

Der findes ingen fogeder i Den Slovakiske Republik. Eksekutionsfunktioner varetages af retshåndhævelsespersonale i henhold til lov nr. 233/1995 om justitssekretærer og udlægsaktiviteter ("**lov om eksekutionsprocedurer**").

Faste omkostninger

Faste omkostninger i civile sager

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager

Alle omkostningskategorier fastsættes i de forskellige bekendtgørelser og fastlægges på forskellige måder:

Retsafgifter reguleres ved ændret lov nr. 71/1992 om retsafgifter og udskrifter fra strafferegistret som ændret ("**lov om retsafgifter**"). Beløbet er fast eller angives som en procentdel eller en kombination af de to (afhængig af kravtypen).

Retshåndhævelsespersonales gebyrer reguleres ved lov nr. 233/1995 om justitssekretærer og udlægsaktiviteter. Beløbet fastsættes som et fast gebyr (et fast beløb eller et angivet som en procentdel afhængig af genstanden for eksekutionen) eller et kontraktfastsat gebyr.

Advokatsalærer reguleres ved gennemførelsesdekret nr. 655/2004 om advokatsalærer og godtgørelse for levering af juridiske tjenester. Beløbet fastsættes som en fast sats (et fast salær for hver af de udførte juridiske tjenester afhængig af kravets værdi eller genstanden) eller et kontraktbestemt salær.

Honorarer til sagkyndige reguleres ved gennemførelsesdekret nr. 491/2004 om honorarer og godtgørelse for omkostninger og tabt arbejdstid til sagkyndige, tolke og oversættere. Beløbet fastsættes som en fast sats (et fast gebyr for hver ydelse, timebetaling eller en procentuel sats afhængig af genstanden for den sagkyndiges ydelse) eller et kontraktbestemt honorar.

Vidnegodtgørelse reguleres ved lov nr. 99/1963 om **lov om borgerlig retspleje** og efterfølgende ved gennemførelsesdekret nr. 543/2005 om administration og organisation af distriktsdomstole, regionale domstole, den særlige domstol og militærdomstole, lov nr. 311/2001 **arbejdsmarkedsloven**, lov nr. 595/2003 om indkomstskat og lov nr. 663/2007 om mindstelønnen. Retten træffer afgørelse om godtgørelse af de nødvendige kontante udlæg og godtgørelse af tabt arbejdsfortjeneste (i henhold til bestemmelserne i gennemførelsesdekretet om administration og embedsregler).

Oversætter- og tolkehonorarer reguleres ved gennemførelsesdekret nr. 491/2004 om godtgørelse af omkostninger og tabt arbejdstid til sagkyndige, tolke og oversættere. Beløbet fastsættes som en fast sats (en fast takst pr. time/side på det pågældende sprog eller pr. ydelse leveret af oversætteren/tolken) eller et kontraktfastsat honorar.

I de fleste mulige civilsager er det derfor stort set umuligt for en person, der ikke er advokat, at anslå de forventede samlede omkostninger uden professionel rådgivning.

Men en professionel (navnlig en advokat) kan rådgive klienten langt mere præcist vedrørende de forskellige omkostninger, der kan forventes i løbet af sagen baseret på de nærmere omstændigheder ved sagen. Når det er vanskeligt at beregne resultatet, kan juristen også rådgive klienten om de forventede omkostninger ved de forskellige mulige resultater, som i sidste ende vil afhænge af domstolens overvejelser og skøn.

De forskellige typer omkostninger, som civilsager kan give anledning til, reguleres ved særskilte bekendtgørelser/love. Disse indeholder forskellige beregningsmetoder for honorarer, som kan opdeles i to hovedkategorier: faste satser og kontraktbestemte satser.

Tidspunkt i en civil sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

I henhold til ændret lov nr. 71/1992 om retsgebyrer og gebyrer for udskrifter fra strafferegistret skal kun retsafgiften betales, inden retssagen indledes.

I henhold til lov nr. 99/1963 (om lov om borgerlig retspleje) omfatter omkostningerne ved retssager, bortset fra retsafgifter, hovedsagelig kontante udlæg for sagens parter og deres advokater. Disse omfatter:

- tabt arbejdsfortjeneste for sagens parter og deres advokater
- omkostninger ved fremlæggelse af bevismateriale (inklusive honorarer til sagkyndige)
- vederlag til notarer for de ydelser, de udfører i forbindelse med høring af beedigede erklæringer og deres kontante udlæg
- godtgørelse til bobestyreren og dennes kontante udlæg
- omkostninger til oversættelse/tolkning
- advokathonorarer - hvis parten repræsenteres af en godkendt advokat, der er registreret hos **det slovakiske advokatsamfund**.

Disse omkostninger betales normalt, efter at der er afsagt dom i sagen.

Desuden afhænger omkostningerne ved civilsager i høj grad af den sag, der behandles, og rettens skøn (hovedsagelig vedrørende valg af bevismateriale, og hvilke omkostninger der skal betales til domstolen eller den anden part). Det er derfor vanskeligt at forudse de faktiske omkostninger forud for sagen.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for sagens parter i straffesager

Domstolen kan fastsætte omkostningerne i straffesager, når den endelige dom er afsagt.

Tidspunkt i en straffesag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Alle omkostninger i forbindelse med straffesager betales efter afsigelse af den endelige dom, idet en del af dommen er afgørelsen om fordelingen af sagsomkostningerne (lov nr. 301/2005 **strafferetsplejelo**ven).

Faste omkostninger i forfatningssager

Faste omkostninger for sagens parter i forfatningssager

I sager ved den **slovakiske forfatningsdomstol**, der ikke kan værdiansættes, er grundsatsen for hvert enkelt advokatsalær en sjettedel af beregningsgrundlaget (artikel 11 i gennemførelsesdekret nr. 655/2004 om advokatsalærer og godtgørelse for levering af juridiske ydelser).

Tidspunkt i en forfatningssag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

En tilsvarende situation som for civilsager og straffesager gælder sager ved forfatningsdomstolen. Lov nr. 99/1963 (lov om borgerlig retspleje) finder anvendelse.

Advokaters pligt til at give oplysninger på forhånd

Parternes rettigheder og forpligtelser

Artikel 18 i lov nr. 586/2003 om juridiske erhverv og ændringslov nr. 455/1991 om godkendte erhverv som ændret fastsætter følgende:

1. Ved udøvelsen af sit hvern er den enkelte advokat forpligtet til at beskytte og fremme klientens rettigheder og interesser og handle i henhold til klientens instrukser. Hvis klientens instrukser er en overtrædelse af alment gældende lovgivning, er advokaten ikke bundet af disse og skal gøre klienten opmærksom på dette forhold på passende vis.
2. Ved udøvelsen af sit hvern er advokaten forpligtet til at handle rimeligt og ærligt og med udvisning af rettidig faglig omhu. Advokaten skal konsekvent anvende alle til rådighed værende juridiske midler og sin juridiske viden til at tjene sin klients interesser bedst muligt. Advokater skal sikre, at deres juridiske ydelser tjener det tilsigtede formål og leveres til et rimeligt salær.
3. Ved udøvelsen af sit hvern skal advokaten altid handle i overensstemmelse med advokatstandens værdighedsprincipper og ikke bringe advokatstanden i miskredit. Advokaten er således forpligtet til at følge advokatsamfundets adfærdskodeks, dens forretningsorden og regler.

Omkostningskilder

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Slovakiet?

Ovennævnte love om omkostninger er offentliggjort i den slovakiske lovsamling på slovakisk (i henhold til artikel 8 i **lov nr. 1/1993 vedtaget af Den Slovakiske Republiks nationalråd**).

Hvor kan jeg finde oplysninger om retsmægling/forligsmægling?

Mægling er omfattet af lov nr. 420/2004 om **mægling**.

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om omkostninger?

Websted om omkostninger

Der findes oplysninger om omkostninger på webstedet [IGNUM](#), der indeholder alment gældende lovgivning samt nuværende og tidligere slovakiske regler og bestemmelser. Webstedet hostes af [Den Slovakiske Republiks justitsministerium](#).

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

Disse oplysninger findes i den statistiske årbog fra [Den Slovakiske Republiks justitsministerium](#).

Hvor kan jeg finde oplysninger om en bestemt procedures gennemsnitlige samlede omkostninger?

Det er vanskeligt at finde frem til oplysninger om de gennemsnitlige omkostninger og afgifter på grund af følgende:

1. Der foreligger ingen offentlige statistiske oplysninger.
2. Den relevante slovakiske lovgivning er forholdsvis fleksibel og giver næsten altid mulighed for at fastsætte et kontraktgebyr /godtgørelse, som afhænger af regionen og det ry, som advokatkontoret og andre personer, der leverer ydelser relateret til retssager, har. Endnu vigtigere er det, at selve sagen og dens kompleksitet, omfanget af de nødvendige beviser og sagens varighed har stor indvirkning.
3. Desuden hænger størrelsen af faste afgifter (som kun kan tilkendes ved retssagens slutning i form af sagsomkostninger, afhængig af sagens resultat og rettens skøn) sammen med sagens omfang, antallet af leverede ydelser og forskellige andre faktorer. Eftersom det ikke er muligt at fastslå den gennemsnitlige arbejdsbyrde i forbindelse med et søgsmål, er det ikke muligt at fastslå de gennemsnitlige sagsomkostninger.

Merværdiafgift

Hvor finder jeg disse oplysninger?

Hvis den retshåndhævende person er momsregistreret, vil der blive lagt moms oven i vedkommendes beregnede indtægter og udgifter (i henhold til artikel 196 i lov nr. 233/1995 om justitssekretærer og udlægsaktiviteter).

Hvis advokaten er momsregistreret, vil dennes indtægter og udgifter i henhold til denne bestemmelse være inklusive moms (artikel 18, stk. 3, i **justitsministeriets gennemførelsesdekret nr. 655/2004 om advokatsalærer og godtgørelse for levering af juridiske ydelser**).

Hvis den sagkyndige, tolken eller oversætteren er momsregistreret, vil deres honorarer være inklusive moms (artikel 16, stk. 2, i **justitsministeriets gennemførelsesdekret nr. 491/2004 om honorarer, omkostningsgodtgørelse og kompensation for tabt arbejdstid til sagkyndige, tolke og oversættere**).

Hvad er de gældende satser?

Der pålægges ikke moms på retsafgifter (ændret lov nr. 71/1992 om retsafgifter og gebyrer for udskrifter af strafferegistret). Der pålægges imidlertid 20 % moms på mediationhonorarer, eftersom mediation er en erhvervsaktivitet, og på voldgiftsgebyrer, hvis den person, der modtager honoraret, er momsregistreret.

Retshjælp

Gældende indkomstgrænse på det civilretlige område

Denne grænse fastsættes i artikel 4, litra i), i lov nr. 327/2005 om ydelse af retshjælp til personer med materielle behov og ændringslov nr. 586/2003 om juridiske erhverv samt ændringslov nr. 455/1991 om godkendte erhverv (handelsloven) som ændret ved lov nr. 8/2005.

De relevante dele har følgende ordlyd: "En fysisk person anses for at være udsat for materiel fattigdom, hvis denne person får udbetalt ydelser for personer med materielle behov, ^{1e)} eller hvis den pågældendes indkomst er lavere end 1,6 gange eksistensminimumsbeløbet, ²⁾, og hvis den fysiske person er ude af stand til at betale for advokatbistand" (311,30 EUR).

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for tiltalte

Der er ikke fastsat nogen indkomstgrænse for tiltalte, der på eget initiativ ønsker advokatbistand på det strafferetlige område. I strafferetsplejeloven (artikel 37 og 38) beskrives de tilfælde, hvor en forsvarer er obligatorisk:

1. Tiltalte skal have en forsvarsadvokat ved forundersøgelserne, hvis vedkommende:
  1. er varetægtsfængslet, afsoner en fængselsstraf eller er indlagt til observation på et hospital
  2. er umyndiggjort eller delvis umyndiggjort
  3. er anklaget for en særlig alvorlig lovovertrædelse
  4. er ung
  5. er undsluppet fra retsforfølgelse.
2. Advokatbistand er også obligatorisk hvis domstolen eller anklageren ved forundersøgelserne vurderer, at dette er nødvendigt, primært fordi de tvivler på, at tiltalte er i stand til selv at føre sit forsvar korrekt.
3. Det er også obligatorisk med en forsvarer i udvisningssager og i sager, hvor der stilles krav om behandling, undtagen behandling for alkoholmisbrug.

Det hedder i artikel 38 i strafferetsplejeloven, at:

1. En forsvarer er obligatorisk i sager om fuldbyrdelse, hvor domstolen træffer sin afgørelse ved et åbent retsmøde, hvor den domfældte person:
  1. er umyndiggjort eller delvis umyndiggjort
  2. er en prøveløsladt mindreårig, der på tidspunktet for det åbne retsmøde er under 18 år
  3. er varetægtsfængslet
  4. hvis der hersker tvivl om den pågældendes evne til at føre sit eget forsvar korrekt.
2. Den domfældte person skal have en forsvarer i sager om ekstraordinære retsmidler:
  - hvis nogle af forholdene i artikel 37, stk. 1, litra a), b) eller c), er gældende
  - hvis et ungt menneske – på tidspunktet for det åbne retsmøde om det ekstraordinære retsmiddel – er under 18 år
  - hvis der hersker tvivl om den pågældendes evne til at føre sit eget forsvar korrekt
  - hvis der føres sag mod en domfældt person, der er afgået ved døden.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for ofre

I henhold til artikel 558, stk. 1, i strafferetsplejeloven træffer retten afgørelse om omkostningsgodtgørelse til den skadelidte part, når dommen får retskraft.

Andre betingelser for tildeling af retshjælp til ofre

Alle betingelser er fastsat i lov nr. 301/2005 om strafferetsplejeloven.

Afgiftsfrie retssager

Der findes to typer **fritagelse for retsafgifter** (artikel 4 i lov nr. 71/1992 vedtaget af det slovakiske nationalråd om retsafgifter og gebyrer for udskrifter fra strafferegistret med ændringer). Fritagelserne fra retsafgifter gælder for:

- særlige typer retssager (opfostring af mindreårige, passivitet eller ulovlig indblanding fra administrative organers side, gensidige underholdsforpligtelser mellem forældre og børn), eller
- en særlig type person (sagsøger i sager om erstatning for skader i forbindelse med en arbejdsulykke eller erhvervsbetinget sygdom, i sager om ulovlig afslutning af et ansættelsesforhold osv.). Hvis retten giver klageren medhold, skal sagsøgte betale den pågældende retsafgift eller en del af denne, som fastsættes af retten, med mindre sagsøgte også er fritaget for afgiften.

Ifølge artikel 138 i den civile retsplejelov kan retten tilkende en part hel eller delvis fritagelse for betaling af retsafgiften, hvis dette kan begrundes i den pågældende parts situation, medmindre kravet er grundløst, og medmindre parten udøver eller forsvarer en ret, hvor vedkommende tydeligvis ikke kan vinde sagen. Retten kan imidlertid trække den tildelte fritagelse tilbage på et hvilket som helst tidspunkt under retssagen.

I henhold til lov nr. 327/2005 om retshjælp til personer med materielle behov (eller lov om retshjælp) forstås ved retshjælp levering af juridiske tjenester til en person, der er berettiget til hjælp i henhold til denne lov ved udøvelsen af sine rettigheder, især i form af:

- retshjælp
- bistand med udenretlige procedurer
- udarbejdelse af indlæg til retten
- repræsentation ved retssagen
- udførelse af de dermed forbundne handlinger samt
- hel eller delvis betaling af de tilhørende omkostninger.

Når den pågældende opfylder kravene om tildeling af retshjælp, vil vedkommende sandsynligvis også være fritaget for betaling af sagsomkostninger (inklusive retsafgifter). Der findes ingen udtrykkelige bestemmelser om, at en person, der er berettiget til retshjælp, også skal fritages for at betale sagsomkostninger. Det er imidlertid meget sandsynligt, at retten vil indrømme en sådan fritagelse.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Civile sager: i henhold til artikel 142 i den civile retsplejelov

Der kan søges om fuld eller delvis fritagelse fra retsafgifter over for den kompetente domstol. Retten kan på eget initiativ afsige kendelse om godtgørelse til den vindende part (fuldstændigt medhold) af de nødvendige sagsomkostninger (inklusive retsafgifter).

Ved delvist medhold fordeler retten sagsomkostningerne mellem parterne og kan også bestemme, at ingen af parterne har ret til godtgørelse af sagsomkostningerne. Retten kan imidlertid indrømme en part, der har fået delvist medhold, fuldstændig godtgørelse af sagsomkostningerne, hvis afgørelsen om det beløb, en sådan part skal betale, er baseret på en udtalelse fra en sagkyndig eller rettens skøn, eller hvis det manglende medhold vedrører en forholdsvis lille del af retssagen.

Straffesager: i henhold til artikel 557 i strafferetsplejeloven

Hvis **offeret er tilkendt godtgørelse af mindst en del af sagsomkostningerne**, skal den domfældte person betale offeret de nødvendige sagsomkostninger, inklusive udgifter til advokat, når bistand fra en forsvarer er obligatorisk.

Selv om offeret ikke er tilkendt godtgørelse af de ovennævnte omkostninger, kan retten tilkende offeret sagsomkostningerne som hel eller delvis godtgørelse efter forslag fra offeret og under hensyntagen til omstændighederne ved sagen.

Honorarer til sagkyndige

Sagkyndiges honorarer fastsættes i justitsministeriets gennemførelsesdekret nr. 491/2004 om honorarer, godtgørelse for omkostninger og tabt arbejdstid til sagkyndige, tolke og oversættere. Listen over sagkyndige forvaltes af [Den Slovakiske Republiks justitsministerium](#) og er offentligt tilgængelig på dets websted. En sagkyndig kan føjes til listen, når ansøgeren opfylder alle krav (i henhold til gennemførelsesdekretet om sagkyndiges, tolkes og oversætteres honorarer).

Den sagkyndiges honorar skal **fastsættes efter aftale mellem den sagkyndige og dennes klient** (kontraktbestemt honorar). Hvis det ikke lykkes parterne at blive enige, anvendes de relevante bestemmelser om faste satser til at fastsætte honoraret.

Det bemærkes, at det kontraktbestemte honorar kun skal pålægges moms, hvis oversætteren/tolken er momsregistreret.

Honorarets størrelse fastsættes ud fra:

- antal arbejdstimer
- en procentdel af den oprindelige værdi af det beløb, sagen drejer sig om
- et fast honorar baseret på det beløb, sagen drejer sig om, og antallet af leverede ydelser.

Slovakiets casestudier

Der findes nærmere oplysninger om sagsomkostninger i Slovakiet i nogle specifikke casestudier.

Tilknyttede bilag

Den slovakiske rapport om undersøgelsen af omkostningers gennemsigthed:

[Den slovakiske rapport om undersøgelsen af omkostningers gennemsigthed \(Správa zo štúdie o transparentnosti trov konania na Slovensku\)](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 26/06/2019

Sagsomkostninger - Finland

Denne side indeholder oplysninger om sagsomkostninger i Finland.

Regler om salærer og honorarer for de juridiske erhverv

Sagførere (herunder juridiske rådgivere og advokater)

I Finland reguleres salærer og honorarer til sagførere i reglerne for god advokatskik og i retningslinjerne for salærer og honorarer, som godkendt af det finske advokatsamfund.

Fogeder

I Finland reguleres salærer og honorarer til fogeder i regeringsbekendtgørelse nr. 925/2008, lov om salærer og honorarer til fogeder (34/1995) og regeringsbekendtgørelse nr. 35/1995.

Advokater

I Finland reguleres salærer og honorarer til advokater i handelskodeks 18:5, lov om retshjælp (257/2002) og regeringsbekendtgørelse nr. 290/2008.

Faste omkostninger

Faste omkostninger i civile sager

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager

I Finland omfatter de faste omkostninger **procesomkostninger** og **dokumentomkostninger**. Der opkræves procesomkostninger (procedureomkostninger, stævningsomkostninger, leveringsomkostninger) fra en part som kompensation for domsforhandlingen og de foranstaltninger, der er truffet under processen. Procesomkostningerne dækker også leveringen af det officielle dokument, der indeholder afgørelsen eller den midlertidige afgørelse i sagen. Procedureomkostningerne varierer fra 79 EUR i civile sager ved distriktsdomstolene til 223 EUR i sager ved retten for konkurrence- og forbrugersager.

Der opkræves dokumentomkostninger (omkostninger til udskrifter, kopiomkostninger, certifikatomkostninger) for særligt ønskede dokumenter, medmindre parterne i henhold til loven er fritaget for at betale omkostningerne. Eksempelvis opkræves der ingen omkostninger for dokumenter, som udstedes til skadelidte i en straffesag, der føres af den offentlige anklager.

Der findes oplysninger om omkostningerne på domstolsstyrelsens websted og i lov om omkostninger i retssager (lov nr. 701/1993 om omkostninger for ydelser fra domstolene og visse organer i domstolsforvaltningen) og de tilsvarende bekendtgørelser fra statsrådet.

I skilsmisssager består de samlede procedureomkostninger af startomkostninger på 79 EUR og omkostninger på 44 EUR for en fortsættelse af sagen efter betænkningstiden. Advokatbistand koster ca. 1 000 EUR. I stævningssager beløber omkostningerne sig til 72 EUR. I civile sager er procedureomkostningerne på 79 EUR til 179 EUR ved distriktsdomstolene og yderligere 179 EUR, hvis der indgives anke ved en appeldomstol. Advokatombudningerne kan beløbe sig til 6 000 EUR og derover.

Tidspunkt i en civil sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager skal betales ved sagens afslutning.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for sagens parter i straffesager

I Finland betaler sagens parter ingen omkostninger i straffesager, som føres af den offentlige anklager ved en domstol i første instans.

Tidspunkt i en straffesag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Faste omkostninger for sagens parter i straffesager skal betales ved sagens afslutning.

Faste omkostninger i grundlovssager

Faste omkostninger for sagens parter i grundlovssager

Der findes ingen forfatningsdomstole i Finland. De relevante sager behandles som straffesager. Sagens parter betaler ingen omkostninger i straffesager, som føres af den offentlige anklager ved en domstol i første instans.

Tidspunkt i en grundlovssag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Omkostningerne skal betales ved sagens afslutning.

Pligt for advokater og andre partsrepræsentanter til at oplyse herom på forhånd

Parternes rettigheder og forpligtelser

Advokater og andre partsrepræsentanter skal på forhånd oplyse parterne i en potentiel sag om deres rettigheder og pligter, deres chancer for at vinde sagen og de involverede sagsomkostninger – herunder de omkostninger, som den tabende part sandsynligvis skal dække. Dette er foreskrevet i [det finske advokatsamfunds](#) [adfærdskodeks](#). En sagfører er desuden ifølge lov forpligtet til at bevare **tillidsforholdet til sine klienter**.

Omkostningskilder

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Finland?

[Justitsministeriets](#) websted indeholder oplysninger om omkostningskilder.

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Finland?

Oplysningerne er tilgængelige på finsk, svensk og engelsk.

Hvor kan jeg finde oplysninger om mediation/mægling?

Justitsministeriets websted og webstedet for **nationalinstituttet for sundhed og velfærd** indeholder oplysninger om mediation.

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om omkostninger?

Websteder med oplysninger om omkostninger

[Det finske justitsministeriums](#) websted indeholder **gratis** oplysninger om omkostninger i retssager.

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

Der findes oplysninger om den gennemsnitlige varighed i "oversigten" over aktiviteter på [justitsministeriets](#) websted.

Hvor kan jeg finde oplysninger om en bestemt procedures gennemsnitlige samlede omkostninger?

Der findes oplysninger om en bestemt procedures gennemsnitlige samlede omkostninger på den finske [domstolsstyrelses](#) websted.

Merværdiafgift

Hvor finder jeg disse oplysninger?

[Justitsministeriets](#) websted indeholder oplysninger om merværdiafgift. Ifølge det finske advokatsamfunds retningslinjer for salærer og honorarer skal et overslag over salærer og honorarer i forbindelse med udførelsen af en opgave for en forbruger omfatte merværdiafgiften.

Hvad er de gældende satser?

Juridiske tjenester pålægges en merværdiafgift på 22 %. Retshjælpsomkostninger pålægges dog ingen merværdiafgift.

Retshjælp

Gældende indkomstgrænse på det civilretlige område

Indkomstgrænsen beregnes ifølge en fast formel. Generelt ydes der gratis retshjælp, hvis ansøgeren har et rådighedsbeløb på under 700 EUR om måneden for enlige. Der kan også ydes retshjælp mod et gradueret selvriskobeløb, hvis ansøgerens rådighedsbeløb ligger på mellem 700 EUR og 1 500 EUR. Der ydes ikke retshjælp, hvis ansøgerens rådighedsbeløb er på over 1 500 EUR om måneden. De tilsvarende tal pr. ægtefælle er 600 EUR og 1 300 EUR.

Der opkræves et vederlag for retshjælp på 70 EUR fra ansøgere, som får retshjælp mod et trinvist selvriskobeløb. Desuden opkræves der et supplerende selvriskobeløb, hvis ansøgerens likvide midler overstiger 5 000 EUR.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for tiltalte

Indkomstgrænsen beregnes ifølge en specifik formel. Generelt ydes der gratis retshjælp, hvis ansøgeren har et rådighedsbeløb på under 700 EUR om måneden for enlige. Der kan også ydes retshjælp mod et gradueret selvriskobeløb, hvis ansøgerens rådighedsbeløb ligger på mellem 700 EUR og 1 500 EUR. Der ydes ikke retshjælp, hvis ansøgerens rådighedsbeløb er på over 1 500 EUR om måneden. De tilsvarende tal pr. ægtefælle er 600 EUR og 1 300 EUR. Domstolsstyrelsens websted indeholder yderligere oplysninger herom. Der opkræves et vederlag for retshjælp på 70 EUR fra ansøgere, som får retshjælp mod et trinvist selvriskobeløb. Desuden opkræves der et supplerende selvriskobeløb, hvis ansøgerens likvide midler overstiger 5 000 EUR.

Ud over det ovennævnte er tiltalte personer berettigede til at få beskikket en offentlig forsvarer uanset deres økonomiske situation, hvis de tiltales for lovovertrædelser af særlig grov beskaffenhed, eller hvis de anholdes eller tilbageholdes. Retten kan også på eget initiativ udpege en offentlig forsvarer for personer under 18 år eller for personer, som ikke selv er i stand til at finde en forsvarer. Hvis den tiltalte dømmes, skal vedkommende imidlertid godtgøre staten den offentlige forsvarers salær, medmindre vedkommende ville have været berettiget til at få retshjælp. I sådanne tilfælde fastlægges den tiltaltes betalingsomkostninger ifølge reglerne om retshjælp.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for ofre

Ofre for visse lovovertrædelser af særlig grov beskaffenhed, som f.eks. vold i hjemmet eller sexforbrydelser, er berettigede til at få beskikket en advokat og en støtteperson uanset deres økonomiske situation.

Desuden kan ofre få retshjælp efter følgende kriterier: Generelt ydes der gratis retshjælp, hvis ansøgeren har et rådighedsbeløb på under 700 EUR om måneden for enlige. Der kan også ydes retshjælp mod et gradueret selvriskobeløb, hvis ansøgerens rådighedsbeløb ligger på mellem 700 EUR og 1 500 EUR. Der ydes ikke retshjælp, hvis ansøgerens rådighedsbeløb er på over 1 500 EUR om måneden. De tilsvarende tal pr. ægtefælle er 600 EUR og 1 300 EUR. Der opkræves et vederlag på 70 EUR fra ansøgere, som får retshjælp mod et selvriskobeløb. Desuden opkræves der et supplerende selvriskobeløb, hvis ansøgerens likvide midler overstiger 5 000 EUR.

Andre betingelser for formidling af retshjælp til ofre

Der søges altid om retshjælp ved et offentligt retshjælpskontor. Der kan søges om retshjælp ved et hvilket som helst offentligt retshjælpskontor i landet, uanset hvor ansøgeren bor. Det er ofte mest bekvemt at indgive ansøgningen til det nærmeste kontor.

Ansøgeren skal fremlægge dokumentation for sin økonomiske situation, en eventuel retshjælpsforsikring og den sag, som der søges om retshjælp til.

Ansøgningen fremsættes enten mundtligt eller skriftligt til retshjælpskontoret, og den nødvendige dokumentation skal være vedlagt ansøgningen. Ansøgningsformularen og bilagene kan også sendes til det officielle retshjælpskontor pr. post, fax eller e-mail.

Ansøgningsformularen kan downloades på webstedet for ansøgning om retshjælp. Den kan også rekvireres hos de offentlige retshjælpskontorer, domstolene og advokatfirmaer.

Hvis en ansøger ønsker at få privat advokatbistand i en retssag, kan advokaten indgive ansøgningen om retshjælp.

Hvis en person bliver offer for vold i hjemmet eller en sexforbrydelse, kan retten udpege en advokat eller en støtteperson for offeret med henblik på efterforskningen og retssagen. Hvis offeret ønsker at rejse et krav under retssagen, udpeger retten en advokat. Hvis offeret ikke har nogen krav, kan der udpeges en støtteperson.

Som nævnt ovenfor udpeges der en offentlig forsvarer for personer, som mistænkes for at have begået lovovertrædelser af særlig grov beskaffenhed, og for personer, der anholdes eller tilbageholdes. Retten kan på eget initiativ udpege en offentlig forsvarer for personer under 18 år og for personer, som ikke selv er i stand til at finde en forsvarer.

Omkostningsfrie retssager

Personer, der får retshjælp, er ikke forpligtede til at betale sagsomkostninger.

Derudover er visse sager ifølge lov (lov nr. 701/1993 om omkostninger i retssager, artikel 6 og 7) omkostningsfrie. Sådanne sager omfatter f.eks. gældssanering for fysiske personer og straffesager, der føres af den offentlige anklager ved en domstol i første instans. Udenlandske myndigheder og udenlandske borgere kan føre retssager omkostningsfrit i tilfælde af gensidig retshjælp.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Generelt betaler den tabende part omkostningerne i en civil sag (undtaget herfra er stævningssager og sager, der omfatter ufravigelige lovbestemmelser, som f.eks. en lang række familieretlige sager). Ved forvaltningsdomstolene skal hver af parterne betale sine egne omkostninger. Det er angivet i dommen, om den tabende part skal betale den vindende parts omkostninger.

Honorarer til sagkyndige

Honorarer til sagkyndige fastsættes af retten. Der er ikke nogen faste grænser for sådanne honorarer, selv om de skal være af en rimelig størrelse.

Oversætter- og tolkehonorarer

Oversætter- og tolkehonorarer fastsættes af retten. Der er ikke nogen faste grænser for sådanne honorarer, forudsat at de er af en rimelig størrelse. Det gennemsnitlige oversætterhonorar er 80 EUR pr. side. En part fritages for disse honorarer, hvis der ydes retshjælp.

Relevante links

[Det finske justitsministeriums websted](#)

[Den finske domstolsstyrelses websted](#)

[Det finske advokatsamfunds websted](#)

Relevante dokumenter

[Finsk undersøgelsesrapport om gennemsigtigheden af omkostninger](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 14/10/2018

Sagsomkostninger - Sverige

Den originale sprogudgave af denne side [sv](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Regler for salærer og honorarer til de juridiske erhverv

Advokater

Advokatsalærer er ikke reguleret i Sverige. Staten har dog fastlagt en timetakst i sager, hvor der bevilges retshjælp. I 2012 var denne takst i de fleste sager 1 205 SEK i timen ekskl. moms (dvs. 1 506 SEK inkl. moms). Ifølge **advokatsamfundets** regler om god advokatskik skal advokatens honorarer dog ligge inden for rimelighedens grænser.

Faste omkostninger

Faste omkostninger i civile sager

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager

Der skal betales et anlæggelses- og administrationsgebyr, når en **civilsag** anlægges. Dette gebyr er for indeværende 450 SEK (ca. 50 EUR).

I civilsager, der kan afgøres udenretligt, og hvor kravets værdi ikke overstiger halvdelen af det grundbeløb, der er fastsat i den nationale forsikringslov (grundbeløbet for 2012 er 44 000 SEK, dvs. at halvdelen af dette grundbeløb for 2012 er 22 000 SEK) kan **godtgørelse af sagsomkostninger** ikke omfatte andre udgifter, undtagen følgende:

1. udgifter til rådgivning, begrænset til en time pr. sag for hver retsinstans og til et beløb, der svarer til det beløb, der betales for en times rådgivning i henhold til loven om retshjælp (1996:1619)
2. gebyr ved sagsanlæg
3. partens eller den retlige repræsentants rejse- og opholdsudgifter i forbindelse med deltagelse i et retsmøde, eller – når personlig deltagelse ikke er påkrævet – advokatens rejse- og opholdsudgifter
4. vidnegodtgørelser
5. udgifter til oversættelse.

Udgifter godtgøres i det omfang, de har været nødvendige for at sikre partens interesser.

For andre civilsager (dvs. hvor kravets værdi overstiger halvdelen af grundbeløbet i henhold til den **nationale forsikringslov**) er der ingen begrænsninger eller faste omkostninger.

Tidspunkt i en civil sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Anlæggelses- og administrationsgebyret skal betales til retten ved sagens anlæggelse. Det hedder dog i **Loven om retshjælp**, at parten, hvis der bevilges retshjælp, skal betale et retshjælpsgebyr til den retlige repræsentant, når omkostningerne afholdes. Dette gebyr er hovedsagelig baseret på partens indkomst.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for sagens parter i straffesager

Hvis sagsøgte får beskikket en **offentlig forsvarer**, gælder den timetakst, der er angivet i afsnittet "advokater". Der gælder en særlig ordning for kortvarige sager. Hvis sagsøgte dømmes, skal vedkommende godtgøre staten de offentlige midler, der er brugt i medfør af rettens afgørelse om salær til den pågældendes forsvarer. Det maksimale beløb, som sagsøgte skal betale til forsvarsadvokaten, er dog det beløb, der skulle være betalt som retshjælpsgebyr, hvis der var blevet bevilget retshjælp.

I nogle sager kan der beskikkes en forsvarer til skadelidte (dvs. det påståede offer for en forbrydelse) i medfør af lov om advokatbistand til skadelidte. Skadelidte er ikke ansvarlig for at skulle betale salær til denne advokat. Hvis sagsøgte dømmes, skal vedkommende godtgøre staten de offentlige midler, der er brugt i medfør af rettens afgørelse om salær til den pågældendes advokat. Det maksimale beløb, som sagsøgte skal betale, er dog det beløb, som den pågældende skulle have betalt, hvis der var blevet bevilget retshjælp.

Tidspunkt i en straffesag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Hvis retten finder, at sagsøgte skal godtgøre staten de offentlige midler, der er brugt i medfør af rettens afgørelse om salær til den pågældendes forsvarsadvokat eller skadelidtes advokat, betales beløbet efter domsafsigelsen.

Faste omkostninger i forfatningssager

Faste omkostninger for sagens parter i forfatningssager

I Sverige findes der **særlige forfatningssager** af denne art. En part kan dog fremsætte erstatningskrav over for staten for overtrædelse af den pågældendes menneskerettigheder. I så fald finder førnævnte regulering af advokatsalærer og faste omkostninger anvendelse.

Tidspunkt i en forfatningssag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Se ovenfor.

Forhåndsoplysninger, som advokater og andre partsrepræsentanter skal give

Parternes rettigheder og forpligtelser

Vedrørende de oplysninger, som et medlem af det **svenske advokatsamfund** skal give, om parternes rettigheder og forpligtelser og deres udsigt til at få medhold, hedder det i den **svenske retsplejelov**, at det pågældende medlem i sin praksis skal udføre de opgaver, han påtager sig, på en hæderlig, omhyggelig måde og altid iagttage god advokatskik.

Derudover skal et medlem af det svenske advokatsamfund ifølge **reglerne om god advokatskik** fra opgavens start informere klienten om sin salær- og faktureringspolitik. Ifølge reglerne om god advokatskik kan salærer opkræves ved udstedelse af en faktura på en del af det udførte arbejde, et forskud eller ved udstedelse af en faktura efter opgavens afslutning. For så vidt angår andre retlige repræsentanter, der ikke er medlem af det svenske advokatsamfund, er der ikke ved lov fastlagt forpligtelser af denne art.

Bestemmelser om omkostninger

Hvor kan jeg finde oplysninger om bestemmelser om omkostninger i Sverige?

Oplysninger om retshjælp (også på engelsk) findes på [Rättshjälpsmyndighetens](#) websted. Oplysninger om retsafgifter (også på engelsk) findes på webstedet for [de svenske domstole](#). Der findes desuden oplysninger (på de fleste officielle EU-sprog) på webstedet for [Det Europæiske Retlige Netværk for civil- og handelssager](#).

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Sverige?

Det fremgår af det enkelte websted, hvilke sprog oplysningerne findes på.

Hvor kan jeg finde oplysninger om mægling?

Der findes oplysninger om mægling på webstedet for [Det Europæiske Retlige Netværk for civil- og handelssager](#).

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om omkostninger?

Websteder med oplysninger om omkostninger

Man kan finde oplysninger på webstedet for [de svenske domstole](#). Dette er det officielle websted, som findes på svensk og engelsk og indeholder en beskrivelse af de svenske domstole og domstolsprocedurer.

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

De svenske domstole har som målsætning at behandle civil- og handelssager inden for gennemsnitligt syv måneder i byretten (tingsrätten) og fem måneder landsretten (hovrätten). I 2011 tog de fleste civilsager i gennemsnit 7,9 måneder i byretterne og 5 måneder i landsretterne. Disse oplysninger findes (kun på svensk) på webstedet for [de svenske domstole](#), hvor der er adgang til de svenske domstoles årsrapporter.

Hvor kan jeg finde oplysninger om en bestemt procedures gennemsnitlige samlede omkostninger?

Der findes ingen officielle oplysninger.

Moms

Hvad er de gældende satser?

Gebyr ved sagsanlæg i svenske domstole pålægges ikke moms. For private juridiske ydelser er momsen 25 %.

Retshjælp

Indtægtsgrænser på det civile retlige område

For at være berettiget til at modtage retshjælp må ansøgerens indkomst ikke overstige en grænse på p.t. 260 000 SEK (ca. 25 000 EUR). I vurderingen af ansøgerens indkomst tages der hensyn til den pågældendes samlede økonomiske situation, herunder f.eks. børnebidrag, udgifter til ejendom eller gæld. I grænseoverskridende sager kan der bevilges retshjælp, hvis den pågældende ikke kan betale sine udgifter, selvom ansøgerens indkomst overstiger 260 000 SEK. I disse tilfælde baseres bevillingen på forskellene i leveomkostninger mellem Sverige og det EU-land, hvor ansøgeren bor.

Indtægtsgrænser på det strafferetlige område

Hvis bestemte betingelser er opfyldt, er enhver sagsøgt berettiget til advokatbistand, uanset indkomst. Hvis sagsøgte dømmes, skal vedkommende godtgøre staten de offentlige midler, der er brugt i medfør af rettens afgørelse om salær til den pågældendes forsvarer. Det maksimale beløb, som sagsøgte skal betale til forsvarsadvokaten, er dog det beløb, som den pågældende skulle have betalt som retshjælpsgebyr, hvis der var blevet bevilget retshjælp.

Indtægtsgrænser på det strafferetlige område for ofre

Hvis bestemte betingelser er opfyldt, har alle ofre uanset indkomst ret til advokatbistand i medfør af lov om advokatbistand til skadelidte.

Andre betingelser for tildeling af retshjælp til ofre

I nogle tilfælde kan retten beskikke en **advokat til skadelidte**, som så bistår ofret. Skadelidte kan således få beskikket en advokat, hvis den pågældende er offer for en forbrydelse, f.eks. har været udsat for en seksuel forbrydelse, et overfald, ulovlig frihedsberøvelse, røveri eller andre former for forbrydelser, der kan føre til fængsling af den person, som har begået forbrydelsen. Retten beskikker en advokat til skadelidte, men dette kan først ske, når den indledende efterforskning er iværksat. Skadelidtes advokatsalær betales af staten og koster ikke ofret noget.

Andre betingelser for tildeling af retshjælp til tiltalte

Hvis en varetægtsfængslet eller arrestant anmoder om det, får den pågældende beskikket en advokat til at repræsentere sig. Der beskikkes også på anmodning en offentlig forsvarsadvokat til en person, der er mistænkt for en forbrydelse medmindre strafferammen for den pågældende forbrydelse er under seks måneders fængsel.

Der beskikkes desuden en forsvarsadvokat i følgende sager:

1. hvis en mistænkt har behov for en forsvarsadvokat i forbindelse med efterforskningen af forbrydelsen
2. hvis der er behov for en forsvarsadvokat, fordi der består tvivl om den sanktion, der kan idømmes, og der er grund til at idømme en anden sanktion end en bøde eller en betinget dom, eller hvis sådanne sanktioner er knyttet sammen
3. hvis der er specifikke grunde i forbindelse med mistænktens personlige forhold eller sagens genstand.

Hvis mistænkte repræsenteres af en forsvarsadvokat efter eget valg, vil der ikke blive beskikket en offentlig forsvarsadvokat.

Omkostningsfrie civile retssager

Hvis der bevilges retshjælp, skal sagsøger ikke betale anlæggelses- og administrationsgebyr til retten. Sagsøgte skal ikke betale noget gebyr til retten. Parterne kan dog blive dømt til at betale den anden parts sagsomkostninger, herunder anlæggelses- og administrationsgebyrer. Der findes ikke noget anlæggelses- og administrationsgebyr for anker til **landsretten** eller til **Højesteret**.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Den tabende part skal som udgangspunkt betale den vindende parts sagsomkostninger. Godtgørelse af sagsomkostningerne dækker de samlede udgifter til sagsforberedelse, repræsentation ved en advokat i retten og omkostningerne til bevisførelse (herunder til vidner og sagkyndige). Omkostninger, der i rimeligt omfang afholdes for at sikre partens interesser, godtgøres. Der skal også betales godtgørelse for den tid og det arbejde, som den vindende part har brugt. Forhandlinger om at løse tvisten, som har direkte indflydelse på en parts sag, betragtes som foranstaltninger, der træffes i forbindelse med forberedelse af sagen.

Honorarer til sagkyndige

Se foranstående svar vedrørende godtgørelse af omkostninger.

Oversætter- og tolkehonorarer

Hvis en part, et vidne eller enhver anden, som skal afhøres i retten, ikke forstår og taler svensk, ansættes der en tolk til at bistå retten. Retten betaler om nødvendigt for oversættelse af dokumenter, der indgår i sagen eller afsendes fra retten. Retten betaler oversættelses- og tolkehonorar, og parterne hæfter ikke for disse omkostninger.

Baggrundsmateriale

[Sveriges rapport om undersøgelsen af gennemsigtigheden i omkostninger ved civile retssager](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 19/03/2013

Sagsomkostninger - England og Wales

Denne side indeholder vejledende oplysninger om sagsomkostninger i England og Wales. Her gøres der rede for bl.a. omkostninger til advokatsalærer, retshjælp, mediation/mægling og faste omkostninger såsom retsgebyrer.

Hvor kan jeg finde oplysninger om sagsomkostninger?

Websteder med oplysninger om omkostninger

Oplysninger om selve processen og omkostninger i forbindelse med sagsanlæg i England og Wales vil snarest blive lagt ud på [irectgov](#), de britiske statslige myndigheders websted. Directgov giver let adgang til oplysninger fra myndighederne.

Webstedet [Her Majesty's Courts Service](#) (HMCS, domstolsstyrelsen) indeholder nærmere oplysninger om retsgebyrer i England og Wales (ikke så mange om alle de forskellige sagsomkostninger). På dette websted findes der oplysninger om de forskellige retsgebyrer, som opkræves af domstolene i England og Wales, og om, hvorvidt man har pligt til at betale dem. Desuden kan man finde oplysninger om lovgivning og love vedrørende retsgebyrer.

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

Der findes ikke nogen gennemsnitlig varighed, da ingen sager er ens. Den pågældende domstol kan anslå en omtrentlig varighed for bestemte typer sager.

Hvor kan jeg finde oplysninger om gennemsnitlige samlede omkostninger til en bestemt procedure?

Der findes ikke nogen gennemsnitlig omkostninger, da ingen sager er ens. En advokat med erfaring inden for en bestemt type sager kan eventuelt vejlede om de forskellige priser.

Merværdiafgift

Advokatsalærer: Der betales normalt moms af salærer til rådgivende og procederende advokater og også visse andre udgifter (15 %, som dog sandsynligvis vil blive forhøjet til 17,5 % i 2010). Momsregistrering er obligatorisk i Det Forenede Kongerige, hvis bestemte indkomstgrænser overskrides. Se webstedet for [HM Revenue & Customs](#) (told og skat) for yderligere oplysninger.

Retsgebyrer: Retsgebyrer pålægges ikke moms.

Regler om salærer og honorarer til de juridiske erhverv

Regler om salærer og honorarer til de juridiske erhverv

Rådgivende advokater (solicitors)

Ifølge [Solicitors' Code of Conduct](#) (adfærdskodeks for rådgivende advokater) skal disse give deres klienter de bedst mulige oplysninger om salærer og honorarer (regel 2.03). Det hedder således specifikt i regel 2.03, at advokater har **pligt til at informere deres klienter om deres takster, og om hvorvidt de skal betale forud**, samtidig med at de skal rådgive om finansieringsmuligheder, bl.a. **ret til offentlig finansiering**. Advokater skal også orientere deres klienter om deres eventuelle pligt til at afholde tredjemands omkostninger. Disse bestemmelser gælder også for registrerede europæiske advokater, der praktiserer i England og Wales, og for advokatkontorer med rådgivende advokater, andre advokater og andre ikke-juridiske medarbejdere, der er omfattet af Solicitors Regulation Authority (den regulerende myndighed for advokater). I de første rådgivende skrivelser til klienterne skal en advokat også beskrive klientens målsætninger, muligheder og sagens genstand (i henhold til kodeksens regel 2.02).

Når den endelige udgiftsopgørelse foreligger, kan advokatsalæret indbringes for både Legal Complaints Service (advokatnævnet) og "Taxing Officers" (domstolens klageafdeling). I henhold til bekendtgørelse om advokatsalærer (frivillig retspleje) af 2009 skal advokatsalærer være rimelige og retfærdige, og der skal tages hensyn til alle de af sagens omstændigheder, der ikke vedrører de retslige procedurer. Hvis en klage over en advokatregning vedrører arbejde, der ikke omfatter de retslige procedurer, kan den forelægges advokatnævnet, som vurderer, om regningen er retfærdig og rimelig. Hvis det konkluderes, at den er for høj, fastlægger nævnet, hvad en retfærdig og rimelig regning ville have lydt på. En aftale om salærer i relation til opgaver, der involverer en retssag er omfattet af de lovmæssige krav i Solicitors Act 1974 (lov om rådgivende advokater) og kan blive vurderet af domstolene.

Procederende advokater (barristers)

Honorarer til procederende advokater (barristers) er ofte genstand for forhandling og fastlægges, før advokaten påbegynder sit arbejde, og loven behøver derfor **ikke være så restriktiv**. I Bar Council's adfærdskodeks for advokater i England og Wales fastlægges de principper, der gælder for procederende advokater i henseende til **honorarer og salærer til selvstændige procederende advokater**. Det hedder i kodeksen, at **selvstændige procederende advokater kan kræve betaling for arbejde**, der udføres på et grundlag, der er **tilladt i henhold til loven**, og som **ikke involverer betaling af løn**. Der findes andre bestemmelser for arbejde, som en selvstændig procederende advokat udfører på en andens vegne. Uregelmæssigheder i forbindelse med honorarer og salærer kan forelægges **Bar Standards Board** (standardiseringsnævn under Bar Council) og kan munde ud i disciplinærforanstaltninger.

Fogeder

Udgifter til fogeder ved distriktsdomstolene (County Courts) er retsgebyrer og indgår derfor i ovennævnte retsgebyrer.

I henhold til loven om domstolens virke fra 2003 (Courts Act) skal Lord Chancellor (justitsministeren) ved lov fastlægge de gebyrer, som fogeder for High Court kan forlange. Oplysninger om disse salærer kan findes på webstedet for Storbritanniens domstolsstyrelse.

De bemyndigede fogeders (Certificated Bailiffs) salærssystem er kompliceret, og hver fuldbyrdelsesinstans har sin egen salærstruktur. Nogle strukturer, såsom i forbindelse med kommuneskat (Council Tax), er fastlagt ved lov, mens andre kun findes i kontrakter mellem en fogedvirksomhed og dennes klienter.

Domstolsstyrelsen foretager nu en revision af status for bemyndigede fogeder og salærstrukturen. Selvom ændringerne sandsynligvis først træder i kraft i april 2012, skal dette websted ajourføres med oplysninger om disse ændringer.

Optagelse af vidneforklaringer

Et område, hvor omkostningerne ligger fast for alle juridiske erhverv, er optagelse af vidneforklaringer. I henhold til loven om domstole og juridiske ydelser fra 1990 (Courts and Legal Services Act) skal Lord Chancellor ved lov fastlægge salæret for juridiske ydelser i relation til optagelse af vidneforklaringer. Niveauet ligger på nuværende tidspunkt på 5 GBP pr. beediget erklæring og 2 GBP pr. bevis.

Omkostningskilder

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i England og Wales?

Oplysninger om retsgebyrer kan findes på webstedet for [Her Majesty's Courts Service](#), men det er også nødvendigt at have oplysninger om andre omkostningskilder såsom retlig præsentation. [Law Society](#) og [Bar Council](#) kan være behjælpelige med at finde en retlig repræsentant, men kan ikke informere om omkostninger til retlig repræsentation, da dette afhænger af de forskellige faktorer ved den enkelte sag. Hvis der er tale om en grænseoverskridende tvist, skal der normalt betales salær til to sæt advokater, nemlig advokaterne der, hvor den person, der anlægger sagen, er, og advokaterne det sted, hvor retssagen finder sted..

Faste omkostninger

Faste omkostninger i civile sager

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager

Oplysninger om retsgebyrer kan findes på webstedet for [Her Majesty's Courts Service](#). Disse gebyrer skal lægges til udgifterne til retlig repræsentation.

Tidspunkt i en civilretlig sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Retsgebyrer skal betales ved starten af enhver proces, hvor der skal betales sådanne gebyrer. Alle andre salærer og faste omkostninger betales normalt efter sagens afslutning.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for sagens parter i straffesager

En tiltalt kan få retshjælp til sit forsvar i en straffesag, hvis den pågældende opfylder betingelserne for det. Nedenfor findes flere oplysninger om retshjælp, og om hvem der er berettiget til retshjælp. Hvis en tiltalt ikke får retshjælp, aftales omkostningerne mellem den pågældende og dennes retlige repræsentant.

Tidspunkt i en straffesag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Vidnegodtgørelser og honorarer til sagkyndige skal normalt betales ved sagens afslutning.

Faste omkostninger i forfatningsmæssige sager

Faste omkostninger for sagens parter i forfatningsmæssige sager

Retsgebyrerne afhænger af arten af den pågældende sag, og hvilken type domstol den anlægges ved. Andre omkostninger som til f.eks. retlig repræsentation skal også tages i betragtning.

Tidspunkt i forfatningsmæssige sager, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Eventuelle retsgebyrer skal betales ved starten af enhver proces. Alle andre gebyrer/faste omkostninger betales normalt efter sagens afslutning.

Honorarer til sagkyndige

I civilsager, hvor kravet ikke overstiger 5 000 GBP, kan honorarer til sagkyndige højst udgøre 200 GBP, men i alle andre sager kan dommeren selv fastsætte disse honorarer. Domstolene skal undersøge muligheden af at bruge en fælles sagkyndig i stedet for en for hver af sagens parter. [Justitsministeriets](#) websted indeholder oplysninger om omkostningskilder.

Oversætter- og tolkehonorarer

I de fleste civilsager bestilles og aflønnes tolke centralt. Det forudsætter dog, at visse betingelser er opfyldt. Enten skal der være tale om det indledende retsmøde (hvor det besluttes, om sagen skal behandles ved en højere domstol), en familiesag, der involverer børn, eller en sag om vold i hjemmet (herunder tvangsægteskab). Selvom sagen ikke opfylder et af disse betingelser, vil der stadig blive betalt for en tolk, hvis det er den eneste mulighed for, at en part kan forstå retsforhandlingerne, og denne ikke har adgang til offentlig støtte, ikke har råd til selv at betale en tolk og ikke kan få hjælp fra et familiemedlem eller en ven. Honoraret fastsættes i forbindelse med bestillingen. Honoraret kan variere meget afhængig af retsmødets længde, rejsetid og -udgifter til og fra domstolen samt tolkens transportmiddel. Betingelserne anvendes konsekvent på alle krav for at undgå overbetaling.

Der findes ingen forskrifter for tolkehonorarer. Tolken/oversætteren eller oversættelsesvirksomheden fastsætter deres egne takster.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Hovedprincippet er, at taberen skal betale, men det er dommeren, der fordeler sagsomkostningerne. Her tager dommeren hensyn til parternes adfærd, eventuelle bestræbelser før og under sagsbehandlingen på at løse tvisten (herunder forsøg på alternativ konfliktløsning). Omkostningerne kan omfatte faste omkostninger, omkostninger, som dommeren vurderer ligger inden for de beløbsmæssige rammer (afhængigt af sagens type og værdi). Omkostninger kan også behandles som et særskilt spørgsmål i en "detaljeret omkostningsvurdering", der dog normalt kun bruges i mere komplekse sager, hvor omkostningerne kræver en nærmere undersøgelse. [Justitsministeriets](#) websted indeholder oplysninger om proceduren.

Hvor kan jeg finde oplysninger om mediation/mægling?

Oplysninger om mediation/mægling, bl.a. om omkostninger, findes på forskellige websteder og links:

- [Alternative Dispute Resolution](#)
- [Community Legal Advice](#)
- [National Mediation Helpline](#)
- [Justitsministeriets websted om alternativ konfliktløsning](#)
- [Her Majesty's Courts Service's websted om mægling](#)

Oplysninger om alternativ løsning af konflikter i familier kan fås på webstedet for [Family Mediation Helpline](#) (der udelukkende tager sig af familiemediation) eller ved at ringe til 0845 60 26 627 (fra Det Forenede Kongerige) og +441823 623650 (uden for Det Forenede Kongerige). På *følgende websteder* kan man også få oplysninger om familiemediation:

- [Direct.gov.uk](#)
- [Advice Now](#)
- [Community Legal Advice](#)
- [Advice Guide](#)
- [ADR Now](#)
- [Her Majesty's Courts Service](#)

Besøgende på disse websteder kan bruge søgefaciliteten og søge efter "familiemediation" (family mediation).

Retshjælp

Gældende indkomstgrænse på det civilretlige område

Personer, der modtager visse indkomstafhængige ydelser (indkomststøtte, indkomstbaserede jobsøgningsydelser, indkomstrelateret beskæftigelses- og støtteydelse og kreditgaranti (for pensionister)) er **umiddelbart** berettigede til retshjælp. Det betyder, at **de automatisk er økonomisk berettiget til retshjælp**. Disse fire indkomstafhængige ydelser kaldes også bistandsydelser, fordi de hæver den pågældendes indkomst til den sociale mindsteløn.

Andre personer, der har behov for retshjælp, kan få "gratis" eller ikke-bidragspligtig bistand, hvis de har en månedlig bruttoindkomst på under 2 657 GBP, en månedlig disponibel indkomst på under 315 GBP og en disponibel formue på ikke over 3 000 GBP. Hvis deres månedlige disponible indkomst er på mellem 316 og 733 GBP, eller deres disponible formue ligger mellem 3000 og 8000 GBP, får de tilbud om finansiering på betingelse af, at de giver tilsagn om at bidrage økonomisk til deres sagsomkostninger. Disse tal gælder fra april 2009, men kan ændres, så man bør altid kontrollere de aktuelle beløb hos [Legal Services Commission](#) (retshjælpsudvalg, som administrerer retshjælpssystemet i England og Wales).

Ud over at opfylde de økonomiske betingelser skal en ansøger også bevise, at **den pågældende har rimelig grund** til at indlede, forsvare eller være part i sagen, og at det er rimeligt at tildele retshjælp i den pågældende sag. Retshjælpsudvalget skal f.eks. afgøre, om den pågældende har en rimelig chance for at vinde sagen, om fordelene ved at gennemføre sagen opvejer det offentlige udgifter til den, og om ansøgeren får betydelig personlig fordel af sagen, sammenholdt med et eventuelt ansvar for at godtgøre omkostningerne, hvis sagen vindes. Det er de samme faktorer, der indgår i overvejelserne om at blive part i sagen for en klient med beskedne midler, som selv skal betale omkostningerne.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for tiltalte

Siden oktober 2006 skal en tiltalt, hvis sag behandles i Magistrate's Court (den lavere straffedomstol) i England og Wales, have foretaget en **trangsundersøgelse, hvor man vurderer ansøgerens indkomstforhold i forhold til familieforhold**, f.eks. antal børn. Hvis ansøgerens vægtede årlige bruttoindkomst er under 12 475 GBP, hvis den pågældende modtager en specificeret velfærdsydelse eller er under 18 år, opfylder den pågældende de økonomiske betingelser for retshjælp. Hvis ansøgerens årlige vægtede bruttoindkomst er over 22 325 GBP, opfylder den pågældende ikke de økonomiske betingelser for retshjælp. Hvis en ansøgers korrigerede indkomst ligger mellem de to grænser, vil der blive foretaget en mere indgående vurdering af den pågældendes disponible indkomst. Beregningen baseres på faktiske udgifter til bolig og børnepasning og omfatter også et dyrtidstillæg. Hvis ansøgerens årlige disponible indkomst herefter ikke overstiger 3 398 GBP, opfylder den pågældende de økonomiske betingelser for retshjælp.

I november 2008 iværksatte regeringen en høring om et **forslag om at udvide trangsundersøgelsen til også at omfatte Crown Court** (den højere straffedomstol) i England og Wales og offentliggjorde sit svar på de indkomne bemærkninger i juni 2009. Regeringen forventer at afprøve sin model i fem Crown Courts i januar 2010 og i resten af England og Wales fra april til juni 2010.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for ofre

Ofre for forbrydelser har ikke adgang til retshjælp. Der kan dog ydes **krisehjælp og praktisk hjælp fra** de ansatte og Witness Service (vidnetjenesten) såsom tilbud om adskilte ventelokaler. Udsatte og chikanerede vidner tilbydes **særlige foranstaltninger** under **Youth Justice and Criminal Evidence Act** (lov fra 1999 om domstolenes behandling af unge og bevismidler i straffesager), såsom mulighed for videovidneafhøring fra et andet sted.

Anklagemyndigheden har for nylig revideret en pakke med information til efterladte for politiets familierådgivere, som de kan give til efterladte efter mord eller manddrab i familien. Pakken omfatter oplysninger og råd om en bred vifte af spørgsmål, som familien skal forholde sig til, og information om, hvor de kan få yderligere hjælp, f.eks. hvis de har brug for juridisk rådgivning om, hvor et barn skal bo, eller hvem et barn skal have kontakt til.

Juridisk rådgivning til efterladte efter mord eller manddrab er et forsøg, der indgår i ordningen om advokatbistand til ofre. Her har efterladte familiemedlemmer ret til op til 15 timers gratis juridisk vejledning om sociale og personlige problemer, der skyldes et dødsfald, men ikke er direkte relateret til retssagen. Pilotordningen sluttede i april 2008, og på grundlag af erfaringerne herfra arbejdes der nu med forslag om at indføre en tjeneste, som skal yde juridisk rådgivning i hele England og Wales.

Desuden findes der under **anklagemyndigheden** en ordning for ofre, der giver familiemedlemmer mulighed for at afholde et møde med anklagemyndigheden før selve retsmødet, hvor de får forklaret systemet med en personlig erklæring fra ofret og får tilbud om, at en anklager oplæser denne erklæring før domsafsigelsen. Efter sagens afgørelse kan ofre blive henvist til kriminalforsorgens kontaktordning. Ofret får en kontaktperson, som løbende holder familien informeret (f.eks. om den kriminelles dom) og hjælper familien med at ajourføre den personlige erklæring til retsmøder om prøveløsladelse, hvis de er interesserede i det.

Andre betingelser for formidling af retshjælp til tiltalte

Når en person søger om retshjælp til repræsentation i Magistrate's Court eller Crown Court i England og Wales, skal den pågældende også gennemgå en test, hvor der foretages en vurdering af "**retfærdighedens interesser**". Her vurderes det, om det forhold, at en tiltalt kendes skyldig i den påståede lovovertrædelse, sandsynligvis vil betyde, at den pågældende kommer i fængsel eller mister sit arbejde, og om tiltalte er i stand til at forstå proceduren og fremlægge sine argumenter. Hvis en eller en kombination af disse faktorer gælder for den tiltalte, vil den pågældende normalt have opfyldt testen om "retfærdighedens interesser".

Omkostningsfrie retssager

Under visse omstændigheder skal en person ikke betale retsgebyr. Den pågældende kan f.eks. få **fuldstændig gebyrfrigørelse** eller **delvis gebyrfrigørelse**, hvor den pågældende skal yde et bidrag til betalingen. Yderligere oplysninger om fritagelse for retsgebyrer kan findes på webstedet for [Her Majesty's Courts Service](#).

Relevante links

[Legal Services Commission](#), [Alternative Dispute Resolution \(ADR\)](#), [Community Legal Advice](#), [National Mediation helpline](#), [Alternativ konfliktløsning på Justitsministeriets websted](#), [Mediationsside på webstedet for Majesty's Court Service](#), [Family Mediation Helpline](#), [Direct.gov.uk](#), [Advice Now](#), [Community Legal Advice](#), [Advice Guide – onlinehjælp fra Citizens Advice Bureau](#), [ADR Now](#), [Her Majesty's Courts Service](#), [Solicitors' Code of Conduct](#), [HM Revenue & Customs](#), [Her Majesty's Court Service](#), [Ministry of Justice](#), [Her Majesty's Courts Service \(fogeder\)](#), [Ministry of Justice](#)

Relevante dokumenter

[Britisk undersøgelsesrapport om gennemsigtigheden af omkostninger](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 26/06/2019

Sagsomkostninger - Nordirland

Denne side indeholder vejledende oplysninger om sagsomkostninger i Nordirland.

Regler for salærer og honorarer til de juridiske erhverv

Der findes omkostningstariffer for både County Court (byretten) og Supreme Court (højesteret) – hvoraf nogle omfatter salærer og honorarer.

Webstedet for [Office of Public Sector Information](#) indeholder en kopi af den lovgivning, som fastlægger den aktuelle omkostningstarif for County Court. Omkostningstariffen for High Court (landsretten) er ikke tilgængelig online. Disse tariffer følges kun i visse tilfælde og gælder ikke alle sager.

En Taxing Master (vurderingsekspert) kan vurdere sagsomkostningerne i visse sager, f.eks. skilsmisssager og sager vedrørende godtgørelse i forbindelse med skilsmisse. Sådanne omkostninger omfatter også advokatsalærer.

Northern Ireland Legal Services Commission (retshjælpsudvalget) fastsætter satser for sager vedrørende forældremyndighed i henhold til Children (Northern Ireland) Order 1995, hvor der ydes retshjælp.

- Sager ved Family Proceedings Court (familieretten), der finansieres via ABWOR-ordningen (**Assistance by Way of Representation**), vurderes enten på grundlag af en timetakst eller en fast (sammensat) afgift.
- Sager ved Family Care Centre (familiecentret), der opfylder bestemmelserne i artikel 3 i **Legal Aid** (Remuneration of Solicitors and Counsel in County Court Proceedings) **Order** (Northern Ireland) 1981, vurderes på grundlag af en standardafgift. Hvis sagen ikke opfylder bestemmelserne i ovennævnte artikel 3, vurderes den på grundlag af en timetakst, der ikke må overstige de grænser, der er fastsat i artikel 2 i samme lov.
- Separations- og underholdssager ved Magistrates Court (byretten for strafferetlige sager), der finansieres via ABWOR-ordningen, vurderes ligeledes på grundlag af en fast afgift.

1. Rådgivende advokater (solicitors)

Webstedet for [Law Society of Northern Ireland](#) (Nordirlands advokatsamfund for rådgivende advokater) kan være nyttigt, når man skal finde en rådgivende advokat, men det indeholder ikke oplysninger om advokatsalærer, da de afhænger af mange faktorer, som varierer fra sag til sag.

3. Procederende advokater (barristers)

Webstedet for [Northern Ireland Bar Library](#) (Nordirlands advokatsamfund for procederende advokater) kan være nyttigt, når man skal finde en procederende advokat, men det indeholder ikke oplysninger om advokatsalærer, da de afhænger af mange faktorer, som varierer fra sag til sag.

Faste omkostninger

Faste omkostninger i civile sager

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager

De faste omkostninger i **forfatningssager** afhænger af, hvor retssagen blev anlagt, og er baseret på de satser, som det pågældende domstolsniveau har fastsat. De gældende retsafgifter kan findes på [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#).

Disse omfatter **ikke advokatsalærer**.

Forfatningssager, der henvises til **Det Forenede Kongeriges Supreme Court**, er også forbundet med retsafgifter, og de kan findes her [UK Supreme Court](#) [gebyrer](#).

Tidspunkt i en civil sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Retsafgifter skal normalt betales, når retssagen anlægges, men der kan være andre afgifter forbundet med sideløbende processer under retssagen, f.eks. begæringer og retsmøder.

Sagsomkostningerne for en person, som ikke modtager retshjælp, aftales mellem den pågældende og dennes advokat.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for sagens parter i straffesager

I straffesager betaler en anklaget person, der modtager retshjælp, ikke sagsomkostninger. Sagsomkostningerne for en person, som ikke modtager retshjælp, aftales mellem den pågældende og dennes advokat.

Tidspunkt i en straffesag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Omkostninger til civile parter, f.eks. vidnegodtgørelse og honorarer til sagkyndige, betales normalt ved retssagens afslutning. Sådanne omkostninger er dog ikke faste omkostninger og afhænger af sagens genstand.

Faste omkostninger i forfatningssager

Faste omkostninger for sagens parter i forfatningssager

De faste omkostninger i **forfatningssager** afhænger af, hvor retssagen blev anlagt, og er baseret på de satser, som det pågældende domstolsniveau har fastsat. De gældende retsafgifter kan findes på [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#).

Disse omfatter **ikke advokatsalærer**.

Forfatningssager, der henvises til **House of Lords** (Overhuset) og den nye **Supreme Court**, som erstatter førstnævnte, er også forbundet med retsafgifter, men disse afgifter er endnu ikke fastlagt.

Tidspunkt i en forfatningssag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Retsafgifter skal normalt betales, når retssagen anlægges, men der kan være andre afgifter forbundet med sideløbende processer under retssagen, f.eks. begæringer og retsmøder.

Sagsomkostningerne for en person, som ikke modtager retshjælp, aftales mellem den pågældende og dennes advokat.

Pligt for advokater og andre partsrepræsentanter til at give forhåndsoplysninger

Parternes rettigheder og forpligtelser

Rådgivende advokater er forpligtet til at give parterne et overslag over de forventede omkostninger, men da disse afhænger af sagens forløb/udvikling, kan det være vanskeligt at komme med et nøjagtigt skøn ved retssagens begyndelse.

Omkostningskilder

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Nordirland?

Oplysninger om retsafgifter kan findes på [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#).

Webstederne for [Law Society of Northern Ireland](#) og [Northern Ireland Bar Library](#) kan være nyttige, når man skal finde en advokat, men de indeholder ikke oplysninger om advokatsalærer, som afhænger af den enkelte sag og af, om parterne er berettiget til retshjælp.

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Nordirland?

Oplysninger om retsafgifter på engelsk findes på [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#). Disse oplysninger kan på anmodning oversættes til en række andre sprog.

Hvor kan jeg finde oplysninger om mediation/mægling?

Sådanne oplysninger kan findes på webstedet for [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#).

Yderligere oplysninger kan også findes på webstedet for [Law Society of Northern Ireland](#).

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om omkostninger?

Websteder med oplysninger om omkostninger

Webstedet for [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#) indeholder en liste over samtlige retsafgifter.

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

Statistiske oplysninger om domstolenes arbejde kan findes på [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#).

Hvor kan jeg finde oplysninger om en bestemt procedures gennemsnitlige samlede omkostninger?

Der findes ingen kendt kilde til sådanne oplysninger.

Der findes dog omkostningstariffer for sager ved både County Court og High Court. Disse er imidlertid kun tænkt som en vejledning og må ikke betragtes som endegyldige, da de ikke bruges i alle sager. Endvidere gælder de kun for sager på det pågældende domstolsniveau.

Den gældende tarif for County Court kan findes på webstedet for [Office of Public Sector Information](#).

Omkostningstariffen for High Court er ikke tilgængelig online.

Moms

Hvor finder jeg disse oplysninger?

Der kan blive pålagt moms til den gældende sats på omkostninger, afgifter og udgifter i henhold til Value Added Tax Act 1983. Yderligere oplysninger om retsafgifter kan findes på [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#), hvor afgifterne er angivet ekskl. moms.

Retshjælp

Gældende indkomstgrænse på det civilretlige område

Retshjælp ydes normalt til personer, hvis årlige disponible indkomst ligger under 9 937 GBP, undtagen såfremt der er tale om personskaade, hvor indkomstgrænsen er 10 955 GBP. I et begrænset antal offentligretlige sager vedrørende forældremyndighed (kendt som særlige "**Children Order**"-retssager) ydes der retshjælp uden hensyntagen til personens indkomst. For yderligere oplysninger, se [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#).

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for tiltalte

Der er ikke fastsat nogen indkomstgrænse i forhold til retshjælp for tiltalte i Nordirland. Dommeren bevilger retshjælp til den tiltalte, hvis han eller hun mener, at den tiltalte ikke har tilstrækkelige midler til at betale for advokatbistand.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for ofre

Der ydes ikke retshjælp til ofre inden for strafferetsplejens rammer.

Når ofre søger om godtgørelse, er det som regel ikke under retshjælpsordningen. Regeringen har etableret en særskilt lovbestemt ordning for erstatning til ofre; i Nordirland hedder ordningen Criminal Injury Compensation Scheme. Under denne ordning kan ofre søge erstatning uden juridisk rådgivning og advokatbistand. Bistand i forbindelse med kravet ydes gratis af [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#) oplysninger og en "virtuel gennemgang" for ofre og vidner.

- Endvidere tilbyder [Northern Ireland Court and Tribunals Service](#) har en ordning, hvor retsafgifter enten kan blive godtgjort eller man kan blive fritaget for dem. Der er tale om indkomstafhængig ordning, og ansøgere skal udfylde en standardblanket.
- Retssagen er omkostningsfri for en tiltalt, der har fået bevilget retshjælp i en straffesag.
- Som nævnt ovenfor ydes der normalt retshjælp til personer, hvis årlige disponible indkomst ligger under GBP 9 957.
- I et begrænset antal offentligretlige familiesager vedrørende forældremyndighed (kendt som særlige "**Children Order**"-retssager) ydes der retshjælp uden hensyntagen til personens indkomst.
- Tildeling af eller fritagelse for omkostninger beror på domstolens skøn.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Tildelingen af omkostninger beror på domstolens skøn. **Reglerne for Court of Judicature i Nordirland og reglerne for County Court i Nordirland** fastlægger omkostningerne, men er ikke tilgængelige online.

Honorarer til sagkyndige

Antallet af sagkyndige er begrænset af domstolens regler – reglerne for Court of Judicature i Nordirland og reglerne for County Court i Nordirland. Der findes ingen faste omkostninger eller omkostningstariffer for sagkyndige, da deres honorarer afhænger af, hvilken type sagkyndig der er tale om, og den pågældendes rolle i retssagen.

Oversætter- og tolkehonorarer

Når en civil sag eller familiesag finansieres privat, er det generelt den part, der har brug for tolkeservice, som sørger for dette og afholder udgifterne hertil.

Northern Ireland Courts and Tribunals Service vil dog sørge for og fra central side finansiere en tolk til en ikke-engelsktalende part i følgende sager: forundersøgelser, familiesager, hvor børn er involveret, eller sager om vold i hjemmet (herunder tvangsægteskaber).

Hvis sagen ikke falder ind under et af ovennævnte kriterier, kan der stadig finansieres en tolk, hvis dommeren bestemmer, at det er den eneste måde, som parten kan forstå sagsforløbet på, og hvis vedkommende ikke kan opnå offentlig finansiering, ikke har råd til selv at betale en tolk, eller dommeren udtrykkeligt beslutter, at der skal udpeges en tolk.

I de tilfælde, hvor Northern Ireland Courts and Tribunals service sørger for en tolk og betaler tolkens honorar, er dette honorar fastlagt i vilkårene og betingelserne for at hyre tolken. Honoraret kan variere fra sag til sag alt efter retsmødets længde, afstand og rejsetid til og fra retten og det transportmiddel, som tolken anvender. Vilårene og betingelserne er gældende for enhver honorarudbetaling for at sikre, at der ikke gives overbetaling.

Relevante dokumenter

[Det Forenede Kongeriges rapport om undersøgelsen af gennemsigtigheden af omkostninger\(448 Kb\)](#)

Relevante links

[Law Society of Northern Ireland](#)

[Northern Ireland Bar Library](#)

[Office of Public Sector Information](#)

[Oplysninger om retsafgifter fra Northern Ireland Court and Tribunals Service](#)

[Northern Ireland Court and Tribunals Service](#)

[Oplysninger om listen over handelssager fra Northern Ireland Court and Tribunals Service](#)

[Victim Support Northern Ireland and Tribunals Service](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 26/06/2019

Sagsomkostninger - Skotland

Denne side indeholder vejledende oplysninger om sagsomkostninger i Skotland.

Regler for salærer og honorarer til de juridiske erhverv

Der findes **ingen regler om de salærer og honorarer**, som de juridiske erhverv opkræver hos deres klienter. Der findes imidlertid **regler om de salærer og honorarer**, som en part, der vinder en retstvist, **kan få godtgjort**.

Rådgivende advokater

Der findes ingen regler om salærer og honorarer til rådgivende advokater i Skotland. Salærer og honorarer afhænger af mange forskellige faktorer i relation til den pågældende sag.

Procederende advokater

Der findes ingen regler om salærer og honorarer til procederende advokater i Skotland. Salærer og honorarer afhænger af mange forskellige faktorer i relation til den pågældende sag.

Faste omkostninger

Faste omkostninger i civile sager

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager

De faste omkostninger i Skotland afhænger af **sagstypen** og af, ved hvilken **domstol** den pågældende sag anlægges (indledes). Der skal betales faste omkostninger i forskellige faser af sagen:

- ved indgivelse af de dokumenter, hvormed sagen anlægges ved domstolen
- ved indgivelse af supplerende papirer
- ved berammelse af et retsmøde
- for anvendelse af domstolens tid under et retsmøde, baseret på en dagstakst
- for indgivelse af opgørelser til fastsættelse af sagsomkostningerne
- ved iværksættelse af appel af en afgørelse.

Salærer og honorarer for hver enkelt søgsmålstype er fastsat i de skotske **bekendtgørelser om salærer og honorarer**. I civile sager er bekendtgørelsen fra 1997 om salærer og honorarer ved Sheriff Court (lokale førsteinstansretter) samt bekendtgørelsen fra 1997 om salærer og honorarer ved Court of Session (øverste civilretlige instans) relevante. Disse bekendtgørelser er efterfølgende ændret ved adskillige ændringsbekendtgørelser for at tage hensyn til stigninger i salærer og honorarer. Der findes flere oplysninger om de skotske bekendtgørelser om salærer og honorarer og ændringer heraf på webstedet for den skotske domstolsstyrelse, [Scottish Court Service](#).

Familieret – Skilsmisse/opløsning af registreret partnerskab

I Skotland kan **begæringer om skilsmisse eller opløsning af registreret partnerskab** indgives til Sheriff Court eller Court of Session og behandles efter en:

- forenklet procedure
- ikke-forenklet procedure.

Den gældende retsafgift for indgivelse af en begæring om forenklet skilsmisse/opløsning af registreret partnerskab ved Sheriff Court er 95 GBP. Ved Court of Session er retsafgiften 105 GBP. Der vil blive opkrævet yderligere retsafgifter, hvis sheriff officer (en retsmedsmand, der er udpeget til at fuldbyrde kendelser) skal forkynde skilsmissepapirerne for sagsøgte. Ved Sheriff Court og Court of Session udgør retsafgiften 10 GBP, hvortil skal lægges et særskilt gebyr, der opkræves af sheriff officer.

Proceduren for ikke-forenklet skilsmisse/opløsning af registreret partnerskab indledes i form af et indledende processkrift i Sheriff Court. Den nuværende retsafgift for et indledende processkrift vedrørende en skilsmisse eller opløsning af et registreret partnerskab er 125 GBP. I disse sager kan domstolen ikke foranledige, at processkriftet forkyndes for sagsøgte. Den begærende part (sagsøgeren) skal derfor betale særskilte retsafgifter for forkyndelsen af dokumenterne til enten en rådgivende advokat eller en sheriff officer. Der skal ligeledes betales yderligere retsafgifter i forskellige faser afhængig af sagens behandling ved domstolen (se ovenfor). Hvis det drejer sig om en sag, hvor parterne er enige om at søge skilsmisse/opløsning af registreret partnerskab, vil der som minimum blive opkrævet endnu en retsafgift for indgivelsen af en anmodning til domstolen om at afsige dom, og den gældende retsafgift herfor er 55 GBP. Ved Court of Session er retsafgiften for at indgive et indledende processkrift vedrørende skilsmisse/opløsning af registreret partnerskab 140 GBP.

Familieret – Forældremyndighed over børn og børnebidrag

I familieretssager afhænger retsafgiften ved Sheriff Court af, hvorvidt **begæringen om forældremyndigheden og børnebidrag indgives i forlængelse af en begæring om skilsmisse/opløsning af registreret partnerskab**. Hvis der foreligger en begæring om skilsmisse/opløsning af registreret partnerskab, opkræves retsafgiften for en ikke-forenklet skilsmisse.

Hvis der ikke foreligger en skilsmissebegæring, opkræves der en retsafgift for indgivelse af et indledende processkrift, som for øjeblikket beløber sig til 80 GBP. Der vil blive opkrævet yderligere retsafgifter i forskellige faser, afhængig af sagens behandling ved domstolen.

Ved Court of Session udgør retsafgiften 140 GBP, og også her kan der blive opkrævet yderligere retsafgifter i forskellige faser, afhængig af sagens behandling ved domstolen (se ovenfor).

Erhvervsret – Kontrakt og ansvar

I erhvervsretlige sager afhænger afgiftsstørrelsen **af den nedlagte påstand** og af **reglerne ved den domstol, hvor sagsøgeren** (den person, der indleder søgsmålet) **anlægger sagen**.

Hvis sagsøgeren f.eks. kan anlægge sagen i henhold til reglerne om søgsmål om småkrav ved Sheriff Court, og hvis sagen vedrører et beløb på under 3 000 GBP, er den gældende retsafgift for indgivelse af begæringen 15 GBP for beløb på højst 200 GBP og 65 GBP for beløb på over 200 GBP, men under 3 000 GBP. Der kan blive opkrævet yderligere retsafgifter i tillæg hertil. Hvis en stævning f.eks. skal forkyndes for sagsøgte af en sheriff officer, er den gældende retsafgift 10 GBP plus honoraret til sheriff officer. Sheriff clerk (administrativ medarbejder ved domstolen) må imidlertid kun foretage denne forkyndelse, hvis sagsøgeren er en enkeltperson. Hvis dette ikke er tilfældet, skal sagsøgeren foranledige forkyndelsen via enten en rådgivende advokat eller sheriff officer, som herefter vil opkræve et særskilt honorar.

Hvis sagsøgeren kan anlægge sagen i henhold til reglerne om forenklet behandling, og sagen f.eks. vedrører et beløb på mellem 3 000 og 5 000 GBP, er den gældende retsafgift for indstævningen 65 GBP. Der kan blive opkrævet yderligere retsafgifter i tillæg hertil (se ovenfor). I disse tilfælde må sheriff clerk ikke foranledige, at stævningen bliver forkyndt for sagsøgte, så sagsøgeren bliver nødt til at foranledige forkyndelsen via enten en rådgivende advokat eller sheriff officer, som herefter vil opkræve et særskilt honorar.

Hvis sagsøgeren kan anlægge sagen i henhold til reglerne om almindelig behandling, f.eks. hvis sagen vedrører et beløb på over 5 000 GBP, eller hvis kapitel 40 i reglerne vedrørende handelsretlige sager finder anvendelse, er den gældende retsafgift for indgivelse af processkriftet 80 GBP, og der kan blive opkrævet yderligere omkostninger i tillæg hertil.

Hvis sagen skal anlægges ved Court of Session, udgør startafgiften 180 GBP. Der kan imidlertid blive opkrævet yderligere retsafgifter i tillæg hertil (se ovenfor).

Tidspunkt i en civil sag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

Startafgiften skal betales på tidspunktet for **sagens påbegyndelse** i forbindelse med indgivelse af stævningen til domstolen. For så vidt angår handlinger udført af sheriff officer (f.eks. i forbindelse med søgsmål om småkrav, hvor sagsøgeren er en privatperson, og hvor det drejer sig om en begæring om forenklet skilsmisse/opløsning af registreret partnerskab), skal retsafgiften på 10 GBP erlægges på tidspunktet for anmodningen om iværksættelse af handlingen. Retsafgiften til sheriff officer skal betales på anmodning fra sheriff clerk/clerk of session (administrativ medarbejder ved Court of Session) ved modtagelse af sheriff officers honoraransættelse. De øvrige retsafgifter betales ved indgivelse af bilag, ved berømmelse af et retsmøde, for anvendelse af domstolens tid under et møde (til dagstakst), for indgivelse af opgørelser til fastsættelse af sagsomkostningerne samt ved indgivelse af appel.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger for sagens parter i straffesager

Ingen. En tiltalt har ret til retshjælp til sit forsvar i en straffesag, **hvis den pågældende opfylder de økonomiske betingelser for det.**

Faste omkostninger i forfatningssager

Faste omkostninger for sagens parter i forfatningssager

Menneskerettighedsspørgsmål kan tages op som led i hvilken som helst civil sag. Den relevante retsafgift afhænger derfor af søgsmålets art og af den nedlagte påstand.

- søgsmål om småkrav på op til 200 GBP – gældende takst 15 GBP
- søgsmål om småkrav på 200 GBP til 3 000 GBP – gældende takst 65 GBP
- forenklet behandling fra 3 000 GBP til 5 000 GBP – gældende takst 65 GBP
- almindelig behandling, der overstiger 5 000 GBP – gældende takst 80 GBP
- begæring om forenklet behandling – gældende takst 80 GBP
- behandling ved Court of Session – gældende takst 180 GBP.

I forbindelse med alle disse sagstyper kan der opkræves yderligere retsafgifter på forskellige tidspunkter afhængig af sagens behandling ved domstolen (se ovenfor).

Tidspunkt i en forfatningssag, hvor sagens parter skal betale faste omkostninger

I **forfatningssager** skal der betales en startafgift ved indgivelse af dokumenterne til domstolen for at anlægge sagen, ved indgivelse af supplerende papirer, ved berømmelse af et retsmøde, for anvendelse af domstolens tid under et retsmøde (dagstakst), ved indgivelse af opgørelser til fastsættelse af sagsomkostningerne samt ved iværksættelse af appel.

Pligt for advokater og andre partsrepræsentanter til at oplyse om sagsomkostninger på forhånd

Parternes rettigheder og forpligtelser

Rådgivende advokater er **forpligtede til at give deres klienter oplysninger om deres salærer og honorarer**. Det vil være klogt af den rådgivende advokat at oplyse om chancerne for at få medhold og om sagsomkostningerne. I **Standards of Conduct for Scottish Solicitors** (adfærdskodeksen for rådgivende advokater i Skotland) fastslås det, at den rådgivende advokat skal kommunikere tydeligt og effektivt med sine klienter.

Omkostningskilder

Hvor kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Skotland?

Der findes kun få oplysninger om retsafgifter på den skotske domstolsstyrelses websted.

Der er ligeledes et tillæg om salærer og honorarer i **Scottish Law Directory** (juridisk vejledning for Skotland), der udgives årligt af Lexis/NexisButterworths.

På hvilke sprog kan jeg finde oplysninger om omkostningskilder i Skotland?

Alle oplysninger er tilgængelige på engelsk.

Den skotske domstolsstyrelse giver ligeledes oplysninger om sager på de andre sprog end engelsk, der står anført på den skotske domstolsstyrelses websted.

Her findes der ligeledes en fortegnelse over dokumenter og pjecer, der er blevet oversat til gælisk, kantonisk, punjabi og urdu.

Hvor kan jeg finde oplysninger om mediation/mægling?

Siden 2004 har der ligget et "kort over mediation/mægling" på webstedet for [det skotske mediationsnetværk](#) (SMN). Disse oplysninger er blevet ajourført adskillige gange. Arbejdet finansieres af den skotske stat. Linket ([det skotske mediationsnetværk](#)) findes i en række pjecer og oversigter over links til hjemmesider. SMN's kontor tager også imod telefoniske forespørgsler og henviser til den relevante mediations-/mæglingstjeneste. **Det skotske mediationsregister** indeholder oplysninger om mediators /mæglerens kvalifikationer, således at parterne kan finde flere oplysninger, før de vælger en mediator/mægler.

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om omkostninger?

Websteder med oplysninger om omkostninger

Oplysningerne om [retsafgifter i Skotland](#) omfatter:

- en oversigt over retsafgifterne ved High Court (øverste strafferetlige instans), Court of Session og Sheriff Court
- en ansøgningsblanket vedrørende fritagelse fra retsafgifter
- en angivelse af retsafgifterne for de mest almindelige søgsmål, der anlægges af sagens parter ved Sheriff Court
- links til bekendtgørelser om ændring af retsafgifter.

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

Den skotske stat offentliggør oplysninger om, hvor mange straffesager efter den forenkede procedure der afsluttes inden for seks måneder, på sit [websted](#). Sager efter den forenkede procedure udgør ca. 95 % af alle straffesager. Der findes ingen oplysninger om den gennemsnitlige varighed af straffesager. Selv inden for bestemte procedurer er sagerne forskellige, og varigheden af dem kan variere. En rådgivende advokat med erfaring inden for den pågældende type sager kan muligvis give dig en indikation af den gennemsnitlige varighed af disse sager.

Hvor kan jeg finde oplysninger om en bestemt procedures gennemsnitlige samlede omkostninger?

Der findes ikke nogen gennemsnitlige samlede omkostninger, da ikke to sager er ens. En rådgivende advokat med erfaring inden for den pågældende type sager kan eventuelt orientere dig om de forskellige priser.

Merværdiafgift

Hvor finder jeg disse oplysninger?

De oplyste omkostninger er inklusive merværdiafgift.

Hvad er de gældende satser?

Den gældende sats er 20%.

Retshjælp

Gældende indkomstgrænse på det civile område

Spørgsmålet om støtteberettigelse i civile sager, hvor der kan ydes retshjælp, vurderes på baggrund af den disponible indkomst (hvad den pågældende part har råd til), hvor støtten er gradvist faldende (glidende skala). På nuværende tidspunkt er personer med en disponibel årsindkomst på 25 450 GBP eller derunder berettiget til retshjælp.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for tiltalte

I nævningesager vurderes det, om den pågældende person eller dennes familie kan betale sagsomkostningerne uden at blive påført en urimelig byrde. Der er ikke nogen egentlig indkomstgrænse.

I sager efter den forenkede procedure, hvor der ydes fuld retshjælp, efter at tiltalte har nægtet sig skyldig, foretages samme vurdering. Heller ikke i disse tilfælde er der en lovbestemt indkomstgrænse.

Retshjælpsrådet foretager beregningerne. I praksis tages der udgangspunkt i, hvad der svarer til en ugentlig disponibel indkomst baseret på den gældende øvre indkomstgrænse på 26 239 GBP (gældende fra 1. april 2011). Således vil man med en ugentlig indkomst på 245 GBP som udgangspunkt være afskåret fra retshjælp baseret på den disponible indkomst, efter at nødvendige ugentlige udgifter og eventuelle forsørgerbidrag er fratrukket. Hvis en ansøgers disponible ugentlige indkomst overstiger 245 GBP, tages der hensyn til sagens art ved vurderingen af, om det ville påføre ansøgeren en urimelig byrde at betale sine sagsomkostninger.

I andre straffesager efter den forenkede procedure, hvor en klient erklærer sig skyldig, eller hvor en sag fortsætter, uden at skyldsspørgsmålet er afklaret, kan en rådgivende advokat tilbyde sin klient ABWOR (rådgivning ved repræsentation). I disse tilfælde ligger grænsen for den disponible ugentlige indkomst på 245 GBP. Dette beløb omfatter alle former for indtægter, undtagen eventuelle indtægtsafhængige ydelser (hvor en person hører til en bestemt kategori, og der derfor automatisk foretages en indkomstvurdering) eller ydelser, der ikke skal medtages i beregningen, med fradrag af eventuelle forsørgerbidrag.

Gældende indkomstgrænse på det strafferetlige område for ofre

Der ydes ingen fuldstændig retshjælp til ofre i straffesager. De rådgivende advokater kan yde rådgivning og bistå med oplysninger om processen, men retshjælpen omfatter ikke repræsentation. I disse tilfælde ligger grænsen for den disponible ugentlige indkomst på 245 GBP. Dette beløb omfatter alle former for indtægter, undtagen eventuelle indtægtsafhængige ydelser eller ydelser, der ikke skal medtages i beregningen, med fradrag af eventuelle forsørgerbidrag.

Ved behandlingen af krav fra ofre for strafbare handlinger, hvor der er behov for retshjælp, er indkomstgrænsen en maksimal disponibel indkomst på 26 239 GBP. Visse krav af denne art kan imidlertid behandles af **myndigheden for ydelse af personskadeerstatning til ofre for forbrydelser** (CICA), og i kraft af (eventuelle) midler fra rådgivning og bistand, der har andre grænser for støtteberettigelse, for så vidt angår civil retshjælp.

Andre betingelser for tildeling af retshjælp til ofre

Retshjælp ydes ikke til ofre inden for strafferetsplejens rammer.

Der er ikke knyttet særlige betingelser til ydelsen af civil retshjælp. Retshjælpsrådet har beføjelse til at yde retshjælp, hvis forholdene i den enkelte sag taler for det.

Andre betingelser for tildeling af retshjælp til tiltalte

Der er ikke knyttet betingelser til domstolenes eller rådets ydelse af strafferetshjælp.

Omkostningsfrie retssager

Der skal **ikke betales** retsafgifter i følgende situationer:

Sheriff Court

- for stævninger, der indgives i henhold til lovgivning vedrørende registrering af fødsler, dødsfald og vielser
- for stævninger, der indgives i medfør af del III i den skotske lov om socialarbejde (Skotland) fra 1968
- for stævninger, der indgives i medfør af den skotske lov om behandling og pleje af mental sundhed fra 2003
- for stævninger eller appelsager, der indgives i medfør af del II i den skotske lov om børn fra 1995
- for stævninger, der indgives i medfør af artikel 129 i lov om forbrugercredit fra 1974
- af debitorer eller kreditorer i forbindelse med sager i medfør af den skotske lov om debitorer fra 1987 eller den skotske lov om gældsordning og tvangssikring fra 2002 med undtagelse af retsafgiften for gennemgang af auktionsrapporten og retsrevisorens rapport.
- for modtagelse eller gennemgang af en boopgørelse, en tilføjelse eller ændring af opgørelsen eller boet (uanset om en bobehandling er påkrævet i forbindelse med erhvervsaktive personers dødsfald).

Court of Session

Til debitorer i forbindelse med sager i medfør af den skotske lov om debitorer fra 1987.

I forbindelse med begæringer eller indsigelser mod begæringer, der indgives eller fremsættes mundtligt under behandlingen, og som udelukkende har yderligere retsskridt for øje, herunder:

1. Artikel 19, stk.1 (udeblivelsesdom)

2. Artikel 22, stk. 3, nr. 5, litra a) (afsluttende indføring i protokol)
3. Artikel 36, stk. 13 (retsformandens død, inhabilitet, fornyet prøvelse osv.)
4. Artikel 37, stk.1, nr. 2, litra b), artikel 37, stk.1, nr. 6, og artikel 37, stk. 1, nr. 7 (begæring om nævningesag)
5. Artikel 37, stk.10 (anvendelse af nævningekendelser)
6. Artikel 38, stk. 17, nr. 1 (kendelse om retsmøde)
7. Artikel 40, stk. 7, nr. 3 (procedure efter iværksættelse af appel)
8. Artikel 40, stk. 11, nr. 1, litra a), (tidlig færdigbehandling af appel), men kun i det omfang, begæringen vedrører artikel 40, stk. 7A (påkrævet begæring om tidlig færdigbehandling af appel)
9. Artikel 41, stk. 15, nr. 1 (begæring om behandling af appel/kære, undtagen den endelige dom)
10. Artikel 40, stk. 15, nr. 1 (kendelse om behandling af appel)
11. Artikel 41, stk. 22, nr. 1 (begæring om viderebehandling).

Parterne kan i visse tilfælde desuden fritages fra betaling af retsafgifter, hvis:

- den pågældende person eller dennes partner modtager sociale ydelser i medfør af lov om socialsikringsbidrag og -ydelser fra 1992
- den pågældende har en indtægt, der er baseret på ydelse til arbejdssøgende (rettighed i medfør af lov om arbejdssøgende fra 1995)
- den pågældende modtager civil retshjælp i medfør af artikel 13, stk. 2, i den skotske lov om retshjælp fra 1986 vedrørende en sag i takstoversigten, som forudsætter betaling af en retsafgift
- retsafgiften skal betales i forbindelse med en begæring om forenklet skilsmisseprocedure eller opløsning af et registreret partnerskab, og den pågældende modtager rådgivning og bistand fra en rådgivende advokat i medfør af den skotske lov om retshjælp fra 1986 i forbindelse med denne begæring
- den pågældende rådgivende advokat udfører arbejde i forbindelse med en sag i takstoversigten, som forudsætter betaling af en retsafgift i henhold til en eventuel lovbestemmelse, der er udarbejdet i medfør af artikel 36 i den skotske lov om retshjælp fra 1986, hvorefter der ydes retshjælp i sager af særlig uopsættelig karakter
- den pågældende eller dennes partner modtager garantikredit i medfør af lov om statspensionskredit fra 2002
- den pågældende eller dennes partner modtager skattegodtgørelse for borgere i arbejde, forudsat at:
  1. skattegodtgørelsen for børn udbetales til denne part, eller hvis der er tale om et par, der i fællesskab forfølger et krav om skattegodtgørelse for børn (som defineret i artikel 3, stk. 5A, i lov om skattegodtgørelse fra 2002)
  2. en grad af invaliditet eller alvorlig invaliditet (eller begge) er årsag til den skattegodtgørelse, som parten har modtaget
  3. den årlige bruttoindkomst, der lægges til grund for beregningen af skattegodtgørelsen for borgere i arbejde, udgør årligt 16 642 GBP eller herunder
- den pågældende eller dennes partner modtager indtægtsafhængig beskæftigelses- og støtteydelse i medfør af velfærdsreformloven fra 2007.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Dette afhænger af, hvilken **type sag der er rejst**. Domstolsbestemmelserne er forholdsvis detaljerede og bør kontrolleres særskilt i de forskellige sager.

Overordnet set vil følgende bestemmelser imidlertid være gældende:

Søgsmål om småkrav (sager op til en værdi af 3 000 GBP)

Ved afslutningen af en sag, der hører under søgsmål om småkrav, kan domstolen træffe bestemmelse om godtgørelse af sagsomkostningerne. Dommeren kan fastlægge det beløb, der skal godtgøres. Sheriff clerk (retsskriveren) kan også samtidig eller senere beregne beløbet.

Som hovedregel træffes der bestemmelse om, at den vindende part skal have godtgjort sine sagsomkostninger. Den tabende part skal herefter betale sagsomkostningerne. Der er normalt en grænse for omfanget af de sagsomkostninger, der skal godtgøres.

- Hvis kravets værdi er 200 GBP eller herunder, vil der sædvanligvis ikke blive godtgjort sagsomkostninger.

- Hvis kravets værdi ligger mellem 200 GBP og 1 500 GBP, er den maksimale del af sagsomkostningerne, som domstolen normalt kan træffe bestemmelse om, at den vindende part skal have godtgjort, 150 GBP.
- Hvis kravets værdi ligger mellem 1 500 GBP og 3 000 GBP, er den maksimale del af sagsomkostningerne, som domstolen normalt kan træffe bestemmelse om, at den vindende part skal have godtgjort, 10% af kravets værdi.

Hvis der træffes bestemmelse om godtgørelse af en del af sagsomkostningerne, kan retsafgifter af enhver art indgå i beløbet, forudsat at de samlede udgifter og afgifter ikke overstiger ovennævnte maksimumgrænser.

Sager efter den forenklede procedure (sager op til en værdi af 55 000 GBP)

Hvis retten ved afslutningen af en sag træffer bestemmelse om godtgørelse af sagsomkostninger, beregnes det beløb, der skal betales, af **sheriff clerk**, der foretager beregningen med udgangspunkt i en fast omkostningstabel. Resultatet afhænger af omfanget og arten af det arbejde, der er blevet udført i den pågældende sag. I andre tilfælde er det retsrevisoren, der er en uafhængig embedsmand, som foretager beregningen (hvis dommeren eller sheriff clerk anser dette for at være hensigtsmæssigt).

I forbindelse med et søgsmål, der er taget til genmæle, hører retten først parterne angående deres krav om afholdte udgifter og omkostninger. Dette sker almindeligvis ved afslutningen af den endelige behandling af enhver sag. Hvis dommeren imidlertid kommer med sin afgørelse på et senere tidspunkt, eller hvis der er for lidt tid ved slutningen af retsmødet, kan sagen blive udsat til en anden dag, hvor der så afholdes et særligt retsmøde vedrørende sagsomkostningerne, som begge parter kan deltage i.

Som hovedregel træffes der afgørelse om, at den vindende part skal have godtgjort sagsomkostningerne. Den tabende part skal betale omkostningerne.

Efter **sheriff clerks** eller **retsrevisorens** beregning (vurdering) af sagsomkostningernes omfang, fremsendes opgørelsen til dommeren med henblik på godkendelse. Hvis dette sker i forbindelse med en særskilt behandling vedrørende sagsomkostningerne, fastsætter sheriff clerk en dato og et tidspunkt for sagen, således at dommeren kan godkende opgørelsen over sagsomkostningerne.

Dommerens endelige afgørelse (dom) i sagen kan ikke afsiges, før dommeren har godkendt opgørelsen over sagsomkostningerne. Dommen i sagen falder samtidig som godkendelsen af opgørelsen.

Almindelige søgsmål

I forbindelse med disse søgsmål er det **op til retten at afgøre, om der skal pålægges godtgørelse af omkostninger eller ej**. Ifølge bestemmelserne skal de omkostninger, der godtgøres, under alle omstændigheder beregnes inden afsigelsen af dommen, hvori kravet er fastslået, medmindre omkostningerne ændres til et fast beløb.

Normalt foretager retten en trinvis behandling af spørgsmålet om sagsomkostninger. Det første trin er der, hvor dommeren træffer afgørelse om, hvorvidt sagsøger eller sagsøgte er berettiget til godtgørelse af sagsomkostningerne, og giver tilladelse til udarbejdelsen af en opgørelse over omkostningerne, som indsendes til retten. Retten sender herefter sagen til retsrevisoren, en uafhængig embedsmand, som opgør udgifterne og udarbejder en rapport. Når retsrevisoren har foretaget beregninger på grundlag af opgørelsen, og når dommeren har taget stilling til eventuelle indsigelser mod revisionsrapporten, afsiger retten endelig kendelse om betaling af de beregnede sagsomkostninger.

Court of Session

Proceduren i Court of Session svarer til proceduren vedrørende almindelige søgsmål, hvor retten afgør, hvilken af parterne der er berettiget til at få godtgjort sagsomkostninger (med forbehold af bestemmelsen om ændring), og henviser denne afgørelse til retsrevisoren med henblik på beregning af udgifterne.

Retten afsiger kendelse om betaling af de beregnede omkostninger – **medmindre det godtgøres, at der er en særlig årsag til ikke at gøre dette**.

Honorarer til sagkyndige

Almindeligvis skal en begæring forelægges en dommer. Målet er et krav om, at de ud over den almindelige vidnegodtgørelse, som vidner er berettiget til, er berettiget til honorartillæg i deres egenskab som sagkyndige vidner.

Oversætter - og tolkehonorarer

I begæring om forenklet skilsmisseprocedure fastslås det i retsreglerne, at dokumenter, der skal forkyndes for en person, som er bosiddende uden for Skotland, skal oversættes til det officielle sprog i det land, hvor forkyndelsen skal finde sted, og at den part, der indgiver begæringen om en forenklet skilsmisseprocedure, er ansvarlig for, at dette sker.

Det er praksis i forbindelse med tolkeopgaver, at den person, der rekvirerer en tolk, betaler for dennes arbejde. I særlige sager kan retten imidlertid afgøre, at det af retssikkerhedshensyn er nødvendigt med en tolk/oversætter, og kan i disse tilfælde afsige kendelse om, at retten afholder tolkeudgifterne.

Relevante links

[Den skotske domstolsstyrelses](#)

[Det skotske mediationsnetværk](#)

[Skotske domstole \(retsafgifter\)](#)

[Det skotske advokatsamfund](#)

[Det skotske retshjælpsråd](#)

[Det skotske mediationsregister](#)

Relevante dokumenter

[Det Forenede Kongeriges rapport om undersøgelsen af omkostningers gennemsigtighed](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 26/06/2019